

Ocena jakości kształcenia w Uniwersytecie Śląskim

w roku akademickim 2014/2015

1) Wdrażanie i doskonalenie Systemu Zapewniania Jakości Kształcenia

W roku akademickim 2014/2015 System Zapewniania Jakości Kształcenia (SZJK) w Uniwersytecie Śląskim pozostawał w pełni wdrożony we wszystkich jednostkach organizacyjnych prowadzących kształcenie w odniesieniu do studiów I i II stopnia oraz jednolitych studiów magisterskich. Kontynuowane były prace nad pełniejszym objęciem przez System studiów doktoranckich i podyplomowych oraz nad doskonaleniem poszczególnych procedur w ramach Systemu.

We wszystkich trzynastu podstawowych jednostkach organizacyjnych Uczelni a także w Studium Wychowania Fizycznego i Sportu oraz Studium Praktycznej Nauki Języków Obcych działały Wydziałowe Zespoły ds. Jakości Kształcenia (WZJK). W Kolegium Indywidualnych Studiów Międzyobszarowych, z uwagi na specyfikę jednostki, zapewnianiem jakości kształcenia zajmuje się bezpośrednio Dyrekcja Kolegium ISM. W większości jednostek funkcjonowały ponadto Kierunkowe Zespoły Zapewniania Jakości Kształcenia (KZZJK) dla wszystkich kierunków studiów, w tym nowo utworzonych. Wyjątkami były Wydział Prawa i Administracji, Wydział Radia i Telewizji im. Krzysztofa Kieślowskiego, Wydział Teologiczny oraz Szkoła Zarządzania, gdzie ze względu na specyfikę jednostek za zgodą Rektora funkcje i zadania KZZJK wypełniały WZJK.

Na poziomie ogólnouczelnianym działania projakościowe koordynował Uczelniany Zespół ds. Jakości Kształcenia (UZJK), który stale współpracował z następującymi organami kolegialnymi zajmującymi się kształceniem:

1. Senacka Komisja ds. kształcenia Uniwersytetu Śląskiego,
2. Zespół ds. Wdrażania Krajowych Ram Kwalifikacji,
3. Komisja ds. studiów doktoranckich,
4. Komisja ds. studiów podyplomowych.

Na mocy *pisma okólnego nr 9 Rektora Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach z dnia 24 września 2014 r.*, została powołana Komisja ds. studiów podyplomowych, będąca organem opiniodawczo-doradczym rektora. Zadaniem Komisji jest troska o wszystkie aspekty funkcjonowania studiów podyplomowych w Uniwersytecie Śląskim, a w szczególności:

- 1) współdziałal w kreowaniu polityki kształcenia na studiach podyplomowych w Uniwersytecie Śląskim oraz promocji studiów podyplomowych;
- 2) tworzenie i opiniowanie projektów wewnętrznych aktów prawnych Uniwersytetu Śląskiego regulujących funkcjonowanie studiów podyplomowych;
- 3) podejmowanie działań na rzecz zapewniania wysokiej jakości kształcenia na studiach podyplomowych – we współpracy z Uczelnianym Zespołem ds. Jakości Kształcenia.

Przewodniczącą Komisji została dr hab. Irena Pilch z WPiPs, a w jej składzie znaleźli się wskazani kierownicy studiów podyplomowych kształcących największą liczbę słuchaczy. Członkowie Komisji zobowiązani są pozostawać w stałym kontakcie z kierownikami studiów podyplomowych w swoich jednostkach, zapewniając tym samym sprawny, dwustronny przepływ informacji pomiędzy Komisją i kierownikami.

W okresie sprawozdawczym Senat Uniwersytetu Śląskiego podjął m. in. następujące, ważne dla procesu kształcenia uchwały:

- *Uchwała nr 380 Senatu Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach z dnia 16 grudnia 2014 r. w sprawie wytycznych dla rad podstawowych jednostek organizacyjnych Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach w zakresie planów studiów i programów kształcenia,*
- *Uchwała nr 447 Senatu Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach z dnia 21 kwietnia 2015 r. w sprawie szczegółowych zasad studiowania w trybie studiów równoległych na drugiej lub kolejnej specjalności w ramach jednego kierunku studiów stacjonarnych,*
- *Uchwała nr 453 Senatu Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach z dnia 21 kwietnia 2015 r. zmieniająca uchwałę w sprawie wytycznych dla rad podstawowych jednostek organizacyjnych Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach w zakresie planów studiów i programów kształcenia,*
- *Uchwała nr 485 Senatu Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach z dnia 23 czerwca 2015 r. w sprawie zasad organizacji w Uniwersytecie Śląskim w Katowicach potwierdzania efektów uczenia się uzyskanych poza edukacją formalną.*

Rektor Uniwersytetu Śląskiego wydał ponadto:

- *Zarządzenie nr 6 Rektora Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach z dnia 19 stycznia 2015 r. w sprawie wprowadzenia Karty kierunku oraz elektronicznych sylabusów w Uniwersytecie Śląskim w Katowicach,*

- *Zarządzenie nr 16 Rektora Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach z dnia 28 stycznia 2015 r. w sprawie wprowadzenia procedury składania i archiwizowania pisemnych prac dyplomowych,*
- *Zarządzenie nr 24 Rektora Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach z dnia 5 lutego 2015 r. w sprawie prowadzenia Księgi Dyplomów,*
- *Zarządzenie nr 39 Rektora Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach z dnia 12 marca 2015 r. w sprawie wprowadzenia procedury przekazywania pisemnych prac dyplomowych do ogólnopolskiego repozytorium prac dyplomowych, których obrona zakończona pozytywnym wynikiem odbyła się po dniu 30 września 2009 r.,*
- *Zarządzenie nr 57 Rektora Uniwersytetu Śląskiego z dnia 15 kwietnia 2015 r. w sprawie uczestnictwa przez studentów w zajęciach nieobjętych planem studiów,*
- *Zarządzenie nr 69 Rektora Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach z dnia 18 maja 2015 r. zmieniające zarządzenie w sprawie wprowadzenia procedury składania i archiwizowania pisemnych prac dyplomowych,*
- *Zarządzenie nr 85 Rektora Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach z dnia 16 czerwca 2015 r. w sprawie ankiety oceny pracy nauczyciela akademickiego.*

Doskonaleniu SZJK służyły, zorganizowane przez Biuro ds. Jakości Kształcenia z inicjatywy Pełnomocnika Rektora ds. Jakości Kształcenia we współpracy z Pełnomocnikiem Rektora ds. Systemu Bolońskiego i Krajowych Ram Kwalifikacji, seminaria i szkolenia. W roku akademickim 2014/2015 odbyły się:

- *ogólnouczelniane seminarium poświęcone wdrażaniu Krajowych Ram Kwalifikacji i Systemu Zapewniania Jakości Kształcenia (10.06.2015);*
- *cztery szkolenia z zakresu nowych warunków oceny programowej i oceny instytucjonalnej dokonywanych przez Polską Komisję Akredytacyjną (20.10.2014 – WBiOŚ; 21.10.2014 – Instytut Informatyki; 4.11.2014 – Instytut Nauki o Materiałach/Instytut Fizyki/Szkoła Zarządzania; 12.05.2015 – WPiA);*
- *spotkanie poświęcone dostosowaniu programów kształcenia kierunków studiów do przepisów Uchwały nr 380 Senatu UŚ z dnia 16 grudnia 2014 r. (28.01.2015 r.)*

Cykl szkoleń i seminariów będzie kontynuowany w kolejnym roku akademickim.

2) Doskonalenie programów kształcenia

W roku akademickim 2014/2015 w Uniwersytecie Śląskim zostały utworzone następujące kierunki studiów, które zostały uruchomione, począwszy od 1 października 2015 r.:

1. *Antropologia języka i komunikacji* – studia II stopnia stacjonarne (WFiL);
2. *Geologia stosowana* – studia I stopnia inżynierskie stacjonarne (WNoZ);
3. *Inżynieria zagrożeń środowiskowych* – studia I stopnia inżynierskie stacjonarne (WNoZ);
4. *Kognitywistyka* – studia I stopnia stacjonarne i niestacjonarne (WNS i WBiOŚ);
5. *Malarstwo i projekty interdyscyplinarne* – studia I i II stopnia stacjonarne (WArt);
6. *Studia śląskie* – studia II stopnia stacjonarne i niestacjonarne (WFiL);
7. *Zarządzanie zasobami ludzkimi* – studia I stopnia stacjonarne i niestacjonarne (WPiPs) – kierunek zostanie uruchomiony od roku akademickiego 2016/2017.

Dodatkowo utworzone zostały nowe formy studiów na już istniejących kierunkach:

1. *Doradztwo filozoficzne i coaching* – studia II stopnia stacjonarne i niestacjonarne (WNS);
2. *Fizyka techniczna* – studia II stopnia stacjonarne (WMFiCh);
3. *Sztuka pisanania* – studia II stopnia (WFiL).

Ponadto utworzono 24 nowe specjalności/programy studiów na studiach stacjonarnych (w tym 6 prowadzonych w języku angielskim) i 7 na studiach niestacjonarnych.

W ramach prac nad doskonaleniem jakości kształcenia Senat UŚ dokonał zmiany efektów kształcenia kierunku studiów *organizacja produkcji filmowej i telewizyjnej*.

Szczegółowe dane na temat innych prac doskonalących prowadzonych na poziomie wydziałów znajdują się w poszczególnych *Raportach z oceny własnej jednostek w zakresie jakości kształcenia w roku akademickim 2014/2015*, które stanowią załączniki do niniejszej oceny.

3) Akredytacje

W roku akademickim 2014/2015 została przeprowadzona przez Polską Komisję Akredytacyjną (PKA) ocena instytucjonalna Wydziału Biologii i Ochrony Środowiska. Wydział został oceniony pozytywnie jako jednostka spełniająca „w pełni” kryteria oceny instytucjonalnej.

Poza tym PKA przeprowadziła cztery oceny programowe na następujących kierunkach studiów:

- etnologia (WEiNoE) – ocena pozytywna;
- informatyka (WLiNoM) – ocena pozytywna;
- inżynieria biomedyczna (WLiNoM) – ocena pozytywna;
- pedagogika (WEiNoE) – ocena pozytywna.

Przeprowadzona została również powtórna ocena programowa kierunku *edukacja artystyczna w zakresie sztuki muzycznej* (WArt) w związku z przyznaniem kierunkowi w roku 2013/2014 oceny warunkowej. Wdrożone przez Instytut Muzyki działania doskonalące zostały dobrze ocenione przez PKA, co skutkowało pozytywną oceną kierunku.

4) Zapewnienie wysokiej jakości kadry dydaktycznej

W roku akademickim 2014/2015 zostały sfinalizowane prace nad nowym systemem ankietowania zajęć dydaktycznych, czego efektem było wydanie przez JM Rektora UŚ *zarządzenia nr 85 Rektora Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach z dnia 16 czerwca 2015 r. w sprawie ankiety oceny pracy nauczyciela akademickiego*. Biorąc pod uwagę doświadczenia własne UŚ, wnioski płynące z konsultacji z innymi uczelniami wyższymi, a także stanowisko studentów, zdecydowano o dalszym prowadzeniu ewaluacji z wykorzystaniem papierowych kwestionariuszy i niezastępowaniu ich systemem elektronicznym. Głównym argumentem była troska o zapewnienie właściwej zwrotności ankiety, jako że jej wyniki mają bezpośredni wpływ m.in. na ocenę okresową nauczycieli akademickich.

Wdrożono nowy kwestionariusz ankiety, który został opracowany przez dr Agatę Zygmont i dr. Andrzeja Górnego z Instytutu Socjologii UŚ we współpracy z Biurem ds. Jakości Kształcenia oraz Uczelnianym Zespołem ds. Jakości Kształcenia. Biuro ds. Jakości Kształcenia zostało wyposażone w dwa nowe skanery, dzięki czemu przejęło w pełni obowiązek skanowania kwestionariuszy z całej Uczelni.

Dzięki wysiłkom Działu Informatycznej Obsługi Toku Studiów powstał system do gromadzenia, przetwarzania i udostępniania wyników ankiety. Zbiorcze, statystyczne opracowania wyników ankiety są jawne. Nauczyciele akademicy mają dostęp do swoich indywidualnych wyników oraz skanów kwestionariuszy, na których studenci zamieścili odpowiedź na pytanie otwarte za pośrednictwem strony www.diotsapps.us.edu.pl po zalogowaniu. Poza tym, stosownie do postanowień *zarządzenia 85/2015*, informacje o indywidualnych wynikach otrzymują bezpośredni przełożeni osób ocenianych, osoby

i organy odpowiedzialne za zapewnianie jakości kształcenia w jednostce, w której osoba oceniana jest zatrudniona lub w której realizowała zajęcia, a także rektor i wskazane przez niego organy lub osoby. Udostępnienie wyników ww. osobom odbywa się za pośrednictwem dziekanów wydziałów, jako dyspozytariuszy danych osobowych.

W związku z powyższym w roku akademickim 2014/2015 ocena poziomu satysfakcji studentów z procesu kształcenia była prowadzona na dwa sposoby:

1. W semestrze zimowym odbywała się z wykorzystaniem ogólnouczelnianej ankiety wprowadzonej *zarządzeniem Rektora Uniwersytetu Śląskiego nr 44/2009 z dnia 4 czerwca 2009 r. w sprawie ankiety oceny zajęć dydaktycznych*, z zastosowaniem procedur wypracowanych przez jednostki w roku 2009.
2. W semestrze letnim odbywała się z wykorzystaniem ogólnouczelnianej ankiety wprowadzonej *zarządzeniem nr 85 Rektora Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach z dnia 16 czerwca 2015 r. w sprawie ankiety oceny pracy nauczyciela akademickiego*, z zastosowaniem procedur wypracowanych w roku 2015, z wyjątkiem Wydziału Biologii i Ochrony Środowiska oraz Instytutu Chemii, gdzie po raz ostatni zastosowane zostały wydziałowe wzory ankiet.

Obsługa procesu ankietyzacji na poziomie uczelnianym (zamawianie druku kwestionariuszy, skanowanie kwestionariuszy, udostępnianie wyników, koordynacja całości) prowadzona była w całości przez Biuro ds. Jakości Kształcenia.

W ankiecie wzięło udział przeszło 12 tysięcy studentów w semestrze zimowym i ponad 24 tysiące w semestrze letnim. Odpowiedzieli oni na pytania dotyczące prawie 1700 zajęć dydaktycznych. Średnia ocen ankietowanych zajęć w Uniwersytecie Śląskim wyniosła 4,47 w semestrze zimowym i 4,38 w semestrze letnim, (w skali od 1-5), co można uznać za wynik pozytywny. Szczegółowe zestawienia wyników ankiety odrębnie dla obu semestrów prezentujemy poniżej:

Semestr zimowy 2014/2015

Jednostka	WArt	WEiNoE	WFiI	WiiNoM	WMFiCh	WNoZ	WNS	WPiPs	WTL	SZ	UŚ
Liczba ankietowanych	81	39	174	100	88	39	105	15	19	3	663
Liczba ankiet	767	962	3206	1159	1067	758	3436	411	301	110	12177
Średnio ankiet na pracownika	9,47	24,67	18,43	11,59	12,13	19,44	32,72	27,4	15,84	36,67	18,37
Średnia ocen	4,57	4,35	4,50	4,50	4,46	4,39	4,47	4,50	4,66	4,25	4,47
Organizacja zajęć	4,46	4,31	4,43	4,49	4,42	4,39	4,40	4,36	4,56	4,15	4,40
Komunikatywność	4,44	4,31	4,50	4,44	4,37	4,33	4,47	4,43	4,55	4,29	4,41
Interaktywność	4,35	4,26	4,46	4,39	4,34	4,31	4,38	4,43	4,55	4,11	4,36
Terminowość i dostępność	4,59	4,44	4,03	4,66	4,57	4,57	4,50	4,76	4,78	4,08	4,50
Kryteria oceny	4,72	4,32	4,44	4,47	4,43	4,21	4,47	4,46	4,74	4,37	4,46
Postawa wobec studenta	4,84	4,46	4,60	4,57	4,63	4,55	4,61	4,57	4,77	4,5	4,61
Twoja obecność na zajęciach	4,36	4,63	4,67	4,74	4,78	4,65	4,62	4,88	4,86	4,35	4,65

Semestr letni 2014/2015

pytania	UŚ	WArt	WEiNoE	WFiL	WiNoM	WMFiCh	WNoZ	WNS	WPiA	WPiPs	WRiTV	WTL	SZ	średnia	
Średnia Jednostki	4,38	4,20	4,31	4,50	4,57	4,43	4,07	4,36	4,20	4,50	4,07	4,38	4,20	średnia	4,38
1 Proszę ocenić, na ile precyzyjnie prowadzący określił wymagania wobec studentów oraz warunki zaliczenia zajęć.	4,44	4,23	4,36	4,51	4,60	4,49	4,24	4,38	4,28	4,51	4,12	4,44	4,37	odchylenie standardowe	0,54
2 Proszę ocenić, w jakim stopniu prowadzący realizował treści zawarte w sylabusie/programie.	4,46	4,26	4,36	4,54	4,70	4,53	4,27	4,43	4,30	4,57	4,10	4,42	4,39	mediana	4,51
3 Jak ocenia Pani/Pan punktualność prowadzącego i odbywanie zajęć zgodnie z harmonogramem?	4,52	4,24	4,47	4,62	4,75	4,58	4,37	4,44	4,43	4,53	4,32	4,53	4,54	Przedział średnich	Liczba ocen
4 Jak ocenia Pani/Pan dostępność prowadzącego zajęcia w godzinach konsultacji/dyżurów?	4,50	4,18	4,44	4,65	4,70	4,55	4,12	4,48	4,54	4,69	4,01	4,35	4,31	5,00	18
5 Proszę ocenić, na ile zajęcia prowadzone były w sposób zrozumiały, a treści przekazywane jasno i przystępnie.	4,28	4,29	4,21	4,38	4,45	4,23	3,99	4,28	4,15	4,43	4,09	4,33	4,04	4,80-4,99	207
6 Proszę ocenić, na ile prowadzący pomagał studentom w przygotowaniu się do zajęć (np. czy wskazywał źródła i/lub udostępniał dodatkowe materiały?).	4,24	4,04	4,11	4,41	4,41	4,30	3,88	4,31	3,92	4,40	3,89	4,29	4,13	4,50-4,79	295
7 Jak ocenia Pani/Pan życzliwość i otwartość prowadzącego wobec studentów?	4,50	4,46	4,47	4,63	4,71	4,58	4,13	4,49	4,22	4,63	4,17	4,52	4,29	4,00-4,49	308
8 Proszę ocenić, na ile prowadzący starał się zainteresować studentów tematyką zajęć.	4,20	4,06	4,20	4,30	4,40	4,30	3,87	4,19	4,00	4,38	3,96	4,28	3,86	3,50-3,99	113
9 Proszę ocenić, na ile prowadzący zachęcał do aktywnego udziału w zajęciach i/lub pobudzał do refleksji i samodzielnego myślenia.	4,21	4,00	4,14	4,35	4,44	4,30	3,82	4,20	3,92	4,38	3,94	4,23	3,85	3,00-3,49	45
Liczba ankietowanych osobozajęć	1018	31	49	252	31	95	76	149	56	161	56	51	11	2,00-2,99	21
Liczba zeskanowanych kwestionariuszy	24359	214	1182	3918	377	878	2345	4394	1885	4965	1179	1020	438	1,00-1,99	5
Średnio kwestionariuszy w ramach osobozajęć	23,93	6,90	24,12	15,55	12,16	9,24	30,86	29,49	33,66	30,84	21,05	20,00	39,82		

* średnia ze średnich wyników poszczególnych pytań

** średnia ze średnich ogólnych poszczególnych pracowników

Odbywały się także hospitacje, które objęły przede wszystkim pracowników uzyskujących najniższe wyniki w badaniach ankietowych oraz młodszych pracowników naukowych, hospitolowanych przez ich przełożonych.

W roku akademickim 2014/2015 po raz pierwszy uruchomiono *ankietę poziomu satysfakcji osób kończących studia* zarówno dla studiów I i II stopnia, studiów inżynierskich, jak i studiów jednolitych magisterskich. Forma i zakres pytań obowiązującego do tej pory formularza zostały przedyskutowane, udoskonalone, a także dostosowane do potrzeb poszczególnych poziomów. Prace nad udoskonaleniem kwestionariusza toczyły się w trakcie posiedzeń Uczelnianego Zespołu ds. Jakości Kształcenia oraz podczas konsultacji z ekspertem dr Agatą Zygmunt z Instytutu Socjologii UŚ. Ankieta została przeprowadza w formie elektronicznej za pomocą systemu Ankieter. Badania dla poszczególnych poziomów odbyły się w dniach:

- studia I stopnia – 25.06.2015 – 30.10.2015,
- studia inżynierskie: 27.01.2015 – 31.03.2015,
- studia II stopnia: 25.06.2015 – 30.10.2015,
- jednolite magisterskie – 25.06.2015 – 30.10.2015.

Na ankietę odpowiedziało łącznie 561 respondentów (przy możliwej liczbie 6487 absolwentów, co dało zwrotność na poziomie 11,6%), z czego:

- na studiach I stopnia 293 (w tym 30 niestacjonarnych),
- studiach inżynierskich 31 (w tym 2 niestacjonarnych),
- studiach II stopnia 170 (w tym 38 niestacjonarnych),
- studiach jednolitych magisterskich 67 (w tym 24 niestacjonarnych).

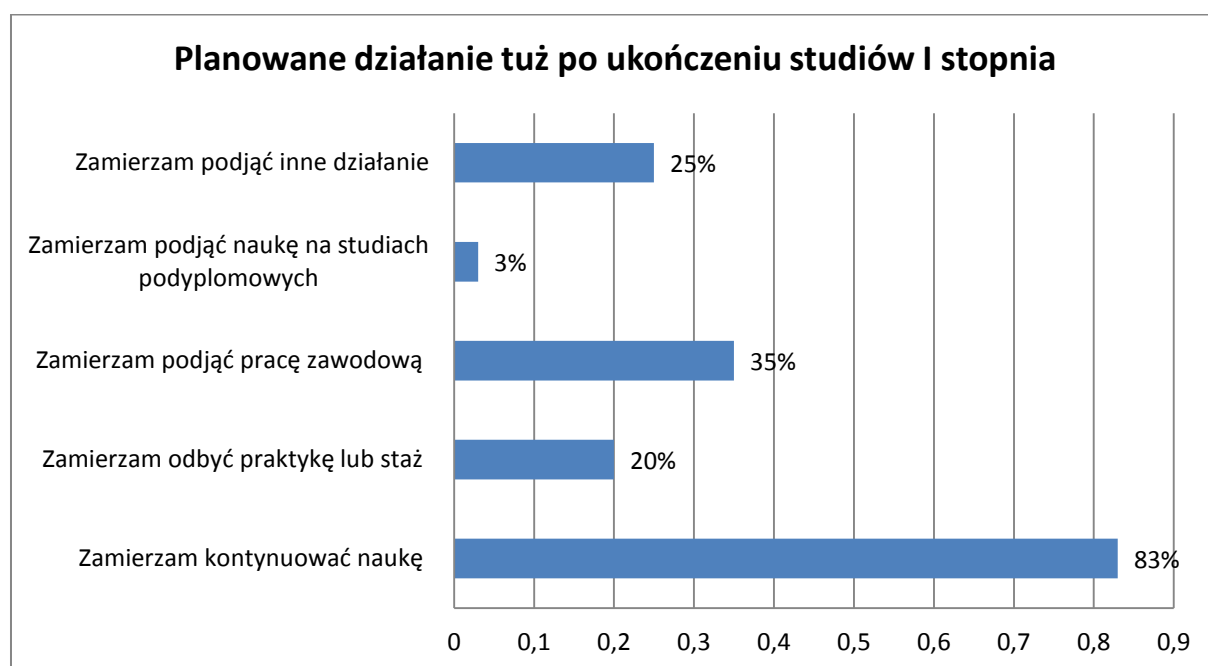
Respondenci podczas badania wskazywali jako atuty Uniwersytetu Śląskiego dużą ofertę kierunków i specjalności, fachową kadre, dobry dojazd i lokalizację wydziałów (centra miast). Ankietowani wskazywali również na wysoki poziom kształcenia oraz otwartość wobec studentów, przez co rozumieli przyznawanie stypendiów, program Erasmus czy udzielanie godzin rektorskich i dziekańskich. Absolwenci zapamiętali również szeroki wachlarz wydarzeń, organizowanych konferencji, dużą liczbę kół naukowych, a także Juwenalia i inne studenckie imprezy o charakterze rozrywkowym. Jako mocny atut Uniwersytetu Śląskiego wskazywano jego renomę, prestiż i pozycję najważniejszej uczelni na (Górnym) Śląsku.

Respondenci jako mankamenty Uniwersytetu Śląskiego wskazywali biurokrację oraz archaiczność niektórych przepisów. Przeszkadzała im wadliwość systemu USOSweb

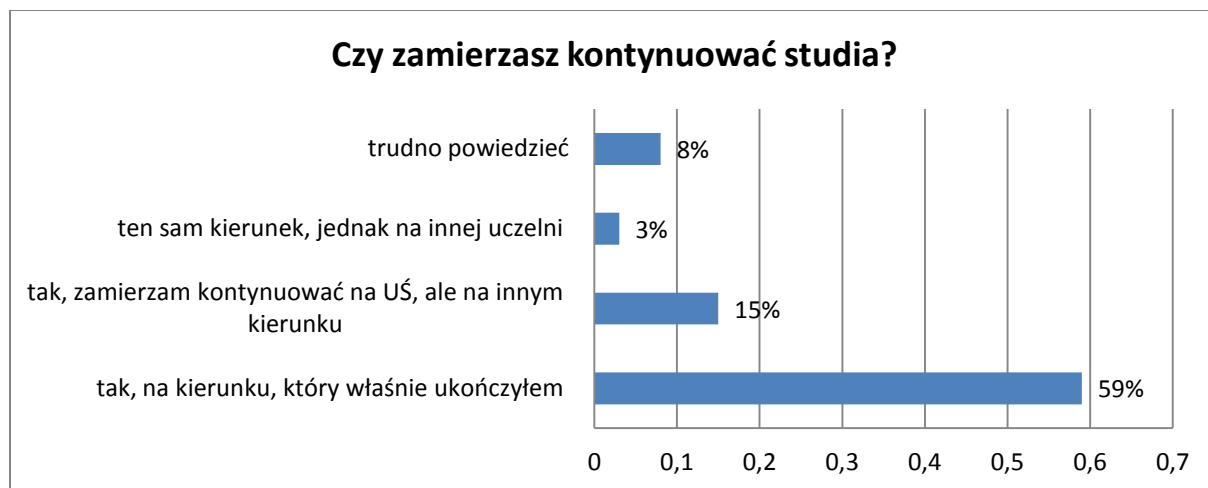
czy godziny pracy dziekanatów. Respondenci wskazywali na małą liczbę zajęć praktycznych, małą liczbę kierunków technicznych, na problem nieotwierania kierunków na studiach II stopnia i niemożności kontynuacji nauki czy brak języka obcego specjalistycznego. Dla części ankietowanych mankamentami Uniwersytetu były oddalone od centrum miasta akademiki czy brak miejsc parkingowych przy budynkach uniwersyteckich.

Atuty Uniwersytetu Śląskiego	Mankamenty Uniwersytetu Śląskiego
<ul style="list-style-type: none"> ➤ renowacja, prestiż, pozycja najważniejszej uczelni w regionie ➤ duża oferta kierunków i specjalności ➤ wysoki poziom kształcenia, fachowa kadra ➤ dobry dojazd, lokalizacja wydziałów ➤ otwartość wobec studentów, przyznawanie godzin rektorskich i dziekańskich ➤ program Erasmus, stypendia ➤ wydarzenia, konferencje, koła naukowe ➤ Juwenalia i inne imprezy studenckie 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ biurokracja, archaiczność niektórych przepisów ➤ wadliwość działania systemu USOSweb ➤ godziny pracy dziekanatów ➤ niska liczba kierunków technicznych i zajęć praktycznych ➤ niemożliwość kontynuowania nauki na danym kierunku (nieotwieranie kierunku II stopnia) ➤ brak języka obcego specjalistycznego ➤ oddalone od centrum miasta akademiki ➤ brak miejsc parkingowych przy wydziałach

Przeszło 80% absolwentów studiów I stopnia zadeklarowało chęć kontynuowania nauki, a 35% podjęcia pracy zawodowej. Jedyne 3% ankietowanych wyraziło zainteresowanie nauką na studiach podyplomowych, zaś ¼ zamierza podjąć inne działania.

Przeszło połowa absolwentów studiów I stopnia, która zdecydowała się dalej studiować po ukończonym poziomie, chciałaby kontynuować na studiach II stopnia kierunek, który właśnie ukończyła. Ok. 15% respondentów deklaruje wolę kontynuacji studiów na Uniwersytecie Śląskim, ale na innym kierunku, zaś 3% badanych pragnie kontynuować naukę na danym kierunku, ale na innej uczelni.

Absolwenci, którzy postanowili kontynuować naukę na innej uczelni, jako główne powody podjęcia decyzji podawali:

- chęć studiowania bliżej miejsca zamieszkania w celu minimalizacji kosztów dojazdu,
- chęć sprawdzenia jak studiuje się na innej uczelni,
- chęć uzyskania dyplomu bardziej prestiżowej uczelni.

Absolwenci studiów I stopnia, którzy zamierzają kontynuować studia w Uniwersytecie Śląskim, ale na innym kierunku, wśród głównych powodów swojej decyzji wymieniali zmianę zainteresowań, brak perspektyw zawodowych czy nieodpowiadającą atmosferę studiowania. Część respondentów uważała także, że kierunek, który ukończyli, okazał się mało interesujący ze względu na treść programu kształcenia lub że program studiów II stopnia wydawał się im zbyt podobny.

W ramach prac nad poprawą jakości kształcenia języków obcych, Uczelniany Zespół ds. Jakości Kształcenia powołał Komisję ds. Oceny Wyników Egzaminu Końcowego z Języka Obcego, która pracowała pod przewodnictwem prof. dr hab. Danuty Gabryś-Barker, Pełnomocnika Rektora ds. Nauczania Języków Obcych w Uniwersytecie Śląskim. W ramach działania Komisji opracowano ankietę dotyczącą zajęć z języka obcego (lektorat) oraz ankietę satysfakcji lektora.

Ankieta dotycząca zajęć z języka obcego przeprowadzono na próbie 498 studentów. Przeszło 70% ankietowanych wyraziło zadowolenie z organizacji lektoratów, zaś ponad 90% pozytywnie oceniło dydaktykę (w tym prowadzenie zajęć, egzamin, postawę, terminowości i dostępności wykładowców). W ramach wniosków zaproponowano zmiany w zakresie zwiększenia liczby godzin i częstotliwości lektoratów, zmniejszenia liczebności grup ćwiczeniowych czy bardziej sprzyjający studentowi system rejestracji na lektoraty. Podkreślono również konieczność lepszego dostępu do sprzętu dydaktycznego w salach wykładowych oraz do książek w bibliotece.

Na ankietę satysfakcji lektora odpowiedziało 50 respondentów. Ankietowani wyrazili zadowolenie ze współpracy ze Studium Praktycznej Nauki Języków Obcych (w tym pracy administracji), dostępności informacji i organizacji egzaminu końcowego. Respondenci wskazywali natomiast na problem długości trwania lektoratu (niedostateczna liczba godzin, zbyt duży materiał językowy), liczebności grup, czy dostępności do sprzętu audiowizualnego. Ankietowani wskazywali na brak możliwości awansu, zbyt rozrośniętą biurokrację i niesprawną rejestrację na lektoraty. Sugerowano również zwiększenie liczby grup na poziomie A2.

Poza badaniami ankietowymi stosuje się również inne metody poznawania opinii studentów, zwłaszcza w formie kontaktów bezpośrednich oraz corocznych lub co semestralnych spotkań władz jednostek i przedstawicieli KZZJK ze studentami poszczególnych kierunków.

Wszystkie jednostki spełniają wymagania odnośnie do minimum kadrowego potrzebnego dla prowadzonych kierunków studiów. Na Wydziale Nauk Społecznych w Instytucie Nauk Politycznych i Dziennikarstwa (prowadzącym cztery kierunki studiów: *politologia, dziennikarstwo i komunikacja społeczna* oraz nowo uruchomione *bezpieczeństwo narodowe i międzynarodowe* oraz *doradztwo polityczne i publiczne*) można zaobserwować niedoetatowanie skutkujące obecnie nadmierną liczbą godzin ponadwymiarowych. Na Wydziale Nauk Społecznych odnotowano również problem zbyt skromnych środków finansowych na wynagrodzenia dla prowadzących zajęcia specjalistów z zewnątrz, (szczególnie na kierunkach: *dziennikarstwo i komunikacja społeczna, doradztwo filozoficzne i coaching, turystyka historyczna*). Stawki, które są niewspółmiernie niskie w stosunku do standardów rynku pracy oraz fachowych umiejętności ekspertów, powodują, że ci ostatni coraz częściej rezygnują ze współpracy z wydziałem. Tymczasem dla właściwej jakości procesu kształcenia na tych kierunkach niezbędny jest udział osób posiadających praktyczne doświadczenie zdobyte w pracy zawodowej poza uczelnią.

5) Działania na rzecz zapewniania studentom dydaktycznego, naukowego i materialnego wsparcia w procesie uczenia się

Wsparcie udzielane studentom w zakresie opieki naukowej można ocenić jako bardzo dobre. Seminaria dyplomowe prowadzone są w grupach, których liczebność umożliwia bezpośredni, stały kontakt studenta z promotorem. Seminaria magisterskie, z nielicznymi wyjątkami, prowadzone są przez samodzielnych pracowników naukowych. Na Wydziale Nauk Społecznych oraz Wydziale Prawa i Administracji występuje problem zbyt licznych grup zajęciowych – liczących nierzadko ponad 30 studentów w przypadku grup ćwiczeniowych. Na Wydziale Nauk o Ziemi ze względu na specyfikę zajęć laboratoryjnych oraz prac terenowych postulowane jest zmniejszenie liczebności grup seminaryjnych do 8 osób.

W większości jednostek powoływani są opiekunowie lat studiów, których zadaniem jest pomoc studentom i ułatwianie im przystosowania się do funkcjonowania w społeczności akademickiej. Studenci korzystają z ich wsparcia szczególnie na pierwszym roku studiów pierwszego stopnia.

We wszystkich jednostkach nauczyciele akademicy prowadzą konsultacje dla studentów w wymiarze od jednej do trzech godzin tygodniowo. Konsultacje dla studentów niestacjonarnych odbywają się w terminach dostosowanych do potrzeb osób pracujących zawodowo. Terminy konsultacji są podawane do publicznej wiadomości, a w większości jednostek także udostępniane w internecie. Warto jednak podjąć działania na rzecz upowszechnienia praktyki publikowania terminów konsultacji oraz innych istotnych dla studentów informacji na stronach internetowych wszystkich jednostek.

Również w przypadku pracowników administracyjnych godziny pracy są powszechnie dostępne. W przypadku niektórych wydziałów stwierdzono potrzebę lepszego dopasowania godzin pracy dziekanatu do potrzeb studentów. W większości tych jednostek podjęto już działania w celu poprawy tej sytuacji. Wsparcie oferowane studentom jest wykorzystywane w różnym stopniu, w zależności od specyfiki jednostki oraz potrzeb studentów.

Infrastruktura dydaktyczna jest zróżnicowana. Są jednostki dysponujące nowymi budynkami i bardzo dobrą bazą lokalową, jak i jednostki, gdzie dostępne sale zajęciowe spełniają wymagania w stopniu zaledwie dostatecznym. Konieczne jest podejmowanie dalszych wysiłków na rzecz wyposażania sal dydaktycznych w sprzęt multimedialny (zwłaszcza rzutniki) i właściwego przeszkolenia nauczycieli akademickich do jego wykorzystywania oraz bieżącego aktualizowania specjalistycznego oprogramowania

wykorzystywanego w procesie dydaktycznym. Część przyrządów sportowych w salach gimnastycznych i siłowniach jest przestarzała. Zauważalne są problemy w obsłudze techniczno-informatycznej niektórych jednostek, trudna sytuacja w tym zakresie jest szczególnie w Szkole Zarządzania. Na Wydziale Pedagogiki i Psychologii wielkość niektórych sal ćwiczeniowych jest zbyt mała w stosunku do rosnącej liczebności grup ćwiczeniowych. Z podobnym problemem borykają się studenci Wydziału Filologicznego (w części katowickiej) oraz Wydziału Nauk Społecznych, czego efektem są późne godziny odbywania zajęć. Podniesieniu jakości kształcenia na Wydziale Biologii i Ochrony Środowiska służyłoby zrealizowanie planowanej inwestycji, zakładającej powstanie Centrum Biotechnologii i Bioróżnorodności.

Biblioteki są dobrze zaopatrzone i oferują szeroki dostęp do materiałów potrzebnych w procesie dydaktycznym. Godziny ich funkcjonowania umożliwiają pełne korzystanie ze zbiorów również osobom pracującym zawodowo.

Zwiększa się zakres wykorzystania uczelnianej platformy kształcenia na odległość – Moodle. Wskazana jest jednak intensyfikacja działań w zakresie szkolenia nauczycieli akademickich w obsłudze platformy oraz promocji jej wykorzystywania jako wsparcia dydaktycznego.

6) Gromadzenie i udostępnianie informacji o programach i procesie kształcenia

Przyjęta w roku akademickim 2011/2012 *uchwała nr 126 Senatu Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach z dnia 24 kwietnia 2012 r. w sprawie Systemu Zapewniania Jakości Kształcenia na Uniwersytecie Śląskim* przewiduje wdrożenie *Karty nauczyciela akademickiego* oraz *Karty kierunku* jako narzędzi SZJK.

W roku akademickim 2014/2015 kontynuowane były działania polegające na wprowadzaniu do systemu *Karty kierunku* danych o programach kształcenia prowadzonych kierunków studiów. W całość dla programów z roku 2014/2015 udało się je zakończyć na WArt, WBiOŚ, WPiPs, WRiTv, WNoZ oraz w Szkole Zarządzania.

Równolegle trwały prace nad koncepcją nowej *Karty nauczyciela akademickiego* (KNA). Powołany został zespół, w którym reprezentowani są przedstawiciele pionów odpowiedzialnych za sprawy kadrowe, naukowe, dydaktyczne, jakości kształcenia oraz informatycy, a który ma za zadanie opracować zakres merytoryczny KNA i będzie koordynował jej wdrożenie. Wyzwaniem dla zespołu są z jednej strony zmieniające się wymogi odnośnie do sprawozdawczości (m.in. na poziomie rozporządzeń MNiSW),

które utrudniają opracowanie katalogu niezbędnych w *Karcie* informacji, a z drugiej kwestie informatyczne związane z koniecznością zapewnienia sprawnego i wielostronnego przepływu informacji pomiędzy systemami USOS, SAP oraz Biblioteki UŚ. Intencją jest bowiem stworzenie narzędzia, do którego określona informacja będzie wprowadzana jednorazowo – np. informacje o publikacjach danego nauczyciela akademickiego mają być automatycznie pobierane z systemu Biblioteki, aby on sam nie musiał ich ręcznie wprowadzać (np. na potrzeby oceny okresowej), a jedynie weryfikować kompletność danych.

Stosownie do postanowień *zarządzenia Rektora UŚ nr 6/2015*, system USOSweb został przystosowany do wprowadzania do niego elektronicznych sylabusów, co było możliwe począwszy od semestru letniego 2014/2015. Semestr ten był przewidziany jako okres przejściowo-wdrożeniowy, zaś obowiązek wprowadzania i publikowania sylabusów za pośrednictwem systemu USOSweb wszedł w życie od roku akademickiego 2015/2016.

Niezależnie od wdrażania *Kart* większość jednostek praktykuje umieszczanie na swoich stronach internetowych informacji o programach kształcenia, sylabusach, harmonogramach zajęć, godzinach konsultacji etc.

7) Podsumowanie

Uczelniany Zespół ds. Jakości Kształcenia pozytywnie ocenia funkcjonowanie Systemu Zapewniania Jakości Kształcenia w Uniwersytecie Śląskim w Katowicach w roku akademickim 2014/2015.

Za sukces można uznać wdrożenie nowego systemu ankiety oceny pracy nauczyciela akademickiego. Wyniki ankiety potwierdzają wysoką ocenę zajęć przez studentów.

O efektach działań projakościowych świadczą pozytywne oceny po akredytacjach przeprowadzonych przez PKA. Należy jednak podejmować dalsze wysiłki w celu uzyskania ocen wyróżniających.

W roku akademickim 2014/2015 rozwinięta została oferta dydaktyczna Uczelni. Utworzono 7 nowych kierunków studiów, 3 nowe formy studiów, 24 nowych specjalności lub programów studiów (w tym 6 w języku angielskim) na studiach stacjonarnych oraz 7 na niestacjonarnych, a także udoskonalono efekty kształcenia jednego kierunków studiów. Niepokój budzi jednak to, że poszerzaniu oferty dydaktycznej nie towarzyszy weryfikujący przegląd dotychczas prowadzonych form kształcenia. Dla porównania w roku akademickim 2010/2011 Uniwersytet prowadził 42 kierunki studiów (w tym 2 międzywydziałowe) oraz 119 specjalności, a w roku akademickim 2015/2016

już 71 kierunków studiów (w tym 1 międzyobszarowy i 4 w j. angielskim) oraz 234 specjalności. W międzyczasie zlikwidowane zostały jedynie 2 kierunki studiów – *edukacja techniczno-informatyczna* (WInoM) oraz *zarządzanie międzykulturowe* (Szkoła Zarządzania). Dużo większa liczba form kształcenia jest więc prowadzona w oparciu o bardzo zbliżone zasoby kadrowe i infrastrukturalne. Co więcej w niektórych przypadkach proponowane kierunki są konkurencyjnie w stosunku do już prowadzonych w Uniwersytecie lub nawet w danej jednostce. Odczuwalny jest również brak współpracy międzywydziałowej w tworzeniu nowej oferty dydaktycznej – większość kierunków powstaje w oparciu o zasoby jednego wydziału lub nawet instytutu/katedry. Rodzi to pytania o wpływ tej sytuacji na jakość kształcenia. Zasadne zatem wydaje się dokonanie analizy tej sytuacji i wypracowanie kompleksowej polityki i strategii rozwoju oferty dydaktycznej Uniwersytetu.

Infrastruktura dydaktyczna poszczególnych jednostek jest zróżnicowana. Należy więc dążyć zarówno do utrzymania jej stanu tam, gdzie jest bardzo dobra, jak i do poprawy sytuacji tam, gdzie widoczne są problemy.

Wskazane są również dalsze działania na rzecz budowania kultury jakości w społeczności akademickiej Uczelni.

Bardziej szczegółową listę rekomendowanych działań na rzecz poprawy jakości kształcenia zawiera dokument *Rekomendacje działań doskonalących proces kształcenia na Uniwersytecie Śląskim w Katowicach*, sporządzony stosownie do §4 ust. 3 pkt. 2 uchwały nr 126 Senatu Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach z dnia 24 kwietnia 2012 r. w sprawie *Systemu Zapewniania Jakości Kształcenia na Uniwersytecie Śląskim* i przedłożony Jego Magnificencji Rektorowi Uniwersytetu Śląskiego.

Spis załączników:

- 1) Raport z oceny własnej Wydziału Artystycznego w zakresie jakości kształcenia w roku akademickim 2014/2015;
- 2) Raport z oceny własnej Wydziału Biologii i Ochrony Środowiska w zakresie jakości kształcenia w roku akademickim 2014/2015;
- 3) Raport z oceny własnej Wydziału Etnologii i Nauk o Edukacji w zakresie jakości kształcenia w roku akademickim 2014/2015;
- 4) Raport z oceny własnej Wydziału Filologicznego w zakresie jakości kształcenia w roku akademickim 2014/2015;
- 5) Raport z oceny własnej Wydziału Informatyki i Nauki o Materiałach w zakresie jakości kształcenia w roku akademickim 2014/2015;
- 6) Raport z oceny własnej Wydziału Matematyki, Fizyki i Chemii w zakresie jakości kształcenia w roku akademickim 2014/2015;
- 7) Raport z oceny własnej Wydziału Nauk o Ziemi w zakresie jakości kształcenia w roku akademickim 2014/2015;
- 8) Raport z oceny własnej Wydziału Nauk Społecznych w zakresie jakości kształcenia w roku akademickim 2014/2015;
- 9) Raport z oceny własnej Wydziału Prawa i Administracji w zakresie jakości kształcenia w roku akademickim 2014/2015;
- 10) Raport z oceny własnej Wydziału Pedagogiki i Psychologii w zakresie jakości kształcenia w roku akademickim 2014/2015;
- 11) Raport z oceny własnej Wydziału Radia i Telewizji im. Krzysztofa Kieślowskiego w zakresie jakości kształcenia w roku akademickim 2014/2015;
- 12) Raport z oceny własnej Wydziału Teologicznego w zakresie jakości kształcenia w roku akademickim 2014/2015;
- 13) Raport z oceny własnej Szkoły Zarządzania w zakresie jakości kształcenia w roku akademickim 2014/2015;
- 14) Raport z oceny własnej Studium Praktycznej Nauki Języków Obcych w zakresie jakości kształcenia w roku akademickim 2014/2015;
- 15) Raport z oceny własnej Studium Wychowania Fizycznego i Sportu w zakresie jakości kształcenia w roku akademickim 2014/2015.

Raport z oceny własnej Wydziału Artystycznego w zakresie jakości kształcenia w roku akademickim 2014/15

I. Informacje wstępne

1. Informacje o WZJK i KZZJK

W roku akad. 2014/15 na Wydziale Artystycznym funkcjonuje **WZJK** w składzie:

przewodniczący: dr hab. Krzysztof Marek Bąk

członkowie: dr hab. Małgorzata Kaniowska, prof. Roman Maciuszkiewicz, prof. Aleksander Ostrowski, dr hab. Jarosław Skutnik, dr Paweł Synowiec, mgr Anna Wajda (przedstawiciel doktorantów), Monika Sroga (przedstawiciel studentów)

W roku akademickim 2014/15 na Wydziale Artystycznym funkcjonują:

W Instytucie Muzyki:

- KZZJK na **Edukacji Artystycznej w Zakresie Sztuki Muzycznej**

przewodnicząca: dr hab. Małgorzata Kaniowska

w skład KZZJK wchodzi zespoły (w nawiasach przewodniczący komisji):

- ds. analizy ankiet oceny zajęć dydaktycznych (mgr Grzegorz Niemczuk)
- ds. analizy wyników ankiety poziomu satysfakcji osób kończących studia (dr hab. Hubert Miśka)
- ds. analizy praktyk pedagogicznych (dr hab. Jadwiga Uchyła-Zroski)
- ds. analizy praktyk i warsztatów artystycznych (dr Joanna Nowicka)
- ds. oceny efektów kształcenia i planów studiów (dr Danuta Zoń-Ciuk)
- ds. analizy wsparcia dla studentów i analizy zasobów materialnych wspierających kształcenie (dr hab. Bogumiła Dunikowska)
- ds. analizy prac dyplomowych (dr hab. Joanna Glenc)
- ds. analizy współpracy międzynarodowej (mgr Joanna Boślak-Górniok)
- ds. współpracy z interesariuszami (dr hab. Urszula Mizia)

W Instytucie Sztuki:

- KZZJK na **Edukacji Artystycznej w Zakresie Sztuk Plastycznych**

przewodniczący: prof. Aleksander Ostrowski

członkowie: Dr hab. Krystyna Pasterczyk, Dr Agnieszka Jaworska, Dr Ireneusz Botor, Dr Joanna Wowrzeczka

- KZZJK na **Grafice**

przewodniczący: dr hab. Jarosław Skutnik

członkowie: prof. Joanna Piech-Kalarus, dr hab. Adam Czech, dr hab. Krzysztof Pasztuła, dr hab. Tomasz Kipka, dr Jerzy Pietruczuk, Monika Sroga (przedstawiciel studentów)

- KZZJK na **Projektowaniu Gier i Przestrzeni Wirtualnej**

przewodniczący: dr Paweł Synowiec

członkowie: dr Katarzyna Kroczyk-Wasińska, dr Kaja Renkas

- KZZJK ds. **studiów III stopnia**

przewodniczący: prof. Roman Maciuszkiewicz

członkowie: prof. Józef Knopek, dr hab. Stefan Lechwar, mgr Anna Wajda (przedstawiciel doktorantów)

2. Informacje o stanie prac nad wdrożeniem SZJK w jednostce.

SZJK jest wdrożony w pełni.

Funkcjonuje w oparciu o Wewnętrzny System Zapewnienia Jakości Kształcenia przyjęty Uchwałą Rady Wydziału w dniu 29 maja 2013 r. na wszystkich kierunkach studiów oraz na studiach III stopnia.

Obecnie w WZJK trwają prace nad wprowadzeniem niewielkich korekt WSZJK mających na celu uporządkowanie kompetencji poszczególnych organów Wydziału: Władz Dziekańskich, Dyrekcji Instytutów oraz Kierownictwa Zakładów.

3. Informacje o akredytacjach w jednostce

W związku z zastrzeżeniami przedstawionymi przez Komisję Akredytacyjną dotyczącymi Kierunku Edukacji Artystycznej w Zakresie Sztuki Muzycznej w dniu 08.03.2015 r. miała miejsce dodatkowa wizyta PKA, w składzie: prof. A. Godek oraz prof. Sł. Kaczorowski. Komisja pozytywnie oceniła zmiany projakościowe wdrożone przez Instytut Muzyki.

II. Działania na rzecz jakości kształcenia

1. Doskonalenie programów kształcenia i jego efektów

- a. Informacje o zmianach w programach kształcenia wynikających z wymogu dostosowania do KRK
- W związku z koniecznością uwzględnienia w procesie kształcenia „Przedmiotu Ogólnouczelnianego” na wszystkich kierunkach kształcenia zmodyfikowano siatki godzin oraz ilości punktów ECTS przyznawanych za przedmioty, by umożliwić funkcjonowanie w/w przedmiotu.

W **Instytucie Muzyki** zmodyfikowano moduły: „Seminarium pracy dyplomowej” (na studiach pierwszego stopnia) i „Seminarium magisterskie” (na studiach drugiego stopnia).

Zmiana polega na prowadzeniu (...) zbiorowych zajęć mających na celu kształcenie umiejętności studenta w wykorzystywaniu wiedzy kierunkowej i metodologicznej we własnej pracy badawczej i naukowej, (...) umiejętności samodzielnego gromadzenia danych, porządkowania i systematyzowania materiałów źródłowych, umiejętności korzystania z baz danych, edytorów tekstów, z usług w sieciach informatycznych oraz umiejętności pozyskiwania i przetwarzania informacji. Moduł ma na celu przygotowanie studenta do wyboru właściwej, związanej ze studiowanym kierunkiem, problematyki – w zakresie działalności artystycznej i naukowej, jej poprawnego sformułowania oraz wyboru promotora pracy dyplomowej.

- b. Nowe programy kształcenia (*kierunki*)

W **Instytucie Muzyki** Przyjmując uwagi PKA zrezygnowano z prowadzenia modułu specjalizacyjnego „*Pedagogika instrumentalna z kameralistyką*”, uznając jednak, że w obecnej formie zostanie dokończony proces edukacji dla dwóch ostatnich roczników (drugi rok studiów II st. oraz trzeci rok studiów I st.).

W **Instytucie Sztuki** na kierunku Projektowanie Gier i Przestrzeni Wirtualnych utworzono nową specjalność: *Dźwięk w grach*. W roku akademickim 2014/2015 przeprowadzono pierwszy nabór na studia I i II stopnia. Specjalność prowadzona jest w ścisłej współpracy z pedagogami Instytutu Muzyki.

Ponadto, w Instytucie Sztuki trwały prace nad utworzeniem kierunku *Malarstwo i Projekty Interdyscyplinarne*. Nabór na kierunek przeprowadzony będzie na rok akademicki 2015/16

Trwają przygotowania gruntownego przebudowaniem systemu kształcenia na kierunku *Grafika* — planowane wprowadzenie zmian od roku akademickiego 2016/2017.

- c. Zgodność programów z misją i strategią uczelni oraz jednostki (*o ile jednostka posiada strategię*)
Wszystkie kierunki prowadzone na Wydziale są w pełni zgodne z misją i strategią Uniwersytetu oraz misją i strategią Wydziału.
Powyższe dokumenty stanowią podstawę funkcjonowania kierunków i weryfikowania programu nauczania.
- d. Sposób uwzględnienia wyników badania losów absolwentów
Nie przeprowadza się metodycznych badań losów absolwentów. Jednak gruntowne rozeznanie w sytuacji środowiska artystycznego (muzycznego i plastycznego) przez kadre naukowo-dydaktyczną pozwala na nieformalne „śledzenie losów”. Wnioski płynące z takiej wiedzy są dyskutowane i stają się argumentem na rzecz wprowadzania modyfikacji w programach nauczania tak, by w większym stopniu uwzględniać zapotrzebowanie rynkowe.
- e. Udział interesariuszy wewnętrznych i zewnętrznych w tworzeniu programów kształcenia
Specyfika kształcenia artystycznego nie zakłada znaczącego wpływu interesariuszy zewnętrznych na kształt programu kształcenia. O ile trwała jest współpraca z instytucjami kultury i sztuki oraz edukacji, jak również podmiotami gospodarczymi (np.: w ramach praktyk studenckich) o tyle działania te nie mają bezpośredniego przełożenia na nauczane treści.
- f. Sposób uwzględnienia potrzeb rynku pracy
Kształcenie artystyczne to przede wszystkim przygotowywanie do wykonywania wolnego zawodu. Stąd potrzeby rynku nie są pierwszoplanowym zagadnieniem podczas konstruowania programów nauczania. Jednak tam gdzie to możliwe, bez uszczerbku dla jakości artystycznej i naukowej, na poszczególnych kierunkach wprowadzane są treści uwzględniające potrzeby rynku pracy. Zwłaszcza w przypadku kierunku *Projektowanie gier i przestrzeni wirtualnych* oraz stopniowo na kierunku *Grafika*.

2. System weryfikacji efektów kształcenia

- a. Proces weryfikacji efektów kształcenia (*czy zostały określone modułowe efekty kształcenia, metody ich weryfikacji, kryteria ocen, zasady realizacji praktyk*)

Na wszystkich kierunkach kształcenia każdy moduł posiada precyzyjnie określone efekty kształcenia odnoszące się do efektów kierunkowych.

Określone zostały metody weryfikacji efektów kształcenia.

Kryteria ocen opisane zostały w sylabusach.

Narzędzia weryfikacji efektów kształcenia dla wszystkich modułów są wypracowane w toku wieloletniej praktyki dydaktycznej.

W przypadku przedmiotów artystycznych główną formą weryfikacji jest prezentacja dorobku w postaci wystawy lub koncertu (w szeroko rozumianych formach). Powyższe często uzupełnione są werbalną prezentacją realizacji.

W przypadku przedmiotów teoretycznych stosuje się sprawdziany pisemne i ustne, kolokwia i egzaminy.

We wszystkich programach kształcenia moduły praktyk są opisane na takich samych zasadach jak moduły wszystkich innych zajęć. Ponadto dla wszystkich kierunków opracowano przewodniki określające zasady realizacji praktyk. Kontrolę nad prawidłowością realizacji praktyk sprawują wyznaczeni przez Instytuty opiekunowie praktyk dla poszczególnych kierunków.

- b. Zasady dyplomowania

Każdy kierunek ma określone w programie kształcenia zasady oraz procedurę przeprowadzania egzaminu dyplomowego na każdym poziomie kształcenia.

Zasady są ściśle przestrzegane.

- c. Monitorowanie weryfikacji efektów kształcenia (*w tym także osiągniętych w ramach praktyk zawodowych*)

W Instytucie Muzyki monitorowanie weryfikacji efektów kształcenia odbywa się podczas analizy dokumentacji dotyczącej realizacji i weryfikacji efektów kształcenia oraz planów studiów: modułów i sylabusów, dokumentacji praktyk i warsztatów, analizy prac dyplomowych, protokołów z hospitacji zajęć oraz wewnętrznych protokołów oceny końcowej modułów.

Szczególne troską zostały objęte zagadnienia, które stanowiły podstawę do zastrzeżeń Państwowej Komisji Akredytacyjnej.

W związku z tym na kierunku **Edukacja Artystyczna w Zakresie Sztuki Muzycznej** wprowadzono liczne zmiany dotyczące jakości kształcenia m.in.:

- a. *KZZJK wypracował „Protokół analizy pracy dyplomowej”, który zobowiązany jest wypełnić każda z osób dokonujących przeglądu pracy. W przypadku stwierdzenia uchybień, stosowne protokoły przedstawiane są osobom, w stosunku do pracy których zostały one wyartykułowane, z poleceniem ustosunkowania się do zarzutów oraz wdrożenia działań naprawczych.*
- b. *Opracowano „Instrukcję realizacji pisemnej pracy dyplomowej licencjackiej i magisterskiej dla kierunku Edukacja artystyczna w zakresie sztuki muzycznej”, do zapoznania której zostali zobligowani zarówno studenci jak i promotorzy oraz recenzenci.*
- c. *Przyjęto zasadę przydzielania do grupy seminaryjnej promotora nie więcej niż pięciu seminarzystów.*
- d. *W związku z zaleceniami PKA, sporządzono szczegółową „Instrukcję dyplomowania dla kierunku Edukacja artystyczna w zakresie sztuki muzycznej” uwzględniającą wprowadzone w roku akademickim 2014/15 nowe składowe procesy dyplomowania, tj. egzamin artystyczny oraz lekcję dyplomową.*
- e. *Wprowadzono do procedury dyplomowania „dyplom artystyczny” i włączono go – jako jedną ze składowych – do ogólnej oceny dyplomowej. Zmiana w procedurze dyplomowania objęła wszystkich studentów.*
- f. *Doprecyzowano „Przewodniki do praktyk ciągłych pedagogiczno–metodycznych”. Po ich modyfikacji zwiększono przydatność merytoryczną i organizacyjną. Wdrożone zmiany dotyczyły czasu praktyk oraz typowania placówek szkolnych.*
- g. *Uwzględniając zastrzeżenia zgłoszone przez PKA dotyczące współpracy międzynarodowej (w tym ERASMUS) podjęte zostały działania upowszechniające. Analiza obecnie prowadzonej wymiany międzynarodowej i współpracy zagranicznej z udziałem studentów, upoważnia do stwierdzenia, że jest ona realizowana bez zastrzeżeń.*

Uwzględniając wprowadzenie powyższych zmiany KZZJK oceniła możliwości realizacji efektów kształcenia pozytywnie.

W **Instytucie Sztuki** monitorowanie weryfikacji efektów kształcenia odbywa się podczas cyklu przeglądów/wystaw końcoworocznych organizowanych oddzielnie dla każdego kierunku kształcenia. Przegląd odbywa się w obecności członków KZZJK oraz pracowników stanowiących minimum kadrowe kierunku, jak również dyrekcji Instytutu oraz przewodniczącego WZJK.

Ponadto analizie poddawana jest dokumentacja dotycząca realizacji i weryfikacji efektów kształcenia. Zależnie od kierunku przeprowadzane są hospitacje zajęć teoretycznych, analiza prac dyplomowych, monitorowanie przebiegu praktyk studenckich etc.

Efektom przeglądów i analiz jest raport sporządzany wg wzoru ogólnouniwersyteckiego.

Na kierunku **Edukacja Artystyczna w Zakresie Sztuk Plastycznych** KZZJK oceniła efekty kształcenia pozytywnie i nie dopatrzyła się uchybień czy nieprawidłowości.

Zaproponowano jednak kilka zmian doskonalących:

- a. Konieczność podjęcia ściślejszej współpracy pomiędzy poszczególnymi pracownikami na poziomie merytorycznym, przy realizacji niektórych zadań artystycznych.*
- b. Próba włączenia Galerii zewnętrznych do realizacji wybranych zagadnień artystycznych.*
- c. Dbłość o stałe podnoszenie jakości wyposażenia pracowni (w zależności od dostępnych środków).*
- d. Konieczność doprecyzowania harmonogramu zajęć.*

Na kierunku **Grafika** KZZJK oceniła efekty kształcenia pozytywnie. Pojawiły się propozycje drobnych korekt dotyczących modułów i sylabusów:

- a. Uzupelnienie brakującej dokumentacji sylabusów w systemie USOS.*
- b. Ograniczenie sposobów weryfikacji efektów kształcenia na poziomie modułów i, w konsekwencji tej modernizacji, na poziomie sylabusów. Sugestie te należy uwzględnić na etapie prac nad planowaną modyfikacją specjalności na kierunku grafika i wdrożyć do realizacji w roku akademickim 2016/17;*

Na kierunku **Projektowanie Gier i Przestrzeni Wirtualnych** KZZJK oceniła efekty kształcenia jako zadowalające. W odniesieniu do studiów pierwszego stopnia pojawiły się propozycje zmian i modyfikacji projakościowych:

- a. Komisja postuluje, aby promotor pracy pisemnej nie prowadził więcej niż pięć prac licencjackich.*
- b. Podczas przeglądów śródrocznych zauważono potrzebę korekt w ramach modułów. Zmiany podyktowane są wnikliwą analizą potrzeb studentów,*

wymaganiami rynku gier komputerowych oraz wymogami strategii rozwoju Wydziału.

KZZJK na **studiach III stopnia** w swojej opinii zawiera elementy krytyczne oraz propozycje zmian i modyfikacji:

„[...] część realizacji była na etapie wstępnych poszukiwań, co utrudnia dostrzeżenie klarownych sylwetek twórczych, jest przedłużeniem doświadczeń zamykających studia magisterskie (dot. głównie studentów I roku, co jednak usprawiedliwia krytyczne uwagi, ponieważ, zdaniem Zespołu, istotnym jest wskazywanie wszelkich słabości już na początkowym etapie studiów [...]) W związku z tym należy zwrócić szczególną uwagę na narzędzia weryfikacji pracy studentów, czyli na przygotowanie, pracę koncepcyjną i na dobór prac już na etapie poprzedzającym prezentację (weryfikacja zakłada zaliczenie z oceną na podstawie wystawy, pokazu lub prezentacji). Być może należy rozpatrzyć i ew. wprowadzić dwa etapy weryfikacji.

Na pozytywną ocenę zasługuje [...] aktywność doktorantów w różnych formach prezentacji prac również poza uczelnią i podejmowanie inicjatyw organizacyjnych.”

W części podsumowującej członkowie KZZJK zgłaszają następujące propozycje zmian:

- a. Dopracowanie formuły i przebiegu końcowo-rocznej prezentacji. Prace powinien prezentować student w obecności promotora.*
- b. Moduły wraz z przechodzeniem studentów na wyższe lata studiów powinny zakładać, a wręcz wymagać rozwoju i postępu studentów w przygotowaniu pracy doktorskiej. Obowiązujące dla studentów lat 2013 - 2017 moduły przedmiotu podstawowego i seminarium kierunkowego są powieleniem modułu w pierwszego roku studiów.*
- c. W celu podniesienia poziomu i jakości studiów III stopnia Zespół proponuje i rozważenie dwóch etapów weryfikacji oraz rozważenie zmniejszenia limitu przyjmowanych studentów.*

Powyższe uwagi będą przedmiotem analizy i wraz z sugestiami Dyrekcji Instytutu i Rady Instytutu staną się podstawą do wprowadzenia zmian w następnym roku akademickim.

Należy dodać, iż KZZJK dla studiów III st. została powołana w semestrze letnim roku akademickiego 2014/2015 dlatego metody oceny nie są ostatecznie wypracowane i ich doprecyzowanie będzie stanowić przedmiot pracy KZZJK.

3. Zapewnienie wysokiej jakości kadry dydaktycznej

a. Raport z wyników ankiety oceny zajęć dydaktycznych

Przeprowadzone ankiety¹ wykazały wysokie kompetencje wszystkich pracowników. Średnia dla Wydziału wynosi około 4,7. Najniższa ocena indywidualna pracownika spośród obu Instytutów to 4,14.

b. Raport z hospitacji zajęć dydaktycznych

W **Instyucie Muzyki** przeprowadzono kompleksowe hospitacje zajęć dydaktycznych. Hospitowano wszystkich pracowników: magistrów oraz doktorów – dwukrotnie w roku akademickim, doktorów habilitowanych oraz profesorów jednokrotnie. Nie odnotowano zastrzeżeń w zakresie prowadzonej dydaktyki.

W **Instyucie Sztuki** hospitowanie nie ma formy systemowej. Odbywa się głównie poprzez kontrolę nad dydaktyką prowadzoną przez młodszych pracowników przez ich przełożonych: kierowników katedr lub samodzielnych pracowników zajmujących się tą samą dyscypliną. Przedmioty teoretyczne były poddane hospitacji na kierunku *Grafika*. Hospitacja nie wykazała braków czy uchybień.

„W wyniku hospitacji potwierdzono warunki do uzyskania założonych efektów kształcenia w stopniu zadowalającym (na podstawie obserwacji wycinka praktyki dydaktycznej oraz analizy sylabusów zajęć). Ustalono, że stosowane metody nauczania, wykorzystane narzędzia i środki dydaktyczne służą realizacji założonych efektów kształcenia.”

Z uwagi na fakt, iż ci sami pracownicy prowadzą zajęcia na pozostałych kierunkach kształcenia pozwala to wyniki hospitacji traktować jako wiążące dla całego Instytutu Sztuki.

c. Zbiorcze wyniki oceny okresowej pracowników

Okresowa ocena pracowników przeprowadzona będzie w roku akademickim 2015/2016.

¹ Powyższe informacje dotyczą semestru zimowego 2014/2015. Ankiety przeprowadzane w semestrze letnim, w momencie składania raportu nie były jeszcze opracowane przez ośrodek informatyczny UŚ.

- d. Ocena spełnienia wymogów formalnych dotyczących kadry dydaktycznej (minimum kadrowe, zgodność prowadzonych badań z obszarami kształcenia)

Wszystkie kierunki na Wydziale spełniają wymagania dotyczące minimum kadrowego.

Wszyscy nauczyciele akademicy zgłoszeni do minimum kadrowego poszczególnych kierunków spełniają warunek kwalifikacji prawnej i merytorycznej. Rozwój kadry jest dynamiczny.

Badania prowadzone w obu Instytutach są ściśle związane z obszarem „Sztuka” w dziedzinie sztuk plastycznych, dyscyplinie sztuki piękne oraz dziedziny sztuk muzycznych i do dyscyplin: dyrygentura, instrumentalistyka, kompozycja i teoria muzyki, rytmika i taniec, wokalistyka.

Osiągnięcia i działalność pracowników mają z powyższymi ścisły związek.

4. Działania na rzecz zapewniania studentom dydaktycznego, naukowego i materialnego wsparcia w procesie uczenia się

- a. Ocena zasobów wsparcia dla studentów i doktorantów

Ocena zasobów jest pozytywna. W omawianym roku akademickim nie odnotowano uchybień czy incydentów związanych w powyższym obszarem.

Obsługa zarówno dydaktyczna jak i administracyjna odbywa się zgodnie z harmonogramami.

- b. Ocena zasobów materialnych wspierających kształcenie

Ocena zasobów materialnych jest pozytywna.

Instytut Muzyki dysponuje bazą dydaktyczną dostosowaną do trybu i metod nauczania poszczególnych przedmiotów. Liczba i powierzchnia sal wykładowych, seminaryjnych, ćwiczeń i pracowni komputerowej odpowiada liczbie studentów. Analogiczna sytuacja ma miejsce w **Instytucie Sztuki**.

W omawianym roku akademickim nie odnotowano problemów związanych w powyższym obszarze. Sukcesywnie, w miarę posiadanych możliwości i środków, Wydział dąży do polepszania jakości zasobów materialnych, rozbudowy bazy dydaktycznej oraz unowocześniania i poprawiania klasy dostępnych urządzeń i sprzętów.

5. Gromadzenie i udostępnianie informacji o programach i procesie kształcenia

- a. Stan wdrożenia karty nauczyciela akademickiego

Z uwagi na nowelizację ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym oraz jej aktów wykonawczych i konieczność dostosowania narzędzi informatycznych do nowej potrzeb, działanie Karty Nauczyciela Akademickiego zostało zawieszona do końca semestru letniego 2014/2015 r. decyzją Uczelnianego Zespołu ds. Jakości Kształcenia

- b. Publikowanie informacji o programach kształcenia (w tym o efektach kształcenia i sposobach ich weryfikacji)
Sylabusy oraz informacje o formach weryfikacji efektów kształcenia podawane są do wiadomości studentów przede wszystkim w poszczególnych pracowniach i na poszczególnych zajęciach oraz na stronach internetowych instytutów.
- c. Publikowanie informacji o organizacji procesu kształcenia
Na Wydziale nie odnotowano potrzeby publikowania całościowej informacji o organizacji procesu kształcenia. Specyfika Wydziału z niewielkimi grupami studentów oraz stałym, osobistym kontaktem studenta z pracownikami dydaktycznymi sprawia, iż potrzebne informacje studium uzyskują poprzez bezpośrednio u prowadzących poszczególne zajęcia lub udostępnione poprzez sylabusy.
Część informacji studenci uzyskują w systemie USOS podczas zapisów na poszczególne zajęcia.
Elementy organizacji procesu kształcenia takie jak harmonogram, terminy egzaminów, wzory wpisów do indeksu, informacje o dyżurach, ogłoszenia o zmianach są publikowane na stronach internetowych Instytutów oraz w formie papierowej udostępniane są na tablicach ogłoszeń
Wiele zasadniczych informacji — w tym organizacja roku akademickiego — publikowanych jest na głównej stronie internetowej Uniwersytetu.
- c. Publikowanie informacji o działaniach w ramach SZJK
Informacje o działaniach SZJK nie są publikowane.

6. Dobre praktyki jednostki w zakresie jakości kształcenia.

Kontrola jakości kształcenia odbywa się w sposób permanentny.

Kluczową rolę odgrywa tu charakter pracy pedagogów i studentów obu Instytutów. Nieustanna weryfikacja poprzez upublicznianie dorobku: udział w koncertach, przeglądach, prezentacjach, wystawach etc. sprawia, iż efekty kształcenia poddawane są nie tylko ocenie wewnętrznej ale i zewnętrznej, w tym często międzynarodowej.

Takie przedsięwzięcia stanowią również szczególną formę monitorowania karier absolwentów, opartą na współorganizowaniu wydarzeń artystycznych oraz niejako wymuszają współpracę z interesariuszami zewnętrznymi, którymi najczęściej są instytucje kultury.

Działania takie rozwijają się w sposób samoczynny, niesystemowy i nierównomierny, różnie w poszczególnych zakładach.

Ta dobrze rozumiana autonomia działań znajduje swoje odbicie w sylabusach, programach nauczania, siatkach.

Funkcjonowanie „zewnętrzne” wymusza ciągłe doskonalenie wewnątrzpracowniane, -zakładowe, -instytutowe. Stwarzają konieczność doskonalenia metod dydaktycznych, weryfikowania ich, prowadzenia nieustającego dialogu ze studentem oraz otaczającą nas rzeczywistością.

Na Wydziale zasadniczą kontrolę nad większością spraw dotyczących jakości kształcenia sprawują Rady Instytutów oraz zakłady będące jednostkami wewnętrznymi instytutów. Oceny kształcenia na kierunkach dokonują KZZJK.

Raport sporządził:

dr hab. Krzysztof Marek Bąk
— przewodniczący WZJK

Raport z oceny własnej Wydziału Biologii i Ochrony Środowiska w zakresie jakości kształcenia w roku akademickim 2014/2015

Informacje wstępne

1. Informacje o WZJK i KZZJK (*data powołania, składy, opis struktury*)

Skład Zespołów Zapewniania Jakości Kształcenia WBiOŚ, uzupełniony w głosowaniu RWBiOŚ na posiedzeniu w dniu 23.01.2015:

Wydziałowy Zespół ds. Jakości Kształcenia:

Pełnomocnik dziekana ds. jakości kształcenia:

prof. dr hab. Dorota Kwiatkowska (przewodnicząca)

Przewodniczący Kierunkowych Zespołów Zapewniania Jakości Kształcenia:

dr hab. prof. UŚ Agnieszka Mrozik

prof. dr hab. Barbara Tokarska-Guzik

dr hab. Ryszard Ciepał

Prodziekan ds. kształcenia – prof. dr hab. Małgorzata Gaj

Prodziekan ds. studentów – prof. dr hab. Zofia Piotrowska-Seget

Kierownik studiów podyplomowych – dr Marek Kaczmarzyk

Przedstawiciel Wydziałowej Rady Samorządu Doktorantów – Mgr Karolina Chwiałkowska

Przedstawiciel Wydziałowej Rady Samorządu Studenckiego – Albert Janota

Przedstawiciele pracodawców:

mgr Marek Cybulski (Biuro Doradcze CIS Quality Austria)

mgr Marcin Sprawka (Yoshi Private Investment S.A., Chorzów)

Kierunkowe Zespoły Zapewniania Jakości Kształcenia:

Kierunek Biologia:

prof. dr hab. Barbara Tokarska-Guzik – przewodnicząca

prof. dr hab. Piotr Węgierek

prof. dr hab. Piotr Świątek

dr Teresa Nowak

Przedstawiciel Wydziałowej Rady Samorządu Studenckiego – Angelina Kubusiak

Kierunek Biotechnologia:

dr hab. prof. UŚ Agnieszka Mrozik – przewodnicząca

prof. dr hab. Zofia Piotrowska-Seget

dr Justyna Guzy-Wróbelska

dr Izabela Greń

Przedstawiciel Wydziałowej Rady Samorządu Studenckiego – Szymon Rusinowski

Kierunek Ochrona Środowiska:

dr hab. Ryszard Ciepał – przewodniczący

prof. dr hab. Małgorzata Strzelec

dr hab. Gabriela Woźniak

dr Agnieszka Błońska

Przedstawiciel Wydziałowej Rady Samorządu Studenckiego – Joanna Honkisz

Zespół Zapewniania Jakości Kształcenia na Studiach Doktoranckich *Advanced methods in biotechnology and biodiversity*:

prof. dr hab. Dorota Kwiatkowska – przewodnicząca

prof. dr hab. Jacek Gorczyca

dr hab. Bogdan Doleżych

dr Elżbieta Wolny

Przedstawiciel Wydziałowej Rady Samorządu Doktorantów – Mgr Agnieszka Bugaj-Nawrocka

2. Informacje o funkcjonowaniu SZJK w jednostce.

Wewnętrzny System Zapewniania Jakości Kształcenia na Wydziale Biologii i Ochrony Środowiska został przyjęty uchwałą Rady Wydziału na posiedzeniu w dniu 22.02.2013 r.

Ponadto na posiedzeniu RWBiOŚ w dniu 20.03.2015 wprowadzono zmiany doskonalące w WSZJK na WBiOŚ:

- zapis o obowiązku hospitacji zajęć dydaktycznych prowadzonych przez doktorantów przez ich opiekunów naukowych;
- zapis o organizowaniu raz w roku spotkania studentów z koordynatorami kierunków oraz nauczycielami akademickimi wchodzącymi w skład minimum kadrowego, dotyczącego realizowanego programu zajęć i warunków ich prowadzenia;
- zapis o organizowaniu raz w roku spotkania pracowników Wydziału jako forum wymiany doświadczeń z wyjazdów zagranicznych (np. w ramach programu „Nitka”).

W systemie wprowadzono także zmiany związane z przekształceniem podzespołu KZZJK zajmującego się studiami doktoranckimi, w Zespół Jakości Kształcenia na Studiach Doktoranckich.

3. Informacje o akredytacjach w jednostce (o ile były takie w roku 2014/2015).

W dniach 11-13.06.2015 Wydział Biologii i Ochrony Środowiska został poddany ocenie instytucjonalnej Polskiej Komisji Akredytacyjnej. Zgodnie z uchwałą nr 875/2015 Prezydium PKA z dnia 19.11.2015 Wydział uzyskał ocenę pozytywną.

4. Inne.

Działania na rzecz jakości kształcenia

1. Doskonalenie programów kształcenia i jego efektów

a. Informacje o zmianach w programach kształcenia

W roku akademickim 2014/15 prowadzono prace nad dostosowaniem programów kształcenia dla I i II stopnia studiów do wymogu wprowadzenia modułów z obszaru nauk humanistycznych i społecznych. Ponadto wprowadzono zmiany w programie kształcenia na dwóch kierunkach studiów (Biologia i Ochrona Środowiska). Na kierunku Biotechnologia nie wprowadzono zmian (obowiązywał program zatwierdzony w 2013/2014).

Kierunek Biologia:

Podstawowe zmiany wprowadzone w programie kształcenia, uwzględniające m.in. sugestie zgłaszane przez interesariuszy zewnętrznych/pracodawców:

- wprowadzenie modułów ‘wyrównawczych’ do wyboru na I roku Biologii – łącznie 120 godz. (4 moduły: 2 w sem. zimowym i 2 w letnim) od roku akademickiego 2014/2015
- podnoszenie umiejętności posługiwania się językiem angielskim (uwzględniającym specjalistyczne słownictwo) w ramach kursów językowych oraz seminariów magisterskich (konieczność korzystania z literatury anglojęzycznej, przygotowanie prezentacji w języku angielskim)
- włączenie w program seminariów i pracowni specjalistycznej i magisterskiej treści poświęconych możliwościom pozyskiwania środków finansowych na projekty badawcze i wdrożeniowe

Kierunek Ochrona Środowiska:

Na studiach I stopnia wprowadzono osiem nowych modułów w grupie zajęć fakultatywnych dla specjalności GEOEKOLOGIA: *Miasta świata; Eksplozja demograficzna na świecie; Zasoby wodne kontynentów; Przemiany miast w Polsce; Antropogeniczne zagrożenia atmosfery; Naturalne i antropogeniczne uwarunkowania degradacji gleb; Naturalne i antropogeniczne zmiany środowiska przyrodniczego; Pozyskiwanie danych przestrzennych do opracowań środowiskowych.*

Na studiach II stopnia wprowadzono jeden nowy moduł w grupie zajęć fakultatywnych dla specjalności GEOEKOLOGIA - *Wpływ technologii jądrowych na środowisko.*

b. Nowe programy kształcenia i likwidacja dotychczasowych

Zmiany dotyczyły wyłącznie kierunku Biologia, na którym na rok akademicki 2014/2015 przygotowano ofertę nowej specjalności na studiach II stopnia *Waloryzacja zasobów przyrody*. Nową specjalność przygotowano z uwzględnieniem postulatów i w konsultacji z przedstawicielami instytucji i organizacji pozarządowych związanych z ochroną przyrody (Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska, Centrum Dziedzictwa Przyrody Górnego Śląska, Stowarzyszenie dla Natury „Wilk”).

Rozpoczęto także prace nad opracowaniem programu nowego kierunku *Biologia żywienia* (założono, że program zostanie opracowany ostatecznie w roku akademickim 2015/2016; do uruchomienia w roku 2016/2017).

c. Zgodność programów z misją i strategią uczelni oraz jednostki

Dokument opisujący Strategię rozwoju oraz misję Wydziału Biologii i Ochrony Środowiska na lata 2013-2020 przyjęty został uchwałą Rady Wydziału. Dokument ten wpisuje się w strategię rozwoju uczelni i, co za tym idzie, programy studiów związane są również ze strategią i misją Wydziału. Związki programów studiów ze strategią i misją uczelni są opisane w dokumentach „Programy kształcenia” dostępnych na stronie internetowej Wydziału.

d. Sposób uwzględnienia wyników badania losów absolwentów

Badania losów absolwentów prowadzi Biuro Karier UŚ. Bolączką pozostaje wciąż bardzo niska zwrotność ankietyzacji przeprowadzanej za pośrednictwem Internetu, która uniemożliwia wyciąganie wniosków. Dlatego Wydział korzysta z opinii absolwentów, którzy często jako przedstawiciele pracodawców uczestniczą w spotkaniach Rad Programowych kierunków studiów I, II i III stopnia. Ponadto wykorzystuje nieformalne kontakty pracowników z absolwentami.

Poniżej przedstawiono przykład dotyczący planowanych zmian na kierunku Biologia, które wynikają m.in. z fragmentarycznych informacji wynikających z badania losów absolwentów.

Analiza przeprowadzona przez KZZJK oraz członków Rady Programowej kierunku Biologia: Podstawowym problemem kierunku Biologia jest brak wyraźnie doprecyzowanych kompetencji i sylwetki absolwenta, które byłyby dopasowane do potrzeb rynku pracy. Studenci kończący specjalność *Biologia ogólna i eksperymentalna* przegrywają w konkurencji z absolwentami kierunku Biotechnologia, z kolei studenci ze specjalności *Ekologia i ochrona przyrody* muszą konkurować z absolwentami kierunku Ochrona Środowiska. Dalsza ewentualna modyfikacja programu studiów wymaga dogłębnej analizy potrzeb rynku pracy i jego oczekiwań; znalezienia „luk” (jeśli takowe jeszcze są); jednoznacznego wskazania kompetencji i umiejętności absolwentów kierunku Biologia (na stronach internetowych, na dyplomie, w aneksach do dyplomu itp.).

Kształcenie na kierunku Biologia na poziomie licencjata powinno obejmować przegląd wszystkich ważnych działów biologii w formie tzw. „zarysów” lub „wstępów do”. Główny nacisk powinien być położony na umiejętności praktyczne: np. rozpoznawanie gatunków, identyfikacja i ocena stanu zbiorowisk, obsługa drobnego sprzętu laboratoryjnego, praca z bazami danych, tworzenie małych projektów, prostych ekspertyz, kształtowanie umiejętności pozyskiwania i przetwarzania informacji.

Studia na drugim stopniu powinny rzetelnie przygotować absolwenta do potrzeb rynku pracy. Szansy na znalezienie zatrudnienia można upatrywać w przekształceniu obecnie istniejących specjalności w bardziej atrakcyjne i „rynkowe”. Wydaje się, że absolwenci skupieni wokół katedr „eksperymentalnych” znajdują pracę jako przedstawiciele medycyny, konsultanci firm farmaceutycznych i kosmetycznych, jako koordynatorzy projektów badawczych przy różnych firmach medyczo-farmaceutycznych. Z kolei absolwenci skupieni wokół katedr „terenowych” mogą podjąć prace w instytucjach zajmujących się oceną stanu środowiska (w tym zasobów przyrodniczych), lecz także w firmach zajmujących się doradztwem i projektowaniem przestrzeni (np. na obszarach miejskich, tzw. zieleni urządzonej, prywatnych ogrodach itp.).

W efekcie prowadzonych dyskusji i zbierania informacji o losach absolwentów powstała propozycja utworzenia specjalności: *Projektowanie i ocena terenów zieleni* (lub inaczej *Biologiczne podstawy projektowania terenów zieleni*), *Biologia w medycynie, farmacji i kosmetologii*, *Waloryzacja zasobów przyrody* (już w ofercie dydaktycznej WBiOŚ), *Biologia a medycyna*, *Biologia żywienia*, specjalność nauczycielska. W ramach specjalności *Biologiczne podstawy projektowania terenów zieleni* student mógłby poszerzyć wiedzę z zakresu znajomości gatunków roślin (z naciskiem na rośliny użytkowe np. ozdobne, metody otrzymywania nowych odmian) i ich wymagań, naturalnych środków ochrony roślin, gatunków zwierząt (z naciskiem na rozpoznawanie szkodników roślin), gleboznawstwa, programów do projektowania terenów zieleni, w tym systemów informacji geograficznej (GIS). Duży nacisk powinien być położony na praktyki terenowe, w urzędach i firmach zajmujących się projektowaniem i utrzymywaniem terenów zieleni urządzonej. W przypadku specjalności *Biologia w medycynie, farmacji i kosmetologii* student mógłby poszerzyć umiejętności i wiedzę w zakresie nauk związanych z człowiekiem: fizjologia, anatomia, histologia, patofizjologia, genetyka człowieka, biochemia leków i kosmetyków, choroby cywilizacyjne, elementy immunologii, toksykologia itd. Praktyki powinny odbywać się w laboratoriach, firmach farmaceutycznych, placówkach naukowo-badawczych.

e. Udział interesariuszy wewnętrznych i zewnętrznych w tworzeniu programów kształcenia

Kierunek Biologia:

Udział interesariuszy wewnętrznych i zewnętrznych w tworzeniu, modyfikacji i dostosowywaniu programu kształcenia realizowany był w ramach zadań Rady Programowej kierunku Biologia (19.12. 2014 – formalne spotkanie).

Poruszane zagadnienia:

- analiza programu i planu studiów kierunku biologia – zakres i efekty kształcenia;
- analiza oferty programowej kierunku w kontekście przydatności zawodowej dla przyszłych specjalistów biologów;
- omówienie wprowadzonych zmian/modyfikacji programu jako efekt zgłoszonych wcześniej postulatów (zarówno interesariuszy zewnętrznych jak i studentów);
- dyskusja nad nową ofertą programową Wydziału, na tle aktualnej sytuacji kierunku;
- możliwości realizacji zajęć dydaktycznych z udziałem interesariuszy (zajęcia kursowe i praktyki studenckie – w tym rozszerzanie oferty o nowe miejsca realizowania praktyk);
- przegląd tematów prac licencjackich i magisterskich realizowanych w ramach kierunku.

Przykłady wniosków interesariuszy:

Mgr Danuta Czupryńska, wice dyrektor III LO w Katowicach: propozycja wprowadzenia specjalności nauczycielskiej przygotowującej do nauczania dwóch przedmiotów biologia-chemia, biologia-geografia.

Mgr Barbara Rucińska NZOZ Labomed, spółka cywilna: identyfikacja problemu związanego z możliwością zatrudnienia absolwenta-biologa na stanowisku diagnosty w laboratorium.

Dr Mirosława Mierczyk-Sawicka naczelnik Wydziału Ochrony Przyrody i Obszarów Natura 2000, Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Katowicach: z perspektywy jednostki, która zajmuje się z jednej strony szeroko pojętą czynną ochroną przyrody, a z drugiej analizowaniem oceny wpływu inwestycji i przedsięwzięć na środowisko, biolog powinien umieć identyfikować gatunki roślin i zwierząt oraz ich siedliska; znać podstawy funkcjonowania ekosystemów; potrafić zidentyfikować cechy i wymagania siedliska na podstawie stwierdzonych gatunków i odwrotnie na podstawie siedliska zidentyfikować gatunki, które potencjalnie mogą w nim występować; znać wymagania gatunków, na ich podstawie identyfikować zagrożenia, a następnie określać działania, które te zagrożenia mogą zminimalizować lub ograniczyć; potrafić wskazać działania niezbędne dla utrzymania siedlisk (w szczególności półnaturalnych) i związanych z nimi gatunków; posiadać umiejętność powiązania wymagań siedlisk lub gatunków i ich zagrożeń z planowanymi przedsięwzięciami tzn. potrafić określić zasięg oddziaływania przedsięwzięć na elementy środowiska z jednoczesnym wskazaniem rozwiązań ograniczających ewentualny negatywny wpływ; znać zasady funkcjonowania obszarów chronionych, w szczególności obszarów Natura 2000 i orientować się w planowaniu ochrony tych obszarów; znać przepisy prawne dotyczące ochrony przyrody i środowiska; znać co najmniej podstawy narzędzi GIS. Generalnie bardzo duże znaczenie mają zajęcia praktyczne i terenowe. Kluczowa jest tutaj botanika, fitosocjologia i zoologia, przy czym podstawy muszą być przełożone na praktykę i umiejętność wyciągania wniosków ochroniarskich i z zakresu ocen oddziaływania na środowisko.

Dr Sabina Nowak Stowarzyszenie dla Natury „Wilk”: Współczesny absolwent studiów biologicznych, szczególnie specjalizujący się w biologii, chcąc podjąć pracę w wyuczonym zawodzie musi posiadać szeroką wiedzę nie tylko biologiczną, ale także techniczną i prawną. Aby dostarczyć studentom wiedzy użytecznej na rynku pracy warto więc uzupełnić obecny program studiów na kierunku biologia realizowany przez Wydział Biologii i Ochrony Środowiska Uniwersytetu Śląskiego o następujące elementy: *Wiedza o kluczowych gatunkach i siedliskach; Przepisy prawne; Pozyskiwanie środków finansowych; Współczesne metody monitoringu gatunków i siedlisk; Opracowanie zebranych danych i ich publikacja.*

Dr Sabina Cieśla-Nobis Śląski Ogród Zoologiczny (zaproszony Gość): Na rynku pracy brakuje specjalistów do pracy w ogrodach zoologicznych, a w programie kształcenia

powinny być uwzględnione efekty kształcenia odnoszące się do zagadnień behawioru zwierząt i ich wymagań żywieniowych.

Kierunek Biotechnologia:

Kontynuowano prowadzenie przedmiotu *Przedsiębiorczość w Biotechnologii* przez interesariusza zewnętrznego. W październiku 2014 roku odbyło się posiedzenie Rady Programowej, na którym dyskutowano potrzebę uatrakcyjnienia i urynkowania programu studiów z przedstawicielami zakładów pracy i przedsiębiorstw (nowi interesariusze zewnętrzni).

Kierunek Ochrona Środowiska:

Nowe moduły wprowadzone dla kierunku Ochrona Środowiska w roku 2014/15 to efekt zebrania Rady Programowej Kierunku i propozycji interesariuszy wewnętrznych w poprzednim roku akademickim.

f. Sposób uwzględnienia wzorców międzynarodowych

Uwzględniane wzorce międzynarodowe przekazywane są przez nauczycieli akademickich powracających z zagranicznych uczelni, którzy dzielą się doświadczeniami przedstawiając prezentacje na seminariach katedralnych.

Stáže pracowników Wydziału odbywały się m.in. w następujących uczelniach europejskich: *University of Vienna*, Austria (na tej podstawie dokonano porównania zakresu, problematyki i metod kształcenia dla studentów biologii, w tym organizacji zajęć terenowych z botaniki i zoologii); *University of Wolverhampton*, Wielka Brytania (porównanie programów i metod kształcenia w zakresie ekologii roślin, ochrony przyrody, ekologii miasta na różnych poziomach kształcenia, szczególnie biologiczne metody rekultywacji terenów zdegradowanych; botaniczne bazy danych); *University of Salford*, Manchester, Wielka Brytania (pozyskanie materiałów do zajęć z zakresu ekologii miasta); *University of West Hungary, Faculty of Natural Sciences, Institute of Ecology and Botany of the Hungarian Academy of Science*, Węgry (uzupełnienie materiałów ilustracyjnych wykorzystywanych w ramach zajęć); *Aston University*, Birmingham, Wielka Brytania (porównanie programów i metod kształcenia, wsparcia dla studentów; pozyskanie wzorcowych materiałów dydaktycznych).

g. Sposób uwzględnienia potrzeb rynku pracy

Kierunek Biologia:

W roku akademickim 2014/2015 były prowadzone konsultacje z pracodawcami (rozmowy bezpośrednio/maile), m.in.: Śląski Ogród Botaniczny, Śląski Ogród Zoologiczny w Chorzowie, Zakład Zieleni Miejskiej w Katowicach, Urząd Miejski w Jaworznie, Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Katowicach, Instytut Ekologii Terenów Przemysłowych, Centrum Dziedzictwa Przyrody Górnego Śląska, Śląskie Centrum Społeczeństwa Informacyjnego. W konsultacjach koncentrowano się na zgromadzeniu informacji dotyczącej niezbędnej wiedzy i umiejętności jakimi powinni legitymować się absolwenci kierunku biologia ubiegając się o zatrudnienie. W prowadzonych analizach jakości programu w odniesieniu do możliwości zatrudnienia absolwenta biologii brano pod uwagę także opinię pracodawców, u których studenci odbywali praktyki zawodowe.

Kierunek Biotechnologia:

W ramach oficjalnie podpisanego porozumienia o współpracy z Chorzowsko-Świętochłowickim Przedsiębiorstwem Wodociągów i Kanalizacji w zakresie działalności naukowo-badawczej realizowane są prace magisterskie i doktorskie. Prowadzone są również

badania nad opracowaniem nowych strategii oczyszczania gleb na terenie zakładu Blachownia w Kędzierzynie-Koźlu.

h. Raport z wyników ankiety oceny satysfakcji osób kończących studia

Ankieta została przeprowadzona on-line przez Biuro ds. JK UŚ. Niestety, ze względu na zbyt niską zwrotność ankietyzacji (dla kierunku Biologia I stopień 6 respondentów, II stopień – 2; Biotechnologia I stopień 2 respondentów, II stopień – 4; Ochrona Środowiska I stopień 8 respondentów, II stopień – 0) analiza wyników nie była możliwa.

2. System weryfikacji efektów kształcenia dla poszczególnych kierunków

a. Proces weryfikacji efektów kształcenia

Zgodnie z wymogami KRK modułowe efekty kształcenia oraz sposoby ich weryfikacji zostały przedstawione w opisie modułów. Kryteria oceniania studentów zostały opisane w sylabusach dla modułów. Realizacja opisanych w tych dokumentach zasad rozpoczęła się od roku akad. 2012/13.

b. Zasady dyplomowania

Zasady dyplomowania dla poziomów I i II poszczególnych kierunków studiów są określone w załączniku nr 4 programów kształcenia. Dokumenty te są dostępne na stronie internetowej wydziału oraz w Kartach kierunku. Zasady są stosowane w praktyce.

c. Monitorowanie weryfikacji efektów kształcenia

Wyniki monitorowania weryfikacji efektów kształcenia wraz z rekomendacjami przedstawiono w odrębnych dokumentach „Ocena efektów kształcenia na kierunku ... w roku akademickim 2014/15”, opracowanych przez KZZJK osobno dla każdego kierunku i poziomu studiów.

3. Zapewnienie wysokiej jakości kadry dydaktycznej

a. Raport z wyników ankiety oceny zajęć dydaktycznych

W roku akademickim 2014/15 zankietowano zajęcia z 65 modułów, prowadzone przez 99 pracowników; w sumie studenci wypełnili 2 141 ankiet. Niestety ze względu na niedostosowanie uczelnianego systemu do skanowania arkuszy ankiet WBiOŚ, nadal wszystkie arkusze ankiet sekretarze ds. ankietyzacji na WBiOŚ analizowali bez wykorzystania skanera (ręcznie!).

Wszyscy oceniani pracownicy oraz zajęcia z wszystkich modułów uzyskały oceny pozytywne powyżej przeciętnej. Dane z oceny zajęć były uwzględniane w czasie oceny okresowej pracowników.

b. Raport z hospitacji zajęć dydaktycznych

Dane dotyczące doskonalących i kontrolnych hospitacji zajęć dydaktycznych przedstawiono w odrębnych dokumentach, „Ocena efektów kształcenia na kierunku ... w roku akademickim 2014/15”, opracowanych przez KZZJK osobno dla każdego kierunku i poziomu studiów.

c. Zbiornicze wyniki oceny okresowej pracowników

W roku akademickim 2014/15 oceniono 82 nauczycieli akademickich. W grupie ocenionych nauczycieli akademickich 79 osób zostało ocenionych pozytywnie, 2 osoby uzyskały ocenę warunkowo-pozytywną, 1 osoba została oceniona negatywnie.

d. Ocena spełnienia wymogów formalnych dotyczących kadry dydaktycznej

W roku akademickim 2014/15 na wszystkich trzech kierunkach minimum kadrowe wyraźnie przekraczało ustawowe wymogi, w szczególności liczby pracowników wynosiły:

- Biologia – 13 pracowników samodzielnych (5 prof., 8 dr hab.); 14 ze stopniem doktora
- Biotechnologia – 20 pracowników samodzielnych (9 prof., 11 dr hab.); 25 ze stopniem doktora
- Ochrona Środowiska – 16 pracowników samodzielnych (2 prof., 14 dr hab.); 3 ze stopniem doktora

Prowadzone przez ww. pracowników badania są zgodne z obszarami kształcenia.

4. Działania na rzecz zapewniania studentom dydaktycznego, naukowego i materialnego wsparcia w procesie uczenia się

a. Ocena wsparcia dla studentów i doktorantów

Każdy ze studentów jest pod opieką promotora pracy dyplomowej od 5 semestru 1 poziomu studiów lub od 1 semestru 2 poziomu studiów. Natomiast doktoranci w momencie rekrutacji mają przydzielonego opiekuna naukowego, wspólnie z którym przygotowują projekt badań. Opiekun (w niektórych przypadkach inny samodzielny pracownik naukowy) zostaje wyznaczony przez Radę Wydziału na promotora doktoranta w momencie wszczęcia przewodu doktorskiego.

Studenci każdego kierunku w pierwszym roku 1 stopnia studiów pozostają pod opieką opiekuna roku wyznaczonego przez Dziekana spośród pracowników naukowo-dydaktycznych.

Nauczyciele akademicki pozostają do dyspozycji zainteresowanych studentów w godzinach konsultacji ogłaszanych na tablicach ogłoszeń katedr/zakładów lub/i na stronach internetowych.

Pracownicy administracyjni i dydaktycy pełniący funkcje opiekunów specjalnych (w tym zwłaszcza dziekanatów, biblioteki, opiekunów praktyk i projektów dydaktycznych oraz Erasmus) pozostają do dyspozycji zainteresowanych studentów w godzinach pracy biur ogłaszanych na tablicach ogłoszeń katedr/zakładów lub/i na stronach internetowych. Ocena pracy dziekanatów będzie prowadzona on-line przez UZZJK.

b. Ocena zasobów materialnych wspierających kształcenie

Wydział dysponuje 26 wyspecjalizowanymi laboratoriami i pracowniami wyposażonymi w nowoczesną aparaturę badawczą. Zostały one zaprojektowane w sposób umożliwiający prowadzenie zaawansowanych badań wykorzystujących narzędzia szeroko pojętej biotechnologii, biologii molekularnej, mikroskopii i analizy obrazu, analizy ultrastruktury komórkowej, biomechaniki oraz analiz toksykologicznych i środowiskowych. Pełnomocnik Dziekana ds. Pracowni Ogólnowydziałowych prowadzi pełną, na bieżąco aktualizowaną dokumentację dotyczącą dostępnego w pracowniach sprzętu. Z pracowni korzystać mogą doktoranci i magistranci wykonujący prace badawcze. Laboratoria badawcze wspomagane są dodatkowo przez cztery ogólnowydziałowe sale komputerowe zaopatrzone w sprzęt komputerowy, z dostępnym oprogramowaniem, między innymi pakietem Statistica, oprogramowaniem graficznym w postaci pakietów firmy Corel, oprogramowaniem EndNote oraz pakietami programów firmy Microsoft, w tym narzędziami programistycznymi dla Windows CE. Zaplecze badawcze Wydziału stanowią także dwie szklarnie o łącznej powierzchni 337 m², a także pokoje hodowlane do hodowli zwierząt (8 pomieszczeń o łącznej powierzchni 118 m²) i hodowli roślin (14 pomieszczeń o łącznej powierzchni 188 m²). Dodatkowo Wydział dysponuje polem doświadczalnym o powierzchni 4 ha zlokalizowanym w Boguchwałowicach, w odległości około 33 km od Katowic. W ramach Wydziału działa

także Pracownia Dokumentacji Botanicznej i Zielnik Naukowy Uniwersytetu Śląskiego, gromadząca kolekcje zakonserwowanych okazów flory Polski, ze szczególnym uwzględnieniem flory Górnego Śląska. Pracownia zajmuje się również specjalistycznym opracowywaniem kolekcji oraz badaniami taksonomicznymi wybranych taksonów flory naczyniowej. Wydział Biologii i Ochrony Środowiska posiada nieograniczony dostęp do Centrum Informacji Naukowej i Biblioteki Akademickiej, która oferuje dostęp do książek, podręczników i źródeł elektronicznych z wszystkich dziedzin wiedzy, baz pełnotekstowych, bibliograficznych i faktograficznych.

Baza dydaktyczna jest monitorowana na bieżąco, czego wynikiem są naprawy i / lub uzupełnianie sprzętu prowadzone w zależności od potrzeb i możliwości (np. aranżacja miniaturowy ogrodu botanicznego/dydaktycznego na skwerze przed budynkiem WBiOŚ przy ul. Jagiellońskiej 28, z podstawową kolekcją systematyczną i kolekcjami tematycznymi podkreślającymi specyfikę części problematyki badawczej realizowanej na WBiOŚ).

5. Gromadzenie i udostępnianie informacji o programach i procesie kształcenia

a. Stan wdrożenia Karty kierunku

W roku akademickim 2014/15 dla wszystkich prowadzonych przez WBiOŚ kierunków dla pierwszego i drugiego stopnia studiów zostały wdrożone Karty kierunku.

b. Publikowanie sylabusów

Przygotowano pełną dokumentację dla wszystkich modułów prowadzonych w obu semestrach roku akad. 2014/15 na wszystkich kierunkach i udostępniono ją na stronie internetowej Wydziału.

c. Publikowanie informacji o organizacji procesu kształcenia

Przygotowano pełną dokumentację dla programów kształcenia na kierunkach i udostępniono ją na stronie internetowej Wydziału.

d. Publikowanie informacji o działaniach w ramach SZJK

Informacje o WSZJK, składzie Zespołów ZJK i harmonogramie ich pracy są dostępne na stronie internetowej Wydziału.

6. Informacje o najważniejszych przejawach aktywności studentów i doktorantów

a. działalność studenckich kół naukowych

Koło Naukowe Zoologów FAUNATYCY

działające przy Katedrze Zoologii

przewodniczący Arkadiusz IMIELA aimiela@us.edu.pl

opiekun naukowy dr Łukasz DEPA lukasz.depa@us.edu.pl

informacja własna o Kole: Na spotkaniach naszego Koła staramy się zobaczyć to, o czym większość czyta jedynie z książek – zdobywać i preparować materiały pomagające innym w poznawaniu zwierząt i ich budowy. Ponadto poznajemy ciekawych ludzi z innych ośrodków naukowych, przemierzamy bezdroża w poszukiwaniu dzikiej – fascynującej przyrody. Ochocho przystępujemy również do popularyzacji działań związanych z ochroną fauny i przyrody w ogóle, oraz związanych z promocją naszego Wydziału i Uniwersytetu. Zawsze jesteśmy chętni do współpracy i z radością powitamy nowych członków Koła.

Interdyscyplinarne Koło Naukowe Przyrodników PLANETA

przewodniczący Mariusz WIERZGOŃ mwierzgon@us.edu.pl

opiekun naukowy dr hab. prof. UŚ Zbigniew WILCZEK zbigniew.wilczek@us.edu.pl

opiekun ds. merytorycznych mgr Wojciech ZARZYCKI wzarzycki@us.edu.pl

informacja własna o Kole: Celem działalności Koła jest rozwijanie zainteresowań i różnorodnych pasji biologicznych jego członków, przez współpracę studentów o rozmaitych zainteresowaniach w obrębie nauk przyrodniczych. Przez uczestnictwo w wyjazdach terenowych i wspólnych projektach naukowych, członkowie Koła o różnych specjalnościach z zakresu nauk biologicznych, mają okazję do wymiany doświadczeń oraz poszerzania horyzontów wiedzy i nabycia praktycznych umiejętności. Realizowany przez Koło program obejmuje również działalność dydaktyczną realizowaną przy współpracy z innymi organizacjami i instytucjami o podobnym zakresie działania. Koło podejmuje inicjatywy edukacji ekologicznej i aktywnie uczestniczy w akcjach na rzecz środowiska przyrodniczego.

Koło działa w dwóch sekcjach:

- Sekcja Fizjologii Roślin IKNP PLANETA

przewodniczący mgr Albert JANOTA ajanota@us.edu.pl

opiekun naukowy mgr Krzysztof SITKO krzysztof.sitko@us.edu.pl

W ramach Sekcji prowadzimy badania związane ze stresem abiotycznym i biotycznym. Zgodnie z interdyscyplinarną naturą Koła, staramy się patrzeć na problemy całościowo, dlatego nasze zainteresowania obejmują dendrochronologię, ekotoksykologię czy anatomię roślin. Niemniej to fizjologia jest najważniejsza. Wykonujemy projekty krótko- i długoterminowe, w zaciszach laboratoriów, w szklanych ogrodach, na hałdach i na górskich szczytach. Współpracujemy z naukowcami z krajowych i europejskich ośrodków, do nauki podchodzimy poważnie, choć z dystansem i zawsze otwartym umysłem. Prawdopodobnie znajdziesz u nas to, czego szukasz w nauce.

- Sekcja Ekologii IKNP PLANETA

przewodniczący Mirosław WĄSIŃSKI

opiekun naukowy mgr Wojciech ZARZYCKI, pok. B-104 (Jagiellońska 28),

Nasza sekcja skupia ludzi zainteresowanych zróżnicowaną tematyką, nastawionych na poszerzanie swoich horyzontów. Znajdzie się u nas miejsce dla każdego studenta, niezależnie od kierunku. Skupiamy się przede wszystkim na badaniach terenowych.

Zakres działalności: ekologia roślin; ekologia lasu; botanika; ornitologia; chiropterologia; ekoturystyka; turystyka górską; ochrona środowiska; fotografia przyrodnicza.

Koło Naukowe Kryminalistyki i Medycyny Sądowej TEMIDA

przewodniczący Krzysztof CHYŻAK kchyzak@us.edu.pl

opiekun naukowy dr hab. Danuta WOJCIESZYŃSKA danuta.wojcieszynska@us.edu.pl

informacja własna o Kole: Głównym celem Koła Naukowego Kryminalistyki i Medycyny Sądowej „Temida” jest poszerzanie wiedzy z zakresu kryminalistyki i nauk jej pokrewnych. Szczególnie skupiamy się na daktyloskopii, traseologii i badaniach śladów biologicznych. Na naszych spotkaniach uczymy się pracy z materiałem dowodowym różnego typu. Współpracujemy z programem Projektor, w ramach którego prowadzimy zajęcia ze szkołami gimnazjalnymi i licealnymi województwa śląskiego, oraz z Katedrą Medycyny Sądowej Śląskiego Uniwersytetu Medycznego w Katowicach. Jeżeli ciekawi Cię tematyka naszych spotkań, serdecznie zapraszamy. Wszystkie potrzebne informacje znajdziesz na stronie www Koła oraz w naszej gablocie przy Dziekanacie Wydziału.

b. udział studentów i doktorantów w badaniach prowadzonych w jednostce

Studenci i doktoranci WBiOŚ uczestniczą w realizacji projektów badawczych WBiOŚ finansowanych ze środków zewnętrznych, w szczególności NCN. Należy podkreślić, że zgodnie z Uchwałą RWBiOŚ, warunkiem wszczęcia przewodu doktorskiego jest przedstawienie wniosku o grant lub uczestnictwo kandydata w projekcie (NCN, NCBiR lub międzynarodowym).

Studenci wszystkich stopni włączani są w publikację prac naukowych. Przykładowo, studenci I i II stopnia w roku akad. 2014/15 byli w sumie współautorami 18 publikacji o charakterze naukowym lub prac popularno-naukowych.

Znakomita większość doktorantów WBiOŚ uczestniczy czynnie w licznych konferencjach naukowych zarówno krajowych, jak i międzynarodowych, w tym wielu odbywających się w znaczących ośrodkach naukowych za granicą. Możliwość prezentowania wyników własnych prac na konferencjach lub seminariach naukowych w formie posterów i wystąpień ustnych mają także studenci I i II stopnia. W roku akademickim 2014/15 studenci aktywnie uczestniczyli w sumie w sześciu konferencjach. Przykładowo, magistranci Katedry Botaniki i Ochrony Przyrody prezentowali wyniki swoich prac na V Międzynarodowej Konferencji Zieleni Miejska Katowice 2015 (organizator: Zakład Zieleni Miejskiej w Katowicach), magistranci Katedry Zoologii na IX Międzynarodowym Studenckim Sympozjum Naukowym „Między Biotechnologią a Ochroną Środowiska – interdyscyplinarne spotkanie młodych przyrodników” listopad 2014, Zielona Góra.

c. nagrody, wyróżnienia i stypendia zewnętrzne uzyskane przez studentów i doktorantów

- wyróżnienie na Ogólnopolskiej Konferencji Studentów i Doktorantów: Kierunki Przyrodnicze i Medyczne, Lublin, za pracę zaprezentowaną w sesji ustnej – Kierunki Przyrodnicze (22-23 listopada 2014);
- mgr Agnieszka Hutniczak – Wyróżnienie Jego Magnificencji Rektora Uniwersytetu Śląskiego dla Najlepszych Absolwentów Uniwersytetu Śląskiego roku akademickiego 2013/2014 (9.12.2014)
- Stypendium Ministra NiSW - mgr Mariusz Kanturski

d. udział studentów i doktorantów w programach wymiany krajowej i międzynarodowej

- studia II stopnia: Mariusz Wierzgoń (student I r. Biologii) – 3 miesięczny staż w Icelandic Institute of Natural History, Akureyri Division, Iceland; w ramach programu Scholarship and Training Fund Mobility Projects in Higher Education (FSS)
- studia doktoranckie: na praktyki (SMP) zgłosiło się 10 studentów studiów doktoranckich na 12 wyjazdów zagranicznych i zostali oni zakwalifikowani do wyjazdu decyzjami Komisji Kwalifikacyjnej WBiOŚ. Ostatecznie zrealizowało wyjazdy 8 studentów w ramach 8 wyjazdów zagranicznych. Na wyjazdy na studia (SMS) w ramach Erasmus plus studenci studiów doktoranckich nie zgłosili wniosków.

7. Dobre praktyki jednostki w zakresie jakości kształcenia.

a. powołanie dla wszystkich prowadzonych na Wydziale kierunków studiów, łącznie ze studiami doktoranckimi, Rad Programowych z udziałem interesariuszy zewnętrznych, w szczególności przyszłych pracodawców, których uwagi są uwzględniane przy modyfikacjach bądź tworzeniu programów studiów.

b. włączanie interesariuszy zewnętrznych w realizację zajęć dydaktycznych

Na przykład: w ramach modułu fakultatywnego *Przyroda Górnego Śląska* dostępnego dla kierunku Biologia i Ochrona Środowiska jedno z zajęć terenowych realizowane są w Ośrodku edukacji ekologicznej GEOsfera w Jaworznie (zajęcia prowadzi kierownik ośrodka z pracownikami); zajęcia terenowe w ramach modułu *Rozwój zrównoważony terenów miejsko-przemysłowych* (Biologia) i *Zagrożenia cywilizacyjne i zrównoważony rozwój* prowadzone są we współpracy z Zakładem Zieleni Miejskiej w Katowicach i Głównym Instytutem Górniczym; zajęcia w ramach modułu *Inwentaryzacja i waloryzacja przyrodnicza* realizowane są we współpracy z Śląskim Ogrodem Botanicznym w Mikołowie i Urzędem

Miejskim w Jaworznie; część zajęć w module *Zieleń urządzona w rozwoju zrównoważonym* realizowana jest w Gospodarstwie Szkółkarskim *Kapias* w Goczałkowicach.

c. ciągłe rozszerzanie oferty miejsc realizowania praktyk oraz monitorowanie i analiza korzyści wynikających z praktyk studenckich w różnych instytucjach i przedsiębiorstwach

d. realizowanie prac magisterskich i doktorskich we współpracy z otoczeniem gospodarczym

e. wprowadzenie na pierwszym roku studiów I stopnia przedmiotów wyrównawczych (moduły fakultatywne)

f. kontynuowanie różnych form hospicacji, zarówno kontrolujących, jak i doskonalących

g. organizacja Spotkań Naukowych WBiOŚ oraz spotkań Towarzystw naukowych z zaproszonymi wykładowcami z różnych jednostek krajowych i zagranicznych, w których uczestniczą doktoranci i pracownicy prowadzący zajęcia dydaktyczne wykłady i spotkania naukowe

h. starania o uruchamianie na Wydziale kierunków zamawianych

i. stałe doskonalenie umiejętności dydaktycznych nauczycieli akademickich oraz doktorantów WBiOŚ poprzez uczestnictwo w stażach, w renomowanych zagranicznych ośrodkach uniwersyteckich (np. w ramach ERASMUS/ERASMUS+ lub projektu NITKA „Zwiększenie udziału osób dorosłych w kształceniu w zakresie narzędzi informatycznych i technologii – NITKA” Priorytet IV – Szkolnictwo wyższe i nauka, Działanie 4.3 Wzmocnienie potencjału dydaktycznego uczelni w obszarach kluczowych w kontekście celów Strategii Europa 2020)

**Wydział Etnologii i Nauk o Edukacji w Cieszynie
Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach**

RAPORT Z OCENY WŁASNEJ JEDNOSTKI

w zakresie jakości kształcenia w roku akademickim 2014/2015

I. Informacje wstępne

W roku akademickim 2014/2015 kontynuowano prace doskonalące jakość kształcenia na Wydziale Etnologii i Nauk o Edukacji. Raport jest zgodny z obszarami określonymi w Systemie Zapewniania Jakości Kształcenia na WEiNoE (Uchwała Nr 15 Rady Wydziału Etnologii i Nauk o Edukacji z dnia 20 lutego 2013 roku). Przedkładany raport był konsultowany z osobami stanowiącymi minimum kadrowym na czterech prowadzonych na Wydziale kierunkach: *etnologia, pedagogika* oraz na powołanych dwóch nowych kierunkach: *animacja społeczno-kulturalna z edukacją kulturalną* i *oligofrenopedagogika z arteterapią*.

W roku akademickim 2014/2015 podejmowane zadania i wykonywane prace realizowano zgodnie z przyjętym harmonogramem WSZJK i KZZJK. Systemem Zapewniania Jakości Kształcenia objęci zostali studenci wszystkich poziomów i form studiów na kierunkach prowadzonych przez Wydział oraz pracownicy uczestniczący w procesie kształcenia i pozostałe podmioty związane z realizacją procesu kształcenia na Wydziale. W roku 2014/2015r i oceniono realizację i efektywność wszystkich procedur wynikających z przyjętego WSZJK. Zgodnie z wyrażoną na zebraniu we wrześniu 2015 roku opinią członków WZZJK oraz KZZJK realizowany System Zapewniania Jakości Kształcenia był przez cały rok analizowany w celu podjęcia działań doskonalących w zakresie podnoszenia jakości kształcenia na Wydziale.

W roku akademickim 2014/2015 Wydziałowy Zespół ds. Jakości Kształcenia (WZJK) oraz Kierunkowe Zespoły Zapewniania Jakości Kształcenia (KZZJK) na kierunkach *pedagogika, animacja społeczno-kulturalna z edukacją kulturalną,*

oligofrenopedagogika z arteterapią i *etnologia* stanowiły integralną część Systemu Zapewniania Jakości Kształcenia na Uniwersytecie.

Początkiem roku akademickiego 2015/2016, po dokonaniu oceny efektów kształcenia za rok akademickim 2014/2015 i przeprowadzeniu konsultacji z wszystkimi podmiotami wewnętrznymi Wydziału Etnologii i Nauk o Edukacji odbyło się zebranie Wydziałowego Zespołu ds. Jakości Kształcenia (WZZJK), na którym przyjęto harmonogram bieżących prac Wewnętrznego Systemu Jakości Kształcenia (WSJK).

II. Działania na rzecz jakości kształcenia

1. Doskonalenie programów kształcenia i jego efektów

Ocena i analiza funkcjonowania Systemu Zapewniania Jakości Kształcenia w roku akademickim 2013-2014, pozwoliły na podjęcie szeregu działań doskonalących na Wydziale. Jedną z wprowadzonych zmian było lepsze dopasowanie tematyk seminaryjnych do kompetencji naukowych prowadzących prace awansowe.

a) Zakres zmian i modyfikacji programów kształcenia dokonanych w roku akademickim 2014/2015 w ramach procesu podnoszenia jakości kształcenia na Wydziale Etnologii i Nauk o Edukacji:

- zatwierdzono konieczne zmiany w planach studiów na kierunkach *etnologia*, *pedagogika* i *oligofrenopedagogika z arteterapią*, które obowiązują od roku akademickiego 2015/2016
- dokonano konieczne zmiany w planach studiów stacjonarnych i niestacjonarnych pierwszego i drugiego stopnia na kierunku *etnologia* oraz *pedagogika*,
- w roku akademickim 2014/2015 spotkania KRK dotyczyły jedynie precyzowania zapisów modułowych bez wprowadzania zmian. Dążono do ujednolicenia i uporządkowania zapisów na kierunkach. Kontrolowano także formalną stronę zapisu sylabusów opracowywanych na każdy semestr.

b) W roku akademickim 2014/2015, biorąc pod uwagę doskonalenie oferty edukacyjnej Instytutu Nauk o Edukacji oraz biorąc pod uwagę dużą liczbę specjalności na kierunku *pedagogika*, podjęto starania mające doprowadzić do stopniowego zmniejszania liczby specjalności, a istniejące postanowiono lepiej dostosować do potrzeb systemu edukacyjnego.

W ramach prac grup roboczych w zespole ds. KRK oraz KZZJK w Instytucie Nauk o Edukacji dokonano przeglądu i oceny dokumentacji związanej z przygotowaniem programów kształcenia w ramach nowych kierunków. Po opracowaniu kierunkowych efektów kształcenia przyjętych przez senat Uniwersytetu Śląskiego, programu kształcenia i pozytywnej opinii zespołów MNiSW oraz Polskiej Komisji Akredytacyjnej, uruchomiono dwa kierunki studiów:

oligofrenopedagogika z arteterapią

(Uchwała Nr 100 Rady Wydziału Etnologii i Nauk o Edukacji z dnia 04 grudnia 2013 roku) oraz

animacja społeczno-kulturowa z edukacją kulturową

(Uchwała Nr 99 Rady Wydziału Etnologii i Nauk o Edukacji z dnia 04 grudnia 2013 roku).

Od roku ak. 2015/2016 na kierunku pedagogika na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych pierwszego stopnia likwiduje się specjalności:

animacja społeczno-kulturalna

terapia pedagogiczna i asystent osoby niepełnosprawnej

(Uchwała Nr 14 Rady Wydziału Etnologii i Nauk o Edukacji z dnia 25 lutego 2015 roku)

Od roku ak. 2015/2016 na kierunku pedagogika zmienia się nazwę specjalności pedagogika opiekuńczo-wychowawcza na:

pedagogika opiekuńczo-wychowawcza z terapią pedagogiczną

na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych drugiego stopnia

(Uchwała Nr 13 Rady Wydziału Etnologii i Nauk o Edukacji z dnia 25 lutego 2015 roku)

Od roku ak. 2015/2016 na kierunku pedagogika tworzy się specjalność:

resocjalizacja z edukacją międzykulturową

na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych drugiego stopnia

(Uchwała Nr 15 Rady Wydziału Etnologii i Nauk o Edukacji z dnia 25 lutego 2015 roku)

c) Na kierunkach: *animacja społeczno-kulturalna z edukacją kulturalną*, *oligofrenopedagogika z arteterapią*, *etnologia* i *pedagogika* programy kształcenia są zgodne z misją i strategią Uczelni oraz *Strategią Rozwoju Wydziału Etnologii i Nauk o Edukacji* na lata 2012-2020 (Uchwała Nr 14).

e) Przygotowywane i tworzone nowe specjalności w ramach kierunku *etnologia* i *pedagogika* oraz decyzja o uruchomieniu dwóch kierunków studiów w Instytucie Nauk

o Edukacji są wynikiem prowadzonej współpracy i konsultacji z wieloma interesariuszami zewnętrznymi i wewnętrznymi, m.in. z Wrocławskim Centrum Twórczości Dziecka we Wrocławiu, Centrum Inicjatyw Edukacyjnych w Kartuzach, Kuratorium Oświaty w Katowicach, Burmistrzem miasta Cieszyna, Zespołem Obsługi Jednostek Oświatowych oraz Wydziałem Kultury i Turystyki miasta Cieszyna, Starostą Powiaty Cieszyńskiego, dyrektorami przedszkoli i szkół realizujących nauczanie wczesnoszkolne, dyrektorami szkół specjalnych i integracyjnych, ośrodków szkolno-wychowawczych, ośrodków wczesnej interwencji i warsztatów terapii zajęciowej oraz kierownikami świetlic środowiskowych. Przeprowadzono także konsultacje ze studentami zainteresowanymi ofertą edukacyjną Wydziału w celu lepszego jej dostosowaniu do potrzeb rynku pracy. W wyniku prowadzonych rozmów rozpoznano potrzeby środowiska lokalnego i zainteresowanie podmiotów zewnętrznych wprowadzaniem na rynek pracy absolwentów o określonych kompetencjach i umiejętnościach. Pod tym względem nawiązano także współpracę dydaktyczno-naukową i promocyjną ze szkołami ponad gimnazjalnymi w regionie śląskim. W ramach współpracy strony zadeklarowały m.in. realizację fakultatywnych zajęć dydaktycznych, warsztatów pracy twórczej, realizację praktyk studenckich, prowadzenia badań i innych form działania. Tego rodzaju współpracę podtrzymano z Liceum Ogólnokształcącym im. Noblistów Polskich w Rydułtowach w ramach innowacji pedagogicznej programowo-organizacyjnej „animator kultury”; dalsze umowy znajdują się w fazie wstępnych porozumień.

Tworzenie nowych specjalności i kierunków poprzedzone jest wcześniejszą promocją innowacyjnych ofert edukacyjnych do wybranych liceów ogólnokształcących w ramach tzw. „Cieszyńskiego Uniwersytetu Latającego”, który się sprawdza i funkcjonuje już drugi rok. Projekt przewiduje realizację wykładów i warsztatów, których celem jest atrakcyjna promocja szeroko pojętej wiedzy z zakresu antropologii, etnologii i pedagogiki wczesnoszkolnej, przedszkolnej, opiekuńczo-wychowawczej, oligofrenopedagogiki, animacji społeczno-kulturowej, terapii pedagogicznej czy edukacji kulturowej. Projekt przyczynia się do pogłębiania zainteresowań i tworzenia bliskiej więzi z uczniami, którzy, jak dowodzą rozmowy ze studentami roku pierwszego, zostali zmotywowani i zachęcani do podjęcia studiów na kierunkach: *pedagogika, etnologia, oligofrenopedagogika z arteterapią oraz animacja społeczno-kulturowa z edukacją kulturową* w Uniwersytecie Śląskim.

Wydział Etnologii i Nauk o Edukacji współpracuje z Miejską Biblioteką Publiczną w Cieszynie, podejmując działania dydaktyczne związane z popularyzacją i propagowaniem Ogólnopolskiej Akcji „Cała Polska czyta dzieciom” oraz prowadząc warsztaty literacko-plastyczne z dziećmi. Na uwagę zasługuje także przygotowanie i udział studentów i pracowników w akcjach „Noc w muzeum” we współpracy z Muzeum Śląska Cieszyńskiego w Cieszynie oraz nawiązanie ścisłej współpracy dydaktycznej z Książnicą Cieszyńską w ramach edukacji kulturowej i regionalnej.

Wydział EiNoE współpracuje z Centrum Profilaktyki Edukacji i Terapii „Kontakt” w Cieszynie. W placówce tej studenci mają możliwość prowadzenia zajęć z grupami dzieci i młodzieży w zakresie m.in. profilaktyki i kształtowania kompetencji społecznych. Współpraca ta obejmuje również Szkołę Podstawową nr 1 i nr 2 w Cieszynie oraz Gimnazjum Towarzystwa Ewangelickiego.

W ramach weryfikacji istniejących programów kształcenia oraz przygotowywania nowych programów podejmowana jest przez Wydział współpraca z interesariuszami zewnętrznymi w kraju m.in.: Uniwersytetem Zielonogórskim, Akademią Pedagogiki Specjalnej w Warszawie, Stowarzyszeniem Wspierania Edukacji Międzykulturowej, Wyższą Szkołą Pedagogiczną ZNP w Warszawie, oraz z interesariuszami zagranicznymi m.in.: Centrum Pedagogiczne dla Polskiego Szkolnictwa Narodowościowego w Czeskim Cieszynie (Republika Czeska), Uniwersytetem B. Grinczenki w Kijowie (Ukraina), Uniwersytetem im. I. Franki w Żytomierzu Житомирський державний університет імені Івана Франка (Ukraina), Uniwersytetem Ostrawskim (Republika Czeska), Uniwersytetem im. Mateja Bela w Bańskiej Bystrzycy - Inštitút sociálnych a kultúrnych štúdií (Słowacja), Univerzita Karlova w Praze - Ústav etnologie (Republika Czeska), Masarykova Univerzita w Brnie - Ústav evropské etnologie (Republika Czeska), Szkolnym Punktem Konsultacyjny mim. Jana III Sobieskiego przy Ambasadzie RP w Wiedniu (Austria), Szkolnym Punktem Konsultacyjnym im. A. Mickiewicza przy Ambasadzie RP w Paryżu (Francja), Univerzita Karlova w Praze, The International Organization of Folk Art (IOV). W zakresie internalizacji podjętych działań naukowych oraz opracowywanych innowacyjnych programów kształcenia przez Wydział należy dostrzec nawiązanie ścisłej współpracy z takimi m.in. uczelniami zagranicznymi jak: University of Twente w Holandii, University of Extremadura w Hiszpanii, Constantine the Philosopher University in Nitra w Słowacji, Lisbon Lusíada University w Portugalii, University of Ostrava w Republice Czeskiej, Curtin University in Perth w

Australii, Borys Grinchenko Kyiv University oraz Dniprodzerzhinsk State Technical University na Ukrainie, Herzen State Pedagogical University of Russia, St.Petersburg w Federacji Rosyjskiej.

f) Przygotowane programy kształcenia w zakresie nowych kierunków i specjalności oraz obecnie realizowany program studiów powstały w oparciu o standardy międzynarodowe. Przy ich tworzeniu korzystano z doświadczeń ekspertów bolońskich, sięgnięto m.in. do wzorów *dydaktycznych i programu nauczania etnologii w Instytucie Etnologii Uniwersytetu Karola w Pradze*, a także praktycznych doświadczeń *Zakładu Badań Etnikum Polskiego w Republice Czeskiej* przy Uniwersytecie Ostrawskim oraz Diplômes Universitaires de Technologie (DUT) Animation Sociale et Socioculturelle; IUT, Michel de Montaigne, Université Bordeaux 3, Mention: Sciences de l'éducation – Interventions sociales et culturelles, parcours: Médiations Culturelles et Interventions Educatives (MCIE) oraz DUT Carrières sociales, option: Animation sociale et socioculturelle Université Paris 13, Nord, DUT Carrières Sociales, options: Animateur socio-culturelle et Educateurs Spécialisés, Université Pierre Mendès , Grenoble, Participatory and Community Arts Therapeutic and Community Studies, Goldsmiths University of London, Creative and Cultural Entrepreneurship, Goldsmiths, University of London, The Humanities and Cultural Studies department, University of South Florida (USF), THELEME (Interart Studies) Centre for Comparative Studies (Centro de Estudos Comparatistas–CEC), Faculty of Letters, University of Lisbon, Pedagogická fakulta Univerzity Palackého v Olomouci; Katedra výtvarné výchovy; Umělecké centrum UP.

Znaczna część badań naukowych w Instytucie Nauk o Edukacji jest prowadzona w oparciu o intensywną, wieloletnią współpracę badawczą, naukowo-dydaktyczną i wydawniczą z partnerami zagranicznymi oraz przez udział pracowników w międzynarodowych projektach badawczych. Przede wszystkim należy w tym miejscu przywołać:

- realizowanie międzynarodowego projektu badawczego w zakresie nowych technologii informacyjnych wykorzystywanych w edukacji: *IRNet - International Research Network for study and development of new tools and methods for advanced pedagogical science in the field of ICT instruments, e-learning and intercultural competences*;

- współpracę dydaktyczną z Catholique Lille Centre de Formation Pédagogique

Cambrai we Francji, której celem była wymiana w zakresie programów, planów studiów i doświadczeń w kształceniu nauczycieli w Polsce i we Francji oraz prowadzenie badań w obrębie kształcenia nauczycieli w Polsce i we Francji;

- współpracę z Kirchliche Paedagogische Hochschule w Graz – Austria w zakresie wykorzystania form warsztatowych w obszarze twórczych technik (m.in. muzyka, taniec, plastyka, poezja, teatr lalek praca z tekstem,) w rozwoju osobistym studentów, nauczaniu religii i etyki, pracy społecznej i kulturalnej;

- współpracę naukowo-badawczą i dydaktyczną z Uniwersytetem w Ostrawie (Republika Czeska), w ramach której od roku 2006 ukazuje się seria wydawnicza „Dialog bez granic”; z tymże Uniwersytetem prowadzone są także intensywnie badania dotyczące społecznych i kulturowych uwarunkowań edukacji i socjalizacji uczniów niepełnosprawnych w Polsce i Republice Czeskiej – wyniki badań są prezentowane podczas cyklicznych konferencji naukowych organizowanych przez obie uczelnie;

- współpracę z Uniwersytetem Mateja Bela w Bańskiej Bystrzycy (Republika Słowacka) gdzie obszarem zainteresowań badawczych jest edukacja małego dziecka;

- współpracę z Uniwersytetem w Ostrawie (Republika Czeska), Uniwersytetem Mateja Bela (Słowacja) oraz z Państwowym Zawodowym Pedagogicznym Uniwersytetem w Jekaterinburgu (Federacja Rosyjska), której celem jest ukazanie teoretyczno-metodycznych aspektów kształcenia na odległość, poznanie systemów i przykładów praktycznego wykorzystania *e-learningu* w kraju i zagranicą, zastosowanie multimediiów w kształceniu na odległość;

- współpracę dydaktyczną z Exeter University (Wielka Brytania), gdzie rezultatem jest wypracowanie i wymiana doświadczeń i metod pracy w obszarze twórczości i animacji kulturalnej.

Znaczącą rolę w czerpaniu międzynarodowych wzorców do opracowywania nowych propozycji edukacyjnych jest udział pracowników w międzynarodowych projektach badawczych zajmujących się głównie badaniami nad warunkami rozwoju, wychowania i edukacji dzieci i młodzieży na pograniczu.

g) Przy tworzeniu nowych kierunków i specjalności brano pod uwagę potrzeby rynku pracy. Potrzeby te rozpoznawano w ramach konsultacji i współpracy z interesariuszami zewnętrznymi, o których była mowa powyżej w punkcie 1e).

2. System weryfikacji efektów kształcenia dla poszczególnych kierunków

a) We wrześniu 2015 roku dokonano przeglądu systemu weryfikacji efektów kształcenia (w porozumieniu z koordynatorami modułów), zapisów modułowych i zapisów w matrycy efektów kształcenia na kierunku *pedagogika, etnologia, animacja społeczno-kulturalna z edukacją kulturalną* i *oligofrenopedagogika z arteterapią*, wynikających z przygotowania sylabusów na rok akademicki 2015/2016. Przegląd całego systemu weryfikacji efektów kształcenia na Wydziale był podyktowany przygotowaniem wprowadzenia kompletu informacji do nowo opracowywanej *Karty kierunku* przez Dział Informatycznej Obsługi Toku Studiów w porozumieniu z Działem Kształcenia.

Zgodnie z projektem Zarządzenia Rektora Uniwersytetu Śląskiego w sprawie wprowadzenia *Karty kierunku* oraz elektronicznych sylabusów w Uniwersytecie Śląskim z dnia 5 listopada 2014 r. na Wydziale rozpoczęto wprowadzać dane dotyczące obowiązujących na kierunkach programach kształcenia – ze szczególnym uwzględnieniem efektów kształcenia, programów studiów, planów studiów, opisów modułów. Podstawowe jednostki zostały zobowiązane do wprowadzenia do *Karty kierunku* kompletu informacji najpóźniej przed rozpoczęciem kolejnego roku akademickiego. Do wprowadzania informacji do *Karty kierunku* wyznaczono panią mgr Renatę Greń oraz mgr Annę Szczypkę-Rusz. Z *Kartą kierunku* kompatybilna będzie nowa *karta nauczyciela akademickiego* (decyzją rektora UŚ dotychczasowa karta została zawieszona), która będzie zawierać informacje zgodne z wymogami jakości kadry dydaktycznej i jakością kształcenia na Wydziale i w Uniwersytecie.

Biorąc pod uwagę integralność systemu informatycznego na Uczelni uruchomiono nową internetową stronę Wydziału Etnologii i Nauk o Kulturze, która jest umieszczona na platformie Uniwersyteckiej. Obecnie trwają prace uzupełniające pełny zapis nowej strony Wydziału.

W związku z trwającymi pracami dotyczącymi przenoszenia informacji z dotychczasowych formularzy sylabusów do systemu USOSweb, sylabusy semestru zimowego były zamieszczone na stronie internetowej Wydziału, a prowadzący zajęcia dydaktyczne byli zobowiązani przedstawić studentom na początku każdego semestru wszystkie informacje zawarte we właściwym opisie modułu oraz sylabusów. Obecnie sylabusy są już w systemie USOSweb.

Przy zaliczeniu poszczególnych modułów można wyróżnić kilka form weryfikacji efektów kształcenia. Zaliczyć tu należy m.in.: egzaminy i zaliczenia

przyjmujące formę prac pisemnych bądź rozmów ustnych (czasem dwóch form równocześnie). W zależności od specyfiki danego modułu stosowane są też inne formy, a mianowicie prezentacje i projekty. Przeprowadzane są także rozmowy wykładowców ze studentami na koniec cyklu pracy w zakresie danego modułu kształcenia, mające na celu udoskonalenie procesu dydaktycznego. Na ćwiczeniach i konwersatoriach ocenie podlega udział studentów w zajęciach dydaktycznych.

Warunkiem zaliczenia semestru jest uzyskanie przez studenta zaliczeń wszystkich modułów kształcenia, przewidzianych planem studiów tak, aby liczba punktów ECTS wynosiła nie mniej niż 30 w trakcie jednego semestru i nie mniej niż 60 w ciągu całego roku akademickiego. Zaliczenie modułu kończącego się egzaminem dokonywane jest na podstawie zaliczenia ćwiczeń lub konwersatorium i egzaminu (ustnego bądź pisemnego). Egzamin przeprowadza nauczyciel akademicki prowadzący wykłady. Brak wpisu zaliczenia modułu lub nieprzystąpienia studenta do egzaminu skutkuje oceną niedostateczną. W przypadku uzyskania na egzaminie oceny niedostatecznej, studentowi przysługuje prawo do składania egzaminu poprawkowego. W sytuacji niezyskania zaliczenia modułu, który nie kończy się egzaminem, studentowi przysługuje dodatkowy termin zaliczenia niewykraczający poza dzień zakończenia sesji poprawkowej. Na umotywowany wniosek studenta dziekan może zarządzić ustny egzamin komisyjny przed komisją powołaną przez dziekana.

W stosunku do studenta, który nie zaliczył semestru, dziekan wydaje decyzję o powtórnej realizacji danego modułu i warunkowym wpisie na następny semestr lub skierowaniu na powtarzanie semestru lub skreśleniu z listy studentów.

Wyniki przeprowadzonej analizy form weryfikacji efektów kształcenia w roku akademickim 2014/2015 na kierunkach *etnologia*, *pedagogika*, *animacja społeczno-kulturalna z edukacją kulturalną* i *oligofrenopedagogika z arteterapią*, są zadowalające. Nie dostrzeżono istotnych problemów i nieprawidłowości w ich doborze i realizacji. Stosowane kryteria oceny są jasno oraz precyzyjnie określone i nie wzbudzają zastrzeżeń czy wątpliwości wśród pracowników naukowo-dydaktycznych i studentów.

Stosowane narzędzia weryfikacji efektów kształcenia to przede wszystkim formularze testów i ankiet oraz przygotowane zestawy pytań egzaminacyjnych. Autorami narzędzi są pracownicy naukowo-dydaktyczni przeprowadzający proces weryfikacji. Narzędzia dostosowane są do specyfiki konkretnego modułu (m.in. brany pod uwagę jest zakres merytoryczny oraz stopień uszczegółowienia podejmowanej w

ramach danego modułu problematyki i jej zakres, liczba godzin dydaktycznych przeznaczonych na realizację modułu).

W kontekście przeprowadzonej analizy narzędzi i rezultatów ich zastosowania nie stwierdzono nieprawidłowości. Ogólnie rzecz ujmując można zauważyć, iż są one adekwatne do przyjętego charakteru weryfikacji, tj. wprost wynikają z zaproponowanych przez prowadzącego form weryfikacji i są z nimi sprzężone, są zbieżne z podanymi w sylabusie wymaganiami merytorycznymi i od nich nie odbiegają, są też dostosowane do czasu potrzebnego na weryfikację efektów kształcenia.

Na kierunkach *etnologia, pedagogika, animacja społeczno-kulturalna z edukacja kulturalną* i *oligofrenopedagogika z arteterapii* analiza narzędzi stosowanych do weryfikacji efektów kształcenia w dużej mierze upewnia, iż są one w sposób prawidłowy dobrane do określonych modułów. W przypadku znacznej liczby studentów z oceną niedostateczną z egzaminów przeprowadzanych zarówno w formie ustnej, jak i pisemnej, są przeprowadzane indywidualne rozmowy z pracownikami naukowo-dydaktycznymi odpowiedzialnymi za moduły, w ramach których była największa liczba studentów nie osiągających modułowych efektów kształcenia. Szczegółowej ocenie i analizie poddano narzędzia weryfikacji modułowych efektów kształcenia, z którymi studenci mieli najczęściej trudności. W kilku przypadkach dokonano udoskonalenia narzędzi weryfikacji efektów kształcenia. W pozostałych przypadkach stwierdzono prawidłowy przebieg weryfikacji efektów kształcenia przy wykorzystaniu dobrze zbudowanego narzędzia weryfikującego modułowe efekty kształcenia.

Analiza i ocena narzędzi weryfikacji efektów kształcenia potwierdziła potrzebę szybkiego reagowania i ciągłej czujności osób odpowiedzialnych za poszczególne moduły w zakresie prawidłowego przebiegu kształcenia i jego doskonalenia. Ważne okazały się dyskusje w Instytucie Etnologii i Antropologii Kulturowej oraz Instytucie Nauk o Edukacji dotyczące prowadzenia zajęć dydaktycznych i warunków realizacji programu w zakresie danego modułu kształcenia, jak i stopnia realizacji treści programowych (przygotowaniem studentów do określonych sposobów weryfikacji). Rozmowy te pozwalają korygować działania edukacyjne wykładowców, a także podejmować nowe, udoskonalone formy organizacji zajęć w kontekście przedstawionego raportu z analizy wyników sesji egzaminacyjnej.

W sposób ciągły jest realizowana bieżąca ocena nauczycieli akademickich przez ich bezpośredniego przełożonego – właściwego Dyrektora Instytutu lub kierownika zakładu. Składa się na nią regularny przegląd i analiza planów i programów kształcenia oraz ich rezultatów, jak również okresowe hospitacje wybranych zajęć dydaktycznych (wykładów, ćwiczeń, konwersatoriów) przeprowadzane przez właściwego Dyrektora Instytutu lub kierownika zakładu. Hospitacja zajęć dydaktycznych prowadzi do dzielenia się dobrymi praktykami metodyki prowadzenia zajęć, ale także monitorowania zgodności treści i jakości realizowanych planów kształcenia z procesem dydaktycznym.

b) W roku akademickim 2014/2015 obowiązywały przyjęte 26 czerwca 2013 roku zmodernizowane *Wytyczne i zalecenia w sprawie organizacji procesu uzyskania dyplomu oraz przygotowania prac dyplomowych na WEiNoE* (Uchwała Nr 60 Rady Wydziału z dnia 26 czerwca 2013 roku). Przyjęcie tego dokumentu umożliwiło opracowanie ogólnowydziałowego harmonogramu obron prac dyplomowych w roku akademickim 2014/2015.

c) W zakresie monitorowania weryfikacji efektów kształcenia stwierdzono prawidłowo dokonywane wpisy w indeksach i kartach oraz protokołach uzyskiwania zaliczeń modułowych wynikających z wprowadzenia KRK.

Na kierunku *pedagogika, animacja społeczno-kulturalna z edukacją kulturalną, oligofrenopedagogika z arteterapią* rodzaj i czas trwania praktyki określa plan studiów. Praktyki ciągłe dla studentów stacjonarnych realizowane są w czasie wolnym od zajęć dydaktycznych od czerwca do września. Natomiast studenci studiów niestacjonarnych mieli możliwość realizowania praktyk do 31 października 2015 r. Studenci studiujący na specjalności nauczycielskiej realizują praktyki ciągłe na podstawie „umów o sprawowanie opieki nad studentami odbywającymi praktyki pedagogiczne” zawieranych z nauczycielami w szkołach i innych placówkach oświatowych. Miejscem odbywania praktyki są szkoły podstawowe, przedszkola oraz inne instytucje oświatowe. Studenci pozostałych specjalności (innych niż nauczycielska) realizują praktyki zawodowe na podstawie porozumienia w zakresie organizacji praktyk zawieranych z zakładami pracy.

W celu monitorowania poprawności weryfikacji efektów kształcenia dla praktyk, przeprowadzono coroczną analizę praktyk zawodowych w zakresie: analizy

dokumentacji praktyk, oceny realizacji efektów kształcenia w ramach praktyk przez opiekunów praktyk oraz oceny praktyk na podstawie opinii studentów.

Szczegółowy zakres obowiązków studentów realizujących praktyki oraz ich opiekunów (w danej placówce i ze strony uczelni) wynikają z programów praktyk. Znalazły swoje odzwierciedlenie w wypełnionej dokumentacji praktyk: przez opiekuna praktyki w danej instytucji, przez praktykanta lub przez opiekuna praktyki na uczelni.

Po zakończeniu zaliczania praktyk wszyscy ich opiekunowie przygotowali odpowiednie sprawozdania. Wynika z nich, że wszyscy studenci, którzy przedłożyli odpowiednie dokumenty, zrealizowali praktyki w wysokim stopniu, realizując efekty kształcenia ujęte w odpowiednich programach, w tym także efekty kształcenia ze specjalności nauczycielskiej. Opiekunowie praktyk ze strony uczelni wskazali między innymi na zaangażowanie studentów w przygotowanie i realizację zadań wynikających z programów praktyk, znajomość potrzeb i możliwości rozwojowych dzieci, chętnie podejmowane konsultacje z opiekunami praktyk w zakresie konspektów prowadzonych zajęć, duże zainteresowanie pracą pedagogiczną, dobrą znajomość metod i form organizacyjnych.

Na specjalnościach nie nauczycielskich uczelniani opiekunowie praktyk wskazali na: aktywność, kreatywność i przejawianie inicjatywy praktykantów w związku z zadaniami wynikającymi z praktyk, wysoki poziom wiedzy i przygotowanie do pracy zawodowej, ponadto praktykanci wykazali się empatią w relacjach z podopiecznymi, wyczuciem sytuacji, komunikatywnością, otwartością i wysoką kulturą osobistą.

Na podstawie uzyskanych opinii studentów można stwierdzić, że w przeważającej liczbie, studenci ocenili pozytywnie wszystkie badane obszary: działania Uczelni w związku z realizacją praktyk pedagogicznych, przebieg praktyki w placówce, stosunek opiekuna w placówce do praktykanta, zakres i stopień zrealizowanych celów praktyki.

Na podstawie zebranych dokumentów należy stwierdzić, iż praktyki zawodowe organizowane na kierunku *pedagogika*, *animacja społeczno-kulturalna z edukacją kulturalną* i *oligofrenopedagogika z arteterapią* zostały bardzo dobrze zorganizowane. Wysoko została oceniona realizacja celów praktyk zawodowych – osiągnięcie efektów kształcenia.

Na wysoką oceną zasługują uczelniani opiekunowie praktyk, a także osoba administracyjnie obsługująca realizację i ocenę praktyk – pani Grażyna Matloch.

Jednym z warunków ukończenia studiów na kierunku *etnologia* na obu powołanych specjalnościach jest odbycie praktyk terenowych. Na studiach pierwszego stopnia, po I roku studiów, obowiązuje praktyka terenowa (wakacyjna) w formie dziesięciodniowego obozu naukowego (realizowana przez studentów studiów stacjonarnych i niestacjonarnych). Po II roku realizowana jest kolejna praktyka terenowa (wakacyjna) w formie dziesięciodniowego obozu naukowego, która dotyczy tylko studentów studiów stacjonarnych. Na III roku studiów student jest zobligowany zrealizować trwającą dwa tygodnie indywidualną praktykę zawodową (w instytucji kulturalnej: dom kultury, muzeum, stowarzyszenie, fundacja itp. lub przedsiębiorstwie, w którym student będzie miał możliwość przygotować i zrealizować konkretny projekt) w dowolnym wybranym przez siebie terminie.

W trakcie praktyki terenowej student zapoznaje się ze specyfiką etnograficznej eksploracji terenowej oraz przygotowuje się do realizacji konkretnych zadań o charakterze naukowo-badawczym. Tematyka podejmowana podczas praktyk terenowych obejmuje nie tylko indywidualne tematy badawcze pracowników Instytutu, ale też w porozumieniu z prowadzącym, tematy własne studentów (często zebrany wówczas materiał stanowi bazę empiryczną przygotowywanej pracy licencjackiej). W badaniach wykorzystuje się rozmaite techniki: wywiad, ankietę, obserwację oraz formy rejestracji i dokumentacji faktów kulturowych. Niejednokrotnie praktyki terenowe odbywają się we współpracy z lokalnymi instytucjami administracji samorządowej bądź też z placówkami o charakterze kulturalnym (muzea, towarzystwa regionalne, domy kultury i in.). Obozy naukowe odbywają się na terenie całego kraju i poza jego granicami. Zaliczenie modułu odbywa się na podstawie oceny aktywności badawczej w trakcie obozu oraz w oparciu o analizę jakości zebranego materiału empirycznego i jego opracowania oraz weryfikację indywidualnego sprawozdania z prac badawczych. Ponadto organizowane są spotkania wszystkich studentów biorących udział w praktykach. Celem spotkań jest wymiana doświadczeń badawczych oraz podzielenie się wynikami eksploracji terenowych.

Warunkiem koniecznym uzyskania absolutorium na studiach I stopnia na kierunku *etnologia* jest zaliczenie praktyk zawodowych, których zasadniczym założeniem jest zapoznanie studentów ze specyfiką pracy w instytucjach kultury. Wiedza dotycząca prawnych i finansowych możliwości działania, obowiązków i zadań stojących przed pracownikami instytucji jest uzależniona od profilu placówki wybranej

przez studenta. Celem praktyk jest również zdobycie przez praktykanta konkretnych umiejętności zawodowych i kompetencji społecznych.

Realizacja praktyk w wybranych przedsiębiorstwach ma pomóc studentowi zorientować się w możliwościach wykorzystania zdobytej podczas studiów wiedzy w planowaniu rozwoju indywidualnej ścieżki kariery zawodowej. W trakcie praktyk, pod okiem opiekuna, realizowany jest projekt nawiązujący do obszaru działania przedsiębiorstwa. Praktyka może się odbywać w jednostkach administracji państwowej, administracji samorządowej, instytucjach społecznych, instytucjach kultury, placówkach oświatowych, skansenach, fundacjach i organizacjach pozarządowych, muzeach, instytucjach naukowo-badawczych, agencjach reklamowych i strategicznych, agencjach PR, ośrodkach badania rynku i opinii publicznej lub innych jednostkach organizacyjnych – pod warunkiem, że charakter odbywanych przez studenta praktyk będzie zgodny z profilem kierunku studiów. Studenci mogą odbywać praktyki w samodzielnie wybranych przez siebie Instytucjach/Firmach, w ramach liczby godzin dydaktycznych przewidzianych planem studiów.

Student *etnologii* zobowiązany jest do przygotowania i zaprezentowania obszernego sprawozdania z praktyki zawodowej. Zaliczenie praktyk odbywa się po przedstawieniu w/w sprawozdania oraz zaświadczenia o odbyciu praktyki.

3. Zapewnienie wysokiej jakości kadry dydaktycznej

a) Przy ocenianiu nauczycieli akademickich zasięga się opinii studentów. Ocenę tę ustala się na podstawie ankiety przeprowadzanej co pół roku. Studenci wypełniają druk kwestionariusza anonimowo i dobrowolnie. Procedurze oceny podlegają wszyscy pracownicy. Po analizie wyników ewaluacji Dyrektor Instytutu sporządza raport podsumowujący i przeprowadza rozmowy z poszczególnymi pracownikami, których zasadniczym celem jest analiza słabych i mocnych stron realizowanych przez nich zajęć. Wyniki ankiet ewaluacyjnych są wykorzystywane w zarządzaniu procesem dydaktycznym oraz w jego optymalizacji. Dostęp osób ewaluowanych do wyników ankiet gwarantuje punkt 9 zarz. Nr 44/2009. Do chwili obecnej tryb, procedury oraz metodologię zbierania i opracowywania tych ocen oraz zasad ich ujawniania określały następujące dokumenty: Zarządzenie nr 44/2009 z dnia 4 czerwca 2009 r. Rektora Uniwersytetu Śląskiego w sprawie oceny zajęć dydaktycznych. Wdrożenie kolejnych działań związanych z poprawą systemu ewaluacji nauczycieli akademickich przez studentów gwarantuje Uchwała nr 126 Senatu Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach z dnia 24 kwietnia 2012 r. w sprawie Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia na

Uniwersytecie Śląskim oraz przyjęty 20 lutego 2013 roku dokument WSZJK (pkt 4.2.1 dotyczący monitorowania realizacji efektów kształcenia: ankieta oceny zajęć dydaktycznych).

Wyniki ankiet ewaluacyjnych są wykorzystywane w zarządzaniu procesem dydaktycznym oraz w jego optymalizacji. Stanowią dla nauczycieli akademickich Instytutu Etnologii i Antropologii Kulturowej ważną informację o słabych i mocnych stronach realizowanych przez nich zajęć. Po wnikliwej analizie stają się istotnym punktem odniesienia do wszechstronnego podnoszenia jakości pracy dydaktycznej.

W roku akademickim 2014/2015 w przypadku osób najslabiej ocenionych w ankiecie studenckiej zostały przeprowadzone hospitacje zajęć. Przeprowadzone hospitacje służą celom podnoszenia jakości kształcenia na Wydziale i doskonalenia metodyki prowadzenia zajęć, dlatego przyjęto, iż w następnym roku akademickim osoby najslabiej oceniane w ankiecie studenckiej podlegać będą hospitacji przez Dyrektora Instytutu lub kierownika zakładu.

b) W roku akademickim 2014/2015 kierownicy zakładów w Instytucie Nauk o Edukacji oraz w Instytucie Etnologii i Antropologii Kulturowej przeprowadzili hospitacje zajęć dydaktycznych. Hospitacjami objęto przede wszystkim młodych pracowników Instytutów oraz osób najslabiej ocenianych w ankiecie studenckiej. Wszystkie hospitowane osoby i przeprowadzone zajęcia zostały ocenione pozytywnie.

c) W oparciu o rozdział XXVIII Statutu Uniwersytetu Śląskiego oraz zarządzenie nr 58 Rektora Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach z dnia 30 kwietnia 2013 w sprawie określenia wzoru karty oceny pracy nauczyciela akademickiego została przeprowadzona statutowa ocena pracy nauczycieli akademickich, która od roku 2013 odbywa się co dwa, a nie jak do tej pory – co cztery lata.

d) Na Wydziale Etnologii i Nauk o Edukacji są spełnione wszystkie wymogi formalne dotyczące kadry naukowej i zapewnienia minimum kadrowego na poszczególnych kierunkach i stopniach.

Podejmowane przez pracowników Wydziału Etnologii i Nauk o Edukacji prace badawcze są zgodne z obszarami kształcenia i stanowią kontynuację, rozszerzenie i pogłębienie projektów realizowanych w latach poprzednich. Większość z nich ściśle

koresponduje z działalnością dydaktyczną w zakresie kształcenia studentów, a także jest związana z ulokowaniem Wydziału na pograniczu. Obejmują one w uogólnieniu:

(1) Wieloaspektowe badania pogranicza (ze szczególnym uwzględnieniem pogranicza polsko-czeskiego i polsko-słowackiego) obejmujące problematykę kulturową, edukacyjną, etnologiczną, religijną i etniczną.

(2) Problematykę etnologiczną i antropologiczną w zakresie religii, kultury ludowej i folkloru (problemy społeczno-kulturowe współczesnego miasta, zróżnicowanie tradycyjnej kultury wiejskiej – polski atlas etnograficzny, Polacy w środowisku wieloetnicznym, rola tradycji we współczesnych społecznościach Śląska, a także etnologiczne studium miasta afrykańskiego).

(3) Szeroko pojmowaną edukację i socjalizację (współczesna edukacja kulturalna i upowszechnianie kultury, dydaktyka szkolna i przedszkolna w aspekcie jakości kształcenia, edukacja i socjalizacja osób niepełnosprawnych, zachowania komunikacyjno-językowe i specyfika procesów edukacyjnych w środowisku szkolnym i pozaszkolnym, edukacja informatyczna, w tym także kształcenia na odległość).

(4) Dylematy współczesnej filozofii wychowania. Filozoficzne refleksje nad kulturą. Egzystencjalne i aksjologiczne wymiary prawdy, dobra i piękna.

4. Działania na rzecz zapewniania studentom dydaktycznego, naukowego i materialnego wsparcia w procesie uczenia się

a) Wszyscy nauczyciele akademicy Wydziału Etnologii i Nauk o Edukacji mają wyznaczone godziny konsultacji, które umieszczone są w tabeli ogłoszeń, jak i na stronie internetowej Instytutu Nauk o Edukacji oraz Instytutu Etnologii i Antropologii Kulturowej.

Dostępność pracowników administracyjnych dla studenta jest od poniedziałku do piątku w godzinach od 8.00. do 15.00. Podczas zjazdów studentów studiów niestacjonarnych dyżury pracowników administracyjnych są wyznaczane i ogłaszane na stronie wydziałowej. Opiekę nad poszczególnymi latami studiów sprawują wyznaczeni pracownicy naukowo-dydaktyczni.

Każdy rocznik na kierunku *pedagogika, animacja społeczno-kulturalna z edukacją kulturalną* i *oligofrenopedagogika z arteterapią* ma wyznaczonego opiekuna naukowego oraz opiekuna praktyk. Przebieg praktyk na kierunku *pedagogika* oraz ich zaliczanie określa regulamin praktyk.

Na kierunku *etnologia* każdy rocznik studiów ma wyznaczonego opiekuna naukowego. Opiekę nad studentami *etnologii* studiów drugiego stopnia sprawują promotorzy prac magisterskich.

Wszystkie niezbędne informacje dotyczące dydaktycznego, naukowego i materialnego wsparcia studentów są ogłoszone na wydziałowej stronie internetowej w zakładce „Jakość kształcenia – wsparcie studentów”. Na zebraniu we wrześniu 2015 roku dobrze oceniono zakres wspierania naszych studentów w powyższych zakresach. W gablotach obok dziekanatów są wywieszane aktualne rodzaje i zakresy propozycji wsparcia studentów.

b) Na Wydziale Etnologii i Nauk o Edukacji zajęcia odbywają się w 23 salach, które w większości są wyposażone multimedialnie. Ponadto do dyspozycji wykładowców jest przenośny sprzęt: 5 rzutników multimedialnych, 4 laptopy, 4 radiomagnetofony, 3 tablice multimedialne. W salach komputerowych nr 19 i 120 są 32 stanowiska komputerowe oraz 2 stanowiska dostępne dla studentów do godziny 19.00. Student może korzystać z bardzo dobrze zaopatrzonej w literaturę przedmiotową biblioteki. Może także korzystać z dostępu cyfrowego (w czytelni czasopism) na udostępnione przez Uniwersytet platformy edukacyjne, zawierające tysiące czasopism naukowych i opracowań monograficznych. Część zajęć odbywa się zdalnie z wykorzystaniem wydziałowej platformy kształcenia na odległość <http://el.us.edu.pl/weinoe> (koordynator dr hab. Eugenia Smyrnova-Trybulska), która pomyślnie rozwija się z 2005 roku. Platforma jest oparta o system MOODLE i służy do:

- wspomagania dydaktycznego kursów z przedmiotów programowych, prowadzonych w trybie stacjonarnym, niestacjonarnym (nauczanie hybrydowe),
- przygotowania przyszłych nauczycieli w zakresie kształcenia na odległość – do wykorzystania *e-learningu* w swojej pracy zawodowej oraz pełnienia funkcji tutora,
- przeprowadzenia badań i eksperymentów pedagogicznych,
- wzmocnienia współpracy międzynarodowej w zakresie *e-learningu* i stworzenia regionalnej i globalnej edukacyjno-informacyjnej przestrzeni europejskiej.

5. Gromadzenie i udostępnianie informacji o programach i procesie kształcenia

W ramach prac zespołu ds. jakości kształcenia na WEiNoE wdrożono model prezentacji i zestaw dokumentacji przeznaczonej do umieszczenia na stronie internetowej WEiNoE (moduły, sylabusy i plany studiów dla kierunków *etnologia i pedagogika, animacja społeczno-kulturalna z edukacją kulturalną i oligofrenopedagogika z arteterapią*). Informacje o programach kształcenia oraz o organizacji procesu kształcenia są publikowane na stronach instytutowych oraz w formie papierowej umieszczane w specjalnie do tego przygotowanych gablotach. Na stronach USUSweb umieszczane są sylabusy modułów. Na nowej stronie internetowej Wydziału zamieszczane są aktualne plany studiów, wzory wpisów do indeksu, informacje o zajęciach dodatkowych realizowanych w języku obcym, harmonogramy zajęć i zjazdów na studiach niestacjonarnych oraz dotyczące bieżącej obsługi zajęć. Na stronie tej publikuje się informacje o działalności w ramach WSZJK.

6. Dobre praktyki jednostki w zakresie jakości kształcenia

Na Wydziale doskonalona jest dobra praktyka, która sprawdziła się w poprzednich latach. W ramach systemu weryfikacji efektów kształcenia objęto monitoringiem realizację efektów kształcenia w ramach praktyk zawodowych, oraz modułów obowiązujących w danym semestrze. Koordynatorzy modułów monitorowali sposoby i realizację weryfikacji efektów kształcenia; czuwali nad prawidłową realizacją treści kształcenia, metodami pracy na zajęciach oraz prawidłową budową narzędzi weryfikacji efektów kształcenia w zakresie poszczególnych modułów. Podczas konsultacji pracowników realizujących sylabus z koordynatorem danego modułu, analizowano i weryfikowano zapis sylabusów i narzędzi weryfikacji efektów kształcenia. Po każdej sesji egzaminacyjnej opiekunowie specjalności konsultowali zrealizowanie efektów kształcenia z koordynatorami poszczególnych modułów w celu oceny stopnia osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia. Cała procedura monitorowania przebiegu i ocena weryfikacji efektów kształcenia dokonuje się w zakresie bezpośrednich konsultacji między prowadzącym dane zajęcia a koordynatorem modułu, między koordynatorem modułu a opiekunem specjalności, między opiekunem specjalności a Dyrektorem Instytutu/przewodniczącym KZZJK/WZJK i/lub Dziekanem.

Do dobrych praktyk należy zaliczyć także sprawną organizację przeprowadzania obron prac dyplomowych. Ułatwieniem dla pracy dziekanatów w przygotowywaniu

dokumentacji obron prac dyplomowych jest wyznaczenie w sesji letniej dyżurów samodzielnych pracowników naukowych we wtorki i środy. Okazało się, że uporządkowanie to skutkuje płynnością przebiegu obron.

Dobłą i sprawdzoną praktyką są wyznaczone na środę w godzinach od 8.00 do 12.00 seminaria licencjackie i magisterskie. W tym czasie dla grup seminaryjnych nie są planowane inne zajęcia dydaktyczne. Uregulowanie to umożliwi studentom z różnych grup ćwiczeniowych uczestnictwo w wybranych przez nich seminariach.

Pełnomocnik Dziekana ds. Jakości Kształcenia
na Wydziale Etnologii i Nauk o Edukacji
dr hab. Krzysztof Śleziński, prof. UŚ

Raport z oceny własnej Wydziału Filologicznego w zakresie jakości kształcenia w roku akademickim 2014/2015

I

informacje ogólne

1. Nadzór nad procesem kształcenia na Wydziale Filologicznym sprawuje dziekan za pośrednictwem dwóch wyposażonych w równoważny zakres kompetencji prodziekanów ds. studenckich i kształcenia dla części wydziału mieszczącej się w Katowicach oraz części wydziału mieszczącej się w Sosnowcu. Prodziekani odpowiadają za prawidłowy przebieg procesu kształcenia oraz za właściwą obsługę dydaktyczną, socjalną i administracyjną studentów.

Nadzór nad prawidłowym przebiegiem procesu kształcenia na studiach doktoranckich sprawuje powołany przez rektora kierownik studiów doktoranckich Wydziału Filologicznego.

Prowadzone na wydziale studia podyplomowe organizuje i nadzoruje kierownik powołany przez rektora dla każdego studiów podyplomowych.

Za opracowanie i wdrożenie na Wydziale Filologicznym systemowych procedur służących zapewnieniu jakości kształcenia odpowiada powołany przez dziekana Wydziałowy Zespół ds. Jakości Kształcenia [WZJK], któremu przewodniczy pełnomocnik dziekana ds. jakości kształcenia.

Wydziałowy Zespół ds. Jakości Kształcenia [WZJK] został powołany na Wydziale Filologicznym zarządzeniem dziekana nr 1 z dnia 1 października 2012 r. W skład WZJK wchodzi: pełnomocnik dziekana ds. jakości kształcenia, przewodniczący Kierunkowych Zespołów ds. Jakości Kształcenia [KZZJK], przedstawiciel Wydziałowej Rady Samorządu Doktorantów, przedstawiciel Wydziałowej Rady Samorządu Studenckiego, kierownik Studiów Doktoranckich oraz kierownicy lub przedstawiciele studiów podyplomowych. Z urzędu uczestnikami WZJK kształcenia są panie prodziekan ds. studenckich i kształcenia dla katowickiej i sosnowieckiej części wydziału.

W związku z postulatem sformułowanym przez Polską Komisję Akredytacyjną w czerwcu 2013 r. WZJK przejął obowiązki Wydziałowej Komisji ds. Kształcenia. Wizytatorzy PKA zauważyli zbliżony skład osobowy oraz bardzo podobny zakres działalności obu zespołów.

Posiedzenia WZJK mają charakter otwarty i może brać w nich udział każda osoba związana z wydziałem (bez prawa udziału w głosowaniach). Szczegółowe zasady określa uchwalony 11 grudnia 2012 r.: *Regulamin obrad Wydziałowego Zespołu ds. Jakości Kształcenia na Wydziale Filologicznym Uniwersytetu Śląskiego*.

W roku akademickim 2013/2014 skład WZJK wyglądał następująco:

- dr hab. M. Tramer – pełnomocnik dziekana ds. jakości kształcenia; przewodniczący
- dr hab. Tomasz Sapota – kierownik Studiów Doktoranckich
- prof. UŚ dr hab. Krzysztof Uniłowski (INoLP) – przewodniczący KZZJK – kierunek filologia polska
- prof. UŚ dr hab. Aldona Skudrzyk – prodziekan ds. studenckich i kształcenia (część katowicka) / Kierownik Podyplomowych Studiów Kwalifikacyjnych Filologii Polskiej
- dr hab. Monika Bielińska — prodziekan ds. studenckich i kształcenia (część sosnowiecka)
- mgr Monika Wycykał – sekretarz WZJK
- prof. UŚ dr hab. Romuald Cudak — kierunek międzynarodowe studia polskie / kierownik KMSP
- dr Agnieszka Łakomy (IBiIN) – przewodnicząca KZZJK – kierunek bibliotekoznawstwo i informacja naukowa / kierownik Podyplomowych Studiów Bibliotekoznawstwo i Informacja Naukowa
- prof. UŚ dr hab. Andrzej Charciarek (IFW) – przewodniczący KZZJK – kierunek filologia / przedstawiciel Podyplomowych Studiów Obcy Język Biznesu
- dr Aneta Chmiel (IJRiT) – zastępca przewodniczącego KZZJK (IJRiT) – kierunek filologia
- dr Izabela Mroczek (IFS) – przewodnicząca KZZJK – kierunek filologia słowiańska,
- prof. dr hab. Maria Wysocka (IJA) – przewodnicząca KZZJK – kierunek filologia angielska / przedstawiciel Podyplomowych Studiów Tłumaczy Języka Angielskiego,
- dr hab. Małgorzata Nitka (IKiLA) — przewodnicząca KZZJK – kierunek filologia angielska
- dr hab. Anna Kucz (KFK) — przewodnicząca KZZJK – kierunek filologia klasyczna
- dr Aleksandra Dębska-Kossakowska (INoKSI) — Przewodnicząca KZZJK – kierunek kulturoznawstwo
- dr Anna Maj (INoKSI) — przewodnicząca KZZJK — kierunek kultury mediów

- dr Katarzyna Sujkowska-Sobisz (IJP) — przewodnicząca KZZJK – kierunek komunikacja promocyjna i kryzysowa
- dr Waław Miodek (IFG) — przewodniczący KZZJK – kierunek filologia germańska
- prof. dr hab. Jadwiga Stawnicka – kierownik Podyplomowych Studiów Negocjacji Kryzysowych
- dr Halina Juszczak – Kierownik Podyplomowych Studiów Retoryki i Kreowania Wizerunku dla Prawników
- dr Olga Przybyła – kierownik Podyplomowych Studiów Logopedii z Glottodydaktyką
- reprezentant Wydziałowej Rady Samorządu Studentów – Małgorzata Więzik,
- reprezentant Wydziałowej Rady Samorządu Doktorantów – mgr Piotr Gorliński-Kucik.

2. Jednym z podstawowych zadań wewnętrznego systemu zapewniania jakości kształcenia oraz wydziałowego zespołu jest praca nad przejrzystością przyjętych dla poszczególnych działań i dostosowanych do specyfiki poszczególnych kierunków zasad, rozwiązań i procedur, to znaczy: wszelkie działanie mające na celu scalenie nadrzędnych i wewnętrznych przepisów w spójny i kompleksowy system. Za przygotowanie i dostosowanie Kierunkowego Systemu Jakości Kształcenia [KSJK] odpowiadają zespoły kierunkowe powołane przez dziekana spośród pracowników naukowo-dydaktycznych lub dydaktycznych oraz przedstawicieli doktorantów i studentów.

Po zlikwidowaniu na wniosek zawarty w ocenie zespołu wizytującego Polskiej Komisji Akredytacyjnej wydziałowej komisji ds. kształcenia jej obowiązki przekazano Wydziałowemu Zespołowi ds. Kształcenia. Obowiązki te dotyczą przede wszystkim opiniowania projektów zmian w programach studiów lub opiniowania projektów nowych specjalności i kierunków studiów. Wydziałowy Zespół ds. Jakości Kształcenia formułuje na wniosek dziekana lub rady wydziału i przyjmuje ją w postaci uchwały, którą przedstawia radzie wydziału.

Przyjęty przez Wydziałowy Zespół ds. Jakości Kształcenia regulamin obrad umożliwia również przeprowadzenie konsultacji lub głosowania, w trakcie którego opinie lub głosy przesyłane są wszystkim członkom zespołu za pośrednictwem poczty elektronicznej. Taki tryb postępowania przewidziany jest wyłącznie dla spraw o charakterze doraźnym. W przypadku zgłoszenia przez któregokolwiek z członków zespołu sprzeciwu lub konieczności odbycia dyskusji, przewodniczący jest zobowiązany zwołać w możliwie najbliższym terminie posiedzenie Wydziałowego Zespołu.

Znaczna część informacji dotyczących spraw związanych z działalnością dydaktyczną uczelni przekazywana jest członkom WZJK w trakcie posiedzeń kolegium dziekańskiego oraz w trakcie posiedzeń rady wydziału.

Projekty zmian w programie studiów oraz wyniki oceny efektów kształcenia są prezentowane nauczycielom akademickim oraz przedstawicielom studentów i doktorantów w trakcie posiedzenia rady instytutu, któremu powierzony został nadzór dydaktyczny nad kierunkiem odpowiadającym obszarowi badań prowadzonych w jednostce.

3. Do realizacji poszczególnych działań możliwe jest powołanie wyposażonych w odpowiednie uprawnienia i kompetencje zespołów pomocniczych (dotyczy to szczególnie przypadków zespołów oceniających lub zespołów, które w trakcie prac muszą skorzystać z materiałów zawierających dane osobowe lub dane wrażliwe). W roku akademickim 2014/2015 kierunkowe zespoły nie zgłosiły potrzeby powoływania zespołów pomocniczych.

4. Struktura Wydziałowego Zespołu ds. Jakości Kształcenia i Kierunkowych Zespołów Zapewniania Jakości Kształcenia podlega stałej modyfikacji. Spowodowane jest to wprowadzeniem koniecznych zmian w związku z powoływaniem nowych kierunków, specjalności i programów lub w związku z potrzebą zastąpienia nauczycieli akademickich pełniących funkcje w zespołach. W roku akademickim 2014/2015 zmiany w zespołach spowodowane były najczęściej urlopami naukowymi i zdrowotnymi, najczęściej jednak podyktowane były koniecznością zastąpienia reprezentantów studentów i doktorantów, którzy ukończyli studia i w związku z tym utracili instytucjonalny związek z wydziałem. Sporadycznie przyczynami zmian stały się zmiany w strukturze władz poszczególnych instytutów.

Wszystkie zmiany w składach Kierunkowych Zespołów Zapewniania Jakości Kształcenia są opiniowane przez rady instytutów lub kierownictwo katedr, które sprawują nadzór nad działalnością dydaktyczną na kierunkach studiów, a następnie podawane do wiadomości w trakcie posiedzenia rady wydziału.

Zmiany w składzie Wydziałowego Zespołu ds. Jakości Kształcenia podawane są do wiadomości w trakcie posiedzenia rady Wydziału Filologicznego.

5. Skład Kierunkowych Zespołów ds. Jakości Kształcenia na koniec roku akademickiego 2014/2015 wyglądał następująco:

Kierunkowy Zespół Zapewniania Jakości Kształcenia - filologia angielska:

prof. dr hab. Maria Wysocka – przewodnicząca

dr hab. Małgorzata Nitka

dr hab. Jacek Mydla

dr hab. Adam Wojtaszek

dr Tomasz Burzyński

dr Marta Mamet-Michalkiewicz

dr Konrad Szcześniak

dr Marcin Zabawa

mgr Marcin Bergier

mgr Aleksandra Szymańska-Tworek – przedstawiciel doktorantów

Joanna Legięć – przedstawiciel studentów

Kierunkowy Zespół Zapewniania Jakości Kształcenia - filologia germańska:

dr Wacław Miodek – przewodniczący

dr Michał Skop (zastępca dyrektora Instytutu Filologii Germańskiej)

dr Jolanta Gładysz

mgr Ewa Mirasiewicz – przedstawiciel doktorantów

Paweł Meus – przedstawiciel studentów

Kierunkowy Zespół Zapewniania Jakości Kształcenia - filologia słowiańska:

dr hab. Leszek Małczak – przewodniczący

dr hab. Dariusz Tkaczyszewski – zastępca przewodniczącego

dr Paulina Pycia- Kościak (blok nauczania języków obcych)

dr Marta Buczek (blok teoretycznoliteracki i przekładoznawczy)

dr Iliana Genew-Puhalewa (blok kulturoznawczy)

dr Izabela Mroczek (blok historycznoliteracki)

dr hab. Robert Bońkowski (blok językoznawczy)

mgr Antonina Kurtok – przedstawicielka doktorantów

Estera Sobalkowska – przedstawicielka studentów

Kierunkowy Zespół Zapewniania Jakości Kształcenia - filologia klasyczna:

dr hab. Anna Kucz – przewodnicząca KZZJK

dr Patrycja Matusiak – zastępca przewodniczącej KZZJK

dr Anna Szczepaniak

mgr Tomasz Labuk – przedstawiciel doktorantów

Sylwia Doległo – przedstawicielka studentów

Andrzej Lewandowski – przedstawiciel studentów

Kierunkowy Zespół Zapewniania Jakości Kształcenia - filologia polska:

prof. UŚ dr hab. Krzysztof Uniłowski (przewodniczący, z-ca dyrektora INoLP)

dr hab. Aleksandra Jankowska (IJP)

prof. dr hab. Bernadeta Niesporek-Szamburska (koordynatorka specjalności nauczycielskiej)

prof. dr hab. Dariusz Pawelec (koordynator specjalności literaturoznawczej)

Prof. UŚ dr hab. Romuald Cudak (koordynator specjalności nauczanie polonistyczne wśród cudzoziemców)

dr hab. prof. UŚ Anna Szawerna-Dyrszka (koordynatorka specjalności edytorstwo i redakcja tekstów)

dr hab. prof. UŚ Mariola Jarczyk (koordynatorka specjalności edytorstwo i redakcja tekstów)

dr hab. Iwona Loewe (koordynatorka specjalności dyskurs publiczny)

dr hab. Alina Świeściak (koordynatorka specjalności dziennikarstwo i komunikacja kulturowa)

mgr Piotr Gorliński-Kucik — przedstawiciel doktorantów

Klaudia Owczarz — przedstawiciel studentów

Kierunkowy Zespół Zapewniania Jakości Kształcenia - filologia:

prof. UŚ dr hab. Andrzej Charciarek – przewodniczący

dr Aneta Chmiel – z-ca przewodniczącego

dr Wiesława Kłosek

dr Aleksandra Żłobińska-Nowak

dr Agnieszka Szyndler

dr Tatiana Kwiatkowska
dr Justyna Tymieniecka-Suchanek
dr Mirosława Michalska-Suchanek
dr Agnieszka Gasz
mgr Ilona Delekta
przedstawiciel doktorantów – mgr Justyna Pisarska
przedstawiciel studentów – Ewelina Fudali
przedstawiciel studentów – Mateusz Król

Kierunkowy Zespół Zapewniania Jakości Kształcenia - komunikacja promocyjna i kryzysowa:

dr Katarzyna Sujkowska-Sobisz – przewodnicząca KZZJK (wicedyrektor dydaktyczna w IJP)
prof. zw. dr hab. Jadwiga Stawnicka - koordynator specjalności negocjacje kryzysowe;
dr hab. prof. UŚ Jacek Warchala - koordynator specjalności komunikacja promocyjna;
dr Joanna Przyklenk - koordynator specjalności doradztwo wizerunkowe i rzecznikostwo;
dr Ewa Biłas-Pleszak – opiekunka praktyk zawodowych;
mgr Emilia Kałuzińska – przedstawicielka doktorantów;
Karolina Frankowska – przedstawicielka studentów.

Kierunkowy Zespół Zapewniania Jakości Kształcenia - kulturoznawstwo:

Przewodniczący KZJK: dr Aleksandra Dębska-Kossakowska (Z-ca Dyrektora INKSI ds. Studiów Niestacjonarnych)
prof. UŚ dr hab. Maria Popczyk
dr hab. Barbara Kita
mgr Tomasz Gruszczyk — przedstawiciel doktorantów
Wojciech Świerczek — przedstawiciel studentów

Kierunkowy Zespół Zapewniania Jakości Kształcenia - kultury mediów:

dr Anna Maj (Z-ca Dyrektora INKSI ds. Studiów Stacjonarnych)

członkowie: dr hab. Piotr Zawojski

mgr Adam Andrysek — przedstawiciel doktorantów

Wojciech Świerczek — przedstawiciel studentów

Kierunkowy Zespół Zapewniania Jakości Kształcenia - informacja naukowa i bibliotekoznawstwo:

Przewodnicząca – Wicedyrektor Instytutu ds. Kształcenia, dr Agnieszka Łakomy

prof. dr hab. Elżbieta Gondek

dr hab. Katarzyna Tałuc

mgr Katarzyna Trojańczyk — przedstawicielka doktorantów

Agnieszka Modrok — przedstawicielka studentów

Kierunkowy Zespół Zapewniania Jakości Kształcenia - informacja w instytucjach e-społeczeństwa:

Przewodnicząca – Wicedyrektor Instytutu ds. Kształcenia, dr Agnieszka Łakomy

prof. dr hab. Elżbieta Gondek

dr hab. Katarzyna Tałuc

mgr Katarzyna Trojańczyk — przedstawicielka doktorantów

Katarzyna Wrona — przedstawicielka studentów

Kierunkowy Zespół Zapewniania Jakości Kształcenia - międzynarodowe studia polskie

prof. dr hab. Małgorzata Kita – przewodnicząca KZZJK

dr hab. prof. UŚ Romuald Cudak – kierownik Katedry Międzynarodowych Studiów Polskich

dr Wioletta Hajduk-Gawron

dr Marcin Maciołek

dr Bożena Szalasta-Rogowska

dr Aleksandra Achteлик

dr Agnieszka Tambor – opiekunka praktyk
mgr Katarzyna Furkacz — sekretarz KZZJK
mgr Joanna Raś – przedstawicielka doktorantów
mgr Zoriana Buń – przedstawicielka doktorantów
Marta Rosół — przedstawicielka studentów

Ponadto powołano zespoły dla nowych kierunków, których uruchomienie zaplanowano na początek roku akademickiego 2014/2015:

Kierunkowy Zespół Zapewniania Jakości Kształcenia - sztuka pisania:

dr hab. Anna Kałuża – przewodnicząca
dr hab. Dariusz Nowacki
dr Grzegorz Olszański
dr Mikołaj Marcela
mgr Kinga Kasperek – przedstawicielka sam. doktorantów
Ilona Chylińska – przedstawiciel studentów

Kierunkowy Zespół Zapewniania Jakości Kształcenia - mediteranistyka:

dr hab. Anna Kucz – przewodnicząca KZZJK
dr Patrycja Matusiak – zastępca przewodniczącej KZZJK
dr Anna Szczepaniak
mgr Tomasz Labuk – przedstawiciel doktorantów
Sylwia Doległo – przedstawicielka studentów
Andrzej Lewandowski – przedstawiciel studentów

II

zasady funkcjonowania systemu jakości kształcenia

W roku akademickim 2014/2015 prace zespołów ds. jakości kształcenia regulował *Opis wewnętrznego systemu zapewniania jakości kształcenia na Wydziale Filologicznym Uniwersytetu Śląskiego*, który został zatwierdzony w trakcie posiedzenia rady wydziału w dn. 19 czerwca 2013 r.

We wszystkich przypadkach nieujętych w *Opisie systemu...* obowiązywały zasady ustalone w przepisach nadrzędnych: ustawach, rozporządzeniach Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego, Statucie Uniwersytetu Śląskiego, uchwałach Senatu Uniwersytetu Śląskiego, zarządzeniach rektora Uniwersytetu Śląskiego, uchwałach rady wydziału lub zarządzeniach dziekana.

III

informacje o programach kształcenia i modyfikacjach w programach kształcenia

1. W roku akademickim 2014/2015 Wydział Filologiczny prowadził 15 kierunków studiów pierwszego i drugiego stopnia w trybie stacjonarnym i niestacjonarnym. Ofertę dydaktyczną uzupełniły trzy nowe kierunki:

- mediteranistyka (studia pierwszego stopnia stacjonarne)
- sztuka pisania (studia pierwszego stopnia stacjonarne)

- antropologia języka i komunikacji (studia II stopnia stacjonarne) – kierunek ten przewidziany został z myślą o kształceniu umożliwiającym kontynuację studiów komunikacja promocyjna i kryzysowa (I stopnia stacjonarne)

Jednocześnie poszerzono ofertę dydaktyczną na dwóch prowadzonych wcześniej na Wydziale Filologicznym kierunkach:

- uruchomiono studia drugiego stopnia na międzynarodowych studiach polskich
- uruchomiono studia drugiego stopnia na kierunku kultura mediów

W roku akademickim 2014/2015 na kierunkach prowadzonych przez Wydział Filologicznych studiowało ponad sześć tysięcy studentów pierwszego i drugiego stopnia, z czego niespełna tysiąc studentów korzystało z zajęć w trybie niestacjonarnym. Spadająca liczba studentów studiów niestacjonarnych stawała się kilkakrotnie przedmiotem dyskusji na temat opłacalności prowadzenia tych kierunków. W roku 2014/2015 podjęto pozostawienie w ofercie dydaktycznej studiów niestacjonarnych, ustalając jako warunek ich uruchomienia rekrutację osób zainteresowanych kształceniem w takim w liczbie odpowiadającej przynajmniej jednej grupie ćwiczeniowej.

Pomimo wyraźnego spadku zainteresowania studiami w skali ogólnopolskiej oraz niżem demograficznym, liczba słuchaczy korzystających z oferty dydaktycznej Wydziału Filologicznego jest stosunkowo stabilna. Zasadniczą rolę odgrywa tutaj staranne i skuteczne (pomimo że nie zawsze prowadzone zgodnie z regułami systemu zarządzania, do których często odsyłają obowiązujące przepisy dotyczące szkolnictwa wyższego) badania oraz stałe dostosowywanie oferty dydaktycznej odpowiadającej zainteresowaniom studentów i kandydatów.

Oprócz komunikacji promocyjnej i kryzysowej, która jest kierunkiem o profilu kształcenia praktycznym, wszystkie pozostałe kierunki na Wydziale Filologicznym są kierunkami o profilu ogólnoakademickim.

Proponowane przez Wydział Filologiczny kierunki studiów starają się odpowiadać na zapotrzebowanie rynku pracy, lecz jednocześnie realizują sformułowaną i przyjętą misję oraz strategię rozwoju, polegającą w świadomym (kreatywnym) uczestnictwie śląskiej humanistyki w środowisku regionalnym, ogólnopolskim i międzynarodowym.

Rola, struktura i skuteczność systemu zapewniania jakości bardzo silnie związana jest strukturą wydziału, która odzwierciedla nie tylko jego specyfikę, ale również świadomość bardzo dużego potencjału naukowo-badawczego oraz dydaktycznego oraz roli w regionie. Wydział (społeczność) – pomimo różnorodności dyscyplin i specjalności – posiada silne po-
str. - 11 -

czucie tożsamości, a zarazem posiada bardzo silne – w zasadzie nieznormatywizowane – poczucie misji. Kształcąc największą liczbę studentów, a zarazem największą liczbę humanistów oraz – co przekłada się bezpośrednio – największą liczbę nauczycieli przedmiotów humanistycznych, wydział posiada realny wpływ np. na kształt oświaty. Stała współpraca z placówkami oświatowy i kultury, między innymi przez współpracę merytoryczną (współpracę UŚ ze szkołami czy projekt szkół patronackich, udział w zespołach oceniających olimpiad przedmiotowych, konsultacje metodologiczne, spotkania otwarte lub spotkania dla uczniów szkół średnich, wykłady zewnętrzne...) czy przez podpisywanie umów w sprawie odbywania praktyk zawodowych pod opieką zewnętrzną absolwentów wydziału, pozwala na utrzymanie kontaktów i śledzenie losów absolwentów (niejednokrotnie ta forma kontaktu pozwala na dysponowanie większą wiedzą niż ta, która wynika z pytań ankietowych).

Zjawiskiem powszechnym jest bardzo aktywne zaangażowanie nauczycieli akademickich Wydziału Filologicznego w życie kulturalne, naukowe i społeczne. Znaczna część współpracy z podmiotami zewnętrznymi ma charakter sformalizowany (dotyczy to przede wszystkim wszystkich miejsc, w których studenci odbywają praktyki zawodowe lub pedagogiczne), jednakże ogromnym kapitałem jest również część działań, które nie mają charakteru formalnego. Takimi przypadkami są przede wszystkim wszelkie dodatkowe kompetencje nauczycieli akademickich, wynikające z ich bezpośredniego zaangażowania lub współpracy w działalność naukową, kulturalną, dydaktyczną i społeczną. Bezspornym dowodem autorytetu naukowego i dydaktycznego Wydziału Filologicznego jest m.in. organizacja w przeciągu ostatnich lat kilku największych kongresów poświęconych dydaktyce: Zjazdu Polonistów, II Kongresu Dydaktyki Polonistycznej oraz VI Światowego Kongresu Polonistów.

Dzięki bardzo bliskiej współpracy z ulokowaną obok Wydziału Szkołą Języka i Kultury Polskiej UŚ oraz powołaniu we wrześniu 2011 r. Katedry Międzynarodowych Studiów Polskich Wydział Filologiczny legitymuje się największą liczbą studentów obcokrajowców korzystających z oferty dydaktycznej. Niezwykle istotną część oferty wykraczającej daleko poza najbliższy region stanowi – niejako z natury – międzynarodowy charakter wszystkich kierunków neofilologicznych oraz udokumentowana współpraca z uczelniami zagranicznymi.

Modyfikacje – w różnej skali i w różnym zakresie – zostały przeprowadzone na większości kierunków prowadzonych na Wydziale Filologicznym. Szczegóły dokonywanych zmian zawiera osobna dokumentacja KZZJK (archiwizowana w sekretariatach instytutów i

katedr), która po zatwierdzeniu przekazywana jest do Działu Kształcenia Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach.

Do najistotniejszych zmian należą:

1. Otwarcie trzech nowych kierunków:
 - mediteranistyka studia I stopnia,
 - sztuka pisania studia I stopnia,
 2. Uruchomienie studiów II stopnia międzynarodowych studiów polskich (w ofercie znalazły się trzy specjalności: „doradztwo kulturowe”, „publicystyka kulturowa”, „translatoryka”),
 3. Uruchomienie studiów II stopnia w ramach kierunku: kultury mediów (w ofercie znalazło się pięć specjalności: „kultury wizualne”, „estetyka wizualności”, „publicystyka nowomediowa”, „wizualna komunikacja”, „komunikacja medialna”)
 4. Uruchomienie studiów II stopnia: antropologia języka i komunikacji, przewidzianego jako kontynuacja dla studiów I stopnia komunikacja promocyjna i kryzysowa.
- Po przeprowadzeniu bardzo gruntownego rozeznania w środowisku studentów i pracowników naukowych – na wniosek studentów związanych z Instytutem Języka Polskiego im. prof. I. Bajerowej antropologię języka i komunikacji opracowano jako studia o profilu ogólnoakademickim,
5. Uruchomienie nowych specjalności w ramach istniejących kierunków
 - komunikacja promocyjna i kryzysowa studia I stopnia: zmiana specjalności „rzecznikostwo” na „doradztwo wizerunkowe i rzecznikostwo”,
 - na kierunku kulturoznawstwo studia II stopnia uruchomiono specjalność „estetyka miasta”,
 - na kierunku filologia angielska studia II stopnia w trybie niestacjonarnym uruchomiono specjalność „język biznesu”,
 - na kierunku filologia polska studia II stopnia uruchomiono specjalność „nauczanie polonistyczne wśród cudzoziemców” (specjalność zastąpiła zlikwidowaną specjalność „język i kultura polska w świecie”).

Ponadto Kierunkowy Zespół Zapewniania Jakości Kształcenia na kierunku komunikacja promocyjna i kryzysowa postanowił zgłosić konieczność wprowadzenia uzupełnień lub

zmian w zdefiniowanych dla kierunku efektach kształcenia, które pozwoliłyby następnym roku akademickim 2015/2016 uruchomić specjalność „poradnictwo logopedyczne”.

2. Lista kierunków studiów pierwszego i drugiego stopnia oraz specjalności prowadzonych na Wydziale Filologicznym w roku akademickim 2014/2015:

kierunek	Poziom	Specjalność	program	forma
filologia polska	I stopnia	dyskurs publiczny	---	stacjonarne
filologia polska	I stopnia	dziennikarstwo i komunikacja kulturowa	---	stacjonarne
filologia polska	I stopnia	edytorstwo i redakcja tekstu	---	stacjonarne
filologia polska	I stopnia	nauczycielska	---	stacjonarne
filologia polska	I stopnia	literaturoznawstwo	---	stacjonarne
filologia polska	II stopnia	dyskurs publiczny	---	stacjonarne
filologia polska	II stopnia	dziennikarstwo i komunikacja kulturowa	---	stacjonarne
filologia polska	II stopnia	edytorstwo i redakcja tekstu	---	stacjonarne
filologia polska	II stopnia	nauczanie polonistyczne wśród cudzoziemców	---	stacjonarne
filologia polska	II stopnia	literaturoznawstwo	---	stacjonarne
filologia polska	II stopnia	nauczycielska	---	stacjonarne
filologia klasyczna	I stopnia	---	---	stacjonarne
kulturoznawstwo	I stopnia	przestrzeń kultury	---	stacjonarne
kulturoznawstwo	II stopnia	filmoznawstwo i wiedza o me-	---	stacjonarne

		diach		
kulturoznawstwo	II stopnia	teoria i antropologia kultury	---	stacjonarne
kulturoznawstwo	II stopnia	kultura literacka	---	stacjonarne
kulturoznawstwo	II stopnia	estetyka miasta	---	stacjonarne
kulturoznawstwo	II stopnia	teatrologia	---	Stacjonarne
kulturoznawstwo	II stopnia	komunikacja kulturowa	---	stacjonarne
kulturoznawstwo	II stopnia	filmoznawstwo i wiedza o mediach	---	niestacjonarne
kulturoznawstwo	II stopnia	estetyka miasta	---	niestacjonarne
kulturoznawstwo	II stopnia	komunikacja kulturowa	---	niestacjonarne
informacja naukowa i bibliotekoznawstwo	I stopnia	---	---	stacjonarne
informacja naukowa i bibliotekoznawstwo	II stopnia	---	---	stacjonarne
informacja naukowa i bibliotekoznawstwo	I stopnia	---	---	niestacjonarne
informacja naukowa i bibliotekoznawstwo	II stopnia	---	---	niestacjonarne
filologia	I stopnia	język rosyjski	tłumaczeniowy	stacjonarne
filologia	I stopnia	język rosyjski	język biznesu	stacjonarne
filologia	I stopnia	rosjoznawstwo	---	stacjonarne
filologia	I stopnia	język francuski i język angielski	tłumaczeniowy	stacjonarne
filologia	I stopnia	język francuski	tłumaczeniowy z językiem włoskim lub językiem hiszpańskim	stacjonarne
filologia	I stopnia	Język włoski	tłumaczeniowy	stacjonarne
filologia	I stopnia	język włoski i język angielski	tłumaczeniowy	stacjonarne
filologia	I stopnia	język hiszpański i język portugalski	tłumaczeniowy	stacjonarne
filologia	II stopnia	język rosyjski	tłumaczeniowy	stacjonarne
filologia	II stopnia	język francuski i język angielski	tłumaczeniowy z językiem biznesu	stacjonarne
filologia	II stopnia	język francuski	tłumaczeniowy	stacjonarne
filologia	II stopnia	język francuski	tłumaczenie specjalistyczne i wspomagane	stacjonarne

			komputerowo	
filologia	II stopnia	filologia romańska	---	stacjonarne
filologia	II stopnia	Język włoski	tłumaczeniowy	stacjonarne
filologia	II stopnia	język hiszpański	tłumaczeniowy	stacjonarne
filologia	I stopnia	język rosyjski	tłumaczeniowy	niestacjonarne
filologia	I stopnia	język francuski i język angielski	tłumaczeniowy	niestacjonarne
filologia	I stopnia	Język hiszpański i język angielski	tłumaczeniowy	niestacjonarne
filologia	I stopnia	Język włoski	tłumaczeniowy	niestacjonarne
filologia	I stopnia	język włoski i język angielski	tłumaczeniowy	niestacjonarne
filologia	I stopnia	język hiszpański	tłumaczeniowy	
filologia	II stopnia	język rosyjski	język biznesu	niestacjonarne
filologia	II stopnia	filologia romańska	---	niestacjonarne
filologia	II stopnia	filologia włoska	tłumaczeniowy	niestacjonarne
filologia	II stopnia	język hiszpański	tłumaczeniowy	niestacjonarne
filologia słowiańska	I stopnia	ogólnofilologiczna	---	stacjonarne
filologia słowiańska	I stopnia	językowo-kulturowa	---	stacjonarne
filologia słowiańska	II stopnia	przekład w komunikacji międzykulturowej	---	stacjonarne
filologia germańska	I stopnia	tłumaczeniowa w zakresie języków specjalistycznych	---	stacjonarne
filologia germańska	I stopnia	kultura i literatura krajów niemieckiego obszaru językowego	---	stacjonarne
filologia germańska	I stopnia	nauczycielska z językiem szwedzkim	---	stacjonarne
filologia germańska	II stopnia	nauczycielska	---	stacjonarne
filologia germańska	II stopnia	kultura i literatura krajów niemieckiego obszaru językowego	---	stacjonarne
filologia germańska	II stopnia	tłumaczeniowa w zakresie języka prawniczego i ekonomicznego	---	stacjonarne
filologia germańska	II stopnia	nauczycielska	---	niestacjonarne
filologia angielska	I stopnia	---	---	stacjonarne
filologia angielska	I stopnia	projektowanie rozrywki interaktywnej oraz lokalizacja gier i oprogramowania (SPRINT-	---	stacjonarne

		WRITE)		
filologia angielska	I stopnia	tłumaczeniowa z językiem japońskim	---	stacjonarne
filologia angielska	I stopnia	kultura i literatura angielskiego obszaru językowego	---	stacjonarne
filologia angielska	I stopnia	język biznesu	---	stacjonarne
filologia angielska	I stopnia	nauczycielska z informatyką	---	stacjonarne
filologia angielska	I stopnia	tłumaczeniowa z językiem chińskim	---	stacjonarne
filologia angielska	I stopnia	nauczycielska z językiem niemieckim	---	stacjonarne
filologia angielska	I stopnia	tłumaczeniowa z językiem arabskim	---	stacjonarne
filologia angielska	I stopnia	tłumaczeniowa z językiem niemieckim	---	stacjonarne
filologia angielska	I stopnia	kultura – media – translacja	---	stacjonarne
filologia angielska	I stopnia	tłumaczeniowa z językami Indii	---	stacjonarne
filologia angielska	II stopnia	kultura i literatura angielskiego obszaru językowego	---	stacjonarne
filologia angielska	II stopnia	kultura – media – translacja	---	stacjonarne
filologia angielska	II stopnia	nauczycielska	---	stacjonarne
filologia angielska	II stopnia	tłumaczeniowa z językiem arabskim	---	stacjonarne
filologia angielska	II stopnia	tłumaczeniowa z językiem niemieckim	---	stacjonarne
filologia angielska	II stopnia	tłumaczeniowa z językiem chińskim	---	stacjonarne
filologia angielska	I stopnia	język biznesu	---	niestacjonarne
filologia angielska	I stopnia	tłumaczeniowa z językiem japońskim	---	niestacjonarne
filologia angielska	II stopnia	kultura – media – translacja	---	niestacjonarne
filologia angielska	II stopnia	nauczycielska	---	niestacjonarne
filologia angielska	II stopnia	specjalistyczne odmiany języka angielskiego	---	niestacjonarne
filologia angielska	II stopnia	tłumaczeniowa	---	niestacjonarne
komunikacja promocyjna i kryzysowa	I stopnia	komunikacja promocyjna	---	stacjonarne
komunikacja promocyjna i kryzysowa	I stopnia	rzecznik prasowy	---	stacjonarne
komunikacja promocyjna i kryzysowa	I stopnia	doradztwo wizerunkowe i rzecznikostwo	---	stacjonarne
komunikacja promocyjna i kryzysowa	I stopnia	negocjacje kryzysowe	---	stacjonarne

międzynarodowe studia polskie	I stopnia	kultura i komunikacja w biznesie	---	stacjonarne
międzynarodowe studia polskie	I stopnia	kultura i komunikacja w turystyce (brak zainteresowania)	---	stacjonarne
międzynarodowe studia polskie	I stopnia	kultura i komunikacja w dyplomacji	---	stacjonarne
międzynarodowe studia polskie	II stopnia	doradztwo kulturowe	---	stacjonarne
międzynarodowe studia polskie	II stopnia	publicystyka kulturowa	---	stacjonarne
międzynarodowe studia polskie	II stopnia	translatoryka	---	stacjonarne
informacja w instytucjach e-społeczeństwa	I stopnia		---	stacjonarne
kultury mediów	I stopnia	nowe media	---	stacjonarne
kultury mediów	II stopnia	kultury wizualne	---	stacjonarne
kultury mediów	II stopnia	estetyka wizualności	---	stacjonarne
kultury mediów	II stopnia	publicystyka nowomedierna	---	stacjonarne
kultury mediów	II stopnia	widowiska kulturowe	---	stacjonarne
kultury mediów	II stopnia	komunikacja medialna	---	stacjonarne
sztuka pisania	I stopnia	---	---	stacjonarne
mediteranistyka	I stopnia	---	---	stacjonarne
Antropologia języka i komunikacji	II stopnia	---	---	stacjonarne

6. W roku akademickim 2014/2015 nie podjęto decyzji o zamknięciu kierunków prowadzonych na Wydziale Filologicznym, jednakże postanowiono zamknąć następujące specjalności:

kierunek	Poziom	specjalność	program	forma
filologia słowiańska	II stopnia	komunikacja międzykulturowa Słowian Południowych i Zachodnich	---	stacjonarne
filologia słowiańska	II stopnia	komunikacja międzykulturowa Słowian Południowych i Zachodnich	---	stacjonarne
filologia polska	I stopnia	asystent menedżera	specj. kontynuowana po zlikwidowanym Ośr. Dyd. UŚ w Rybniku	stacjonarne
filologia polska	I stopnia	promocja kultury w regionie	specj. kontynuowana po zlikwidowanym Ośr. Dyd. UŚ w Rybniku	stacjonarne

filologia słowiańska	II stopnia	ogólnofilologiczna	---	stacjonarne
filologia słowiańska	II stopnia	komunikacja międzykulturowa Słowian Południowych i Zachodnich	---	stacjonarne
Filologia	I stopnia	filologia rosyjska	nauczycielski z językiem angielskim lub niemieckim	stacjonarne
Filologia	II stopnia	rosjoznawstwo	---	stacjonarne
Filologia	II stopnia	filologia rosyjska	nauczycielski	stacjonarne
komunikacja promocyjna i kryzysowa	I stopnia	rzecznik prasowy (zmieniono na: doradztwo wizerunkowe i rzecznikostwo)	---	stacjonarne
filologia angielska	II stopnia	specjalistyczne odmiany języka angielskiego	---	niestacjonarne
filologia angielska	I stopnia	tłumaczeniowy z językiem hiszpańskim	---	niestacjonarne

7. W roku akademickim przeprowadzone zostały również prace, które pozwoliły na uruchomienie od roku 2015/2016 nowych kierunków i form studiów: W roku akademickim 2014/2015 pojęto decyzję o uruchomieniu następujących kierunków oraz specjalności w ramach kierunków prowadzonych na Wydziale Filologicznym:

kierunek	Poziom	specjalność	program	forma
antropologia języka i komunikacji	II stopnia	---	---	stacjonarne
sztuka pisania	II stopnia	---	---	stacjonarne
studia śląskie	II stopnia	---	---	stacjonarne
studia śląskie	II stopnia	---	---	niestacjonarne
komunikacja promocyjna i kryzysowa	I stopnia	poradnictwo logopedyczne	---	stacjonarne
filologia germańska	II stopnia	tłumaczeniowa	język prawniczy i ekonomiczny	niestacjonarne

8. Wydział Filologiczny jako jeden z nielicznych w Polsce posiada uprawnienia do nadawania stopnia doktora oraz doktora habilitowanego w czterech dyscyplinach nauk humanistycznych.

Od ponad dwudziestu lat na wydziale prowadzone są studia trzeciego stopnia, Studia doktoranckie na Wydziale Filologicznym obejmują obszar nauk humanistycznych w czterech dyscyplinach naukowych: literaturoznawstwo, językoznawstwo, kulturoznawstwo, bibliologia i informatologia. W roku akademickim 2013/2014 w studiach doktoranckich uczestniczyło 300 słuchaczy: 240 w trybie stacjonarnym i 60 w trybie studiów niestacjonarnych.

dyscyplina	studia stacjonarne				studia niestacjonarne			
	rok I	rok II	rok III	rok IV	rok I	rok II	rok III	rok IV
literaturoznawstwo	24	25	25	32	5	5	11	12
językoznawstwo	14	21	18	23	5	2	3	4
kulturoznawstwo	10	8	10	16	4	1	1	3
bibliologia i inf.	5	4	3	2	2	2	0	0

9. W ofercie dydaktycznej Wydziału Filologicznego w roku 2014/2015 znajdowało się dziewięć kierunków studiów podyplomowych:

kierunek studiów podyplomowych	specjalność
komunikacja perswazyjna: reklama, public relations, promocja polityczna	---
negocjacje kryzysowe	negocjator służb mundurowych
komunikacja językowa i praktyczna stylistyka	---
kwalifikacyjne filologii polskiej dla absolwentów kierunków humanistycznych	
kwalifikacyjne bibliotekoznawstwa i informacji	---
sztuka retoryki i kreowanie wizerunku dla prawników	---
kwalifikacyjne logopedii i medialnej emisji głosu	logopedia
kwalifikacyjne logopedii i medialnej emisji głosu	surdologopedia
kwalifikacyjne logopedii i medialnej emisji głosu	neurologopedia
włączenie cyfrowe i społeczne: strony internetowe, audiodeskrypcja, multimedia	---
podyplomowe studia dla tłumaczy języka angielskiego	---

IV

System weryfikacji efektów kształcenia

1. System weryfikacji efektów kształcenia polega na planowym zdawaniu egzaminów i uzyskiwaniu zaliczeń z modułów przewidzianych w programie studiów jako obowiązkowe oraz z modułów do wyboru dla właściwego semestru studiów. Zasady oceniania studentów określa zatwierdzony uchwałą Senatu UŚ obowiązujący: *Regulamin Studiów w Uniwersytecie Śląskim w Katowicach* (Rozdz. IV *Egzaminy i zaliczenia*), gdzie ustalone zostały tryb i zasady oceniania (par. 19-22), skala ocen (par. 23), sposób odwołań od oceny (par. 24) oraz zasady powtarzania przedmiotu lub semestru (par. 25-27). Zasady dotyczące oceniania doktorantów określa *Regulamin Studiów Doktoranckich w Uniwersytecie Śląskim* (Rozdz. V *Zaliczanie studiów doktoranckich*). Zasady oceniania na studiach podyplomowych określa *Regulamin Studiów Podyplomowych w Uniwersytecie Śląskim* (par. 13-16).

Podstawowe informacje dotyczące sposobów weryfikacji efektów kształcenia zamieszczone zostały w opisie modułu. Szczegółowe na temat przebiegu procesu weryfikacji efektów kształcenia zawarte zostają w przygotowywanych przez nauczycieli akademickich sylabusach. Tam również zamieszczone zostają kryteria ocen oraz sposób ustalania (obliczania) oceny końcowej modułu. Ponadto do obowiązków nauczyciela akademickiego należy

str. - 22 -

powiadomienie na początku zajęć studentów o wymogach i warunkach weryfikacji efektów kształcenia (np. podanie listy obowiązujących lektur, przewidzianych pomocniczych procedur kontrolnych itp.). Do obowiązku należy również przeprowadzenie egzaminu lub zaliczenia w zakresie ustalonym w opisie modułu i w sposób przewidziany w sylabusie, a następnie powiadomienie studenta o uzyskanym wyniku, wypełnienie właściwej dokumentacji (indeksu i dokonanie wpisu do protokołu w systemie USOS). Nauczyciel akademicki zobowiązany jest również do zachowania do końca semestru wykazu pytań (w przypadku pracy pisemnej również arkusza testu lub wykazu tematów).

Zaliczenie lub egzamin przeprowadzany jest w okresie ustalonym w zarządzeniu rektora Uniwersytetu Śląskiego dotyczącym „organizacji roku akademickiego”. Sposób ustalenia harmonogramu egzaminów jest różny na poszczególnych kierunkach studiów, co wynika przede wszystkim z charakteru studiów oraz liczby studentów. Dokładny harmonogram egzaminów podawany jest do wiadomości studentów przed rozpoczęciem sesji egzaminacyjnej.

Podobnie jak w przypadku harmonogramu specyfika kierunków wymaga zróżnicowanego sposobu realizacji procesu weryfikacji efektów kształcenia. Odmienny sposób spowodowany różną ilością studentów na poszczególnych kierunkach (a nawet na poszczególnych latach tego samego kierunku), a także spowodowany jest różną ilością pracowników zaangażowanych w przeprowadzenie egzaminów i ocenę studentów. Na kierunkach o niewielkiej liczbie studentów za weryfikację efektów odpowiada zazwyczaj jedna osoba. Liczniejsze kierunki wymagają jednak nieco bardziej systemowych rozwiązań.

Na kierunkach prowadzonych przez Instytut Nauk o Kulturze i Studiów Interdyscyplinarnych stosowana jest z powodzeniem przyjęta w roku 2013 zasada, w ramach której ustalono, że monitorowaniem weryfikacji efektów kształcenia dla poszczególnych modułów zajmują się kierownicy zakładów (opieka merytoryczna), koordynatorzy modułów oraz zespół koordynatorów ds. sylabusów i modułów. Do ich zadań należy również nadzór nad realizacją efektów kształcenia (w tym analiza sylabusów oraz analiza narzędzi weryfikacji efektów kształcenia).

Od dłuższego czasu wzorcowe rozwiązania stosowane są przez Kierunkowy Zespół Zapewniania Jakości Kształcenia na kierunku filologia angielska – oprócz analizy sposobów weryfikacji efektów kształcenia zespół wraz z nauczycielami akademickimi zaangażowanymi w proces kształcenia stara się możliwie najbardziej precyzyjnie określić kryteria oceny. Przejrzystość kryteriów oraz zasady przeliczania części składających się na ocenę końcową modułu są głównym elementem sprawdzanym podczas analizy sylabusów. Dzięki temu wszystkie

str. - 23 -

przyjęte przez kierunkowy zespół sylabusy zawierają precyzyjny sposób ustalania oceny końcowej modułu, a szczegółowe kryteria oceny są opisane w stosownej rubryce formularza. W przypadku testów i egzaminów pisemnych przyjęto próg pozytywnej weryfikacji stopnia opanowania efektów kształcenia na 65%, a w przypadku innych form weryfikacji kryteria brane pod uwagę przy ocenie były jasno określone i możliwie najdokładniej zestawione z stopniem opanowania wymaganych efektów kształcenia.

Przyjęta przez kierunkowy zespół procedura monitorowania sposobów weryfikacji efektów kształcenia polega na systematycznym zbieraniu i analizowaniu wzorów testów, prac pisemnych i wykazów pytań egzaminacyjnych oraz analizę osiągniętych wyników.

Dokonana przez kierunkowy zespół analiza wyników sesji egzaminacyjnych pozwoliła dostrzec „niesymetryczny rozkład ocen”. Zespół zwrócił uwagę przede wszystkim na niewielkie zróżnicowanie ocen. Zauważono, że w wielu wypadkach oceny bardzo dobre stanowiły aż 95% wszystkich ocen. Z tego też powodu zespół postanowił przeprowadzić analizę stopnia „wyważenia materiału pod względem poziomu trudności”.

W roku akademickim 2014/2015 na kierunku filologia angielska kontynuowano wprowadzoną rok wcześniej procedurę dodatkowej weryfikacji efektów kształcenia (w zasadzie: weryfikację stopnia przygotowania językowego słuchaczy przyjmowanych na studia wyłącznie na podstawie wyników maturalnych, które – co wielokrotnie podkreślają również pozostałe zespoły – bardzo często nie stanowi wystarczającego kryterium). Dzięki zastosowanym metodom weryfikacji stopnia przygotowania studenta możliwe stało się poprawienie jakości pracy w grupach (np. zauważono, że przeprowadzenie egzaminu z praktycznej nauki języka angielskiego pozwoliło na lepsze ustalenie składu roczników i grup pod względem stopnia przygotowania do studiowania na kierunku).

Inne rozwiązania przyjęte zostały na kierunku filologia polska, sztuka pisania i komunikacja promocyjna i kryzysowa, gdzie rekrutacja na oferowane w ramach tych kierunków specjalności odbywa się przed drugim semestrem. Na tych kierunkach do prowadzenia zajęć w semestrze rozpoczynającym studia pierwszego stopnia odpowiadający za obsadę dyrektorzy instytutów starają się wydelegować pracowników doświadczonych i osiągających wysokie wyniki w ramach studenckiej ankiety oceniającej jakość zajęć. Na kierunku filologia polska dostrzeżono również nierównomierność (lub nie równorzędność) weryfikacji efektów kształcenia w poszczególnych sesjach egzaminacyjnych (zbyt duży zakres materiału obowiązujący studenta trzeciego roku w porównaniu do lat wcześniejszych) oraz rozbieżność ocen

uzyskiwanych przez studentów w ramach modułów literaturoznawczych, dydaktycznych i językoznawczych.

Pomimo różnego stopnia zaawansowania oraz przyjęcia różnych rozwiązań wysoki wynik studenckiej *ankiety oceny zajęć dydaktycznych* zwłaszcza w pkt. 5: „kryteria oceny” świadczy o braku poważniejszych zastrzeżeń do przyjętych i stosowanych na poszczególnych kierunkach metod.

2. W roku akademickim 2014/2015 po raz pierwszy zastosowano zmodyfikowane przepisy dotyczące dyplomowania dla studentów pierwszego i drugiego stopnia (w roku akademickim 2013/2014 nowa forma dyplomowania zaczęła obowiązywać jedynie studentów drugiego stopnia). Na Wydziale Filologicznym sposób przeprowadzenia egzaminu magisterskiego określają: *Regulamin studiów w Uniwersytecie Śląskim* oraz uchwalony 11 grudnia 2012 r. przez radę wydziału *Regulamin dyplomowania na Wydziale Filologicznym*.

W trakcie tego samego 2014/2015 roku wprowadzono również jednolite zasady wynikające z konieczności dostosowania procedury do obowiązku cyfrowej archiwizacji prac dyplomowych. Pomimo obaw pierwsza sesja, w której proces dyplomowania został scalony z informatycznym Archiwum Prac Dyplomowych przebiegł bez żadnych problemów. Modyfikacja samego procesu przygotowywania dokumentacji została oceniona pozytywnie zarówno przez studentów, którzy mieli po raz pierwszy możliwość zapoznania się z oceną swojej pracy natychmiast po jej zrecenzowaniu, oraz przez pracowników naukowo-dydaktycznych.

3. Monitorowanie efektów kształcenia w ramach praktyk: za właściwy przebieg praktyk odpowiada powoływany dla każdego kierunku i każdej specjalności opiekun praktyki. Do obowiązków opiekuna należy wyposażenie studentów w odpowiednie skierowanie oraz weryfikacja jakości odbytej praktyki (najczęściej stosowanym sposobem jest prowadzenie przez studenta dziennika praktyk). W wielu wypadkach, kiedy wykonywany przez studenta zawód lub działalność społeczna pokrywa się z efektami kształcenia zdefiniowanymi dla danego kierunku, zaliczenie praktyki odbywa się na podstawie przedstawionej przez studenta dokumentacji.

4. Po zakończeniu obydwu sesji obowiązujących w roku akademickim 2014/2015 (zimowej i letniej) żaden z zespołów ani przedstawiciele studentów i doktorantów nie zgłosił ani jednego przypadku nieprawidłowego (niezgodnego z opisem modułu, sylabusem, regulaminem studiów itp.) sposobu przeprowadzania weryfikacji efektów kształcenia. Nie stwierdzono również żadnych przypadków nieprawidłowego (niezgodnego z zasadami dyplomowania lub wykraczającego poza program studiów) sposobu przeprowadzenia egzaminów dyplomowych.

V

Zapewnienie jakości kadry dydaktycznej

1. Opieka nad prawidłowym funkcjonowaniem poszczególnych kierunków powierzona została instytutom odpowiadającym obszarem badań obszarom kształcenia na kierunkach. W przypadku instytutów poszczególne moduły najczęściej powierzone zostały zakładom prowadzącym badania odpowiadające zakresowi właściwego obszaru kształcenia. W przypadku katedr, które są jednostkami wewnętrznymi niezależnymi się na mniejsze zespoły, za prawidłowy sposób realizacji efektów kształcenia w ramach modułu odpowiadają koordynatorzy modułów.

Za dobór kadry naukowej prowadzącej zajęcia odpowiadają dyrektorzy instytutów lub kierownicy katedr, którym powierzone została koordynowanie kształcenia na kierunku. Zgodnie z par. 35 p. 7 *Statutu Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach* dyrektor instytutu „sprawuje nadzór nad działalnością badawczą i dydaktyczną instytutu”. Odpowiednie przygotowanie o wysoką jakość gwarantują prowadzone w jednostkach badania naukowe, które bardzo ściśle pokrywają się z obszarem kształcenia prowadzonym na kierunku.

- kierunek filologia angielska powierzony został dwóm jednostkom: Instytutowi Języka Angielskiego oraz Instytutowi Kultur i Literatur Anglojęzycznych
- kierunek filologia koordynują Instytut Filologii Wschodniosłowiańskiej i Instytut Filologii Romańskiej i Translatoryki
- kierunek filologia germańska nadzoruje Instytut Filologii Germańskiej
- kierunek filologia słowiańska koordynuje Instytut Filologii Słowiańskiej
- kierunek filologia klasyczna powierzony został Katedrze Filologii Klasycznej
- kierunek mediteranistyka powierzony został Katedrze Filologii Klasycznej
- kierunek sztuka pisania nadzoruje Instytut Nauk o Literaturze Polskiej im. prof. I. Opackiego
- kierunek komunikacja promocyjna i kryzysowa koordynuje Instytut Języka Polskiego im. prof. I. Bajerowej przy współpracy z Instytutem Nauk o Literaturze Polskiej im. prof. I. Opackiego
- kierunek informacja naukowa i bibliotekoznawstwo nadzoruje Instytut Bibliotekoznawstwa i Informacji Naukowej
- kierunek informacja w instytucjach e-społeczeństwa nadzoruje Instytut Bibliotekoznawstwa i Informacji Naukowej
- kierunek kulturoznawstwo koordynuje Instytut Nauk o Kulturze i Studiów Interdyscyplinarnych
- kierunek kultury mediów koordynuje Instytut Nauk o Kulturze i Studiów Interdyscyplinarnych
- kierunek filologia polska koordynują: Instytut Nauk o Literaturze Polskiej im. prof. I. Opackiego, Instytut Języka Polskiego im. prof. I. Bajerowej, Katedra Dydaktyki Języka i Literatury Polskiej, Katedra Literatury Porównawczej, Katedra Międzynarodowych Studiów Polskich
- kierunek międzynarodowe studia polskie koordynuje Katedra Międzynarodowych Studiów Polskich

Do poprowadzenia zajęć wymagających wiedzy specjalistycznej lub wiedzy praktycznej dyrektor instytutu lub kierownik katedry może zatrudnić osobę niezwiązaną z uniwersyte-tem.

Obsada lektoratów z języków obcych poza studiami neofilologicznymi zlecona jest Studium Praktycznej Nauki Języków Obcych UŚ, natomiast zajęcia z wychowania fizycznego studenci są zobowiązani odbywać w Studium Wychowania Fizycznego i Sportu UŚ.

Stan osobowy oraz kwalifikacji kadry naukowo-dydaktycznej na wydziale pozwala zawiązką zapewnić minimum kadrowe dla każdego z prowadzonych kierunków. W roku akademickim 2014/2015 na Wydziale Filologicznym zatrudnionych było w ramach umowy lub mianowania: 59 pracowników naukowo-dydaktycznych z tytułem profesora, 98 pracowników z stopniem doktora habilitowanego, 259 doktorów oraz 109 magistrów.

2. Ocena kompetencji kadry naukowo-dydaktycznej dokonywana jest na podstawie informacji o działalności naukowej, dydaktycznej i organizacyjnej. Nie rzadziej niż raz na dwa lata pracownik naukowo-dydaktyczny poddawany jest *okresowej ocenie pracowniczej*. Zasady przeprowadzenia oceny reguluje rozdz. XXVIII Statutu Uniwersytetu Śląskiego. Oceny pracownika naukowo-dydaktycznego, dydaktycznego lub naukowego dokonuje komisja powołana przez radę wydziału. Oceny pracownika z tytułem profesora dokonuje komisja powołana przez rektora UŚ nie rzadziej niż raz na cztery lata.

W trakcie oceny uwzględnia się: opinię bezpośredniego przełożonego (kierownika zakładu lub kierownika katedry), stosunek do obowiązków w zakresie kształcenia studentów i doktorantów, postęp w podnoszeniu kwalifikacji zawodowych, dorobek naukowy i dydaktyczny pracownika.

Istotną część oceny okresowej pracownika stanowi wynik obowiązującej do końca pierwszego semestru roku akademickiego 2014/2015 *studenckiej ankiety oceny zajęć dydaktycznych*. W drugim semestrze 2015 r. został wprowadzony nowy kwestionariusz ankiety oceny pracy nauczyciela akademickiego. Nowy kwestionariusz obejmuje większą liczbę pytań, ponadto umożliwia studentowi udzielenia odpowiedzi „nie mam zdania” oraz zamieszczenia w ankiecie uwag nieobjętych standardowymi pytaniami.

W całym roku akademickim przeprowadzono badanie korzystając z dwóch kwestionariuszy. Dzięki temu możliwe stało się porównanie, które wykazało, że oceny uzyskiwane na podstawie „starych” kwestionariuszy były zazwyczaj nieco (ok. 0,10-0,20 pkt.) wyższe od ocen uzyskiwanych przy zastosowaniu „nowego” kwestionariusza.

W roku akademickim na Wydziale Filologicznym przeprowadzono 501 ankiet, rozdano studentom 6464 kwestionariuszy, średnia wszystkich ocen zajęć dydaktycznych wyniosła 4,50 (najniższa uzyskana ocena wynosiła: 3,29, a najwyższa uzyskana ocena wynosiła: 5,0).

Pracownik, który uzyskał wyjątkowo niską ocenę z ankiety studenckiej jest zobowiązany do udzielenia wyjaśnień dziekanowi wydziału. W takiej sytuacji zaleca się również przeprowadzenie hospitacji zajęć o charakterze kontrolnym oraz powtórnej ankiety w następnym semestrze.

W roku akademickim 2014/2015 okresowej ocenie poddanych zostało 206 pracowników, 198 osoby uzyskały ocenę pozytywną, 5 osób otrzymało ocenę pozytywną warunkową, 3 osoby zostały ocenione negatywnie.

VI

Działania na rzecz zapewniania studentom dydaktycznego, naukowego i materialnego wsparcia

1. Dla zapewnienia wsparcia studentów w procesie kształcenia na każdym roku każdego kierunku powołuje się spośród nauczycieli akademickich opiekuna roku na cały okres studiów. Zadaniem opiekuna roku jest udzielenie studentom pierwszych lat niezbędnych informacji, a w późniejszym czasie utrzymywanie stałego kontaktu ze studentami i pomoc w rozwiązywaniu bieżących problemów. Poza kontaktem z opiekunem roku każdy student ma możliwość indywidualnego spotkania z nauczycielem akademickim w trakcie obowiązkowego cotygodniowego dyżuru (konsultacji). Terminy oraz miejsce dyżurowania pracowników są udostępniane studentom na tablicy ogłoszeń oraz są publikowane na stronach internetowych większości Instytutów lub katedr.

Działaniem istotnie wspierającym jakość kształcenia jest bardzo mocno zakorzeniony w tradycji Wydziału Filologicznego naukowy ruch studencki. Nad każdym kołem naukowymi

opiekę merytoryczną sprawuje nauczyciel akademicki (zdarza się, że w spotkaniach kół naukowych stale uczestniczy większa grupa pracowników oraz doktorantów). Sposób współpracy, realizacji projektów i stopień zaangażowania nauczycieli akademickich wielokrotnie ma charakter ponadnormatywny.

2. Od roku 2014 sukcesywnie wprowadzane są dane na opracowaną i przygotowaną przez Dział Informatycznej Obsługi Toku Studiów UŚ kartę kierunku. Do momentu zakończenia prac nadal zapewnienie najpełniejszego publicznego dostępu do kompletu aktualnych informacji na temat: prowadzonych w jednostce dydaktycznej kierunków i specjalności wraz z sylwetkami absolwentów, uzyskiwanymi kwalifikacjami i możliwościami zatrudnienia; kryteriów i zasad rekrutacji; programów studiów i zasad ich realizacji oraz organizacji bieżącego roku akademickiego, gwarantuje publikacja na stronach internetowych instytutów i katedr prowadzących poszczególne kierunki. Na stronach internetowych instytutów lub katedr (oprócz „tradycyjnych” tablic ogłoszeń) zamieszczane są również bieżące harmonogramy zajęć, których zgodność i poprawność opiniowana jest przez dziekana Wydziału Filologicznego oraz Wydziałową Radę Samorządu Studenckiego. Pozytywna opinia, odnotowana w formie podpisu i pieczęci na wywieszonych w gablotach arkuszach, jest podstawowym warunkiem dopuszczenia harmonogramu zajęć do realizacji.

3. Wciąż najpoważniejszym problemem jest trwająca od pewnego czasu sytuacja związana z możliwościami organizacji zajęć w odpowiedniej ilości i odpowiednio przygotowanych pomieszczeniach dydaktycznych. Ilość studentów uczęszczających na różnorodne zajęcia w ramach coraz większej liczby kierunków wyczerpały możliwości zabytkowego budynku przy pl. Sejmu Śląskiego 1 w Katowicach. Na niektórych kierunkach w związku z tym zajęcia odbywają się od godziny 8.00 do godziny 19.30. Część zajęć w mniej licznych grupach (seminariów lub zajęć laboratoryjnych) odbywa się w gabinetach zakładowych. W roku ubiegłym podjęto pierwsze działania mające na celu wybudowanie całkiem nowego budynku, który od samego początku zostałby zaprojektowany i wyposażony w sposób umożliwiający prowadzenie zajęć dydaktycznych. W tym celu udało się uzyskać działkę budowlaną w rejonie ulic Górniczej i Wodnej (lokalizacji sąsiadującej bezpośrednio z głównym kampusem i z Centrum Informacji Naukowej i Bibliotek Akademickich).

Obecnie Wydział Filologiczny korzysta z budynków znajdujących się w Sosnowcu. Jakość nowoczesnych budynków, którymi dysponuje Wydział Filologiczny w części sosno-

str. - 30 -

wieckiej, nie budzi zastrzeżeń. W ubiegłym roku zakończyły się naprawy pogwarancyjne – m.in. remont Sali Rady Wydziału, który znacząco poprawił akustykę pomieszczenia i uszczelnił przeszklony strop sali.

W budynkach części sosnowieckiej Wydział Filologiczny ma do dyspozycji 44 sale seminaryjne o łącznej liczbie miejsc 1258 miejsc; 14 sal wykładowych, które są w stanie pomieścić naraz 1072 osoby; czterema nowocześnie wyposażonymi laboratoriami językowymi (każda na 25 stanowisk) i trzema pracownikami komputerowymi. Ponadto do dyspozycji pozostaje sala Rady Wydziału o standardowej liczbie 176 miejsc (z możliwością dostawienia dodatkowych miejsc). W części sosnowieckiej Wydział Filologiczny dysponuje oprócz nowoczesnego budynku przy ul. gen. Stefana Grota-Roweckiego 5 obiektem ulokowanym przy ul. Żytniej 10, w którym korzysta z 14 sal, w tym: 1 auli na 127 miejsc, 1 laboratorium językowym na 14 miejsc oraz 12 salami dydaktycznymi o łącznej liczbie 362 miejsca.

Nieco inaczej wygląda sytuacja najstarszego budynku, w którym mieści się katowicka część Wydziału Filologicznego. Wydział dysponuje tutaj 43 pomieszczeniami dydaktycznymi, które są w stanie pomieścić jednocześnie 1731 osób. Część zajęć o charakterze seminaryjnym odbywana jest ponadto w gabinetach zakładowych. Historyczny budynek, pomimo niedogodności, jest jednak stale dostosowywany do potrzeb dydaktycznych (w ostatnich latach przeprowadzono gruntowne remonty elewacji, części sal ćwiczeniowych oraz doposażono budynek w niezbędny sprzęt).

W ostatnim czasie wykonano m.in.:

- Całkowity remont czytelnicy czasopism wraz z wymianą mebli.
- Wykonano gruntowny remont kolejnych pomieszczeń administracyjnych katowickiej części biblioteki wydziałowej wraz z wymianą podstawowego wyposażenia.
- Zmodyfikowano wyposażenie lub zamontowano zupełnie nowe wyposażenie sal w sprzęt audiowizualny.
- Przygotowano kolejną salę dla Centrum Logopedii i Audiodeskrypcji.
- Uzupełniono wyposażenie usytuowanych w przyziemiu sal dydaktycznych dla dyplomowych studiów logopedii. Pomieszczenia te służą również studiom wszystkich stopni kierunków prowadzonych w katowickiej części wydziału.
- Wyposażono w sprzęt audiowizualny dwie sale (401 i 403).
- Dokonano modernizacji oprogramowania w zainstalowanym sprzęcie komputerowym w salach informatycznych (z sal tych korzystają wszystkie kierunki i specjalności studiów).

– Zakończono przenosiny do pomieszczeń po dawnej czytelni czasopism i magazynu podręcznego biblioteki wydziałowej Szkoły Języka i Kultury Polskiej. Dawne pomieszczenia zajmowane przez Szkołę Języka i Kultury Polskiej przejęto na rzecz zajęć dydaktycznych. W części pomieszczeń została ulokowana Katedra Międzynarodowych Studiów Polskich wraz z biblioteką podręczną niezbędną dla prowadzenia studiów i badań naukowych.

– Odnowiono meble w katowickiej sali Rady Wydziału. Sala ta spełnia przede wszystkim rolę auli konferencyjnej, jednakże wykorzystywana jest również jako sala wykładowa.

– Przebudowano i dostosowano do potrzeb studentów korytarze w przyziemiu.

– Przekształcenie byłego bufetu w przyziemiu w salę dydaktyczną oraz wyposażenie tej sali w sprzęt multimedialny

Poza tymi pracami (zrealizowanymi lub realizowanymi) w najbliższym czasie przewidziano następujące prace remontowe i inwestycyjne:

– Dalszą (bieżącą) modernizację sal wykładowych

– Wyposażenie sali uzyskanej z dostosowania byłego bufetu do celów dydaktycznych w sprzęt multimedialny

– Dalszą rozbudowę sieci logicznej łącznie z siecią dedykowaną katowickiego budynku

– Modernizację korytarzy (od parteru do czwartego piętra) oraz wyposażenie ich w kanapy

– Przebudowę jednego z pomieszczeń sanitarnych w nową salę dydaktyczną

Pomimo konieczności dostosowywania historycznego budynku do potrzeb dydaktycznych, niewątpliwie największym walorem lokalizacji przy placu Sejmu Śląskiego 1 jest kilkusetmetrowa odległość do trzech największych, w tym dwóch najnowocześniejszych bibliotek w regionie (Biblioteki Śląskiej, głównej siedziby Miejskiej Biblioteki Publicznej w Katowicach, Centrum Informacji Naukowej i Biblioteki Akademickiej). Budynek przy placu Sejmu Śląskiego 1 ulokowany jest ponadto w ścisłym centrum administracyjno-kulturalnym Katowic, a zarazem w pobliżu centrum komunikacyjnego.

VII

W roku akademickim 2014/2015 systematycznie uzupełniane były przez jednostki nadzorujące proces dydaktyczny informacje i sposób ich udostępniania studentom.

Po raz pierwszy przeprowadzono kompleksową publikację sylabusów w systemie USOS. W trakcie tych prac ujawniły się poważne problemy sporadycznie wynikające z niedokładną obsługą systemu przez osoby odpowiedzialne za obsługę USOS dla poszczególnych kierunków i nieco częściej wynikające z błędów popełnianych przez pracowników (najczęstszym błędem okazało się niezatwierdzenie gotowego zapisanego sylabusa). Z powodu tych problemów jednostki, którym powierzono nadzór nad poszczególnymi kierunkami, zdecydowały o kontynuowaniu publikacji najważniejszych dla studentów informacji w wersji „tradycyjnej”, tzn. zamieszczaniu plików z programem studiów, opisem modułów, sylabusami i harmonogramem zajęć na kierunkowych lub instytutowych stronach internetowych.

Oprócz tego wydział nadal korzysta z tablic ogłoszeniowych rozmieszczonych obok pomieszczeń dziekanatowych i w pobliżu sekretariatów instytutów i katedr, gdzie studenci mogą znaleźć większość istotnych informacji (dyżury pracowników, harmonogramy zajęć, oferty specjalności, tematy seminariów, katalogi programów kształcenia, moduły kształcenia).

W roku akademickim 2014/2015 studenci mogli korzystać z następujących stron internetowych:

– filologia polska (studia stacjonarne I i II stopnia):

<http://www.polonistyka.us.edu.pl> <http://www.inolp.us.edu.pl>

– filologia polska (studia niestacjonarne):

<http://www.fil.us.edu.pl/ijp/index.php?s=logopedia>

– komunikacja promocyjna i kryzysowa:

<http://www.fil.us.edu.pl/ijp>

– kulturoznawstwo (studia stacjonarne i niestacjonarne):

<http://www.inok.us.edu.pl/>

– informacja naukowa i bibliotekoznawstwo (studia stacjonarne i niestacjonarne):

<http://ibin.us.edu.pl/studia/dzienne.html>

– filologia klasyczna

<http://www.kfk.us.edu.pl/>

– filologia angielska (studia stacjonarne i niestacjonarne):

<http://ija.us.edu.pl/> oraz <http://www.ikila.us.edu.pl/>

– filologia germańska

<http://ifg.us.edu.pl/>

– filologia słowiańska

<http://www.slaw.us.edu.pl/>

– filologia:

<http://www.ifw.fils.us.edu.pl/> oraz <http://ifr.us.edu.pl/index2.php>

– studia doktoranckie:

http://www.fil.us.edu.pl/index_doktoranckie.php?s=start

– studia podyplomowe kwalifikacyjne logopedii i medialnej emisji głosu

<http://logopedia.us.edu.pl/>

– kwalifikacyjne studia podyplomowe bibliotekoznawstwa i informacji naukowej

<http://ibin.us.edu.pl/studia/podyplomowe/biblio.html>

– podyplomowe studia retoryka i kreowanie wizerunku dla prawników

<http://www.fil.us.edu.pl/retoryka/>

– podyplomowe studia tłumaczy języka angielskiego

<http://ija.us.edu.pl/index.php?k=135&lang=pl>

– studia podyplomowe negocjacji kryzysowych

<http://www.negocjacje.us.edu.pl/index.php?go=2>

– podyplomowe studia kwalifikacyjne nauczania kultury polskiej i języka polskiego jako obcego

http://sjikp.us.edu.pl/kursy_k/edycja_niemcy.php

Informacje udostępniane studentom na stronach internetowych poszczególnych instytutów i katedr były w chwili przeprowadzonego przeglądu w uzupełnianie. W kilku wypadkach zdecydowano się na gruntowną przebudowę strony, uznając ich dotychczasowy kształt za niewystarczający. Dotychczas:

— Gruntownie przebudowana została strona Instytutu Nauk o Kulturze i Studiów Interdyscyplinarnych

— Gruntownie przebudowana została strona internetowa Instytutu Nauk o Literaturze Polskiej im. I. Opackiego, na której publikowane były materiały dotyczące filologii polskiej

— Przygotowano całkowicie nową stronę polonistyka.us.eu.pl o obsługi studiów filologia polska

— Stale uzupełniana i modyfikowana jest również główna strona Wydziału Filologicznego. Z bardzo dobrym skutkiem niektóre z kierunków zapoczątkowały w roku 2013/2014 posługiwanie się „oficjalnymi profilami” na popularnych portalach społecznościowych. Stwierdzono m.in. że jest to najprostszy i najszybszy sposób ogłaszania spraw bieżących tj. zmian w harmonogramie, spotkania ze studentami, informacje o spotkaniach lub przedsięwzięciach naukowych, informacje o godzinach dziekańskich itp.

W roku 2014/2015 przedstawiciele Wydziałowej Rady Samorządu Studentów przeprowadzili po raz kolejny dokładny przegląd wszystkich stron obsługujących poszczególne kierunki studiów. Wyniki swoich badań przedstawili paniom prodekan ds. studenckich i kształcenia, części dyrektorów instytutów, pełnomocnikowi dziekana ds. jakości kształcenia. Wyniki badań przedstawiciele samorządu zostały również przesłane członkom Wydziałowego Zespołu ds. Jakości Kształcenia. Według przedstawiciele samorządu jakość stron internetowych poszczególnych jednostek, na których znajdują się informacje ważne dla studentów bardzo wyraźnie się poprawiła w porównaniu z badaniem przeprowadzonym rok wcześniej. Nadal wysoką oceną cieszy się wykorzystywanie profili społecznościowych (najczęściej face booka) jako swoistej wirtualnej tablicy ogłoszeń. Według informacji uzyskanych przez przedstawiciele samorządu, większość studentów zdecydowanie chętniej korzysta z ogłoszeń zamieszczanych na profilach społecznościowych niż przekazywanych za pośrednictwem USOS lub poczty elektronicznej, ponieważ taka forma pozwala na niemal natychmiastowy odbiór wszystkich istotnych informacji.

Pod koniec roku 2013/2014 został opracowany i uruchomiony projekt karty kierunku, która będzie główną platformą gromadzącą wszystkie materiały dotyczące studiów. Od tego czasu rozpoczęły się intensywne prace wszystkich odpowiedzialnych za wypełnienie „karty” zespołów. Przewidywano, że zakończenie prac nad uzupełnieniem kart kierunku nastąpi pod koniec roku 2014. Ten termin z przyczyn technicznych został przesunięty. Obecnie karty kierunków są na bieżąco uzupełniane i wypełniane, jednakże sporym problemem – zwłaszcza na kierunkach neofilologicznych – okazała się skomplikowana struktura studiów (kierunki dzielą się na specjalności, a te na programy, dzięki czemu możliwe jest reagowanie na potrzeby studentów i nauczycieli akademickich przez dostosowanie programów studiów; jednakże dynamiczna struktura programów, która korzysta z wielu równoległych „ścieżek” dydaktycznych (zróżnicowanych realizowanym programami na jednym roku, ale dzięki bieżącemu dostoso-

wywaniu do potrzeb różnie realizowanymi na różnych latach tych samych kierunków), wymagałaby osobnej obsługi pracowników odpowiedzialnych wyłącznie za wypełnienie dokumentacji elektronicznej – oddelegowani do obsługi karty kierunku pracownicy są obciążeni innymi obowiązkami naukowymi, dydaktycznymi lub administracyjnymi.

VIII

Główną formą pozyskiwania informacji na temat oceny efektów kształcenia przez przedstawicieli rynku pracy są opinie i oceny formułowane przez pracodawców, z którymi podpisane zostało porozumienie w sprawie odbywania studenckich praktyk zawodowych lub studenckich praktyk pedagogicznych. Opinię i ocenę weryfikującą efekty kształcenia w ramach praktyki wystawia opiekun wyznaczony przez instytucję przyjmującą studenta-praktykanta. Zasady opiniowania i oceny określa *Regulamin studenckich praktyk zawodowych na Wydziale Filologicznym UŚ*.

– Do celów monitorowania losów i zawodowych karier absolwentów na Uniwersytecie Śląskim powołane zostało Biuro Karier, które od bieżącego roku akademickiego zostało wyodrębnione jako samodzielna jednostka administracyjna. Do zadań biura należy prowadzenie analiz umożliwiających określenie zależności między kierunkami studiów a karierą ich absolwentów, monitorowanie i analiza rynku pracy w celu ukształtowania pożądanego profilu kształcenia; do zadań należy również opracowanie kompletnej bazy ofert pracy, staży i praktyk dla studentów i absolwentów UŚ oraz stały monitoring i rozpowszechnianie informacji na temat rynku pracy. (zakres działań określa: Zarządzenie nr 140 Rektora Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach z dnia 26 września 2012 r. w sprawie zmian w administracji ogólnouczelnianej). Niestety, część zespołów kierunkowych, która otrzymała wyniki ankiet przeprowadzonych przez Biuro Karier bardzo krytycznie oceniła dostarczone informacje. Zespoły podkreślały, że ilość respondentów, jaka wzięła udział w badaniu, nie pozwala na włączenie materiałów do badań całościowych. Co więcej, podobnie jak roku ubiegłym część zespołów, która przeprowadziła własneankiety, których celem było uzyskanie opinii absolwentów kierunków prowadzonych przez wydział, zauważyła duże rozbieżności w odpowiedziach na często te same pytania (informacje te pozyskiwane są często w trakcie spotkań ze studentami-absolwentami studiów pierwszego stopnia, którzy kontynuują swoją naukę na studiach dru-

giego stopnia; skutecznym narzędziem pozyskiwania informacji okazały się również portale społecznościowe, z których korzysta coraz większa liczba kierunków).

- Nadal jedną z najpowszechniej formułowanych przez kierunkowe zespoły krytycznych opinii jest uwaga dotycząca utrudnionego dostępu do kompletu danych zawartych w usos niezbędnych np. do przeprowadzenia rzetelnej analizy wyników sesji egzaminacyjnej. Bardzo często przewodniczący zespołów podkreślali, że upoważniony do obsługi usos pracownik administracji ma większe uprawnienia niż odpowiedzialny za nadzór nad działalnością dydaktyczną instytutu dyrektor. Tę sprawę uznano za jedną z najistotniejszych i najpilniejszych do rozwiązania na początku następnego roku akademickiego.

- Jednym z najpilniejszych działań WZJK w najbliższym czasie powinno być dostosowanie wewnętrznych przepisów dotyczących jakości kształcenia. Kierunkowe Zespoły Zapewniania Jakości Kształcenia coraz częściej sygnalizują brak jednoznacznych rozwiązań, które pozwoliłyby dokładniej określić rolę poszczególnych podmiotów uczestniczących w procesie kształcenia, a przede wszystkim niedobór odpowiednich ustaleń, które wyposażyłyby w niezbędne kompetencje jednostki wewnętrzne, którym powierzono nadzór nad procesem dydaktycznym na poszczególnych kierunkach. Problem ten nasila się wówczas, kiedy jeden kierunek nadzorowany jest przez kilka jednostek wewnętrznych.

Powszechnie sygnalizowanym podczas zebrań i rozmów przedstawicieli WZJK problemem jest również konieczność doprecyzowania zasad obsługi administracyjnej toku studiów (wyraźniejsze rozdzielanie zadań i – bezpośrednio z tymi zadaniami związane – precyzyjne rozdzielanie kompetencji osób wykonujących poszczególne zadania oraz osób nadzorujących prawidłowy przebieg procesu dydaktycznego).

Uznano również, że po dwóch obowiązywania uchwalonych w połowie 2013 roku opisu wewnętrznego systemu zapewniania jakości kształcenia na Wydziale Filologicznym Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach niektóre z przyjętych rozwiązań można już doprecyzować lub zmodyfikować. Część z nich okazał się bowiem w niewystarczający sposób regulować działania, a inna część (np. obowiązek corocznych zebrań ze studentami wszystkich lat) okazała się w wielu wypadkach niepotrzebna (szczególnie na kierunkach o niewielkiej liczbie studentów, gdzie bezpośredni kontakt z wykładowcami i osobami nadzorującymi proces kształcenia jest stały). Wskazywano również konieczność przyjęcia ustaleń lub wypracowania wyrazistszej propozycji rozwiązań zakresu kompetencji i obowiązków wszystkich uczestników procesu kształcenia (dotyczy to np. możliwości pozyskiwania niezbędnych informacji niepodlegająca dyrekcji instytutu, który odpowiada za prawidłowy przebieg realizac-

cji programu studiów na kierunku; dotyczy to również współpracy pomiędzy administracją instytutową i dziekanatową w obsłudze usos i karty kierunku). Wielokrotnie podkreślano również, że przyjęte rozwiązania dotyczące obsługi systemu usos w obecnym momencie, kiedy zwiększyła się liczba obowiązków i czynności związanych z zapewnieniem prawidłowego działania systemu, wydają się już niewystarczające. Należałoby również rozpatrzyć konieczność ustanowienia dwóch równorzędnych pełnomocników dziekana ds. jakości kształcenia dla części sosnowieckiej i części katowickiej wydziału.

RAPORT Z OCENY WŁASNEJ
WYDZIAŁU INFORMATYKI I NAUKI O MATERIAŁACH
W ZAKRESIE JAKOŚCI KSZTAŁCENIA W ROKU
AKADEMICKIM 2014/2015

Przygotowała

dr Joanna Maszybrocka

na podstawie raportów opracowanych
przez przewodniczących KZJK

dr Barbara Marszał – Paszek

dr Małgorzata Płońska

dr Krystian Prusik

dr Sebastian Stach

Spis treści

I. Informacje wstępne	3
1. Informacje o WZJK i KZZJK.....	3
1.1. Członkowie WZJK w roku akademickim 2013/2014	3
1.2. Członkowie KZZJK w roku akademickim 2013/2014.....	4
1.2.1. KZZJK Inżynieria Biomedyczna.....	4
1.2.2. KZZJK Informatyka	4
1.2.3. KZZJK Inżynieria Materiałowa	5
1.2.4. KZZJK Mechatronika	5
2. Informacje o funkcjonowaniu SZJK w jednostce	5
3. Informacje o akredytacjach w jednostce	6
3.1. Inżynieria Biomedyczna	6
3.2. Informatyka.....	6
II. Działania na rzecz jakości kształcenia.....	7
1. Doskonalenie programów kształcenia i jego efektów.....	7
1.1. Informacje o zmianach w programach kształcenia.....	7
1.2. Nowe programy kształcenia i likwidacja dotychczasowych.....	7
1.3. Zgodność programów z misją i strategią uczelni oraz jednostki	8
1.4. Udział interesariuszy wewnętrznych i zewnętrznych w tworzeniu programów kształcenia.....	8
1.5. Sposób uwzględnienia wzorców międzynarodowych	11
1.6. Sposób uwzględnienia potrzeb rynku pracy	11
1.7. Raport z wyników ankiety oceny satysfakcji osób kończących studia.....	12
1.8. Raport z rocznej oceny efektów kształcenia na kierunkach Wydziału Informatyki i Nauki o Materiałach Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach w roku akademickim 2014/2015	12
2. Zapewnienie wysokiej jakości kadry dydaktycznej	13
2.1. Raport z wyników ankiety oceny zajęć dydaktycznych	13
2.2. Raport z hospitacji zajęć dydaktycznych.....	14
2.3. Zbiorcze wyniki oceny okresowej pracowników	14
2.4. Ocena spełnienia wymogów formalnych dotyczących kadry dydaktycznej.....	15
3. Działania na rzecz zapewniania studentom dydaktycznego, naukowego i materialnego wsparcia w procesie uczenia się.....	16

3.1. Ocena wsparcia dla studentów i doktorantów.....	16
3.2. Opieka nad poszczególnymi latami studiów i specjalnościami,	16
3.3. Dostępności nauczycieli akademickich na konsultacjach,	16
3.4. Dostępności pracowników administracyjnych i dydaktyków pełniących funkcje opiekunów specjalnych (w tym zwłaszcza dziekanatów, biblioteki, opiekunów praktyk i projektów dydaktycznych oraz Erasmus)	16
3.5. Ocena zasobów materialnych wspierających kształcenie	17
3.5.1. Infrastruktura dydaktycznej: sale dydaktycznych (w tym laboratoriów komputerowych i specjalistycznych), wyposażenie w środki audiowizualne, dostępu studentów do komputerów poza godzinami zajęć dydaktycznych itp.).....	17
3.5.2. Wyposażenia w sprzęt komputerowy i oprogramowanie	18
3.5.3. Dostępności pomocy dydaktycznych (podręczników, skryptów, notatek w Internecie i innych).....	18
4. Gromadzenie i udostępnianie informacji o programach i procesie kształcenia	18
4.1. Publikowanie sylabusów.....	18
4.2. Publikowanie informacji o organizacji procesu kształcenia.....	19
5. Informacje o najważniejszych przejawach aktywności studentów i doktorantów	19
5.1. Działalność organizacji studenckich i doktoranckich (w szczególności kół naukowych) ..	19
5.2. Przykłady przejawów aktywności studentów I i II stopnia	20
6. Dobre praktyki jednostki w zakresie jakości kształcenia.....	23

I. Informacje wstępne

1. Informacje o WZJK i KZZJK

1.1. Członkowie WZJK w roku akademickim 2013/2014

Przewodniczący KZZJK

dr Bożena Łosiewicz

Prodziekan ds. Dydaktycznych kierunków Mechatronika oraz Inżynieria Materiałowa

dr hab. Władysław Skoneczny

Prodziekan ds. Dydaktycznych kierunków Informatyka oraz Inżynieria Biomedyczna

dr Katarzyna Trynda

Kierownik ds. Studiów Doktoranckich - Informatyka

dr hab. inż. prof. UŚ Mariusz Boryczka

Kierownik ds. Studiów Doktoranckich - Informatyka

dr hab. Władysław Skoneczny

Przewodniczący Kierunkowego Zespołu Zapewniania Jakości Kształcenia - Informatyka

dr Barbara Marszał-Paszek

Przewodniczący Kierunkowego Zespołu Zapewniania Jakości Kształcenia – Inżynieria Biomedyczna

dr Sebastian Stach

Przewodniczący Kierunkowego Zespołu Zapewniania Jakości Kształcenia – Inżynieria Materiałowa

dr Krystian Prusik

Przewodniczący Kierunkowego Zespołu Zapewniania Jakości Kształcenia - Mechatronika

dr Małgorzata Płońska

Członek wskazany przez WRSD spośród studentów studiów III stopnia

mgr inż. Agnieszka Smołka

mgr Magdalena Szklarska

Członek wskazany przez WRSD spośród studentów I lub II stopnia lub jednolitych magisterskich

inż. Jagoda Barczyk

Obsługa administracyjno-biurowa

mgr Agata Kołodziejczyk

Administrator witryny internetowej ds. jakości kształcenia

mgr Wojciech Gurdziel

1.2. Członkowie KZJK w roku akademickim 2013/2014

1.2.1. KZJK Inżynieria Biomedyczna

Przewodniczący KZZJK

dr Sebastian Stach

Członkowie KZZJK

prof. dr hab. inż. Zygmunt Wróbel

dr hab. inż. Robert Koprowski

dr inż. Piotr Duda

dr Małgorzata Gajos-Grzęcić

dr Paweł Janik

dr Małgorzata Janik

dr Aleksander Lamża

dr Mariusz Marzec

dr Grzegorz Sapota

dr Paweł Skadłubowicz

dr Katarzyna Trynda

Członkowie wskazani przez WRSS spośród studentów

Mariusz Mazgaj

Martyna Wąsik

Dominika Gurowiec

1.2.2. KZJK Informatyka

Przewodniczący KZZJK

dr Barbara Marszał-Paszek

Członkowie KZZJK

dr hab. inż. prof. UŚ Mariusz Boryczka

dr Ewa Magiera,

dr Jarosław Zyguła

dr Rafał Skinderowicz

dr Miłosław Chodacki

dr Tomasz Jach

dr Roman Simiński

dr Małgorzata Pałys

dr Małgorzata Przybyła-Kasperek

dr Małgorzata Gajos

mgr Michał Bałchanowski

Członkowie wskazani przez WRSS spośród studentów

mgr Łukasz Smacki

Weronika Ślusarczyk

1.2.3. KZJK Inżynieria Materiałowa

Przewodniczący KZZJK

dr Krystian Prusik

Członkowie KZZJK

prof. dr hab. Józef Lelątko

dr hab. Marian Kupka

dr hab. Małgorzata Karolus

dr Jacek Krawczyk

dr Maciej Zubko

mgr Beata Kunikowska

Członkowie wskazani przez WRSS spośród studentów

mgr inż. Patrycja Osak

Jarosław Józefowicz

1.2.4. KZJK Mechatronika

Przewodniczący KZZJK

dr Małgorzata Płońska

Członkowie KZZJK

dr hab. Małgorzata Adamczyk-Habrajska

dr hab. Agata Lisińska-Czekaj

dr Aldona Zarycka

dr Beata Wodecka-Duś

mgr Sławomir Kaptacz

Ewa Stelmaszczyk

Członkowie wskazani przez WRSS spośród studentów:

mgr Przemysław Niemiec

Monika Muś

2. Informacje o funkcjonowaniu SZJK w jednostce

System Zapewnienia Jakości Kształcenia funkcjonujący na Wydziale Informatyki i Nauki o Materiałach jest integralną częścią SZJK na Uniwersytecie Śląskim. Zatwierdzony został Uchwałą nr 03/10/2013 Rady Wydziału w dniu 16 kwietnia 2013 roku. Uchwała nr 03/10/2013 stanowi opis WSZJK, który obejmuje każdy z kierunków kształcenia, stopni, form studiów prowadzonych w WliNoM, z uwzględnieniem studiów podyplomowych. Podstawę prawną dokumentu stanowi Uchwała nr 126 Senatu Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach z dnia 24 kwietnia 2012 r. w sprawie Systemu Zapewniania Jakości Kształcenia na Uniwersytecie Śląskim.

Raz w roku WZJK organizuje otwarte posiedzenie, w którym może uczestniczyć każdy członek społeczności Wydziału. W trakcie posiedzenia WZJK przedstawia najistotniejsze uwagi związane z jakością kształcenia ujawnione w ciągu minionego roku funkcjonowania WSZJK.

W procesie zapewniania jakości i budowy kultury kształcenia uczestniczą pracownicy, studenci, absolwenci oraz inni interesariusze zewnętrzni. Dobrą praktyką w tym zakresie jest coroczna dyskusja Rady Wydziału na temat oceny efektów kształcenia, zwłaszcza uzyskiwanych średnich ocen w sesji egzaminacyjnej na kierunku oraz wyników ocen zajęć dydaktycznych.

3. Informacje o akredytacjach w jednostce

W maju 2015 roku Polska Komisja Akredytacyjna przeprowadziła akredytację programową na dwóch kierunkach inżynieria biomedyczna oraz informatyka.

3.1. Inżynieria Biomedyczna

Uchwała Nr 847/2015 Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej z dnia 22 października 2015 r. w sprawie oceny programowej na kierunku „inżynieria biomedyczna” prowadzonym na Wydziale Informatyki i Nauki o Materiałach Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach na poziomie studiów pierwszego i drugiego stopnia o profilu ogólnoakademickim

Na podstawie art. 48a ust. 3 oraz art. 52 ust. 1 ustawy z dnia 27 lipca 2005 r. Prawo o szkolnictwie wyższym (Dz. U. z 2012 r., poz. 572, z późn. zm.) Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej, po zapoznaniu się z raportem Zespołu Oceniającego oraz stanowiskiem Uczelni, a także kierując się sprawozdaniem Zespołu nauk technicznych w sprawie oceny programowej na kierunku „inżynieria biomedyczna” prowadzonym na Wydziale Informatyki i Nauki o Materiałach Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach na poziomie studiów pierwszego i drugiego stopnia o profilu ogólnoakademickim, **wydało ocenę: pozytywną**

3.2. Informatyka

Uchwała Nr 878/2015 Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej z dnia 19 listopada 2015 r. w sprawie oceny programowej na kierunku „informatyka” prowadzonym na Wydziale Informatyki i Nauki o Materiałach Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach na poziomie studiów pierwszego i drugiego stopnia o profilu ogólnoakademickim

Na podstawie art. 48a ust. 3 oraz art. 52 ust 1 ustawy z dnia 27 lipca 2005 r. Prawo o szkolnictwie wyższym (Dz. U. z 2012 r. poz. 572, z późn. zm.) Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej po zapoznaniu się z raportem Zespołu Oceniającego oraz stanowiskiem Uczelni, a także kierując się sprawozdaniem Zespołu nauk technicznych w sprawie jakości kształcenia na kierunku „informatyka” prowadzonym na Wydziale Informatyki i Nauki o Materiałach Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach na poziomie studiów pierwszego i drugiego stopnia o profilu ogólnoakademickim, **wydało ocenę: pozytywną**

Spośród ośmiu przyjętych przez Komisję kryteriów jakościowych oceny programowej **dwa kryteria zasoby kadrowe i prowadzenie badań naukowych** uzyskały **ocenę wyróżniająca**, a pozostałe kryteria koncepcja rozwoju kierunku, cele i efekty kształcenia oraz system ich weryfikacji, program studiów, infrastruktura dydaktyczna, system wsparcia studentów w procesie uczenia się oraz wewnętrzny system zapewnienia uzyskały ocenę w pełni.

II. Działania na rzecz jakości kształcenia

1. Doskonalenie programów kształcenia i jego efektów

1.1. Informacje o zmianach w programach kształcenia

Rada Wydziału Informatyki i Nauki o Materiałach w roku akademickim 2013/2014 podjęła m. in. następujące, ważne dla procesu kształcenia uchwały dotyczące zmian w programach kształcenia.

Uchwała	Data
Rada Wydziału Informatyki i Nauki o Materiałach podjęła uchwałę nr 07/4.4/2014 w sprawie korekty w siatce studiów kierunku IB 2011/2012	21.10.2014
Rada Wydziału Informatyki i Nauki o Materiałach podjęła uchwałę nr 01/13.10/2015 w sprawie korekty siatek studiów.	03.03.2015
Rada Wydziału Informatyki i Nauki o Materiałach podjęła uchwałę nr 02/6.1/2015 w sprawie korekty planów studiów kierunku mechatronika studia I i II stopnia.	14.04.2015
Rada Wydziału Informatyki i Nauki o Materiałach podjęła uchwałę nr 03/3.1/2015 w sprawie korekty planów studiów kierunku inżynieria materiałowa studia I i II stopnia.	19.05.2015
Rada Wydziału Informatyki i Nauki o Materiałach podjęła uchwałę nr 04/9.1/2015 w sprawie zatwierdzenia zmian programów kształcenia na kierunku inżynieria biomedyczna	18.06.2015
Rada Wydziału Informatyki i Nauki o Materiałach podjęła uchwałę nr 04/9.2/2015 w sprawie zatwierdzenia zmian programów kształcenia na kierunku informatyka	18.06.2015
Rada Wydziału Informatyki i Nauki o Materiałach podjęła uchwałę nr 04/9.3/2015 w sprawie zatwierdzenia pakietu modułów uzupełniających dla kandydatów na studia II stopnia z informatyki.	18.06.2015

1.2. Nowe programy kształcenia i likwidacja dotychczasowych

Rada Wydziału Informatyki i Nauki o Materiałach w roku akademickim 2013/2014 podjęła m. in. następujące, ważne dla procesu kształcenia uchwały dotyczące nowych programów kształcenia lub likwidacji dotychczasowych.

Uchwała	Data
Rada Wydziału Informatyki i Nauki o Materiałach podjęła uchwałę nr 01/13.1/2015 w sprawie gotowości utworzenia nowej formy studiów kierunku kształcenia inżynieria materiałowa studia II i III stopnia – studia w języku angielskim /w ramach projektu Chorzów 2/	03.03.2015
Rada Wydziału Informatyki i Nauki o Materiałach podjęła uchwałę nr 01/13.2/2015 w sprawie gotowości utworzenia nowej formy studiów kierunku kształcenia informatyka studia II – studia w języku angielskim.	03.03.2015
Rada Wydziału Informatyki i Nauki o Materiałach podjęła uchwałę nr 01/13.3/2015 w sprawie utworzenia 2 specjalności /recycling materiałów, materiały funkcjonalne/ w ramach kierunku kształcenia inżynieria materiałowa studia II stopnia /w ramach projektu Chorzów 2/	03.03.2015

Rada Wydziału Informatyki i Nauki o Materiałach podjęła uchwałę nr 01/13.4/2015 w sprawie likwidacji specjalizacji „Materiały funkcjonalne” na studiach II stopnia specjalność „Nauka o materiałach”.	03.03.2015
Rada Wydziału Informatyki i Nauki o Materiałach podjęła uchwałę nr 04/9.4/2015 w sprawie aktualizacji programów studiów dla kierunku inżynieria biomedyczna wraz z utworzeniem nowej specjalności.	18.06.2015
Rada Wydziału Informatyki i Nauki o Materiałach podjęła uchwałę nr 04/9.5/2015 w sprawie uruchomienia studiów podyplomowych e-Zdrowie	18.06.2015
Rada Wydziału Informatyki i Nauki o Materiałach podjęła uchwałę nr 05/2.1/2015 w sprawie gotowości utworzenia nowej formy studiów kierunku kształcenia inżynieria biomedyczna studia II stopnia	17.09.2015

1.3. Zgodność programów z misją i strategią uczelni oraz jednostki

Prognozy rozwoju świata, Europy w tym również i Polski wymuszają dokonanie oceny, analizy oraz podjęcia działań leżących u podstaw skutecznego reagowania na zmiany społeczne, a także dostosowania się absolwenta do dynamicznie zmieniającego się rynku pracy. Opracowana w tym celu „Strategia rozwoju Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach na lata 2012-2020”¹ oraz będąca konsekwencją tego dokumentu „Strategia Wydziału Informatyki i Nauki o Materiałach na lata 2013-2020”² stawiają przenikające się i uzależnione od siebie cele strategiczne **mające swoje odzwierciedlenie w przyjętej koncepcji kształcenia na kierunkach informatyka, inżynieria biomedyczna, inżynieria materiałowa oraz mechatronika.** Podstawą strategii są „Silne zespoły badawcze i badania naukowe na światowym poziomie” (cel strategiczny 1), oparte na tym „Innowacyjne kształcenie i nowoczesna oferta dydaktyczna” (cel strategiczny 2) idące w parze z „Aktywnym współdziałaniem uczelni z otoczeniem” (cel strategiczny 3).

1.4. Udział interesariuszy wewnętrznych i zewnętrznych w tworzeniu programów kształcenia

Wydział współpracuje z pracodawcami, szkołami, uczelniami, promując kształcenie, realizując proces kształcenia, tworząc nowe składniki systemu. Przedsiębiorcy mają wpływ na programy praktyk oraz na tematykę realizowanych prac dyplomowych. Współpraca w ramach umów indywidualnych daje pozytywne rezultaty, jednak efekt synergii i kompletności uzyskany zostanie dzięki działalności Rad Programowych kierunków. Merytoryczne elementy współpracy dotyczą zawsze kierunków badań, programu kształcenia i zdefiniowanych efektów osiąganych przez studentów. Celem nadrzędnym jest absolwent posiadający kompetencje oczekiwane przez pracodawców.

Słabe strony to niewielka liczba projektów dydaktycznych i naukowo-dydaktycznych krajowych i zagranicznych, realizowanych we współpracy z partnerskimi uczelniami i przedsiębiorstwami. Działanie zaradcze: stałe aplikowanie w konkursach NCBiR i innych.

¹ Uchwała Senatu Uniwersytetu Śląskiego 24 stycznia 2012r z późn. zm. (Załącznik I.1b).

² Uchwała Rady Wydziału Informatyki i Nauki o Materiałach nr 02/9/2013 z dnia 26 lutego 2013 (Załącznik I.1c).

Zakres współpracy WliNoM z interesariuszami zewnętrznymi najczęściej obejmuje takie działania jak:

- organizacja praktyk, staży studenckich,
- prowadzenie zajęć przez praktyków z firmy,
- współpraca naukowo – badawcza,
- kursy branżowe z możliwością uzyskania kwalifikacji (certyfikatu),

Instytut Informatyki, współpracuje z wieloma firmami w zakresie szeroko rozumianej inżynierii biomedycznej. Podpisano w tym celu porozumienia o współpracy naukowej i dydaktycznej. W umowach są zapisy o współpracy dydaktycznej, która obejmuje praktyki studenckie, staże absolwenckie czy współpracę przy udoskonalaniu programu kształcenia. Ponadto pracownicy dydaktyczni organizują w tych firmach część pokazowych zajęć z tematyki prowadzonych laboratoriów, które są związane z działalnością danej firmy. Tematyka działalności gospodarczej firm jest podstawą uzupełnienia lub opracowania nowych treści programowych. Współpraca z Kliniką Okulus to badania w zakresie wdrożenia systemów informatycznych w badaniach okulistycznych. **Współpraca z firmą i3D dała asumpt do prac nad nową opracowywaną specjalizacją Modelowanie 3D obiektów biomedycznych. Współpraca z firmą Technomex to poszerzenie treści programowych o elementy biomechaniki (egzo szkielety) oraz w zakresie analizy danych medycznych, wychodząc naprzeciw obserwowanym trendom i oczekiwaniom rynku pracy.** Trwają bowiem intensywne prace nad przygotowaniem nowej specjalizacji Dane: analiza, eksploracja, wizualizacja i raportowanie z uwzględnieniem specyfiki danych biomedycznych. **Docelowo czynione będą starania zgłoszenia ścieżki kształcenia do programu Data Science Certified, by studenci po ukończeniu specjalizacji otrzymali międzynarodowy certyfikat.** Aktualnie indywidualna współpraca z poszczególnymi firmami przybiera dodatkową formę współpracy w ramach tworzonej Rady Programowej kierunku. Uwagi i sugestie Rady pozwolą na modyfikację planów studiów i ich ukierunkowanie na potrzeby rynku pracy, co powinno skutkować przybliżeniem przyszłych absolwentów do płynnego przejścia od wiedzy zdobytej w czasie studiów do praktyki zawodowej.

Od roku akademickiego 2012/13 przedstawiciel firmy **Medtronic Poland Sp. z o.o. prowadzi część laboratorium w ramach modułu Aparatura medyczna, a studenci po ukończeniu tych zajęć otrzymują certyfikat** Zasada działania urządzeń do elektroterapii serca. Dodatkowo na symulatorach będących własnością firmy Medtronic realizowane są zajęcia w ramach modułu Nawigacja obrazowa w diagnostyce i terapii. **W roku akademickim 2014/15 w fazie testów jest możliwość prowadzenia wybranych ćwiczeń laboratoryjnych w firmach współpracujących jak Technomex.** Pilotażowo ćwiczenia laboratoryjne dotyczą zajęć z modułu Manipulatory i roboty medyczne, w ramach których studenci mogą zapoznać się z unikalnymi rozwiązaniami stosowanymi w procesie rehabilitacji i neurorehabilitacji. Trwają rozmowy z firmą i3D nad utworzeniem nowego laboratorium do modelowania obiektów 3D pod kątem zastosowań w inżynierii biomedycznej.

Jednym z priorytetowych celów kierunku informatyka jest ścisła relacja z interesariuszami zewnętrznymi – przedstawicielami przemysłu, firm działających w obszarach IT oraz pracodawcami. Do grona zewnętrznych interesariuszy współpracujących z Instytutem Informatyki należą firmy, przedsiębiorstwa, instytucje naukowe jak również placówki medyczne stosujące opracowane na

własnym gruncie rozwiązania technologiczne. Ten cel kształcenia zawiera w sobie dwa aspekty realizowane przy współudziale interesariuszy zewnętrznych: wzmocnienie kształcenia za pomocą praktycznych elementów nauczania oraz weryfikowanie i modernizowanie treści programów kształcenia. Działania te oparte są na:

- współorganizowaniu praktyk i staży zawodowych;
- udziale w realizacji tematów prac dyplomowych powiązanych z potrzebami przemysłu;
- wymianie doświadczeń w zakresie opracowania, stosowania nowych technologii informatycznych w praktycznych zastosowaniach technicznych, biznesowych czy medycznych.
- wymianie doświadczeń w zakresie opracowania nowych jak również modyfikowania już istniejących ścieżek kształcenia celem dostosowanie absolwenta do aktualnego rynku pracy.
- organizacji przez interesariuszy doskonalących spotkań, paneli ze studentami jak również z pracownikami Instytutu.

W roku akademickim 2014/2015 powołano Radę programową w skład, której weszły między innymi: JCommerce, Kamssoft, Pro Business Solution IT czy Instytut Systemów Przestrzennych i Katastralnych. Do dnia dzisiejszego udało się pozyskać od wskazanych powyżej interesariuszy zewnętrznych kilka sugestii co do kształtu procesu kształcenia. Sugestie i opinie zostały zawarte w ankietach, które do tego celu zostały przygotowane. W latach wcześniejszych skorzystano również z wiedzy, doświadczenia praktycznego firmy zewnętrznej Future Processing przy tworzenia ścieżki kształcenia (specjalizacji) Inżynieria jakości oprogramowania w ramach 3 semestralnych studiów II stopnia.

Nie bez znaczenia w procesie kształcenia pozostaje rola interesariuszy wewnętrznych. Grupę tą tworzą pracownicy naukowo-dydaktyczni. Korzystając z własnych wyników, doświadczeń, dorobku naukowego oraz znajomość światowych tendencji opracowują treści kształcenia nowych specjalności/specjalizacji oraz dokonują modyfikacji już programów istniejących. Celem interesariuszy wewnętrznych jest również wykształcenie potencjalnych kandydatów na studia II czy III stopnia, o wysokim zasobie wiedzy i umiejętności, umożliwiając tym sposobem uzyskiwanie awansów i rozwoju kadry naukowo-dydaktycznej Instytutu.

Obserwuje się zwiększoną tendencję świadomego wpływu studentów na jakość kształcenia, optymalizację osiąganych efektów kształcenia i ich dostosowywanie do aktualnego poziomu wiedzy i wymagań otoczenia społeczno-gospodarczego, w tym rynku pracy. Przykładowo inicjatorami zmian w programie kształcenia kierunku „inżynieria materiałowa” dotyczącymi modułu *Rysunek techniczny* byli studenci. Odbывая rozmowy kwalifikacyjne, mimo posiadanej umiejętności tworzenia rysunków technicznych w programach typu CAD, zauważyli braki w zakresie biegłego czytania rysunku technicznego. W programie studiów zdecydowano wprowadzić dodatkowy moduł *Rysunek techniczny*. W ramach tego modułu, który obok modułu *Projektowanie i grafika inżynierska* stanowi główny trzon bloku modułów inżynierskich, studenci będą doskonalić umiejętności tworzenia oraz czytania rysunku technicznego.

1.5. Sposób uwzględnienia wzorców międzynarodowych

Współpraca międzynarodowa Wydziału Informatyki i Nauki o Materiałach realizowana była w roku akademickim 2013/2014 w formie kontaktów i współpracy indywidualnej pracowników WliNoM jednostki z naukowcami i instytucjami naukowymi z zagranicy, nawiązywana i utrwalana podczas międzynarodowych szkoleń i konferencji naukowych, czy w formie współpracy zinstytucjonalizowanej. **Sprzyja to śledzeniu i korzystaniu z najnowszych osiągnięć światowych w zakresie nauki i dydaktyki, a także wymianie myśli i prezentacji własnych dokonań na forum międzynarodowym.**

1.6. Sposób uwzględnienia potrzeb rynku pracy

Wydział w sposób ciągły podejmuje działania mające na celu podniesienie jakości, unowocześnianie i uatrakcyjnianie procesu kształcenia. Wysoka jakość procesu dydaktycznego wynika również z zakresu badań naukowych prowadzonych w jednostce oraz współpracy ze środowiskiem zewnętrznym zarówno naukowym jak i biznesowym. Wymaga to ze strony pracowników kreatywności i otwarcia na nowe zjawiska i wyzwania.

Student/studentka ma możliwość indywidualizowania swego kształcenia poprzez wybór ścieżek studiów dobierając w ten sposób treści kształcenia do swoich indywidualnych zainteresowań w kontekście uelastycznienia wiedzy, umiejętności i kompetencji przy poszukiwaniu zatrudnienia. Na szczególną uwagę zasługuje współuczestniczenie pracodawców w tworzeniu programów kształcenia, co przyczyniają się do budowania innowacyjnego kształcenia. Dzięki tym praktykom absolwent staje się konkurencyjny na rynku pracy. Realizowane studia nawiązują również do misji uczelni w zakresie podstawowych zadań uniwersytetu jakimi są kształtowanie moralnych postaw społecznych na podłożu naukowym jak również w życiu codziennym.

Priorytetowe kierunki badań naukowych lub prac rozwojowych realizowane w zakresie informatyki, na najbliższe lata, zapisane w „Krajowym Programie Ramowym” (Dz. Urz. MNil z dnia 22 września 2005 r.), w którym do VII strategicznego obszaru badawczego „Technologie informacyjne” zaliczono: rozwój infrastruktury teleinformatycznej, wspieranie rozwoju społeczeństwa informatycznego poprzez metody i narzędzia wytwarzania oprogramowania, inteligentne systemy wspomaganie decyzji, medyczne systemy wspomaganie diagnostyki i terapii oraz technologie mobilne. Powyższe fakty stwarzają podstawy do stwierdzenia, iż kierunek informatyka jest mocno umocowany w głównym nurcie rozwoju gospodarki narodowej. Wszystko to powoduje potrzebę bieżącej korekty, modernizacji i dostosowania metod kształcenia do dynamicznie zmieniającej się struktury rynku pracy zwłaszcza w perspektywie tworzenia gospodarki opartej na wiedzy. Spośród specjalności IT wg portalu pracuj.pl **(na dzień 30.09.2014) zapotrzebowanie na rynku pracy branży IT absolwentów kierunku informatyka wynosi 14,9% i jest jednym z najwyższych w obszarze nauk technicznych. Aktualna oferta dydaktyczna zawiera wiele specjalności poszukiwanych na rynku pracy jak: programista gier komputerowych, analityk danych, bioinformatyka czy specjalność prowadzona w języku angielskim Modelling and Visualisation in Bioinformatics. Dwie ostatnie specjalności nawiązują do VII strategicznego obszaru badawczego „Technologie informacyjne” w punkcie medyczne systemy wspomaganie diagnostyki i terapii.**

Szybki rozwój innowacyjnych technologii z zakresu informatyki medycznej wymaga wysoce wyspecjalizowanych i interdyscyplinarnych kadr. **Zgodnie z planami narodowymi w zakresie rozwoju informatyki w medycynie oraz gwałtownej informatyzacji społeczeństwa powstają liczne firmy wytwarzające i obsługujące nowe aplikacje telemedyczne czy ukierunkowane na obsługę pacjenta.**

Aktualizacja programu kształcenia na kierunku Mechatronika jest dostosowana do oczekiwań rynku pracy i gwarantuje studentom możliwość nabycia przez nich nie tylko teoretycznej, ale i praktycznej wiedzy na temat najbardziej aktualnych zagadnień i najnowszych rozwiązań w dziedzinie mechatroniki.

2 lipca 2014 r. Komisja Europejska uchwaliła wnioski, dzięki którym gospodarka ma w większym stopniu być gospodarką o obiegu zamkniętym. W państwach członkowskich zostanie wzmocnione znaczenie recyklingu. Przewiduje się, że **nowe podejście pozwoli stworzyć 580 tys. nowych miejsc pracy, zwiększyć konkurencyjność Europy** oraz zmniejszyć zapotrzebowanie na dostępne w ograniczonych ilościach – a więc drogie – zasoby. Nowe specjalności na kierunku Inżynieria Materiałowa „**Recykling Materiałów**” oraz „**Materiały funkcjonalne**” **pozwolą absolwentom nabyć wiedzę, umiejętności praktyczne i wykorzystać wiążące się z tym szanse biznesowe i możliwości zatrudnienia.**

1.7. Raport z wyników ankiety oceny satysfakcji osób kończących studia

Absolwenci w zdecydowanej większości są zadowoleni z bazy dydaktycznej oraz poziomu kadry. Wyrazili się entuzjastycznie w kwestii ich przyszłości i potwierdzili, że gdyby jeszcze raz mieli dokonać wyboru kierunku studiów ich wybór byłby identyczny. Większość studentów pochlebnie wyraża się w kwestii jakości kształcenia i programu kształcenia.

Studenci doceniają wysoki poziom kadry dydaktycznej, oczekują wyposażenia sal wysokiej jakości oraz częstej aktualizacji siatek studiów. Wiąże się to zapewne z specyfiką kierunków, które jako nowoczesne dziedziny wymagają ciągłej aktualizacji i rozwoju. Absolwenci zwracają uwagę na dodatkowe inicjatywy towarzyszące studiowaniu tj. kursy/ warsztaty/ konferencje / współpracę z przemysłem.

1.8. Raport z rocznej oceny efektów kształcenia na kierunkach Wydziału Informatyki i Nauki o Materiałach Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach w roku akademickim 2014/2015

W roku akademickiego 2013/2014 prowadzono działania służące ocenie stosowania sposobów weryfikacji efektów kształcenia pod kątem ich adekwatności i skuteczności. Ocena efektów kształcenia na kierunkach Wydziału w roku sprawozdawczym obejmowała:

1. Ocena zajęć dydaktycznych przez studentów (pkt. 4.3 WSZJK) za pomocą anonimowej ankiety zgodnej z zarządzeniem Rektora Uniwersytetu Śląskiego Nr 44/2009;
2. Analizę wyników hospitacji zajęć dydaktycznych (pkt. 4.4 WSZJK) za pomocą
3. Formularza hospitacji zajęć dydaktycznych;
4. Analizę form weryfikacji efektów kształcenia i kryteriów oceny;
5. Analizę sylabusów (pkt. 4.5 WSZJK) za pomocą Kart Oceny Sylabusów;

6. Analizę narzędzi weryfikacji efektów kształcenia (pkt. 4.6 WSZJK), która prowadzona była za pomocą Karty oceny narzędzi do weryfikacji efektów kształcenia;
7. Monitorowanie realizacji efektów kształcenia w ramach praktyk zawodowych (pkt. 4.7 WSZJK), które obejmowało analizę dokumentacji i sprawozdań z praktyk.
8. Analizy wykonywane były za pomocą Formularza oceny praktyk zawodowych oraz Ankiety oceny/przebiegu praktyk;
9. Analizę prac dyplomowych (pkt. 4.8 WSZJK), która prowadzona była za pomocą Karty oceny pracy dyplomowej;
10. Analizę wyników sesji egzaminacyjnych.

W celu przeprowadzenia rocznej oceny efektów kształcenia, poszczególne KZZJK przyjęły harmonogramy prac oraz powołały zespoły do realizacji w/w zadań. Zadaniem zespołów były:

1. Analiza i modyfikacja narzędzi umożliwiających weryfikację efektów kształcenia w ramach poszczególnych zadań;
2. Przeprowadzenie analizy;
3. Przygotowanie oraz przedstawienie sprawozdań z prac KZZJK. Sprawozdania dotyczące realizacji efektów kształcenia w roku akademickim 2014/2015 zostały pozytywnie zaakceptowane i przyjęte przez KZZJK oraz minimum kadrowe lub wszystkich nauczycieli akademickich pracujących na kierunkach.

Na podstawie przeprowadzonej analizy dokumentacji, można jednoznacznie stwierdzić, że studenci kierunku Informatyka, Inżynieria Materiałowa, Inżynieria Biomedyczna, Mechatronika w roku akademickim 2014/2015 mieli możliwość pełnej realizacji założonych efektów kształcenia określonych programem studiów.

Szczegółowe dane na temat prac doskonalących prowadzonych na poziomie KZJK znajdują się w poszczególnych raportach z analizy osiągania założonych efektów kształcenia na poszczególnych kierunkach w roku akademickim 2014/2015, które stanowią załączniki do niniejszego opracowania.

Raport z rocznej oceny efektów kształcenia na kierunkach Wydziału Informatyki i Nauki o Materiałach Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach w roku akademickim 2014/2015 został przedstawiony i zatwierdzony podczas Rady Wydziału w dniu 15.12.2015 roku.

2. Zapewnienie wysokiej jakości kadry dydaktycznej

2.1. Raport z wyników ankiety oceny zajęć dydaktycznych

W roku akademickim 2014/2015 na kierunku Informatyka przeprowadzono ocenę zajęć dydaktycznych zgodnie z przyjętym harmonogramem. Ankietowanie prowadził ankieter wyznaczony przez Dziekana Wydziału Informatyki i Nauki o Materiałach.

Do oceny zajęć dydaktycznych przez studentów użyto anonimowej ankiety, której treść była zgodna z zarządzeniem Rektora Uniwersytetu Śląskiego Nr 44/2009 w sprawie ankiety oceny zajęć dydaktycznych. W ramach ankiety ocenie (od 1 - ocena najniższa do 5 – ocena najwyższa) podlegały następujące kategorie: organizacja zajęć, komunikatywność, interaktywność, terminowość i dostępność, kryteria oceny, postawa wobec studentów.

Szczegółowe raporty z wyników ankiety oceny zajęć dydaktycznych znajdują się w raportach z analizy osiągania założonych efektów kształcenia na poszczególnych kierunkach w roku akademickim 2014/2015, które stanowią załączniki do niniejszego opracowania.

Średnie wyniki ankiety oceny pracy nauczyciela akademickiego na poszczególnych kierunkach kształtują się następująco:

Inżynieria Materiałowa	4,52	Informatyka	4,50
Inżynieria Biomedyczna	4,64	Mechatronika	4,53

Wyniki ankiet wskazują , że studenci oceniają prowadzone zajęcia dobrze bądź bardzo dobrze. Żaden z ocenianych pracowników nie otrzymał oceny negatywnej.

2.2. Raport z hospitacji zajęć dydaktycznych

W roku akademickim 2014/2015 na kierunku Inżynieria Biomedyczna przeprowadzono hospitację zajęć dydaktycznych 6 pracowników, na kierunku Informatyka 12 pracowników, na kierunku Inżynieria Materiałowa 5 pracowników a na kierunku Mechatronika 3 pracowników. Przebieg hospitacji udokumentowano na ujednoliconych arkuszach hospitacji. Dodatkowo, hospitujący informowali ocenianego pracownika o wynikach hospitacji, wskazywał mocne i słabsze strony prowadzonych przez niego zajęć, aby na tej podstawie wspólnie opracować sposób poprawy jakości zajęć.

Większość hospitowanych pracowników wykazała się bardzo dobrym przygotowaniem do zajęć, realizacją zagadnień zgodnie z harmonogramem przewidzianym w sylabusie danego modułu oraz potrafiła wzbudzić zainteresowanie słuchaczy tematyką prowadzonych zajęć. Hospitacje potwierdzają wysoką jakość prowadzonych zajęć na wszystkich kierunkach.

2.3. Zbiorcze wyniki oceny okresowej pracowników

Wydziałowa Komisja Oceniająca w składzie:

- Przewodniczący - dr hab. Piotr Porwik
Członkowie - prof. zw. dr hab. inż. Zygmunt Wróbel
- dr hab. Dariusz Bochenek
- dr hab. Tomasz Goryczka
- Kierownicy Zakładów ocenianych osób,

przeprowadziła ocenę pracowników naukowo-dydaktycznych (za wyjątkiem profesorów tytularnych) oraz pracowników dydaktycznych za okres 01.01.2013–31.12.2014 w dniach 14.06.2015–26.06.2015.

Zgodnie z:

- art. 132 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym,
- Rozdziałem XXVII Statutu Uniwersytetu Śląskiego,
- Zarządzeniem nr 135/2013 z dnia 30 września 2013 r. Rektora Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach w sprawie określenia wzoru karty oceny pracy nauczyciela akademickiego.

- Kartą Oceny Nauczyciela Akademickiego

W trakcie oceny zwracano w szczególności uwagę na:

- intensywność i efektywność prowadzonych badań naukowych (doktorat, habilitacja, publikacje),
- podnoszenie kwalifikacji zawodowych (staże, kursy, szkolenia języków obcych),
- osiągnięcia w procesie dydaktycznym,
- uczestnictwo w pracach organizacyjnych Uniwersytetu,
- kształcenie kadry naukowej w przypadku nauczycieli posiadających co najmniej stopień doktora habilitowanego.

Formalną podstawą oceny pracownika były następujące dokumenty i dyskusje:

- sprawozdanie pracownika za okres od ostatniej oceny,
- opinia bezpośredniego przełożonego,
- wystuchanie ocenianego pracownika,
- wewnętrzna dyskusja Komisji.

Ocenie podlegało **107** osób, w tym:

– profesorów UŚ oraz dr habilitowanych	- 21
– adiunktów i asystentów	- 73
– st. wykładowców i wykładowców	- 9
Oceny pozytywne uzyskało	- 103 osoby,
Oceny warunkowo pozytywne	- 3 osoby,
Oceny negatywne	- 1 osoba,
Nie oceniano	- 2 osób.

2.4. Ocena spełnienia wymogów formalnych dotyczących kadry dydaktycznej

Warunki minimum kadrowego spełnione zostały na wszystkich kierunkach kształcenia WliNoM. Nie wykryto nieprawidłowości i zagrożeń w aspekcie spełnienia wymogów formalnych dotyczących kadry dydaktycznej.

Dorobek publikacyjny czy patentowy kadry jest kompatybilny z treściami nauczania oraz przewidywanymi efektami kształcenia na poszczególnych kierunkach. Struktura kwalifikacji nauczycieli akademickich odpowiada potrzebom dydaktycznym prowadzonych zajęć na kierunkach i gwarantuje możliwość realizacji założeń edukacyjnych programu studiów zarówno z uwagi na posiadane tytuły i stopnie naukowe jak i specjalności naukowe. Pracownicy odbywają również regularne staże w wielu ośrodkach naukowo-badawczych w kraju i za granicą.

3. Działania na rzecz zapewniania studentom dydaktycznego, naukowego i materialnego wsparcia w procesie uczenia się

W zakresie punktów 3.1 – 3.2 została zachowana procedura działań z roku akademickiego 2013/2014.

3.1. Ocena wsparcia dla studentów i doktorantów

Studenci WliNoM, zarówno studiów stacjonarnych jak niestacjonarnych, otoczeni są przez cały tok studiów opieką naukową. Wszystkie seminaria dyplomowe prowadzone są przez wysokiej klasy kadrę dydaktyczną, w skład której wchodzi wyłącznie samodzielni pracownicy naukowcy. Studenci chcący rozwijać swoje pasje naukowe, mają możliwość aktywnego udziału w pracach kół naukowych o różnym profilu badawczym oraz uczestnictwa w seminariach instytutowych.

3.2. Opieka nad poszczególnymi latami studiów i specjalnościami

Na każdym roku studiów na poszczególnych kierunkach wyznaczony jest opiekun naukowy, który pełni swoją rolę od pierwszego do ostatniego roku studiów. Pomocą służą także opiekunowie praktyk studenckich, Pełnomocnik Dziekana ds. osób niepełnosprawnych i Wydziałowy Koordynator programu ERASMUS.

3.3. Dostępności nauczycieli akademickich na konsultacjach

Na początku każdego roku akademickiego pracownicy dydaktyczni Wydziału zobowiązani są do podania terminu konsultacji dla studentów. Możliwe są także konsultacje telefoniczne i drogą elektroniczną. Każda zmiana terminu konsultacji jest bezzwłocznie publikowana na stronie Wydziału. Nie obserwuje się zaniedbywania tej praktyki. Wychodząc naprzeciw potrzebom studentów część pracowników prowadzi również e-konsultacje za pośrednictwem platformy Moodle.

3.4. Dostępności pracowników administracyjnych i dydaktyków pełniących funkcje opiekunów specjalnych (w tym zwłaszcza dziekanatów, biblioteki, opiekunów praktyk i projektów dydaktycznych oraz Erasmus)

Zdecydowana większość studentów ocenia pracę dziekanatu bardzo wysoko, szczególnie w kategorii „uprzejmość” i „kompetencja”. Wyjątek stanowi ocena dostępności. W tej kategorii największa część studentów zdecydowała, iż dziekanat jest dostępny w stopniu niewystarczającym. **Studenci zwracali uwagę na czas pracy, który często pokrywa się z czasem ich zajęć dydaktycznych oraz na długie kolejki oczekujących.** Jeżeli różnica pomiędzy czasem pracy dziekanatu a czasem zajęć dydaktycznym jest niewielka, to fakt powstawania długich kolejek jest uzasadniony. Studenci chcieliby, aby dziekanat czynny był w każdy dzień tygodnia w szerszym zakresie godzin. Zwracali także uwagę, iż trudno dodzwonić się do dziekanatu w godzinach pracy oraz, że odpowiedzi mailowe są bardzo opóźnione.

Plan naprawczy powinien dotyczyć przede wszystkim zwiększenia dostępności dziekanatu dla studentów.

Poprawie uległo funkcjonowanie „Punktu obsługi studenta”, który znajduje się w budynku ŚMCEiBI. Punkt jest otwarty codziennie i obsługiwany przez pracownika dziekanatu. Dyżur pełni także Prodziekan ds. studenckich.

3.5. Ocena zasobów materialnych wspierających kształcenie

3.5.1. Infrastruktura dydaktycznej: sale dydaktycznych (w tym laboratoriów komputerowych i specjalistycznych), wyposażenie w środki audiowizualne, dostępu studentów do komputerów poza godzinami zajęć dydaktycznych itp.)

Wszystkie sale dydaktyczne Instytutu Informatyki mają bardzo dobry stan techniczny. Są wyposażone w projektory multimedialne, systemy sterowania urządzeniami audiowizualnymi, zestawy komputerowe oraz stały dostęp do Internetu. Budynek dysponuje rampą i windą, a wszystkie sale dydaktyczne przystosowane są do potrzeb osób niepełnosprawnych. Ogólnouczelniana sieć WiFi jest dostępna dla studentów we wszystkich gmachach uczelni. Ze względu na specyfikę kierunków (Informatyka, Inżynieria Biomedyczna) studenci znaczną część zajęć realizują w bardzo dobrze wyposażonych laboratoriach komputerowych. Jednym z ciekawszych rozwiązań jest komputerowa sala mobilna, w której znajduje się 20 laptopów, wykorzystywanych podczas wyjazdów szkoleniowych w realizacji projektów informatycznych. Wyposażenie sal jest systematycznie unowocześniane. Podczas zajęć wykorzystywane jest specjalistyczne, licencjonowane oprogramowanie. W budynku Instytutu funkcjonuje również bufet.

Kształcenie studentów na kierunku „inżynieria materiałowa” odbywa się w nowoczesnym budynku Śląskiego Międzyuczelnianego Centrum Edukacji i Badań Interdyscyplinarnych (ŚMCEiBI), który jest siedzibą Instytutu Nauki o Materiałach. Budynek ŚMCEiBI mieści sale i laboratoria dydaktyczne oraz laboratoria naukowe dobrze wyposażone w standardową i unikatową aparaturę badawczą. Budynek zapewnia komfort nauki i pracy studentom. W obrębie centrum do dyspozycji studentów została oddana biblioteka wyposażona w liczne stanowiska komputerowe z dostępem do Internetu. Studenci kierunku „inżynieria materiałowa”, w budynku ŚMCEiBI, mają dostęp do: 3 dużych auli wykładowych (o łącznej liczbie 470 miejsc), 2 dużych sal audytoryjnych, 6 mniejszych sal audytoryjno-seminaryjnych, 5 pracowni komputerowych (z czego 2 w głównym kampusie) o łącznej liczbie stanowisk 61 oraz do 36 laboratoriów i pracowni, a także wielu wspólnych sal dydaktycznych. Duża część zajęć dydaktycznych odbywa się w laboratoriach naukowych. Łączna powierzchnia samych laboratoriów i pracowni wynosi 1303m². Wszystkie aule oraz większość sal dydaktyczna wyposażona jest w rzutniki multimedialne oraz niezbędny sprzęt nagłaśniający. Łączna powierzchnia znajdujących się w budynku ŚMCEiBI auli, wypożyczalni oraz wspólnych wymienionych i niewymienionych powierzchni dydaktycznych wynosi ok. 3140m².

W roku 2014 rozpoczął się drugi etap rozbudowy Śląskiego Międzyuczelnianego Centrum Edukacji i Badań Interdyscyplinarnych (obecnie budynek ukończony). W części naukowo-dydaktycznej znajdują się nowe sale dydaktyczne i laboratoria wyposażone w nowoczesną aparaturę, z których od października 2015 roku będą mogli korzystać studenci.

W trakcie trwania roku akademickiego 2014/2015 podjęto działania mające na celu stworzenie zwartej infrastruktury dydaktycznej nowo powstałego Instytutu Technologii i Mechatroniki, co

więzało się z adaptacją budynków przy ul. Żytniej 10, 12, oraz opuszczeniem dotychczas zajmowanej przez ITiM siedziby przy ul. Śnieżnej 2 w Sosnowcu. Laboratoria badawcze ogólne i specjalistyczne dostosowywane są na bieżąco do potrzeb kształcenia na kierunku Mechatronika.

Zmiana lokalizacji Instytutu Technologii i Mechatroniki była jednym z działań zapisanych w strategii Strategia Rozwoju Wydziału Informatyki i Nauki o Materiałach w latach 2013-2020. Zrealizowane działania mają i będą miały wpływ zarówno na jakość procesu dydaktycznego jak i na kwalifikowaną, naukową ocenę Wydziału.

3.5.2. Wyposażenia w sprzęt komputerowy i oprogramowanie

KZJK stwierdzają, że w większości przypadków wyposażenie w sprzęt komputerowy i oprogramowanie jest dobre. **Jednak w celu zachowania wysokiej jakości i efektywności kształcenia zaleca się: systematyczny przegląd i modernizację istniejących pracowni komputerowych wraz z oprogramowaniem. Mając na uwadze optymalizację procesu zakupowego warto rozważyć pozyskiwanie licencji oprogramowania specjalistycznego Wydziałowych.**

3.5.3. Dostępności pomocy dydaktycznych (podręczników, skryptów, notatek w Internecie i innych)

Studenci mają możliwość korzystania ze źródeł informacji, katalogów bibliotecznych oraz baz danych, naukowych czasopism elektronicznych i naukowych serwisów internetowych niezbędnych przy studiowaniu i prowadzeniu prac naukowo-badawczych. Ponadto na **Wydziale Informatyki i Nauki o Materiałach są rozwijane i stosowane techniki kształcenia na odległość za pomocą platformy Moodle**. Platforma zdalnego nauczania (el.us.edu.pl/wiinom) zawiera prawie 300 kursów, w których **aktywnie uczestniczy ponad 1500 studentów**. Kursy przygotowane przez pracowników zawierają treści merytoryczne udostępnione w różnorodnych formach (tekst, grafika, animacja, multimedia) oraz elementy sprawdzające w formie quizów, lekcji, zadań, warsztatów, itp. pozwalające na kontrolę i ocenę wiedzy uczestników. Kontakt z prowadzącymi możliwy jest na wiele sposobów (forum, chat, wideospotkanie).

4. Gromadzenie i udostępnianie informacji o programach i procesie kształcenia

4.1. Publikowanie sylabusów

Została zachowana procedura działań z roku akademickiego 2013/2014. Zgodnie z przyjętym przez WliNoM Wewnętrznym System Zapewniania Jakości Kształcenia (pkt. 8.4) programy kształcenia, w tym informacje o efektach kształcenia i sposobach ich weryfikacji, publikowane były na stronie internetowej WliNoM. Najpóźniej w pierwszym tygodniu każdego semestru nauczyciele

akademy umieszczali na stronie internetowej Wydziału (lub Wydziałowej platformie e-learningowej) sylabusy modułów realizowanych w danym semestrze.

4.2. Publikowanie informacji o organizacji procesu kształcenia

Została zachowana procedura działań z roku akademickiego 2013/2014. Zgodnie z przyjętym przez WliNoM Wewnętrznym System Zapewniania Jakości Kształcenia (pkt. 8.5) w roku akademickim 2014/2015 informacje dotyczące organizacji procesu kształcenia na wszystkich kierunkach WliNoM (harmonogramy zajęć na każdy semestr oraz inne informacje o organizacji procesu kształcenia) były ogłaszane na tablicy ogłoszeń oraz stronie internetowej Wydziału, co najmniej na tydzień przed rozpoczęciem semestru. Plany zajęć publikowane są on-line na stronie <http://plan.ii.us.edu.pl/> i opracowywane są przy zastosowaniu programu ATS4. Najpóźniej tydzień przed rozpoczęciem semestru Dziekan lub właściwy Dyrektor Instytutu dokonuje sprawdzenia poprawności harmonogramu zajęć dydaktycznych. Harmonogramy zajęć na każdy semestr opiniuje właściwy organ samorządu studenckiego na zasadach określonych w Regulaminie Studiów w Uniwersytecie Śląskim.

5. Informacje o najważniejszych przejawach aktywności studentów i doktorantów

5.1. Działalność organizacji studenckich i doktoranckich (w szczególności kół naukowych)

Zarówno na studiach pierwszego jak i drugiego stopnia kadra dydaktyczna spotyka się ze studentami wybitnie wyróżniającymi się. Jednym z zadań pracowników dydaktycznych jest zwrócenie uwagi na takich studentów oraz otoczenie ich opieką, pozwalającą na ich zindywidualizowany rozwój, wykraczający poza standardowe ramy kształcenia.

Wieloletnie doświadczenia dydaktyczne pracowników wydziału wskazują, że studenci wybitni wykazują bardzo różne zdolności i predyspozycje, wymagające często nieszablonowych działań stymulujących ich rozwój. Oczywiście najbardziej wyróżniającą się grupą są studenci wybitnie uzdolnieni matematycznie, zwykle posiadający jednocześnie dużą łatwość rozwiązywania złożonych problemów algorytmicznych, przekładającą się również na wysokie kompetencje w zakresie programowania. Równie wyróżniającą się grupą są studenci wybitnie uzdolnieni w zakresie projektowania i tworzenia rozwiązań typowo inżynierskich, posiadających unikatowe zdolności w zakresie kreatywnego wykorzystywania technologii informatycznych, również rozwiązań sieciowych, sprzętowych oraz programowania niskopoziomowego.

Kolejną wyróżniającą się grupą są studenci przejawiający aktywność organizacyjną, posiadający wysokie kompetencje interpersonalne, często posiadający cechy liderów i zdolności w zakresie organizowania i zarządzania przedsięwzięciami oraz zespołami ludzkimi. Wśród studentów odnaleźć można również osoby posiadające zdolności dydaktyczne, chętnie samoistnie włączające się w działania dydaktyczne. Oczywiście spotyka się również inne unikatowe zdolności i pasje wśród studentów — np. sportowe, podróżnicze, graficzne, fotograficzne.

Pracownicy wydziału zobowiązani są do zwracania uwagi na osoby wybitnie uzdolnione i podejmowanie działań ukierunkowanych na zorganizowanie im dodatkowej aktywności w ramach uczelni, korespondującej ze zidentyfikowanymi zdolnościami. Naturalnym środkiem ich rozwoju

jest praca w kołach naukowych. Zasada ich funkcjonowania daje unikatową możliwość połączenia różnych zdolności. W ramach kół naukowych studenci o zainteresowaniach naukowych spotykają się z osobami zacięciu typowo inżynierskim, oraz ze studentami aktywnymi organizacyjnie oraz dydaktycznie. Koła naukowe są również platformą współpracy ze studentami uzdolnionymi artystycznie (muzyka i grafika). Obserwacja pracy kół naukowych pozwala na stwierdzenie występowania efektu synergicznego — studenci często tworzą grupy projektowe, w których osoby o różnych uzdolnieniach działają wzajemnie się uzupełniając. Zdarza się jednak tak, że osoby uzdolnione niechętnie włączają się w pracę tworów sformalizowanych. Często jednak udaje się zorganizować studentów w zespoły ukierunkowane zadaniowo, skoncentrowane na udziale w pewnym przedsięwzięciu, konkursie, zawodach.

Inną formą stymulowania rozwoju studentów uzdolnionych jest organizacja zajęć na dodatkowym fakultecie, często związane są one z matematyką, fizyką, ekonomią oraz językami obcymi. Istotną formą rozwoju indywidualnych zdolności jest indywidualny dobór tematów prac inżynierskich oraz magisterskich. Często związane jest to z włączaniem studentów w prace naukowe. Skutkuje to zwykle publikacjami na konferencjach naukowych, bardzo często stanowi to zaczątek pracy naukowej kontynuowanej na studiach doktoranckich.

Na Wydziale Informatyki i Nauki o Materiałach działa kilka kół naukowych, ich rejestr prowadzi Samorząd Studencki. W roku akademickim 2014/2015 największą aktywność wykazywały koła naukowe:

- Koło Naukowe Elektroników i Informatyków (opiekun mgr inż. Tomasz Wesołowski)
- Koło Naukowe Informatyków (dr hab. Urszula Boryczka)
- Koło Naukowe Piranie (opiekun dr Andrzej Swinarew)
- Koło Naukowe InBio (opiekun dr Sebastian Stach)
- Koło Naukowe Mikromechatroników (opiekun dr Jolanta Dzik)
- Koło Naukowe SpeedForUsTeam (opiekun dr inż. Piotr Duda)

5.2. Przykłady przejawów aktywności studentów I i II stopnia

Udział studentów w konferencjach z referatami:

- Majówka Młodej Fizjoterapii (23.05.2015 r.)
 - Porównanie dwóch metod określania położenia ogólnego środka ciężkości ciała człowieka (II miejsce w kategorii sesji ustnych)
 - Przebieg osi ciała w pozycji swobodnej i po komendzie "Wyprostuj się!" - doniesienie wstępne
 - Porównanie różnic pomiędzy stopą prawą, a lewą u kobiet w różnym wieku na podstawie planktokonturogramów - badania wstępne
 - Zakres ruchomości stawów kończyn dolnych, a występowanie wad stóp u kobiet w wieku 44-48 lat - doniesienie wstępne
- Tygiel 2015 (21.03.2015 r.) z referatami:

- Porównanie wybranych parametrów stóp u kobiet na podstawie planktokonturogramów
- Zastosowanie metod informatycznych do wyznaczania ogólnego środka ciężkości ciała człowieka
- Udział studentów w III Międzyuczelnianej Konferencji Studenckich Kół Naukowych Państwowej Medycznej Wyższej Szkoły Zawodowej w Opolu(21.03.2015 r.) z referatem:
 - Pomiar ogólnego środka ciężkości ciała człowieka na fotografii cyfrowej w opracowanym interfejsie użytkownika (I miejsce)
- Udział w Międzynarodowym Kongresie CAx Innovation (14.10.2014 r.) z referatem:
 - Tworzenie prototypu obudowy ergonomicznej myszy komputerowej przy zastosowaniu techniki inżynierii odwrotnej
- Udział studentów w 7 Chorzowskim Festiwalu Nauki, w dniach 23-27 marca 2015, w ramach którego przedstawiali wyniki zrealizowanych projektów inżynierskich .
- Uczestnictwo w międzynarodowej konferencji w Połędze (Litwa), „17th International Conference-School “Advanced Materials and Technologies” - 30 sierpnia 2015 roku na której prezentowano poniższe plakaty naukowe:
 - Use of Naturally Occurring Compounds in Modification of Polycarbonate for 3D Printing Applications
 - Use of Synthetic Heterocycle Compounds and Branched Polymers in Modification of Polycarbonate for 3D Printing Applications
 - The Pressure Chamber Made with 3D Printing Method from Project to Realization
 - How to print unprintable: quick guide to modify and use novel polymer blends based on polycarbonate in 3D printing
 - Novel Antibacterial Modification of Polycarbonate for 3D Printing Applications

Współautorstwo patentów:

- A. Swinarew, Z. Grobelny, K. Jasik, B. Rozwadowska, G. Nowicki T. Flak, J. Gabor, M. Łężniak, H. Okła.
Sposób otrzymywania modyfikowanych poliestrów, zwłaszcza na bazie poliwęglanu, polilaktydu, lub modyfikowanych kopolimerów, w szczególności zawierających poli(akrylo-butadieno-styren), oraz modyfikowane poliestry lub modyfikowane kopolimery otrzymane tym sposobem.
Zgłoszenie wynalazku P.413232 (23.07.2015)
- A. Swinarew, Z. Grobelny, K. Jasik, H. Okła, B. Rozwadowska, G. Nowicki, T. Flak, J. Gabor, M. Łężniak, B. Swinarew.
Sposób otrzymywania modyfikowanych poliestrów, zwłaszcza poliwęglanu, o właściwościach antybakteryjnych, stosowanych w druku przestrzennym.
zgłoszenie wynalazku P.411969 (13.04.2015)

Współautorstwo w publikacjach

- Tworzenie prototypu obudowy ergonomicznej myszy komputerowej przy zastosowaniu techniki inżynierii odwrotnej (czasopismo Mechanik)
- Charakterystyki tribologiczne materiałów węglowych przeznaczonych na płatki zastawek serca (czasopismo Tribologia)

- Multifractal Spectra of Atomic Force Microscope Images of Cu/Fe Nanoparticles Based Films Thickness (czasopismo Journal of Electroanalytical Chemistry)
- Topographic Characterization of Cu–Ni NPs @ a-C:H Films by AFM and Multifractal Analysis (czasopismo The Journal of Physical Chemistry B)
- Stereometric Parameters of the Cu/Fe NPs Thin Films (The Journal of Physical Chemistry C)

6. Dobre praktyki jednostki w zakresie jakości kształcenia

W celu propagowania idei Jakości Kształcenia wśród społeczności studenckiej Dziekan WliNoM wraz z WZJK ogłosił w 2014 r. konkurs na projekt graficzny plakatu promującego „EFEKTYWNE KSZTAŁCENIE” na Wydziale (Zarządzenie nr 188 z dnia 17.12.2014 r. Rektora Uniwersytetu Śląskiego w sprawie ustalenia „Regulamin konkursu na projekt graficzny plakatu promującego „EFEKTYWNE KSZTAŁCENIE” na Wydziale Informatyki i Nauki o Materiałach”) oraz konkurs na projekt graficzny logotypu WZJK (Zarządzenie nr 189 z dnia 17.12.2014 r. Rektora Uniwersytetu Śląskiego w sprawie ustalenia „Regulamin konkursu na projekt graficzny logotypu Wydziałowego Zespołu ds. Jakości Kształcenia na Wydziale Informatyki i Nauki o Materiałach”).

W dniu 29.09.2015 r został rozstrzygnięty Konkurs na projekt graficzny logotypu Wydziałowego Zespołu ds. Jakości Kształcenia na Wydziale Informatyki i Nauki o Materiałach. I miejsce w Konkursie zajął Pan Marcin Mankiewicz. Wyróżnienie w Konkursie za zaangażowanie w podnoszenie jakości kształcenia na WliNoM otrzymał Pan Maciej Szczepaniak.

W Konkursie na projekt graficzny plakatu promującego EFEKTYWNE KSZTAŁCENIE na Wydziale Informatyki i Nauki o Materiałach I miejsce zajął Pan Mariusz Mazgaj.

Wręczenie nagród miało miejsce podczas uroczystej Inauguracji Roku Akademickiego 2015/2016 w dniu 7 października 2015 roku o godzinie 11.00 w Auli Śląskiego Międzyuczelnianego Centrum Edukacji i Badań Interdyscyplinarnych w Chorzowie, ul. 75 Pułku Piechoty 1A.

Raport z oceny własnej Wydziału Matematyki, Fizyki i Chemii w zakresie jakości kształcenia w roku akademickim 2014/2015

I. Informacje wstępne

1. Informacje o WZJK i KZZJK (data powołania, składy, opis struktury)

Zarządzeniem nr 6 Dziekana Wydziału Matematyki, Fizyki i Chemii z dnia 30 czerwca 2015 roku powołano nowego Pełnomocnika Dziekana Wydziału Matematyki, Fizyki i Chemii ds. Jakości Kształcenia dra Dariusza Sokołowskiego.

Zarządzeniem nr 12 Dziekana Wydziału Matematyki, Fizyki i Chemii z dnia 4 listopada 2015 roku powołano nowy Wydziałowy Zespół ds. Zapewnienia Jakości Kształcenia, w skład którego, oprócz przewodniczących KZZJK oraz przedstawicieli doktorantów i studentów, weszli Zastępcy Dyrektorów Instytutów ds. Kształcenia/Dydaktycznych.

Skład Wydziałowego Zespołu ds. Jakości Kształcenia:

1. dr Dariusz Sokołowski – przewodniczący, Pełnomocnik Dziekana ds. JK
2. dr hab. Elżbieta Stephan – Zastępca Dyrektora Instytutu Fizyki ds. Kształcenia
3. dr hab. Izabela Jendrzewska – Zastępca Dyrektora Instytutu Chemii ds. Dydaktycznych
4. dr hab. Michał Baczyński – Zastępca Dyrektora Instytutu Matematyki ds. Dydaktycznych
5. dr Anna Szczerba-Zubek
6. dr hab. Przemysław Koprowski
7. dr Maria Górniołek
8. dr hab. Robert Musioł
9. dr inż. Ewa Pietrasik
10. dr Barbara Szpikowska-Sroka
11. dr hab. Ewa Malicka
12. prof. dr hab. Zygmunt Gburski
13. prof. dr hab. Jacek Szade
14. prof. dr hab. Zofia Drzazga
15. prof. dr hab. Grażyna Chełkowska
16. prof. dr hab. Marek Szopa
17. dr hab. prof. UŚ Ilona Bednarek
18. dr Jolanta Sobera
19. dr Łukasz Machura
20. mgr Marcin Łaciak – przedstawiciel doktorantów
21. Krzysztof Tys – przedstawiciel studentów

Na wniosek Kierownika studiów trzeciego stopnia z dziedziny nauk fizycznych Zarządzeniem nr 12 Dziekana Wydziału Mat-Fiz-Chem z dn. 12 listopada 2014r. powołano nowy skład KZZJK dla stacjonarnych studiów trzeciego stopnia z dziedziny nauk fizycznych.

Zarządzeniem nr 13 Dziekana Wydziału Mat-Fiz-Chem z dn. 24 listopada 2014r. powołano KZZJK dla stacjonarnych studiów pierwszego stopnia, kierunku informatyka stosowana.

Zarządzeniem nr 1 Dziekana Wydziału Mat-Fiz-Chem z dn. 7 stycznia 2015r. m.in. połączono funkcjonujące dotąd oddzielnie KZZJK dla stacjonarnych i niestacjonarnych studiów pierwszego stopnia oraz drugiego stopnia na kierunku matematyka.

Zarządzeniem nr 2 Dziekana Wydziału Mat-Fiz-Chem z dn. 14 stycznia 2015r. powołano nowe składy KZZJK działających w Instytucie Chemii rozdzielając jednocześnie funkcjonujący dotychczas KZZJK dla stacjonarnych studiów pierwszego i drugiego stopnia na kierunku chemia oraz studiów trzeciego stopnia w dziedzinie nauk chemicznych na dwa Zespoły: KZZJK dla

stacjonarnych studiów pierwszego i drugiego stopnia na kierunku chemia i KZZJK dla stacjonarnych studiów trzeciego stopnia w dziedzinie nauk chemicznych.

Na wniosek Dyrektora Instytutu Matematyki Zarządzeniem nr 5 Dziekana Wydziału Mat-Fiz-Chem z dn. 17 czerwca 2015r. zmieniono skład KZZJK dla studiów trzeciego stopnia z dziedziny nauk matematycznych.

Poprzednie składy WZJK i KZZJK są dostępne np. w „Raporcie z oceny własnej Wydziału w zakresie jakości kształcenia w roku akademickim 2013/1014”.

Na dzień 4 listopada 2015r. na Wydziale działają następujące **Kierunkowe Zespoły Zapewnienia Jakości Kształcenia** (Zarządzenie nr 13 Dziekana Wydziału Mat-Fiz-Chem):

1. Kierunkowy Zespół Zapewnienia Jakości Kształcenia dla stacjonarnych i niestacjonarnych studiów pierwszego i drugiego stopnia, kierunku matematyka:

- a) dr Anna Szczerba-Zubek – przewodnicząca
- b) dr hab. Sebastian Sitarz
- c) dr Damian Brückner
- d) dr Piotr Kalembe
- e) dr Radosław Łukasik
- f) dr Małgorzata Serwecińska
- g) Mateusz Szymański – przedstawiciel studentów

2. Kierunkowy Zespół Zapewnienia Jakości Kształcenia dla studiów trzeciego stopnia z dziedziny nauk matematycznych:

- a) dr hab. Przemysław Koprowski – p.o. przewodniczącego
- b) dr hab. Katarzyna Pichór
- c) mgr Anna Glenszczyk – przedstawiciel doktorantów

3. Kierunkowy Zespół Zapewnienia Jakości Kształcenia dla studiów podyplomowych prowadzonych przez Instytut Matematyki:

- a) dr Maria Górniczek – przewodnicząca
- b) dr Joanna Samsel-Opalla
- c) przedstawiciel słuchaczy studiów podyplomowych

4. Kierunkowy Zespół Zapewnienia Jakości Kształcenia dla stacjonarnych studiów pierwszego i drugiego stopnia na kierunku chemia:

- a) dr hab. Robert Musioł – przewodniczący
- c) dr Marcin Rojkiewicz
- d) dr Magdalena Knaś
- e) dr Aneta Słodek
- f) dr Marzena Dabioch
- g) Kamil Trynda – przedstawiciel studentów

5. Kierunkowy Zespół Zapewnienia Jakości Kształcenia dla stacjonarnych studiów pierwszego stopnia na kierunku technologia chemiczna:

- a) dr inż. Ewa Pietrasik – przewodnicząca
- b) dr inż. Maria Maślankiewicz
- c) dr Barbara Hachuła
- d) dr Piotr Bartczak
- e) Patrycja Wesołowska – przedstawiciel studentów

6. Kierunkowy Zespół Zapewnienia Jakości Kształcenia dla stacjonarnych studiów trzeciego stopnia w dziedzinie nauk chemicznych:

- a) dr hab. Ewa Malicka – przewodnicząca
- b) dr hab. Beata Zawisza
- c) dr Ewa Maciążek
- d) dr Monika Geppert-Rybczyńska
- e) mgr Tomasz Klemens – przedstawiciel doktorantów

7. Kierunkowy Zespół Zapewnienia Jakości Kształcenia dla studiów podyplomowych prowadzonych przez Instytut Chemii:

- a) dr Barbara Szpikowska-Sroka – przewodnicząca
- b) dr Marzena Podgórna
- c) mgr Patrycja Marczevska – przedstawiciel słuchaczy studiów podyplomowych

8. Kierunkowy Zespół Zapewnienia Jakości Kształcenia dla stacjonarnych studiów pierwszego i drugiego stopnia, kierunku fizyka:

- a) prof. dr hab. Zygmunt Gburski – przewodniczący
- b) prof. dr hab. Grażyna Chełkowska
- c) dr hab. Artur Chrobak
- d) Anna Kunysz – przedstawiciel studentów

9. Kierunkowy Zespół Zapewnienia Jakości Kształcenia dla stacjonarnych studiów pierwszego stopnia, kierunku fizyka techniczna:

- a) prof. dr hab. Jacek Szade – przewodniczący
- b) dr hab. inż. Michał Mierzwa
- c) dr Arkadiusz Bubak
- d) Przemysław Janiczek – przedstawiciel studentów

10. Kierunkowy Zespół Zapewnienia Jakości Kształcenia dla stacjonarnych studiów pierwszego i drugiego stopnia, kierunku fizyka medyczna:

- a) prof. dr hab. Zofia Drzazga – przewodnicząca
- b) prof. dr hab. Elżbieta Zipper
- c) dr hab. Armand Cholewka
- d) przedstawiciel studentów

11. Kierunkowy Zespół Zapewnienia Jakości Kształcenia dla stacjonarnych studiów pierwszego i drugiego stopnia, kierunku biofizyka:

- a) prof. dr hab. Grażyna Chełkowska – przewodnicząca
- b) dr hab. Roman Wrzalik
- c) dr Agnieszka Szurko
- d) przedstawiciel studentów

12. Kierunkowy Zespół Zapewnienia Jakości Kształcenia dla stacjonarnych studiów pierwszego i drugiego stopnia, kierunku ekonofizyka:

- a) prof. dr hab. Marek Szopa – przewodniczący
- b) prof. dr hab. Jan Sładkowski
- c) dr Aleksandra Piórkowska
- d) Damian Panek – przedstawiciel studentów

13. Kierunkowy Zespół Zapewnienia Jakości Kształcenia dla stacjonarnych studiów trzeciego stopnia z dziedziny nauk fizycznych:

- a) dr hab. Ilona Bednarek – przewodnicząca
- b) prof. dr hab. Maciej Maśka
- c) prof. dr hab. Marcin Mierzejewski
- d) prof. dr hab. Janusz Gluza
- e) prof. dr hab. Jacek Szade
- f) mgr Magdalena Sarnacka – przedstawiciel doktorantów

14. Kierunkowy Zespół Zapewnienia Jakości Kształcenia dla stacjonarnych studiów pierwszego stopnia, kierunku informatyka stosowana:

- a) dr Łukasz Machura – przewodniczący
- b) dr hab. Michał Mierzwa
- c) dr Rafał Tyrła
- d) dr Adrian Brückner
- e) dr Joachim Włodarz
- f) Joanna Korde – przedstawiciel studentów

15. Kierunkowy Zespół Zapewnienia Jakości Kształcenia dla stacjonarnych studiów pierwszego stopnia, kierunku informatyka:

- a) dr Jolanta Sobera – przewodnicząca
- b) dr Paweł Błaszczyk
- c) Jolanta Obara – przedstawiciel studentów

2. Informacje o funkcjonowaniu SZJK w jednostce

Obecnie obowiązujący WSZJK został opracowany przez WZJK i przyjęty przez Radę Wydziału Uchwałą z dn. 18 czerwca 2013r. Wszelkie analizy, raporty i sprawozdania za rok akad. 2014/15 Zespoły Kierunkowe sporządzały korzystając ze wzorców formularzy przyjętych przez WZJK na zebraniu w dniu 15 lipca 2014r. Radzie Wydziału przedstawiono w dniu 8 grudnia 2015r. końcowe dokumenty Zespołów Kierunkowych dla prowadzonych na Wydziale studiów pierwszego i drugiego stopnia pt. „Ocena efektów kształcenia na kierunku xxx w roku akademickim 2014/15”.

3. Informacje o akredytacjach w jednostce *(o ile były takie w roku 2014/2015)*

W roku akademickim 2014/2015 nie było akredytacji w jednostce. Ostatnia miała miejsce w roku akad. 2011/2012. Uchwała nr 177/2012 Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej z dnia 24 maja 2012 r. dotycząca oceny instytucjonalnej na Wydziale Matematyki, Fizyki i Chemii Uniwersytetu Śląskiego stwierdza, że wydano opinię pozytywną. Zobowiązywała ona jednocześnie Wydział do przedstawienia w roku akademickim 2014/15 dokładnej informacji o działaniach podjętych w celu „dalszego doskonalenia wewnętrznego systemu zapewniania jakości kształcenia” oraz o ich skutkach. W dniu 27 lipca 2015r. Władze Wydziału w piśmie adresowanym do Sekretarza PKA przedłożyły informacje dotyczące wykonania zaleceń sformułowanych w w/w Uchwale. Ustosunkowując się do przedstawionych działań i ich wyników Prezydium PKA w Stanowisku z dnia 3 września 2015r. stwierdza, iż „obecnie realizowane są przejrzyste procedury kompleksowego systemu doskonalenia jakości kształcenia (...) Z przedstawionych informacji wynika, że Wydział wypełnił zalecenia Prezydium zawarte w Uchwale, o której mowa powyżej”.

4. Inne

Niniejszy raport został przygotowany przez WZJK z pomocą KZZJK i przedstawiony Dziekanowi oraz członkom Rady Wydziału na posiedzeniu w dniu 19 stycznia 2016r.

II. Działania na rzecz jakości kształcenia

1. Doskonalenie programów kształcenia i jego efektów

- a. Informacje o zmianach w programach kształcenia (*jakie kierunki z rozbiciem na formy, stopnie, poziomy*)

Kierunek: matematyka

Uchwała nr 44 Rady Wydziału Mat-Fiz-Chem z dn. 16 czerwca 2015r. w sprawie przyjęcia nowych programów kształcenia stacjonarnych i niestacjonarnych studiów pierwszego i drugiego stopnia na kierunku matematyka.

Na studiach pierwszego stopnia w roku akad. 2014/15 zakończył się pierwszy pełny cykl kształcenia nauczycieli wg Rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 17 stycznia 2012 r. w sprawie standardów kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela. Zespół nauczycieli akademickich (pochodzących z Pracowni Dydaktyki Matematyki) głównie prowadzący na tej specjalności zajęcia z przedmiotów kształcenia nauczycielskiego i po rozmowach ze studentami postanowił zmodyfikować siatki studiów na specjalnościach kształcących przyszłych nauczycieli matematyki (studia I i II stopnia) jak i zajęć komputerowych (na studiach I stopnia) na obu formach kształcenia.

Na studiach I stopnia modyfikacji podległy głównie przedmioty z grupy treści kierunkowych:

- zmniejszono ilość godzin oraz ilość punktów modułu *Emisja głosu* (nie tracimy nic na realizacji efektów kształcenia, elementy emisji głosu pojawiają się w *Ogólnym przygotowaniu pedagogiczno-psychologicznym*);
- wprowadzono nowy moduł: *Przygotowanie się nauczyciela do pracy w szkole, pierwsza pomoc* – realizacja na III semestrze studiów;
- przesunięto realizację *Praktyk dydaktycznych z matematyki* z V i VI semestru na IV i V semestr;
- rozdzielono realizację *Praktyk dydaktycznych ciągłych: Praktyka ciągła z matematyki* realizowana będzie po semestrze IV (we wrześniu) i rozliczana na semestrze V, natomiast *Praktyka ciągła z zajęć komputerowych* realizowana będzie w trakcie semestru VI;
- zdecydowano o realizacji modułu *Programy i gry edukacyjne* tylko w formie laboratorium (zrezygnowano z wykładu);
- przesunięto realizację i zmieniono treści modułu *Technologia informacyjna i narzędzia informatyki* (z IV semestru na VI semestr); moduł będzie realizowany tylko w formie laboratorium;
- wprowadzono nowy moduł *Projekt zespołowy z zajęć komputerowych i geometrii*;
- moduł *Dydaktyka zajęć komputerowych II* będzie realizowany również w formie laboratorium (był tylko wykład);
- moduł *Dydaktyka matematyki III* realizowany będzie jako laboratorium (był wykład).

Na obu formach studiów zgodnie z Uchwałą nr 380 Senatu Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach z dnia 16 grudnia 2014r. w sprawie wytycznych dla rad podstawowych jednostek organizacyjnych Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach w zakresie planów studiów i programów kształcenia pojawiły się nowe moduły:

- *Filozofia*, realizowana na II semestrze w formie 20 godz. wykładu i 10 godz. ćwiczeń za 2p ECTS;
- *Przedmiot ogólnouczelniany z obszaru nauk społecznych*, realizowany na V semestrze w formie 30godz. wykładu za 3p ECTS.

Na studiach II stopnia modyfikacji podległy głównie przedmioty z grupy treści kierunkowych:

- zmniejszono ilość godzin oraz ilość punktów modułu *Emisja głosu B* (nie tracimy nic na realizacji efektów kształcenia, elementy emisji głosu pojawiają się w *Ogólnym przygotowaniu pedagogiczno-psychologicznym*);
- wprowadzono nowy moduł: *Przygotowanie się nauczyciela do pracy w szkole, pierwsza pomoc* – realizacja na I semestrze studiów;
- przesunięto realizację *Praktyk dydaktycznych z matematyki na III i IV etapie edukacyjnym* z III i IV semestru na II i III semestr;
- zmieniono ilość punktów za *Praktykę dydaktyczną ciągłą* (z 3 na 2p ECTS);
- moduł *Dydaktyka matematyki na III i IV etapie edukacyjnym III* realizowany będzie jako laboratorium (był wykład);
- na studiach stacjonarnych pojawiły się nowe moduły: *Narzędzia badawcze w pracy nauczyciela*, *Matematyczne zadania konkursowe*, *Nowe technologie w nauczaniu – warsztaty* oraz *Tekst matematyczny – projekt zespołowy*, natomiast na studiach niestacjonarnych pojawiły się moduły: *Matematyczne zadania konkursowe*, *Nowe technologie w nauczaniu – warsztaty* oraz *Praca badawcza nauczyciela – projekt zespołowy* (na obu formach kształcenia usunięte zostały: *Warsztaty problemowe z zastosowań matematyki* oraz *Projekt zespołowy z zastosowań matematyki*).

Ponadto na studiach II stopnia zmienione zostały opisy modułów oraz efekty kształcenia:

- modułu *Matematyczne podstawy informatyki* z grupy treści podstawowych (zmiany wyniknęły z faktu, że studenci, którzy w bieżącym roku akademicki rozpoczęli naukę na II stopniu, na I stopniu studiów realizowali moduł *Wstęp do matematyki obliczeniowej*, stąd pewne efekty zostały już osiągnięte),
- modułu *Warsztaty problemowe*.

Na obu formach studiów zgodnie z Uchwałą nr 380 Senatu Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach z dnia 16 grudnia 2014 r. w sprawie wytycznych dla rad podstawowych jednostek organizacyjnych Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach w zakresie planów studiów i programów kształcenia pojawiły się nowe moduły:

- *Filozofia*, realizowana na III semestrze w formie 20 godz. wykładu i 10 godz. ćwiczeń za 2p ECTS;
- *Przedmiot ogólnouczelniany z obszaru nauk społecznych*, realizowany na IV semestrze w formie 30 godz. wykładu za 3p ECTS.

Kierunek: biofizyka

Uchwała nr 9 Rady Wydziału Mat-Fiz-Chem z dn. 18 listopada 2014r. w sprawie zmiany w planach studiów pierwszego stopnia na kierunku biofizyka.

W planach studiów obowiązujących od roku akad. 2012/13 dokonano następujących zmian:

- na V semestrze wprowadzono wykład *Magnetyzm materii* w ilości 30 godzin i 3p ECTS,
- w V semestrze zlikwidowano wykład *Biofizyka błon biologicznych* w ilości 30 godzin i 3p ECTS.

Kierunek: fizyka techniczna

Uchwała nr 7 Rady Wydziału Mat-Fiz-Chem z dn. 9 grudnia 2014r. w sprawie wprowadzenia zmian w planach nowo tworzonych studiów drugiego stopnia na kierunku fizyka techniczna.

W nowo tworzonych planach studiów uwzględniono poprawki wskazane przez Zespół Oceniający KRK.

Uchwała nr 21 Rady Wydziału Mat-Fiz-Chem z dn. 20 stycznia 2015r. w sprawie wprowadzenia zmian w planach nowo tworzonych studiów drugiego stopnia na kierunku fizyka techniczna.

W nowo tworzonych planach studiów wprowadzono zmiany w zakresie przedmiotów humanistycznych i społecznych.

Kierunki: fizyka, fizyka techniczna, fizyka medyczna, biofizyka, ekonofizyka

Uchwała nr 29 Rady Wydziału Mat-Fiz-Chem z dn. 19 maja 2015r. w sprawie zmiany w planach studiów pierwszego i drugiego stopnia.

Zmiany wprowadzono na wszystkich kierunkach studiów pierwszego i drugiego stopnia. Dotyczyły one m.in.:

a) na I stopniu studiów:

- *Pracowni dyplomowej, seminarium dyplomowego i wykonania pracy dyplomowej* - redukcja godzin kontaktowych zajęć laboratoryjnych;
- wprowadzenia do programu przedmiotu z obszaru nauk społecznych do wyboru z puli przedmiotów ogólnouczelnianych;
- korekty ECTS dla wybranych modułów;

b) na II stopniu studiów:

- *Pracowni magisterskiej, seminarium magisterskiego i Laboratory of Physics* - redukcja godzin kontaktowych;
- wprowadzenia do programu przedmiotu z obszaru nauk humanistycznych i społecznych, jednego z nich do wyboru z puli przedmiotów ogólnouczelnianych.

Kierunki: chemia, technologia chemiczna

Uchwała nr 50 Rady Wydziału Mat-Fiz-Chem z dn. 16 czerwca 2015r. w sprawie wprowadzenia zmian w planach stacjonarnych studiów na kierunku chemia oraz technologia chemiczna.

Na kierunku *chemia* wprowadzono następujące zmiany programowe:

studia pierwszego stopnia:

- *Podstawy chemii A* - zmiana liczby punktów ECTS z 12 na 13;
- *Chemia materiałów i zarządzanie chemikaliami* - zmiana liczby punktów ECTS z 3 na 2;
- *Podstawy przedsiębiorczości* - zmiana liczby punktów ECTS z 2 na 1 i liczby godzin z 30 na 15;
- zmiana nazwy *Przedmiot interdyscyplinarny* na *Przedmiot interdyscyplinarny z zakresu nauk humanistycznych*;
- wprowadzenie przedmiotu *Przedmiot ogólnouczelniany z zakresu nauk społecznych* - 30h wykładu, 3p ECTS - w siatkach brakuje informacji czy przedmiot kończy się zaliczeniem czy egzaminem;

studia drugiego stopnia:

- *Laboratorium projektowania molekularnego* - zmiana z 3 na 2 punkty ECTS;
- *Przedmiot A* związany ze specjalnością - zmiana z 5 na 4 punkty ECTS;
- *Przedmiot C* związany ze specjalnością - zmiana z 5 na 3 punkty ECTS;
- wprowadzenie przedmiotu *Przedmiot interdyscyplinarny z zakresu nauk humanistycznych* - 15h wykładu, 2p ECTS;
- *Pracownia magisterska B* - zmiana z 21 na 20 punktów ECTS.

Na kierunku *technologia chemiczna* miały miejsce następujące zmiany w programie kształcenia:

- wprowadzenie *Przedmiotu interdyscyplinarnego z zakresu nauk humanistycznych* - 15h wykładu, 2p ECTS;

- *Podstawy chemii A* - zmiana z 12 na 13 punktów ECTS;
- *Metody obliczeniowe w chemii* - zmiana z 3 na 4 punkty ECTS;
- *Podstawy przedsiębiorczości* - zmiana liczby punktów ECTS z 2 na 1 i liczby godzin z 30 na 15;
- *Specjalistyczny język angielski* - zmiana z 3 na 4 punkty ECTS;
- zmiana nazwy *Przedmiot interdyscyplinarny* na *Przedmiot interdyscyplinarny z zakresu nauk humanistycznych*;
- *Wykład specjalizacyjny C* - zmiana liczby godzin z 90 na 60 oraz liczby punktów ECTS z 6 na 4;
- *Projekt inżynierski* - zmniejszenie liczby punktów ECTS z 13 na 10.

Ponadto na stacjonarnych studiach pierwszego i drugiego stopnia, od roku akad. 2015/16 zmiana ulega nazwa specjalności z *Chemia w zakresie chemii podstawowej* na *Chemia stosowana* (Uchwała nr 18 Rady Wydziału Mat-Fiz-Chem z dn. 14 kwietnia 2015r. w sprawie zmiany specjalności).

Kierunek: *informatyka stosowana*

Uchwała nr 45 Rady Wydziału Mat-Fiz-Chem z dn. 16 czerwca 2015r. w sprawie przyjęcia nowych programów kształcenia stacjonarnych studiów pierwszego stopnia na kierunku informatyka.

Zmiany w programach kształcenia polegały na dodaniu na VII semestrze *Przedmiotu ogólnounuczelnianego z obszaru nauk społecznych* (wymóg formalny) oraz zmianie liczby punktów ECTS w module *Praca dyplomowa* z 16 na 13.

- b. Nowe programy kształcenia i likwidacja dotychczasowych (*kierunki, specjalności, zamiar utworzenia/zlikwidowania i stan zaawansowania prac*)
 - Nowe programy kształcenia:

Kierunek: *fizyka medyczna*

Uchwały nr 30 i 31 Rady Wydziału Mat-Fiz-Chem z dn. 19 maja 2015r. w sprawie utworzenia specjalności „Dozymetria i terapia onkologiczna” i „Diagnostyka i obrazowanie medyczne”.

Nowe specjalności zostały wprowadzone po uwzględnieniu wniosków z zeszłorocznego sprawozdania KZZJK oraz dyskusji ze studentami i członkami Rady Programowej w związku z dostosowaniem programu studiów drugiego stopnia na kierunku fizyka medyczna do wytycznych UE (patrz też punkt dot. *uwzględniania wzorców międzynarodowych*).

Studia podyplomowe:

Uchwała nr 15 Rady Wydziału Mat-Fiz-Chem z dn. 14 kwietnia 2015r. w sprawie utworzenia studiów podyplomowych w zakresie „Optometrii”.

Dwuletnie studia podyplomowe „Optometria” będą realizowane w Instytucie Fizyki w trybie niestacjonarnym (w soboty i niedziele); kierowane są do osób pragnących podnieść swoje kwalifikacje zawodowe.

Dnia 1 października 2014r. w Instytucie Matematyki rozpoczęto realizację wspólnych studiów polsko - włoskich drugiego stopnia z matematyki *Applied and Interdisciplinary Mathematics* prowadzonych wspólnie z Uniwersytetem L A'quila. Bierze w nich udział 16 studentów (8 ze strony polskiej i 8 ze strony włoskiej). Z początkiem roku akademickiego 2015/16 ośmiu studentów z Polski wyjechało na roczne studia częściowe do Włoch, a 8 studentów z Włoch przyjechało na roczne studia częściowe do Polski. Koordynatorem przedsięwzięcia ze strony IM jest dr hab. Henryk Gacki.

W roku 2014 - z inicjatywy dra hab. Henryka Gackiego - ustalono wstępne założenia wspólnych polsko - włoskich studiów doktoranckich z matematyki. Warto przy okazji nadmienić, że dr hab. Henryk Gacki zajął III miejsce w konkursie *Lider Umiejdzynarodowienia UŚ* (edycja 13-14).

- Likwidacja dotychczasowych programów kształcenia:

Kierunek: fizyka

Uchwały nr 18, 19 i 20 Rady Wydziału Mat-Fiz-Chem z dn. 20 stycznia 2015r. w sprawie likwidacji specjalności.

Na stacjonarnych studiach drugiego stopnia kierunku fizyka zlikwidowano specjalności: „fizyka teoretyczna” (studia w języku polskim), „fizyka nanoukładów i kwantowe techniki informatyczne” oraz „nauczycielska fizyka z informatyką”.

Kierunek: fizyka medyczna

Uchwały nr 32 i 33 Rady Wydziału Mat-Fiz-Chem z dn. 19 maja 2015r. w sprawie likwidacji specjalności „Promieniowanie jonizujące” i „Promieniowanie niejonizujące”.

Specjalności „Promieniowanie jonizujące” i „Promieniowanie niejonizujące” likwiduje się od roku akad. 2015/16 po uwzględnieniu wniosków z zeszłorocznego sprawozdania KZZJK oraz dyskusji ze studentami i członkami Rady Programowej.

Kierunek: informatyka

Uchwała nr 34 Rady Wydziału Mat-Fiz-Chem z dn. 15 września 2015r. dotycząca wniosku do senatu w sprawie likwidacji kierunku informatyka.

Począwszy od roku akad. 2015/16 likwiduje się kierunek informatyka prowadzony w formie stacjonarnych studiów pierwszego stopnia. Oczywiście studenci trzeciego roku będą kontynuować studia zgodnie z rozpoczętym cyklem kształcenia. Likwidowany kierunek jest stopniowo zastępowany przez uruchomione od roku akad. 2014/15 studia inżynierskie pierwszego stopnia kierunku informatyka stosowana.

Studia podyplomowe:

Uchwała nr 28 Rady Wydziału Mat-Fiz-Chem z dn. 19 maja 2015r. w sprawie likwidacji studiów podyplomowych „Nauczanie matematyki i informatyki w zreformowanej szkole”.

Studia podyplomowe w zakresie "Nauczania matematyki i informatyki w zreformowanej szkole" realizowane były w Instytucie Matematyki i zostają zlikwidowane od roku akad. 2015/16.

- c. Zgodność programów z misją i strategią uczelni oraz jednostki (*o ile jednostka je posiada – stan zaawansowania prac nad misją/strategią*)

Wszystkie programy kształcenia są tworzone i realizowane w zgodności z przyjętą przez Radę Wydziału Mat-Fiz-Chem dnia 21 maja 2013r. *Strategią Rozwoju Wydziału na lata 2013 – 2016*.

- d. Sposób uwzględnienia wyników badania losów absolwentów (*o ile zostały uwzględnione; opis na czym polegał*)

W wyniku monitorowania losów absolwentów, które po raz ostatni przed rozpoczęciem roku akad. 2014/15 przeprowadzone zostało w 2012r. przez Biuro Karier UŚ, uzyskano informacje zwrotne od małej liczby absolwentów Wydziału i w r. akad. 2014/15 nie były one uwzględnione w doskonaleniu programów kształcenia. Warto odnotować, że liczba respondentów niestety stale spada. Ostatnie dwa badania przeprowadzono w roku 2014 – na przełomie lutego i marca uczestniczyło w nim 35 absolwentów roku akad. 2011/12 (na 433 osoby kończące wtedy studia), natomiast w grudniu 2014 ankietowano już tylko 15 osób (kończących studia w roku akad. 2012/13).

- e. Udział interesariuszy wewnętrznych i zewnętrznych w tworzeniu programów kształcenia (o ile zostały uwzględnione; opis na czym polegał)

Dla większości kierunków na wydziale powołane są tzw. Rady Programowe, w skład których poza pracownikami dydaktycznymi prowadzącymi tam zajęcia wchodzi przedstawiciele studentów i doktorantów, a których podstawową rolą jest monitorowanie programów kształcenia: tworzenie nowych i modyfikacja już istniejących. Pewne zmiany dokonywane w siatkach studiów są związane z organizowanymi co najmniej raz w roku otwartymi spotkaniami ze społecznością studentów poszczególnych kierunków i stopni studiów (patrz pkt 5.8.2 WSZJK), na których obecni wyrażają swoje oczekiwania i zgłaszają własne propozycje. I tak np.

- odpowiadając na potrzeby studentów pierwszego stopnia studiów kierunku chemia na specjalności *chemia leków* wprowadzono moduł *Podstawy farmacji* - po raz pierwszy będzie on realizowany w roku akad. 2015/16;
- opinie doktorantów studiów trzeciego stopnia z dziedziny nauk fizycznych uwzględniane są przy tworzeniu listy wykładów specjalistycznych; dodajmy, że biorąc pod uwagę zainteresowania naukowe jednego ze słuchaczy tych studiów umożliwiono mu uczestnictwo w wykładach odbywających się na studiach trzeciego stopnia z dziedziny nauk matematycznych.

Tworzenie nowych programów i korygowanie tych istniejących odbywa się często po konsultacjach ze specjalistami zewnętrznymi współpracującymi w realizacji procesu kształcenia - np. pracownikami Śląskiego Uniwersytetu Medycznego w Katowicach czy Centrum Onkologii im. M. Skłodowskiej-Curie w Gliwicach w przypadku fizyki medycznej, pracownikami Politechniki Śląskiej czy firm nanotechnologicznych w przypadku fizyki technicznej.

W porozumieniu ze specjalistami zewnętrznymi tworzone też były studia podyplomowe:

- studia podyplomowe *Analiza instrumentalna*, które wystartowały 1 października 2014r. - 40 godzin zajęć prowadzili tu wykładowcy spoza uczelni: z Instytutu Ekspertyz Sądowych w Krakowie, Wojewódzkiej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Katowicach, Instytutu Ceramiki i Materiałów Budowlanych w Gliwicach i Instytutu Metalurgii Żelaza w Gliwicach;
- studia podyplomowe *Optometria* tworzone w porozumieniu z optometrystami; program studiów otrzymał akredytację Polskiego Towarzystwa Optometrii i Optyki.

- f. Sposób uwzględnienia wzorców międzynarodowych (o ile zostały uwzględnione; opis na czym polegał)

Podobnie jak rok wcześniej, również w roku akad. 2014/15 pracownicy Wydziału uczestniczyli w projektach związanych z dydaktyką, co pozwoliło im uzyskać m.in. wiedzę na temat programów kształcenia i jakości kształcenia w uczelniach zagranicznych, W oparciu o zdobytą wiedzę i doświadczenia możliwa będzie analiza zastosowania wzorców międzynarodowych do poprawy jakości kształcenia.

•Projekt europejski **HOPE** - *Horizons in Physics Education* (finansowanie w ramach Lifelong Learning Programme) <http://www.hope-network.eu/> . Projekt obejmuje 4 grupy tematyczne: WG1 - inspirowanie młodzieży do studiowania fizyki, WG2 - nowe kompetencje absolwentów fizyki (rozwijanie innowacyjności i przedsiębiorczości), WG3 - poprawa nauczania fizyki na poziomie wyższym (wyzwania przyszłości), WG4 - przygotowanie nauczycieli fizyki dla szkół. Instytut Fizyki UŚ jest partnerem projektu. W roku 2014 Jerzy Jarosz i Elżbieta Stephan uczestniczyli w Forum podsumowującym dotychczasowy etap prac projektu, szczególnie grupy WG1, w której IF bierze bardzo aktywny udział, a następnie E. Stephan uczestniczyła w spotkaniach grupy WG3 w Dublinie. Prace grupy WG3 dotyczą m.in. wskazywania dobrych praktyk w zakresie wprowadzania nowoczesnych metod dydaktycznych, a także umiędzynarodowienia studiów fizyki. Pod koniec roku 2016 powstaną dokumenty końcowe projektu HOPE i możliwe będzie rozpoczęcie prac nad wdrożeniem pewnych rozwiązań w praktykę nauczania, przede wszystkim na kierunkach: fizyka i fizyka techniczna, ale również fizyka

medyczna, ekonofizyka czy biofizyka.

- Projekt **NITKA** <http://www.nitka.us.edu.pl/> *Zwiększenie udziału osób dorosłych w kształceniu w zakresie narzędzi informatycznych i technologii* (POKL 4.3; okres działania 1.06.2013-31.05.2015 r.) zadanie 9: *Staże i szkolenia w wiodących zagranicznych i krajowych ośrodkach akademickich i naukowo-badawczych*, m.in. dla kadry dydaktycznej Instytutów Fizyki i Chemii. W roku akad. 2014/15 dwunastu nauczycieli akademickich z Instytutu Chemii i sześciu z Instytutu Fizyki odbyło 1-miesięczne staże w wiodących naukowo-dydaktycznych ośrodkach zagranicznych.

Pracownicy naszego Wydziału uczestniczyli ponadto w szkoleniach zorganizowanych w ramach tego projektu (zadanie 8) – w łącznie 22 spotkaniach udział wzięło ponad 100 osób (liczba ta uwzględnia uczestnictwo niektórych osób w więcej niż jednym szkoleniu).

- Program **ERASMUS** – ze stypendiów szkoleniowych i dydaktycznych na wyjazdy zagraniczne skorzystało trzech pracowników z Instytutu Matematyki i siedmiu z Instytutu Chemii.

Najnowsze wytyczne Unii Europejskiej dotyczące kształcenia specjalistów fizyki medycznej, zawarte w raporcie 174 (*Radiation Protection no 174: European guidelines on medical physics expert. Directorate-General for Energy, Directorate D – Nuclear Safety & Fuel Cycle, Unit D.3 – Radiation Protection, 2014*), mają na celu ujednoczenie kształcenia w Europie i podkreślają rolę studiów wyższych w procesie zdobywania konkretnych, podstawowych kompetencji niezbędnych do pracy w zawodzie fizyka medycznego. Na podstawie wymogów stawianych fizykom medycznym, sformalizowanych w aneksie do wyżej wymienionego dokumentu (*Annex 1: Inventory and Learning Outcomes for the MPE in Europe*), wprowadzono zmiany w programie studiów II stopnia na kierunku fizyka medyczna, otwierając dwie wspomniane już specjalności: *Dozymetria i terapia onkologiczna* i *Diagnostyka i obrazowanie medyczne*.

Od roku akad. 2006/2007 na II stopniu studiów kierunku fizyka uruchomiono specjalność *Nanofizyka i materiały mezoskopowe - modelowanie i zastosowanie* jako European Master Studies we współpracy z Uniwersytetem du Maine w Le Mans we Francji. Absolwent otrzymuje dwa dyplomy magisterskie - polski i francuski. W procesie dydaktycznym uczestniczy kadra trzech wyższych uczelni. Część studentów tej specjalności odbywa praktykę w Centrum Fizyki w Jülich (Niemcy). Zajęcia pierwszego roku odbywają się w macierzystych uczelniach i językiem wykładowym jest język ojczysty. Pod koniec tego roku (maj-czerwiec) studenci polscy wyjeżdżają do uczelni francuskiej, a studenci z Francji do Instytutu Fizyki do Katowic, na staż zagraniczny, w trakcie którego poznają techniki badawcze nano- i mezomateriałów dostępne w obu partnerskich jednostkach. Na ostatnim roku studiów wszystkie wykłady odbywają się w języku angielskim, niektóre z nich w systemie e-learning. W ostatnim semestrze studenci ponownie wyjeżdżają do partnerskich uczelni i tam przygotowują (w języku angielskim) swoje prace magisterskie.

g. Sposób uwzględnienia potrzeb rynku pracy (*o ile zostały uwzględnione; opis na czym polegał*)

Uwzględnianie potrzeb rynku pracy przejawia się przede wszystkim w stałym rozwijaniu i dostosowywaniu do dynamicznej sytuacji na rynku pracy programów kształcenia, w tym oferty przedmiotów do wyboru, czy tworzeniu nowych specjalności na niemal wszystkich kierunkach studiów prowadzonych na naszym wydziale. Odnosi się to zwłaszcza do studiów inżynierskich - fizyka techniczna, fizyka medyczna, technologia chemiczna, czy cieszącej się dużą popularnością wśród kandydatów nowo utworzonej informatyki stosowanej. Podczas tworzenia tego ostatniego kierunku wzorowano się w pewnej mierze na wzorcach wykorzystywanych w procesie dydaktycznym na Uniwersytecie w Le Mans (wprowadzono m.in. robotykę jako motywację do nauki informatyki) oraz w szkołach w USA (naukę programowania rozpoczyna się od języka Python). Warto dodać, że dr hab. Marcin Kostur, który wnieśli przyczynił się do otwarcia nowego kierunku, został laureatem nagrody Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego w 2015 roku za osiągnięcia dydaktyczne, do których zaliczyć należy m.in. wprowadzanie innowacyjnych metod

prowadzenia zajęć dydaktycznych poprzez integrację użycia metod komputerowych z przedmiotami kierunkowymi.

W odpowiedzi na potrzeby rynku pracy od 01.10.2014r. w Instytucie Chemii realizowane są w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki „Zwiększenie udziału osób dorosłych w kształceniu w zakresie narzędzi informatycznych i technologii – NITKA” wspomniane już podyplomowe studia *Analiza instrumentalna*. Są one kierowane do osób w wieku +45 i stawiają sobie za cel podniesienie poziomu wiedzy w zakresie narzędzi informatycznych i technologii, z którymi osoby te nie mogły się zetknąć w swoich czasach studenckich. W odpowiedzi na potrzeby rynku pracy podjęto też decyzję o tworzeniu dwukrotnie już wspomnianych studiów podyplomowych *Optometria*. W trakcie studiów słuchacze zdobywają niezbędną wiedzę, umiejętności oraz kompetencje potrzebne do samodzielnego wykonywania zawodu optometrysty. Na zajęciach praktycznych zapoznają się m.in. z badaniem wzroku i pomiarem refrakcji, doбором soczewek kontaktowych i okularowych jak również z technologią montażu okularów.

Podczas odbywającej się w dniach 22-26 września 2014r. Letniej Szkoły Instytutu Matematyki referat zatytułowany *Co matematyka może dać bankowi?* wygłosił Dyrektor Departamentu Kredytów Niezabezpieczonych ING Bank Śląski S.A. mgr Andrzej Sowa - krótka prezentacja odczytu zamieszczona jest na stronie internetowej IM (http://www.math.us.edu.pl/Isim2014/Prezentacja_220920141.pdf). Tematyką odczytu był zakres pracy matematyków w szeroko pojętej bankowości oraz pojawiające się w tym sektorze problemy matematyczne.

W Instytucie Fizyki funkcjonują i są stale rozwijane w uzgodnieniu z podmiotami gospodarczymi Regionu Śląskiego bazy zagadnień do realizacji w pracach dyplomowych:

- dla kierunku fizyka (specjalności: nanofizyka i materiały mezoskopowe) w uzgodnieniu z firmami nanotechnologicznymi (Dynamic, Smart),
- dla kierunku fizyka medyczna z firmami takimi jak Helimed i Kamssoft oraz ze szpitalami klinicznymi Śląskiego Uniwersytetu Medycznego w Katowicach i Centrum Onkologii w Gliwicach.

Pomogą one absolwentom tych kierunków uzyskać efekty kształcenia oczekiwane przez przyszłych pracodawców. Kontynuowano dobrą praktykę organizowania wspólnych seminariów z przedstawicielami potencjalnych pracodawców. Na spotkaniach tego typu dla kier. fizyka medyczna pojawiły się sugestie, aby położyć większy nacisk na praktykę oraz obowiązujące przepisy dotyczące np. kontroli jakości.

h. Raport z wyników ankiety oceny satysfakcji osób kończących studia

Na przełomie ubiegłego i obecnego roku akademickiego wykorzystując system USOS przeprowadzono ankietę ogólnouczelnianą poziomu satysfakcji wśród osób kończących studia. Objęła ona tym razem zarówno absolwentów studiów stopnia pierwszego jak i drugiego. Pytania stawiane ankietowanym dotyczyły ogólnej oceny studiów, samooceny uzyskanych kompetencji, oceny programów kształcenia, zasobów wsparcia, warunków studiowania i kadry dydaktycznej. Niestety odsetek absolwentów naszego wydziału uczestniczących w ankiecie okazał się na tyle mały, że trudno pokusić się na podstawie otrzymanych wyników o wyciąganie daleko idących wniosków. Ankietę wypełniły bowiem zaledwie 32 osoby (22 kończące studia I stopnia oraz 10 kończących studia II stopnia), podczas gdy absolwentów jednego tylko kierunku - studiów licencjackich z matematyki - było około 80.

2. System weryfikacji efektów kształcenia dla poszczególnych kierunków

a. Proces weryfikacji efektów kształcenia (*czy zostały określone modułowe efekty kształcenia, metody ich weryfikacji, kryteria ocen, zasady realizacji praktyk*)

Na wszystkich kierunkach studiów prowadzonych na naszym Wydziale dla każdego z modułów zostały precyzyjnie określone zarówno efekty kształcenia, jakie należy osiągnąć w celu uzyskania oceny pozytywnej, jak i metody weryfikacji tychże efektów. W przypadku większości przedmiotów, na poziomie sylabusów zostały (mniej lub bardziej szczegółowo) określone kryteria oceny dla poszczególnych sposobów weryfikacji efektów kształcenia, a także sposób ustalania oceny końcowej modułu. Przypadki braków w sylabusach odnotowano w stosownych raportach KZZJK. Wiązały się one m.in. z przejściem w roku akad. 2014/15 na elektroniczną formę tego dokumentu.

Wymiar, zasady i formy odbywania praktyk studenckich są dokładnie podane w programach kształcenia (w formie załącznika) dla każdego kierunku studiów prowadzonych na Wydziale. Nad przebiegiem praktyk czuwają powołani przez Dziekana opiekunowie praktyk zapewniając opiekę merytoryczną i organizacyjną. Powołano też koordynatora Wydziału ds. staży i praktyk studenckich, którego zadaniem jest pomoc opiekunom w organizacji praktyk zawodowych oraz dbanie o wypracowanie i utrzymanie wysokiej jakości realizacji praktyk zawodowych na Wydziale.

b. Zasady dyplomowania (*czy są sformułowane i stosowane*)

Na wszystkich kierunkach studiów odpowiednie załączniki do programów kształcenia jasno i precyzyjnie określają kryteria (łącznie z informacją o zakresie zagadnień do egzaminu dyplomowego) uzyskania przez studenta dyplomu i zasady te są konsekwentnie przestrzegane. Ponadto na niektórych kierunkach podawana jest explicite lista zagadnień obowiązujących na egzaminie dyplomowym - dotyczy to np. studiów pierwszego stopnia prowadzonych w Instytucie Chemii, czy studiów pierwszego stopnia kierunku matematyka, na którym zakres merytoryczny egzaminu został przyjęty Uchwałą nr 27 Rady Wydziału Mat-Fiz-Chem z dn. 19 maja 2015r. Na specjalności *elektrokardiologia* (kier. fizyka medyczna) poza standardową obroną przeprowadzany jest też egzamin praktyczny związany z procedurami medycznymi stosowanymi w przyszłej pracy zawodowej absolwentów tej specjalności.

Uchwałami nr 43 i 54 Rady Wydziału Mat-Fiz-Chem z dn. 16 czerwca 2015r. zatwierdzono nowe regulaminy dotyczące organizacji procesu uzyskania dyplomu na studiach I stopnia kierunku informatyka oraz na studiach I i II stopnia w Instytucie Chemii.

Wypełniając wymóg WSZJK (pkt 4.7) KZZJK dokonały analizy co najmniej 10% prac dyplomowych zakończonych w r. akad. 2014/15 przedstawiając wyniki swoich analiz w stosownych dokumentach KZZJK („Raport z analizy prac dyplomowych”).

c. Monitorowanie weryfikacji efektów kształcenia (w tym także osiągniętych w ramach praktyk zawodowych)

Na wszystkich kierunkach na Wydziale prowadzone jest systematyczne monitorowanie realizacji i weryfikacji efektów kształcenia przez KZZJK. W przypadku efektów kształcenia osiągniętych w ramach praktyk w procesie tym uczestniczą także opiekunowie praktyk oraz Koordynator Wydziału ds. Stażów i Praktyk Studenckich: opiekunowie gromadzą w sposób ciągły dokumentację praktyk i raz do roku przekazują odpowiednim KZZJK informacje o realizacji efektów kształcenia w ramach praktyk (patrz pkt 4.6 WSZJK), koordynator zaś na podstawie danych zebranych od wszystkich opiekunów praktyk sporządza sprawozdanie roczne.

Zespoły kierunkowe przeprowadziły analizę form i narzędzi weryfikacji efektów kształcenia oraz sformułowały uwagi i zalecenia służące dalszemu doskonaleniu procesu weryfikacji tychże efektów. Wyniki powyższych działań ujęte zostały w dokumentach KZZJK takich jak: „Raport z analizy sylabusów”, „Raport z oceny narzędzi weryfikacji efektów kształcenia”, „Propozycje zmian doskonalących” czy „Raport z analizy sprawozdań z praktyk zawodowych”.

Końcowe dokumenty dla wszystkich kierunków studiów pierwszego i drugiego stopnia przygotowane przez odpowiednie zespoły kierunkowe („Ocena efektów kształcenia na kierunku xxx w roku akademickim 2014/15”) zostały przedstawione i zatwierdzone na posiedzeniu Rady Wydziału w dn. 15 grudnia 2015r. Koordynator Wydziału ds. Stażów i Praktyk Studenckich

przekazał natomiast Pełnomocnikowi Dziekana ds. JK finalny dokument pt. „Sprawozdanie z praktyk zawodowych i pedagogicznych realizowanych na Wydziale Matematyki, Fizyki i Chemii Uniwersytetu Śląskiego w roku akademickim 2014/15”.

Końcowe dokumenty KZZJK, o których mowa wyżej, będą dostępne na stronie internetowej Wydziału.

3. Zapewnienie wysokiej jakości kadry dydaktycznej

Za właściwy dobór kadry prowadzącej i wspierającej proces kształcenia na kierunku odpowiadają wicedyrektorzy Instytutów ds. kształcenia oraz kierownicy Zakładów. Ostateczny przydział zajęć na dany rok akademicki dokonywany jest przez wicedyrektora na podstawie obsady zaproponowanej przez kierowników Zakładów i przewodniczących Rad Programowych dla poszczególnych kierunków.

Działania sprawdzające poziom jakości kadry dydaktycznej tj. ankiety oceny zajęć dydaktycznych, hospitacje zajęć, ocena okresowa pracowników, minima kadrowe itd. są prowadzone w Instytutach: Matematyki (kierunki matematyka, informatyka i informatyka stosowana), Fizyki (kierunki: fizyka, fizyka medyczna, fizyka techniczna, ekonofizyka, biofizyka, informatyka, informatyka stosowana), Chemii (kierunki chemia i technologia chemiczna).

- a. Raport z wyników ankiety oceny zajęć dydaktycznych (*dane o skali – liczba arkuszy, liczba pracowników; średnia, jeśli ją obliczano, sposób uwzględniania wyników*)

Ewaluacja zajęć dydaktycznych została przeprowadzona dwukrotnie w ciągu roku akademickiego. Skala ocen, jaką posługiwali się studenci, zawierała się między 1 (ocena najniższa) a 5 (ocena najwyższa). Kryteria, według których ocenione zostały zajęcia, były następujące: organizacja zajęć, komunikatywność, interaktywność, terminowość i dostępność, kryteria oceny, postawa wobec studentów.

Na studiach I, II i III stopnia kierunku *matematyka*:

- W semestrze zimowym ewaluacji poddano 21 zajęć – 14 na I stopniu, 6 na II oraz 1 na studiach doktoranckich. Ankietowano 3 wykłady obowiązkowe, 2 wykłady monograficzne, 12 zajęć ćwiczeniowych i 4 laboratoria wykorzystując 345 arkuszy ankiet. Najwyższa średnia ocen wyniosła 5,0, a najniższa 3,58. Średnia arytmetyczna liczona ze wszystkich ocenianych zajęć wyniosła 4,46, przy czym większość ankietowanych (13 nauczycieli) uzyskało oceny powyżej średniej.
- W semestrze letnim ewaluacji poddano 32 zajęcia – 17 na I stopniu, 9 na II oraz 1 na studiach doktoranckich. Ankietowano 11 wykładów, 11 zajęć ćwiczeniowych, 4 laboratoria i 1 seminarium wykorzystując 335 arkuszy ankiet. Najwyższa średnia ocen wyniosła 4,94, a najniższa 3,16. Średnia arytmetyczna liczona ze wszystkich ocenianych zajęć wyniosła 4,29, przy czym ponownie większość ankietowanych uzyskało oceny powyżej średniej.

Na kierunku *informatyka* ewaluacji poddano ogółem 8 zajęć (5 na zlecenie Instytutu Fizyki oraz 3 na zlecenie Instytutu Matematyki), w tym laboratoria, wykłady i ćwiczenia.

- W semestrze zimowym ankietyzacją objęto tu 4 zajęcia wykorzystując 74 arkusze. Ocena maksymalna to 4,64, najniższa – 4,54, natomiast średnia arytmetyczna wszystkich ocenianych zajęć wyniosła 4,59.
- W semestrze letnim ewaluacji poddano również 4 zajęcia wykorzystując przy tym 51 arkuszy ankiet. Ocena najwyższa to 4,87, najniższa – 3,7, średnia – 4,56.

Na kierunku *informatyka stosowana* ewaluacji poddano ogółem 15 zajęć (9 na zlecenie Instytutu Fizyki oraz 6 na zlecenie Instytutu Matematyki), w tym 1 wykład, 7 konwersatoriów i 7 laboratoriów.

- W semestrze zimowym ankietyzacją objęto 6 zajęć wykorzystując 75 arkuszy. Ocena maksymalna to 4,88, najniższa – 3,96, natomiast średnia arytmetyczna wszystkich 6 ocenianych zajęć wyniosła 4,39.

- W semestrze letnim ewaluacji poddano 9 zajęć wykorzystując przy tym 122 arkusze ankiet. Ocena najwyższa to 4,96, najniższa – 1,95, średnia – 4,17.

Na kierunku *biofizyka*:

- W semestrze zimowym ewaluacji poddano łącznie 7 różnego typu zajęć (konwersatorium, wykłady i laboratoria), w tym:

- 5 zajęć na studiach I stopnia - ocena najwyższa wyniosła 5, najniższa - 4,59, a średnia arytmetyczna wszystkich ocenianych zajęć - 4,8 (wydano 32 arkusze ankiet);

- 2 rodzaje zajęć na studiach II stopnia - ich oceny to 4,77 i 2.15 (druga z tych ocen dotyczy przedmiotu, który dotychczas był wykładany przez cztery semestry, a który w wyniku spotkań i rozmów ze studentami będzie realizowany tylko w pierwszych dwóch semestrach).

- W semestrze letnim oceniano 3 zajęcia – wykład na studiach I stopnia (ocena 4,82) oraz wykład i laboratorium na studiach II stopnia (ocena 4,94); wydano w sumie 9 arkuszy ankiet.

Na kierunku *ekonofizyka*:

- W semestrze zimowym ewaluacji poddano łącznie 13 różnego typu zajęć (wykłady i konwersatoria), w tym:

- 9 zajęć na studiach I stopnia - ocena najwyższa wyniosła 4,95, najniższa - 3,61, a średnia arytmetyczna wszystkich ocenianych zajęć - 4,41 (wydano 66 arkuszy ankiet);

- 4 zajęcia na studiach II stopnia – ocena najwyższa wyniosła 4,85, najniższa - 4,37, a średnia 4,61 (wydano 30 arkuszy).

- W semestrze letnim oceniano 4 zajęcia na studiach I stopnia: ocena najwyższa to 4,98, najniższa - 4,62, a średnia - 4,84 (wydano 26 arkuszy).

Na kierunku *fizyka* ankietowano łącznie 10 zajęć (wykłady i konwersatoria) – wszystkie realizowane w semestrze zimowym – w tym:

- 6 zajęć na studiach I stopnia - ocena najwyższa wyniosła 4,92, najniższa – 4,38, a średnia arytmetyczna wszystkich ocenianych zajęć - 4,65 (wydano 69 arkuszy ankiet);

- 4 zajęcia na studiach II stopnia – ocena najwyższa wyniosła 4,89, najniższa - 4,78, a średnia 4,83 (wydano 12 arkuszy).

Na kierunku *fizyka medyczna*:

- W semestrze zimowym ewaluacji poddano łącznie 10 różnego typu zajęć (wykłady, konwersatoria i laboratoria), w tym:

- 9 zajęć na studiach I stopnia - ocena najwyższa wyniosła tu 4,95, najniższa - 3,51, a średnia arytmetyczna wszystkich ocenianych zajęć - 4,34 (wydano 175 arkuszy ankiet);

- wykład na studiach II stopnia oceniony na 4,59 (8 arkuszy).

- W semestrze letnim oceniano 21 zajęć (w tym wykłady, laboratoria i konwersatoria):

- 16 z nich na studiach I stopnia - ocena najwyższa wyniosła 5, najniższa – 2,2, a średnia arytmetyczna wszystkich ocenianych zajęć - 4,18 (wydano 157 arkuszy ankiet);

- 5 na studiach II stopnia – ocena najwyższa wyniosła 4,96, najniższa - 3,28, a średnia 4,21 (wydano 19 arkuszy).

Na kierunku *fizyka techniczna*:

- W semestrze zimowym oceniano 9 zajęć (wykłady, konwersatoria i laboratoria) – wszystkie na studiach I stopnia: ocena najwyższa wyniosła 4,94, najniższa - 3,71, a średnia - 4,55 (wydano 57 arkuszy ankiet).

- W semestrze letnim ewaluacji poddano łącznie 7 różnego typu zajęć (wykłady, laboratoria i konwersatorium), w tym:

- 5 zajęć na studiach I stopnia - ocena najwyższa wyniosła 4,89, najniższa - 4,52, a średnia arytmetyczna wszystkich ocenianych zajęć - 4,69 (wydano 15 arkuszy ankiet);

- 2 zajęcia na studiach II stopnia – ich oceny to 4,72 i 3,78 (wydano 6 arkuszy).

Na studiach III stopnia w dziedzinie nauk fizycznych ankietę przeprowadzono na I, II i III roku. Ankietyzacją objęto 16 zajęć - wykłady kursowe na I i II roku oraz wykłady specjalistyczne

wraz z ćwiczeniami na III roku, przy czym w semestrze zimowym oceniano 4 z nich – ocena najwyższa to 4,97, najniższa - 4,76, a średnia - 4,86 (wydano 31 arkuszy ankiet), a w semestrze letnim 12 – ocena najwyższa wyniosła 5, najniższa - 4,53, a średnia - 4,88 (wydano 72 arkusze).

Na kierunku *chemia*:

- W semestrze zimowym ewaluacji poddano zajęcia prowadzone przez 82 nauczycieli akademickich (61 pracowników Instytutu Chemii, 10 doktorantów, 11 pracowników spoza Instytutu), z czego przez pracowników Instytutu: 56 zajęć na I stopniu studiów i 16 na stopniu II. Ankietyzacja objęła różne formy zajęć - wykłady, konwersatoria, seminaria i laboratoria. Dla pracowników Instytutu Chemii najwyższa średnia wyniosła 4,98, najniższa - 2,88, zaś średnia arytmetyczna - 4,49.

- w semestrze letnim ewaluacji poddano zajęcia prowadzone przez 65 nauczycieli akademickich (47 pracowników Instytutu Chemii, 6 doktorantów, 12 pracowników spoza Instytutu), z czego: 33 zajęcia na I stopniu studiów i 18 na stopniu II. Ankietyzacja objęła różne formy zajęć - wykłady, konwersatoria i laboratoria. Dla pracowników Instytutu Chemii najwyższa średnia wyniosła 4,95, najniższa - 2,70, zaś średnia arytmetyczna - 4,53.

Na kierunku *technologia chemiczna*:

- W semestrze zimowym ewaluacji poddano zajęcia prowadzone przez 47 nauczycieli akademickich (34 pracowników Instytutu Chemii, 5 doktorantów, 8 pracowników spoza Instytutu). Ankietyzacja objęła różne formy zajęć - wykłady, konwersatoria, seminaria i laboratoria. Dla pracowników Instytutu Chemii najwyższa średnia wyniosła 5,0, najniższa - 3,24, zaś średnia arytmetyczna - 4,55.

- W semestrze letnim ewaluacji poddano zajęcia prowadzone przez 29 nauczycieli akademickich (20 pracowników Instytutu Chemii, 2 doktorantów, 7 pracowników spoza Instytutu). Podobnie jak w semestrze zimowym, ankietyzacja objęła różne formy zajęć - wykłady, konwersatoria i laboratoria. Dla pracowników Instytutu Chemii najwyższa średnia wyniosła 4,94, najniższa - 3,21, zaś średnia arytmetyczna - 4,58.

Na studiach III stopnia w dziedzinie nauk chemicznych ewaluacji poddano ogółem zajęcia prowadzone przez 12 nauczycieli akademickich (9 pracowników Instytutu Chemii i 3 pracowników spoza Instytutu). Analiza wyników ankiet ewaluacyjnych pozwala stwierdzić, że najwyższa średnia ocen wyniosła 4,94, najniższa osiągnęła wartość 4,17. Średnia arytmetyczna obliczona na podstawie wszystkich zajęć ocenionych w ramach ankietyzacji w roku akademickim 2014/2015 wyniosła 4,67.

W Instytucie Matematyki wyniki ankiet otrzymuje oceniany pracownik, jego bezpośredni przełożony (kierownik zakładu) oraz dyrektor ds. dydaktycznych. Wyniki te przekazywane są także Komisji ds. okresowej oceny pracowników oraz zespołom kierunkowym.

Stwierdzono, że działania naprawcze powinny zostać podjęte w odniesieniu do tych zajęć, które ocenione zostały najniżej (poniżej 4,0). Zaproponowano i częściowo zastosowano następujące działania:

- hospitacje kontrolne, przeprowadzone w celu sprawdzenia warsztatu dydaktycznego nauczyciela;
- hospitacje o charakterze doskonalącym proponuje się nauczycielom, których zajęcia zostały ocenione nisko, ale także tym, których zajęcia ocenione zostały najwyżej - w ramach benchmarkingu wewnętrznego;
- wprowadzenie nowych metod i narzędzi dydaktycznych, jak również weryfikacja dotychczasowego sposobu prowadzenia zajęć.

Zasugerowano też, że osoby, których zajęcia uzyskały ocenę poniżej 4,5, mogłyby podjąć działania doskonalące polegające m.in. na uatrakcyjnieniu formy zajęć, czy wprowadzeniu nowych metod dydaktycznych.

W Instytucie Chemii wyniki ankiet otrzymuje oceniany pracownik, jego bezpośredni przełożony (kierownik zakładu) oraz dyrektor ds. dydaktycznych. Wyniki te przekazywane są także Komisji ds. okresowej oceny pracowników oraz przewodniczącym KZZJK.

KZZJK dla kierunków chemia i technologia chemiczna po analizie wyników ankiet stwierdziły, że hospitacje kontrolne, przeprowadzone w celu sprawdzeniu warsztatu dydaktycznego nauczyciela, powinny być obowiązkowe w szczególności dla nauczyciela, dla którego zajęć średnia ocen wyniosła poniżej 3,0. Działania doskonalące natomiast (polegające na uatrakcyjnieniu formy zajęć, czy wprowadzeniu nowych metod dydaktycznych) mogłyby podjąć osoby, których zajęcia ocenione zostały poniżej średniej arytmetycznej na danym kierunku. KZZJK dla studiów III stopnia w dziedzinie nauk chemicznych nie wnosi o wprowadzanie jakichkolwiek zmian, gdyż oceny zajęć są tu zadowalające.

W Instytucie Fizyki wyniki ankiet otrzymuje oceniany pracownik, jego bezpośredni przełożony, dyrektor IF oraz umieszczane są one w karcie oceny okresowej pracownika. Zbiorcze wyniki są prezentowane na Radzie Instytutu Fizyki. Szczegółowe analizy wyników ankiet dla danego kierunku zostały przeprowadzone przez odpowiednie KZZJK.

- b. Raport z hospitacji zajęć dydaktycznych (*jeśli je przeprowadzono; dane o skali – liczba arkuszy, liczba pracowników; sposób uwzględniania wyników*)

W roku akademickim 2014/15 na studiach I i II stopnia kierunku *matematyka* oraz na studiach doktoranckich z dziedziny nauk matematycznych hospitowano łącznie 12 zajęć dydaktycznych (3 wykłady, 7 konwersatoriów i 1 seminarium). Wśród wizytowanych było 2 doktorantów, 9 młodszych pracowników i jeden pracownik samodzielny (w przypadku którego hospitowano zajęcia na studiach doktoranckich). Analiza wyników kart hospitacji pozwala stwierdzić, że większość zajęć prowadzonych na kierunku jest na dobrym poziomie. W kilku przypadkach można podjąć działania doskonalące prowadzące do aktywizowania wszystkich studentów obecnych na zajęciach.

W Instytucie Fizyki hospitowano różne formy zajęć prowadzonych głównie przez młodszych pracowników (ze stopniem dr). Liczba hospitacji dla poszczególnych kierunków jest następująca: *studia doktoranckie* – 1, *fizyka* – 1, *fizyka medyczna* – 2, *fizyka techniczna* – 2, *ekonofizyka* – 1, *biofizyka* – 1. Wszystkie hospitowane zajęcia prowadzone były na wysokim poziomie. Zajęcia prowadzone przez wszystkich doktorantów kierunku *fizyka* są hospitowane przez ich opiekunów/promotorów. Wyniki hospitacji zostały zaprotokołowane indywidualnie dla poszczególnych doktorantów w ich sprawozdaniach semestralnych i następnie sprawdzone przez kierownika SD. Protokoły wskazywały na bardzo wysoką jakość prowadzonych zajęć. KZZJK dla studiów III stopnia w dziedzinie nauk fizycznych proponuje zmodyfikować formularz protokołu hospitacji dla doktorantów.

Na kierunku *informatyka* hospitowano 3 laboratoria – jedno prowadzone przez doktoranta i dwa przez młodszych pracowników. Hospitowane zajęcia były ocenione pozytywnie i nie zgłoszono żadnych uwag ani zaleceń dotyczących poprawy ich jakości.

Na kierunku *informatyka stosowana* hospitowano 4 zajęcia – konwersatorium, pracownię fizyczną oraz 2 laboratoria. Osobami wizytowanymi byli tu wyłącznie dydaktycy z grupy doktorantów i młodszych pracowników. Wszystkie zajęcia ocenione zostały jako prowadzone na bardzo wysokim poziomie, a jedyne zalecenia dot. poprawy jakości dotyczyły zwiększenia aktywności studentów podczas zajęć.

W roku akademickim 2014/2015 na kierunku *chemia* prowadzono hospitacje zajęć dydaktycznych osób prowadzących nowo wprowadzone zajęcia i nowo przyjętych pracowników. Prowadzone były także hospitacje doktorantów przez ich opiekunów naukowych, zgodnie z wymogami regulaminu studiów doktoranckich. Hospitacje dotyczyły zajęć na specjalnościach: chemia podstawowa, chemia budowlana i chemia leków na poziomie I i II studiów stacjonarnych. Rodzaje hospitowanych zajęć obejmowały konwersatoria, laboratoria i wykłady. Liczba hospitacji pracowniczych wyniosła 8, a hospitacji doktorantów 29. We wszystkich przypadkach stwierdzono

merytoryczne i metodyczne przygotowanie zajęć przez prowadzących. Tematyka zajęć odpowiadała treściom zawartych w sylabusach. Metody nauczania były adekwatne do realizacji zakładanych efektów kształcenia.

Na kierunku *technologia chemiczna* hospitowanych było 6 zajęć prowadzonych przez pracowników ICH (4 ze stopniem dr i 2 ze stopniem dr hab.). Wnioski z hospitacji są jednoznacznie pozytywne. Stwierdzono dobre przygotowanie merytoryczne nauczycieli, odpowiedni dobór metod nauczania i wykorzystywanych środków dydaktycznych. Nie budziła zastrzeżeń organizacja zajęć i punktualność prowadzących.

Na studiach podyplomowych *Analiza instrumentalna* (Instytut Chemii) hospitacji poddano ogółem 9 zajęć prowadzonych przez 9 nauczycieli akademickich (2 pracowników Instytutu Chemii i 7 pracowników spoza Instytutu) - 3 zajęcia z semestru zimowego i 6 prowadzonych w semestrze letnim. Wszystkie zajęcia prowadzone były bez zastrzeżeń. Wartość merytoryczna zajęć i dobór form zajęć ocenione były jako prawidłowe.

c. Zbiorcze wyniki oceny okresowej pracowników

W roku akademickim 2014/15 ocena okresowa nauczycieli akademickich odbyła się jedynie w Instytucie Matematyki. Objęła ona łącznie 11 osób - sześciu starszych wykładowców (4 otrzymało ocenę pozytywną, 1 - ocenę warunkowo pozytywną, 1 - ocenę negatywną) oraz pięciu adiunktów (1 otrzymał ocenę pozytywną, 2 - ocenę warunkowo pozytywną, 2 - ocenę negatywną).

d. Ocena spełnienia wymogów formalnych dotyczących kadry dydaktycznej (*minimum kadrowe, zgodność prowadzonych badań z obszarami kształcenia, ewentualne zagrożenia*)

Na wszystkich kierunkach studiów prowadzonych na Wydziale Mat.-Fiz.-Chem. spełnione są wymogi dotyczące minimum kadrowego. Osoby wchodzące w skład minimum kadrowego, a także osoby prowadzące zajęcia na II i III stopniu kształcenia mają udokumentowany dorobek naukowy zgodny z obszarami kształcenia na tych kierunkach.

4. Działania na rzecz zapewniania studentom dydaktycznego, naukowego i materialnego wsparcia w procesie uczenia się

a. Ocena zasobów wsparcia dla studentów i doktorantów

- *opieki naukowej, zwłaszcza w ramach prowadzonych seminariów dyplomowych oraz prac projektowych*

W Instytucie Matematyki każdy ze studentów piszących pracę dyplomową ma przydzielonego opiekuna. Studenci pierwszego stopnia studiów przydzielani są do jednej z grup seminaryjnych, a prowadzący seminarium jest automatycznie ich opiekunem. Studenci drugiego stopnia studiów samodzielnie wybierają przyszłego promotora pracy magisterskiej, pod którego kierunkiem odbywa się pisanie samej pracy; niezależnie od tego uczęszczają na seminarium dyplomowe, gdzie referują m.in. fragmenty przyszłej pracy uzyskując od prowadzącego cenne uwagi i sugestie.

Studenci kierunków realizowanych w Instytutach Chemii i Fizyki na wszystkich stopniach kształcenia wybierają tematy swoich prac dyplomowych spośród zaproponowanych przez pracowników naukowych, którzy stają się opiekunami i przyszłymi promotorami. Badania naukowe, zarówno doświadczałne jak i teoretyczne, odbywają się w ścisłej współpracy z opiekunem.

W Instytucie Fizyki realizowany jest Program Indywidualnej Opieki Naukowej PION, skierowany do studentów kierunków fizyka, biofizyka, ekonofizyka, fizyka medyczna i fizyka techniczna. Ma on na celu indywidualizację kształcenia studentów szczególnie uzdolnionych. Szczegółowe informacje na temat programu można znaleźć na stronie internetowej Instytutu Fizyki (<http://if.us.edu.pl/index.php/pl/pion>).

Dla każdego studenta studiów trzeciego stopnia powoływany jest spośród samodzielnych pracowników odpowiedniego Instytutu opiekun naukowy, z którym doktorant spotyka się indywidualnie i pod jego kierunkiem prowadzi badania; z chwilą wszczęcia przewodu doktorskiego powoływany jest dla doktoranta promotor, którym nie musi być dotychczasowy opiekun naukowy. Opiekę dodatkowo może również sprawować pracownik ze stopniem doktora; rozwiązanie to jest stosowane, gdy tematyka pracy wymaga prowadzenia badań różnymi, często zaawansowanymi, metodami doświadczalnymi – dotyczy to przede wszystkim studiów III stopnia na kierunku fizyka.

- *opieki nad poszczególnymi latami studiów i specjalnościami*

Jak co roku przed rozpoczęciem roku akademickiego prodziekani powołali dla każdego kierunku opiekunów wszystkich lat oraz specjalności na studiach pierwszego i drugiego stopnia. Lista opiekunów wraz z danymi kontaktowymi jest zamieszczona na stronach internetowych Instytutów, Wydziału (dot. opiekunów kierunków studiów prowadzonych w Instytucie Fizyki, informatyki i informatyki stosowanej) oraz w gablotach obok harmonogramów zajęć.

- *dostępności nauczycieli akademickich na konsultacjach*

W Instytucie Fizyki funkcjonuje zasada polegająca na indywidualnym ustalaniu terminów konsultacji z danym pracownikiem zawsze, gdy tylko jest taka potrzeba. Najczęściej pracownicy umawiają się na indywidualne konsultacje mailowo, starając się wspierać każdego zainteresowanego studenta. W Instytutach Chemii i Matematyki każdy z pracowników wyznacza na okres całego semestru stałe godziny konsultacji, które w przypadku Chemii publikowane są na stronie internetowej Instytutu, a w przypadku Matematyki – uwzględniane w tygodniowym planie zajęć dydaktycznych każdego pracownika i udostępniane na drzwiach jego pokoju. Niezależnie od tego, część pracowników Wydziału udostępnia informacje o godzinach swoich konsultacji w USOSie lub na własnych stronach internetowych.

- *dostępności pracowników administracyjnych i dydaktyków pełniących funkcje opiekunów specjalnych (w tym zwłaszcza dziekanatów, biblioteki, opiekunów praktyk i projektów dydaktycznych oraz Erasmus)*

Zarówno Dziekan, jak i wszyscy Prodziekani dostępni są dla studentów w czasie cotygodniowych dyżurów w Dziekanacie, których grafik podany jest obok odpowiednich pokojów. Informacje o aktualnych władzach Wydziału Mat-Fiz-Chem można znaleźć m.in. na stronie internetowej Wydziału w zakładce „Dziekanat”. W tym samym miejscu zamieszczone są informacje o dyżurach pracowników administracyjnych zajmujących się sprawami dydaktycznymi odpowiednich kierunków, stopni i form studiów.

W 2014 wśród studentów wydziału przeprowadzono „ankietę administracyjną”. Uczestniczyło w niej 210 osób, z których co najmniej 75% wysoko lub bardzo wysoko oceniło pracę pracowników Dziekanatu w następujących kategoriach: uprzejmość, życzliwość, komunikatywność, kompetencje, rzetelność. Z drugiej strony, około 30% ankietowanych uznało dostępność pracowników Dziekanatu za niewystarczającą, a kolejne 25% studentów oceniło pracę dziekanatów w tej kategorii w stopniu średnim - wystarczającym. W komentarzach własnych studenci zwracali uwagę przede wszystkim na duże kolejki i zbyt krótkie godziny przyjęć zainteresowanych. Aby usprawnić m.in. w tym względzie pracę Dziekanatu, dokonano następujących zmian:

- wprowadzono elektroniczne podania o przedłużenie sesji (składane przez USOSweb),
- wprowadzono obsługę kont elektronicznych przez studentów,
- uruchomiono dyżury Dziekanatu w Chorzowie (poniedziałki i czwartki),
- wydłużono godziny otwarcia Dziekanatu,
- rozdzielono obsługę studiów doktoranckich i pomocy materialnej,
- zatrudniono informatyka pełniącego nadzór nad systemem USOS w Dziekanacie.

Wszystkie istotne dla studentów zmiany są na bieżąco ogłaszane na stronie internetowej Wydziału.

W każdym z trzech Instytutów powołani są koordynatorzy programów Erasmus+ oraz MOST. Informacje o samych programach jak i aktualnych koordynatorach zamieszczone są na stronach

odpowiednich Instytutów i Wydziału. Z koordynatorami można się kontaktować bądź drogą elektroniczną, bądź osobiście w czasie wyznaczonych przez nich dyżurów/konsultacji.

Informacje o aktualnych opiekunach praktyk na kierunku matematyka, tj. opiekunach: praktyk zawodowych, praktyk pedagogicznych z matematyki i praktyk dydaktycznych zajęć komputerowych, umieszczane są przed rozpoczęciem roku akademickiego w odpowiednich gablotach obok Dziekanatu (razem z listą opiekunów lat i specjalności). Informacje o aktualnych opiekunach praktyk na kierunkach informatyka, fizyka, biofizyka, ekonofizyka, fizyka medyczna i fizyka techniczna znajdują się na stronie internetowej Wydziału. Z opiekunami praktyk można się kontaktować drogą elektroniczną, telefonicznie lub osobiście w czasie wyznaczonych przez nich dyżurów/konsultacji. Poza tym zawsze dostępny jest koordynator Wydziału ds. praktyk i staży studenckich, który stara się pomóc studentom po wcześniejszym umówieniu drogą mailową.

- *stopnia wykorzystania oferowanego wsparcia*

Studenci w szerokim zakresie wykorzystywali oferowane im wsparcie, na co w szczególności wskazują wyniki wspomnianej ankiety administracyjnej i uwagi w niej zawarte. Sugestie studentów i doktorantów dotyczące propozycji doskonalenia jakości kształcenia, czy rozwiązań technicznych usprawniających i ułatwiających naukę, przedstawiane zostały w sprawozdaniach ze spotkań organizowanych przez KZZJK, czy w sprawozdaniu rocznym Wydziałowej Rady Samorządu Doktorantów.

Studenci i doktoranci korzystali również w pełni ze wszystkich dostępnych stypendiów.

b. Ocena zasobów materialnych wspierających kształcenie

- *infrastruktury dydaktycznej: sal dydaktycznych; wyposażenia bibliotek i czytelní, dostępu do komputerowych baz danych i katalogów w Uczelni i poza nią; wyposażenia w sprzęt komputerowy*

Informacje o infrastrukturze dydaktycznej, wyposażeniu bibliotek oraz wyposażeniu w sprzęt komputerowy wykazywane są co roku w dokumentach WSZJK zatytułowanych *Analiza zasobów materialnych wspierających kształcenie* wypełnianych na poziomie Instytutów. W stosunku do roku ubiegłego (pełny opis infrastruktury za rok 2013/14 można znaleźć np. w zeszłorocznym raporcie wydziałowym w zakresie JK) nie odnotowano istotnych zmian odnośnie sprzętu komputerowego, czy wyposażenia bibliotek – warto w tym miejscu tylko odnotować wprowadzenie od 1 stycznia 2015 roku nowego sposobu zdalnego dostępu do baz danych i źródeł elektronicznych w Bibliotece Uniwersytetu Śląskiego - dotychczas użytkowany OneLog zastąpił system HAN.

W infrastrukturze dydaktycznej w stosunku do wykazu sprzed roku zaszły następujące zmiany:

Instytut Chemii:

Sale 116 i 149 są obecnie po remoncie, przy czym sala 149 jest udostępniona do celów dydaktycznych od niedawna.

Instytut Fizyki:

Od roku akademickiego 2015/16 udostępnione są nowe sale dydaktyczne A/1/01-A/1/05 (Chorzów), obecnie wyposażone w tablice; sukcesywnie zostaną doposażone w rzutniki i większą liczbę tablic. Sale dydaktyczne 161-166 (Katowice, Uniwersytecka) zostały wyremontowane; przewidziana jest w nich wymiana tablic.

Instytut Matematyki:

W czerwcu 2015 roku, wraz z administratorem budynku, dokonano dokładnego przeglądu sal dydaktycznych Instytutu Matematyki przy ul. Bankowej 14. Większość drobnych usterek została naprawiona w trakcie przerw od zajęć dydaktycznych, a poważniejsze remonty przewidziano na rok akademicki 2015/2016. Ponadto zainstalowano nowe tablice w następujących salach:

- tablice zielone: sale 535, 425, 231, 228,
- tablice białe: sale 429, 216, 226, 428.

- *dostępności pomocy dydaktycznych (podręczników, skryptów, notatek w Internecie i innych)*

Podstawowym miejscem publikowania materiałów dydaktycznych jest platforma Moodle (<http://el.us.edu.pl/wmfich/>) – aktualnie umieszczonych jest na niej kilkadziesiąt kursów dla wszystkich kierunków i rodzajów studiów prowadzonych na Wydziale. Inną przyjętą formą udostępniania materiałów wykorzystywanych na zajęciach jest ich wysyłanie za pomocą poczty elektronicznej – spora część grup zakłada bowiem własne konta e-mailowe. Niektórzy pracownicy Instytutu Matematyki zamieszczają materiały do swoich wykładów na własnych stronach na serwerach UŚ.

Na stronach internetowych Instytutu Fizyki i Instytutu Chemii umieszczane są instrukcje do ćwiczeń laboratoryjnych na pracowniach. Na stronie IF dostępny jest link do projektu iCSE, zawierającego materiały dydaktyczne oparte o system Sage np. wizualizacje i symulacje fizyczne.

- *racjonalności harmonogramów zajęć i organizacji zajęć.*

W roku akad. 2014/15 nie odnotowano uwag dotyczących racjonalności harmonogramów zajęć.

Tradycyjnie już na wyższych latach studiów i na studiach doktoranckich plany zajęć starano się ułożyć tak, by zapewnić studentom dni wolne od wykładów, konwersatoriów i seminariów, umożliwiając im w ten sposób realizację pracowni dyplomowych, magisterskich czy doktoranckich.

W Instytucie Fizyki harmonogramy zajęć są konsultowane ze studentami i w miarę konieczności modyfikowane. Plany zajęć na informatyce oraz informatyce stosowanej tworzone są w ścisłej współpracy z osobami odpowiedzialnymi za przygotowanie harmonogramów zajęć w poszczególnych instytutach.

Przed rozpoczęciem zajęć w danym semestrze plany zajęć były publikowane na stronach Instytutów i w serwisach WWW (w przypadku informatyki i informatyki stosowanej) oraz wywieszane na tablicach ogłoszeń.

5. Gromadzenie i udostępnianie informacji o programach i procesie kształcenia

a. Stan wdrożenia Karty kierunku

Na chwilę obecną w „Karcie kierunku” udostępnione są użytkownikom programy kształcenia wraz z opisem modułów dla kierunków: matematyka I i II stopnia (stacjonarne), matematyka II stopnia (niestacjonarne) oraz chemia II stopnia. Wprowadzone do systemu są również dane dotyczące kierunków studiów prowadzonych w Instytucie Fizyki, przy czym trwają tu jeszcze prace nad technicznymi rozwiązaniami napotkanych problemów natury informatycznej. Dla kierunku technologia chemiczna trwa wprowadzanie opisów modułów VII semestru.

b. Publikowanie sylabusów

W semestrze zimowym roku akademickiego 2014/15 dopuszczalne było jeszcze publikowanie sylabusów na stronach internetowych poszczególnych Instytutów w formie załączników. Począwszy od semestru letniego pracownicy zostali zobligowani do wypełniania elektronicznych sylabusów w systemie USOSweb.

Zgodnie z pismem rozesłanym pracownikom Uniwersytetu na początku października 2015r. przez Prorektora ds. Kształcenia i Studentów, „wraz z rozpoczęciem roku akademickiego 2015/16 wszedł w życie obowiązek wprowadzenia elektronicznych sylabusów w systemie USOSweb przewidziany w § 2 *zarządzenia nr 6 Rektora Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach z dnia 19 stycznia 2015 r. w sprawie wprowadzenia Karty kierunku oraz elektronicznych sylabusów w Uniwersytecie Śląskim w Katowicach*. Przewiduje ono m. in. obowiązek wprowadzenia przez prowadzących zajęcia do USOSweb-a kompletu informacji z sylabusu w ciągu pierwszych czterech tygodni danego semestru. Dla realizacji powyższych zadań Dział Informatycznej Obsługi Toku Studiów we współpracy z Biurem ds. Jakości Kształcenia przygotował formularz elektronicznego sylabusu w systemie USOSweb. Został on uproszczony w stosunku do dotychczas obowiązującej

formatki, jednak pozwala na zawarcie kompletu danych, które się w niej znajdowały. Wprowadzenie elektronicznego sylabusu nie będzie zatem wymuszało żadnych merytorycznych zmian w dotychczasowej dokumentacji. Sylabusy będą udostępniane jedynie członkom społeczności akademickiej UŚ po zalogowaniu do USOSweb. Władze jednostek oraz zespoły ds. jakości kształcenia będą dysponować raportami o stanie wypełnienia i zatwierdzenia sylabusów w danym semestrze”.

c. Publikowanie informacji o organizacji procesu kształcenia

Pełne ogólnodostępne informacje o organizacji procesu kształcenia oraz programach kształcenia znajdują się na stronach internetowych Instytutów oraz w serwisach WWW dla informatyki i informatyki stosowanej. Na stronie internetowej Wydziału znajdują się linki do tych informacji. Informacje te są na bieżąco wprowadzane także do systemu USOS, do którego dostęp mają studenci i pracownicy Uniwersytetu. Wydział posiada spójny system obsługujący studentów wszystkich typów, form i stopni studiów.

d. Publikowanie informacji o działaniach w ramach SZJK

Na stronie internetowej Wydziału Matematyki, Fizyki i Chemii w zakładce „System Zapewniania Jakości Kształcenia” znajdują się podstawowe i aktualne informacje o funkcjonowaniu WSZJK oraz o składach WZJK i KZZJK. Na bieżąco publikowane są też dokumenty Wydziałowego Zespołu Jakości Kształcenia (protokoły z zebrań, harmonogram działań, sprawozdania roczne), finalne raporty roczne KZZJK („Ocena efektów kształcenia na kierunku...”) oraz harmonogramy działań na rok 2015/16.

Raporty KZZJK dotyczące różnego rodzaju działań zespołów kierunkowych Instytutu Chemii są zamieszczane częściowo na stronie internetowej tegoż Instytutu (<http://chemia.us.edu.pl/chemia/student/system-zapewnienia-jakości-ksztalcenia>).

6. Informacje o najważniejszych przejawach aktywności studentów i doktorantów

- *działalność organizacji studenckich i doktoranckich (w szczególności kół naukowych),*

Na Wydziale działają cztery koła naukowe. Każde z nich prowadzi własną stronę internetową, gdzie publikuje informacje o sesjach, wyjazdach oraz innych wydarzeniach, w których uczestniczą członkowie.

1. Koło Naukowe Chemików UŚ „Aqua Regia” (<http://knch.us.edu.pl/>) liczy 29 członków. Do najważniejszych przejawów aktywności Koła w roku akad. 2014/15 należy zaliczyć:

- organizację czterech spotkań połączonych z wygłoszeniem referatów;
- wygłoszenie przez pięciu członków Koła prezentacji naukowych podczas odbywającej się w dniach 21-25 września 2015r. konferencji PTChem w Gdańsku;
- pomoc w organizowaniu ogólnopolskiej konferencji studentów i doktorantów w Chorzowie (18.09.2015), pt. „Pomiędzy naukami - zjazd fizyków i chemików”;
- współorganizację IX Święta Liczby Pi (13.03.2015), w tym przygotowanie pokazów chemicznych poprzedzanych krótkimi wykładami oraz oprowadzanie przybyłych gości po pracowniach ICH,
- udział w 11 edycji „Studenckiego Festiwalu Nauki” (13-16 kwietnia 2015) - prezentacja na katowickim rynku doświadczeń chemicznych;
- pokazy chemiczne w formie zajęć dla uczniów III LO w Bielsku Białej (13.01.2015);
- pokazy chemiczne dla gimnazjalistów szkoły im. Ignacego Łukasiewicza w Czechowicach Dziedzicach (14.04.2015);
- pokazy chemiczne dla fundacji im. Heleny i Lechosława Marszałków „Reksio” podczas Bielskiego Festiwalu Nauki i Sztuki;
- założenie fan-page'a KN „Aqua Regia” w serwisie Facebook (25.10.2014).

2. Koło Naukowe Fizyków UŚ (<http://www.knf.us.edu.pl/>) liczy 20 członków i dzieli się na dwie sekcje: Sekcję Techniczną oraz Sekcję Fizyki Teoretycznej i Dydaktycznej. Do wybranych

przejawów aktywności Koła należy zaliczyć:

- prowadzenie grupy zrzeszającej studentów Fizyki zainteresowanych działalnością KNF na portalu społecznościowym Facebook;
- cotygodniowe warsztaty „LaTeX dla każdego”;
- współorganizację IX Święta Liczby Pi, w tym warsztatów odbywających się w 6 salach IF;
- udział w „11 Studenckim Festiwalu Nauki UŚ” - pokazy azotowe, stoisko robotyki, zagadki matematyczne (przedsięwzięcie zorganizowane wspólnie z KN Matematyków);
- organizację „XIV Ogólnopolskiej Konferencji Kół Naukowych Fizyków” odbywającej się w dniach 25-28 kwietnia 2015 (www.pikniknaukowy.edu.pl) - pięciu członków KNF wygłosiło podczas konferencji referaty, a dwóch kolejnych zaprezentowało poster;
- prowadzenie comiesięcznych seminariów kołowych połączonych z wygłaszaniem referatów oraz organizację licznych spotkań KNF o charakterze otwartym;
- współorganizację XXXVIII Sesji Wyjazdowej KN Matematyków UŚ, która odbyła się w Szczyrku w dniach 8-10 maja 2015;
- publikowanie przez członków Koła artykułów w miesięczniku [Macierzator].

3. Koło Naukowe Matematyków (<http://www.knm.katowice.pl/>) liczy 14 członków. Najważniejsze przejawy aktywności Koła w roku akad. 2014/15 to:

- organizacja 8 spotkań referatowych - w jednym z nich uczestniczyli goście z zagranicy (goście opiekuna Koła);
- współorganizacja IX Święta Liczby Pi;
- uczestnictwo w Festiwalu Nauki, podczas którego w namiocie współdzielonym z KNF prezentowano m.in. programowanie robotów i eksperymenty z użyciem ciekłego azotu;
- organizacja XI międzynarodowej konferencji ISCA, która odbyła się w dniach 31.01-03.02.2015 w hotelu Gwarek w Ustroniu, a która organizowana jest na przemian przez KNM UŚ i przedstawiciele IM w Debreczynie; w ramach konferencji pięciu członków Koła wygłosiło referaty;
- organizacja XXXVII sesji KNM (Szczyrk, 7-11 listopad 2014) poświęconej algorytmom oraz współorganizacja XXXVIII sesji KNM (Szczyrk, 8-10 maja 2015) pt. „Matematyka i fizyka”;
- wydawanie miesięcznika [Macierzator]; w jego ostatnich numerach część artykułów zredagowali też członkowie Koła Naukowego Fizyków UŚ;
- organizacja corocznej zbiórki mikołajkowej - zebrane w grudniu 2014r. dary zostały przekazane podopiecznym świetlicy środowiskowej św. Wojciecha przy ul. Chopina w Katowicach.

4. Koło Naukowe Pasjonatów Informatyki (<https://www.facebook.com/knpi.us/>) liczy 8 członków, z czego 4 jest studentami naszego Wydziału. Do najważniejszych przejawów aktywności Koła w roku akad. 2014/15 należy zaliczyć cosemestralne zebrania organizacyjne i zebrania grup projektowych, współorganizację IX Święta Liczby Pi, a także realizowane w tym okresie następujące projekty:

- cykl warsztatów budowy i programowania robotów współorganizowany wraz z Miejską Biblioteką Publiczną w Piekarach Śląskich;
- projekt platformy/roboty autonomicznego sterowanego za pomocą smartfona;
- Kinect - wykorzystanie interfejsów naturalnych do sterowania robotami;
- modernizacja witryny WWW Samorządu Studenckiego UŚ.

- *udział studentów i doktorantów w badaniach prowadzonych w jednostce*

Studia III stopnia w dziedzinie nauk chemicznych:

W roku akad. 2014/15 stopień doktora nauk chemicznych nadano 5 doktorantom.

W roku akad. 2014/15 doktoranci opublikowali 48 prac naukowych w czasopismach z listy filadelfijskiej.

Ośmiu doktorantów odbywało staże naukowe (4 krajowe i 4 zagraniczne):

staże zagraniczne:

- Faculty of Pharmacy, University of Veterinary and Pharmaceutical Sciences, Brno, Czechy (udział 2 doktorantów),

- Department of Biophysical and Molecular Oncology, Institute of Biophysics Academy of Sciences, Brno, Czechy (udział 1 doktoranta),
- Hala Laboratory of Separation Processes, Institute of Chemical Process Fundamentals, Praga, Czechy (udział 1 doktoranta);

staże krajowe:

- staż w ramach Projektu pt. „Partnerstwo-Aktywizacja-Staże-PAS”, Centrum Badań Środowiska „SORBCHEM” Sp. z o.o., Ruda Śląska (udział 3 doktorantów)
- staż naukowy w laboratorium toksykologicznym Toxlab Sp. z o.o., Katowice (udział 1 doktoranta).

Ponadto jeden doktorant odbył staż w ramach programu TOP 500 Innovators, organizowanym przez MNiSW, a dotyczącym kształtowania umiejętności miękkich (Lund University, Szwecja).

Siedemnastu studentów uczestniczyło w projekcie Innowacyjne materiały i nanomateriały z polskich źródeł renu i metali szlachetnych dla katalizy, farmacji i organicznej elektroniki – ORGANOMET (Grant NCBiR nr: PBS2/A5/40/2014).

Studia III stopnia w dziedzinie nauk fizycznych:

W roku akad. 2014/15 stopień doktora nauk fizycznych nadano 7 doktorantom.

W roku kalendarzowym 2014 doktoranci opublikowali 32 prace naukowe.

Projekty z udziałem doktorantów w ramach programów MNiSW : 1 – kontynuacja.

W roku akad. 2014/15 doktoranci brali udział w realizacji 6 grantów promotorskich NCN.

Zgłoszone zostały 3 patenty.

Studia III stopnia w dziedzinie nauk matematycznych:

W roku akad. 2014/15 stopień doktora nauk matematycznych nadano 2 doktorantom.

W roku akad. 2014/15 doktoranci opublikowali 7 prac naukowych.

W roku 2014 jeden doktorant miał przyznany grant dla młodych naukowców (temat badawczy: *Stochastyczne modelowanie ekspresji genu*).

W czerwcu 2015 jeden z doktorantów otrzymał grant INTER z FNP (II nagroda oraz nagroda publiczności), przy czym realizuje go w Centrum Nowych Technologii UW (od sierpnia 2015 do lipca 2016).

- *nagrody, wyróżnienia i stypendia zewnętrzne uzyskane przez studentów i doktorantów*

studenci:

Roksana Brodnicka - studentka trzeciego roku studiów I stopnia kier. matematyka - otrzymała wyróżnienie w Konkursie na Najlepszego Studenta RP „Studencki Nobel 2015”.

Dawid Zych - student studiów I stopnia kier. technologia chemiczna - został laureatem IV edycji programu „Diamentowy Grant 2015” (*Binuklearne mono- i bimetaliczne związki kompleksowe mostkowane pochodnymi pirenu - synteza i właściwości*).

Małgorzata Pakuła - studentka studiów II stopnia kier. matematyka uzyskała III nagrodę edycji 2014 organizowanego przez Oddział Wrocławski PTM konkursu na najlepszą pracę studencką z teorii prawdopodobieństwa i zastosowań matematyki (praca magisterska pt. *Multi-skill staffing algorithms in call centers*; promotorzy: prof. Ger Koole z Vrije Universiteit Amsterdam i dr Andrzej Olbryś z IM UŚ).

Czterech studentów naszego Wydziału otrzymało stypendium Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego - trzech z nich to studenci studiów drugiego stopnia kierunku chemia, a jeden studiuje na kierunku technologia chemiczna.

doktoranci:

Dziesięciu doktorantom studiów III stopnia w dziedzinie nauk chemicznych przyznano stypendia w ramach programu stypendialnego na rzecz innowacyjnego Śląska – *DoktoRis*, a dwum kolejnym stypendia w ramach projektu Optymalnego Rozwoju i Staże z Technologii – *Forszt*.

Jeden z doktorantów studiów III stopnia w dziedzinie nauk fizycznych otrzymał stypendium Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego.

Dr Bartłomiej Gardas - student studiów III stopnia z dziedziny nauk fizycznych - otrzymał nagrodę Polskiego Towarzystwa Fizycznego za rozprawę doktorską *Riccati equation in studies of spin-boson systems*.

- udział studentów i doktorantów w programach wymiany krajowej i międzynarodowej

Z wyjazdów zagranicznych organizowanych w ramach programu ERASMUS+ w roku akad. 2014/15 skorzystało 7 studentów z Instytutu Fizyki oraz 5 studentów z Instytutu Chemii.

Na przełomie czerwca i lipca 2015r. 18 studentów III roku studiów pierwszego stopnia (będących uczestnikami projektu *Matematyka kodem nowoczesności*, którego koordynatorem jest wspomniany już dr hab. Henryk Gacki) wzięło udział w miesięcznym stażu w Department of Information Engineering Computer Science and Mathematics, University of L'Aquila.

W 2015r. studentka matematyki - Roksana Brodnicka - odbyła w ramach projektu PAS miesięczną praktykę w University of L'Aquila.

7. Dobre praktyki jednostki w zakresie jakości kształcenia.

Do dobrych praktyk Wydziału warto zaliczyć wszelkie rozwiązania przyczyniające się do udoskonalania programów kształcenia polegającego m.in. na dostosowywaniu ich do potrzeb rynku pracy. Do takich należą:

- działanie Rad Programowych, w skład których wchodzi pracownicy danych kierunków, przedstawiciele studentów, specjalistów zewnętrznych i pracodawców,
- otwarte zebrania ze studentami poszczególnych kierunków i stopni studiów, owocem których są na ogół sprawozdania przedkładane odpowiednim KZZJK, WZJK, a także pracownikom funkcyjnym odpowiedzialnym za proces kształcenia.

Katowice, 19.01.2016

zredagował
dr Dariusz Sokołowski
Pełnomocnik Dziekana Wydziału Mat-Fiz-Chem
ds. Jakości Kształcenia

Raport został sporządzony w oparciu o dokumentację dostarczoną przez członków WZJK i KZZJK oraz informacje uzyskane od pracowników Dziekanatu i koordynatorów projektów, w których uczestniczyli pracownicy i studenci Wydziału, a także na podstawie sprawozdań Kół Naukowych.

Raport z oceny własnej Wydziału Nauk o Ziemi w zakresie jakości kształcenia w roku akademickim 2014/2015

I Informacje wstępne

1. Informacje o WZJK i KZZJK (*data powołania, składy, opis struktury*)

W roku akademickim 2014/2015 Wydziałowy Zespół Jakości Kształcenia na Wydziale Nauk o Ziemi pracował w składzie:

- Wydziałowy Pełnomocnik ds. Jakości Kształcenia – Przewodnicząca zespołu - dr hab. Urszula Myga-Piątek
- Członkowie: KZZJK geologia dr hab. Justyna Ciesielczuk, dr Piotr Siwek, dr hab. Magdalena Misz-Kennan,
- Członkowie KZZJK geografia: dr Sławomir Pytel, dr hab. Franciszek Kłosowski, dr hab. Ewa Łupikasza,
- Członkowie KZZJK geofizyka: dr Ryszard Dubiel, dr Jolanta Pierwoła, dr Iwona Stan-Kłęczek,
- Przedstawiciel doktorantów: mgr Dorota Rożek
- Przedstawiciele studentów: Oktawia Sobeczko (geologia); Barbara Bieta (geofizyka), Aleksandra Niedźwiedzka (geografia)
- Pracownicy administracyjni: Jolanta Mielczarek; mgr Joanna Kidawa

2. Informacje o stanie prac nad wdrożeniem SZJK w jednostce.

W celu monitorowania, oceny i doskonalenia jakości kształcenia podejmowane są przez poszczególne KZZJK coroczne działania służące ocenie i efektów kształcenia. Raz do roku – z początkiem każdego roku akademickiego odbywają się otwarte informacyjno-dyskusyjne zebrania wszystkich pracowników naukowo-dydaktycznych Wydziału, służące upowszechnieniu informacji o nowych zasadach i obowiązkach w pracownikach oraz wymaganych procedur dydaktycznych. Spotkania te mają charakter szkoleniowy i służą szerokiej wymianie opinii i zgłaszaniu uwag do SZJK.

Monitorowanie realizacji Polityki i Strategii WZNoZ odbywa się na bieżąco poprzez działania Kierunkowych Zespołów Jakości Kształcenia, zaplanowany i działający system hospitacji, ankietyzacji oraz analizy i weryfikacji efektów kształcenia. Ewentualne stwierdzone problemy są rozwiązywane na bieżąco w porozumieniu z kierownikami jednostek, Dziekanem WNoZ oraz Radą Wydziału.

Raporty oceny efektów kształcenia są przedkładane Przewodniczącej WZZJK, a następnie przedstawiane przez nią Radzie Wydziału. Raporty są wykorzystywane do przygotowywania przez Przewodniczącą do corocznego Raportu z oceny własnej Wydziału Nauk o Ziemi w zakresie jakości kształcenia, a te przedkładane UZZJK. Wnioski i zalecenia z Raportów oceny Efektów Kształcenia KZZJK są omawiane indywidualnie przez członków Zespołów z poszczególnymi prowadzącymi, a także wprowadzane są zmiany w programach dydaktycznych System jest auto monitorowany i stale doskonalony. Jego integralną częścią są przyjmowane systematycznie przez Radę Wydziału procedury.

3. Informacje o akredytacjach w jednostce (o ile były takie w roku 2014/2015).

W roku akademickim objętym sprawozdaniem na Wydziale Nauk o Ziemi rozpoczęła się akredytacja instytucjonalna WNoZ UŚ. Raport Oceny własnej jednostki obejmował trzyletni, a w niektórych pięcioletni okres sprawozdawczy. Raport został przygotowany przez powołany przez Dziekana Zespół i wysłany do Państwowej Komisji Akredytacyjnej 12 września 2015 r. Wizytacja PAK-i miała miejsce w dniach 12-14 listopada 2015 r. Podczas wizytacji odbyło się szereg spotkań, w tym z całym zespołem WZZJK. Komisja otrzymała komplet wymaganych informacji i procedur związanych z zapewnienia jakości kształcenia, w tym:

- Procedury Systemu dotyczące dostępności i aktualności informacji o programach studiów, zakładanych efektach kształcenia oraz organizacji i procedur toku studiów
- Procedura gromadzenia, przetwarzania i analizowania informacji pozyskiwanych w wyniku stosowania narzędzi WSZJK
- Procedura wsparcia studentów
- Procedury Wewnętrznego Systemu Zapewnienia Jakości dotyczące infrastruktury dydaktycznej (pomieszczenia dydaktyczne, laboratoria i biblioteki), ich wyposażenia i adekwatności do realizowanych zadań dydaktycznych
- Procedura oceny zajęć dydaktycznych prowadzonych przez nauczycieli akademickich na WNoZ UŚ
- Procedura wykorzystania ankiet studenckich w procesie zapewnienia jakości kształcenia na Wydziale Nauk o Ziemi Uniwersytetu Śląskiego
- Procedury Systemu dotyczące monitorowania losów absolwentów i oceny efektów kształcenia na rynku pracy
- Procedura umożliwiająca ocenę rekrutacji kandydatów, osiągnięcia efektów kształcenia przez studentów
- Procedury udziału przedstawicieli rynku pracy w określeniu efektów kształcenia i w ocenie osiągnięcia tych efektów kształcenia (na rynku pracy).
- Procedury Systemu nadzorujące proces tworzenia i doskonalenia programów studiów
- Opis procedur przeciwdziałania powstawaniu zjawisk patologicznych

28 grudnia wpłynął Do Rektora raport z wizytacji Zespołu Oceniającego PKA. W siedmiu kategoriach będących przedmiotem oceny, WNoZ otrzymał oceny „wyróżniające”, „w pełni” i „znacząco”. Od pierwszych dni stycznia 2016 podjęto czynności służące przygotowaniu odpowiedzi na przedstawione oceny. Aktualnie oczekiwany jest ostateczna ocena instytucjonalna zespołu oceniającego PAK-i.

4. Inne.

Polityka jakości kształcenia (PJK) została określona zgodnie z projektem polityki jakości kształcenia Uniwersytetu Śląskiego. Głównym celem PJK na Wydziale Nauk o Ziemi UŚ w zakresie edukacji jest wykształcenie (przygotowanie) absolwentów, którzy:

- posiadają wiedzę i umiejętności merytoryczne z zakresu nauk o Ziemi na bardzo wysokim poziomie;
- legitymują się pożądanymi kompetencjami społecznymi, prezentują wysokie standardy etyczne i wykazują zaangażowanie społeczne wynikające z kultury Universitas;
- są przygotowani do wyzwań współczesnego świata oraz wymagań i oczekiwań globalnego rynku pracy;

Doskonalenie procesu kształcenia przebiega przez:

- stałe podnoszenie i rozwijanie na Wydziale szeroko rozumianej kultury jakości kształcenia, która wyraża się poprzez projakościowe postawy i działania członków społeczności akademickiej i relacje między nimi.
- wdrożenie i doskonalenie formalnego systemu zapewniania jakości kształcenia (SZJK) stanowiącego zestaw jasno określonych, spójnych struktur i procedur służących zapewnieniu jakości kształcenia.

II Działania na rzecz jakości kształcenia

1. Doskonalenie programów kształcenia i jego efektów

- a. Informacje o zmianach w programach kształcenia wynikających z wymogu dostosowania do KRK (*jakie kierunki z rozbiciem na formy, stopnie, poziomy*)

W roku 2014/2015 Wydział Nauk o Ziemi kształcił studentów na kierunkach: Geografia, Geologia oraz międzywydziałowych studiach z zakresu Geofizyki i Ochrony Środowiska Program studiów geograficznych prowadzony był według obowiązujących standardów w systemie dwustopniowym (I i II stopnia). W roku akademickim 2014/2015 studenci **geografii** studiów II stopnia mieli do wyboru jedną z następujących specjalności tj.:

- Geograficzne systemy informacyjne – GIS
- Hydroklimatologia
- Rekonstrukcja środowiska geograficznego
- Zintegrowane gospodarowanie środowiskiem
- Geografia społeczno-ekonomiczna
- Zagospodarowanie przestrzenne
- Gospodarka turystyczna
- Turystyka międzynarodowa
- Eksploracja obszarów polarnych i wysokogórskich.

W roku akademickim 2014/2015 Największym zainteresowaniem cieszyły się specjalności: Turystyka Międzynarodowa, GIS i Rekonstrukcja Środowiska,

W roku akademickim 2014/2015 program studiów z zakresu **geologii** realizowany był w systemie dwustopniowym (I i II stopnia). Studia magisterskie prowadzone były w ramach pięciu specjalności:

- Geochemia, mineralogia i petrografia (GMI),
- Geologia ogólna i poszukiwawcza (GOP),
- Hydrogeologia i ochrona środowiska wodnego (HOW),
- Ochrona litosfery i złóż (OLZ),
- Paleontologia i stratygrafia (PST).

Studia na kierunku **geofizyka** były studiami międzywydziałowymi, prowadzonymi przez WNoZ i Instytut Fizyki UŚ w systemie dwustopniowym (I i II stopnia). W roku akademickim 2014/2015 zrealizowano studia licencjackie i uruchomiono studia drugiego stopnia.

Wprowadzono zmiany w dotychczasowych programach studiów na kierunku Geografia i Geofizyka

Międzywydziałowy charakter mają także studia **ochrona środowiska** (wspólnie z wydziałem Biologii, Fizyki i Chemii). Na wydziale Nauk o Ziemi realizowana była specjalność Geoekologia.

w roku akademickim 2014/2015 przygotowano nowe propozycje studiów podyplomowych:

- Gospodarka przestrzenna (wspólnie z Wydziałem Architektury Politechniki Śląskiej w Gliwicach) – (przygotowane na rok akademicki 2015/2016)
- Zastosowanie współczesnych metod hydrologii w inżynierii, gospodarce wodnej i ochronie przeciwpowodziowej – (przygotowane na rok akademicki 2015/2016)

Na III stopniu kształcenia – Status doktoranta miało na kierunku geografia – 34 osób i na kierunku geologia – 35 osób. W roku 2014/2015 przyjęto 17 doktorantów (geografia – 9, geologia – 8). Ponadto 11 doktorantów ukończyło już studia doktoranckie; na geografii – 8, na geologii – 3; otwarło przewód doktorski, w zakresie geografii – 3, geologia – 3; W roku akademickim 2014/2014 odbyło się 5 obron doktoratów: stopień doktora w zakresie geografii uzyskały 2, osoby, a w zakresie geologii – 3.

na Interdyscyplinarne Studia Polarne przyjęto we wrześniu 2014 r. 20 doktorantów.

- b. Nowe programy kształcenia i likwidacja dotychczasowych (*kierunki, specjalności, zamiar utworzenia/zlikwidowania i stan zaawansowania prac*)

W związku z nowymi specjalnościami przygotowano nowe programy kształcenia oraz zweryfikowano dotychczasowe programy na istniejących specjalnościach dostosowując je do KRK.

W 2014/2015 r. ponownie nie uruchomiono studiów I stopnia „Studia regionalne” Studia zostały zawieszono na pierwszej Radzie Wydziału roku akademickiego 2015/2016. Aktualnie trwają prace nad modyfikacją programu jako studiów międzywydziałowych o zmienionej nieco nazwie (administracja i zarządzanie regionami – wspólnie z Wydziałem Prawa i Administracji). Zakończono prace na powołaniem studiów inżynierskich pod nazwą **Inżynieria zagrożeń środowiska** oraz **Geologia stosowana**, które uruchomiono od roku akademickiego 2015/2016.

Nabór na studia w roku 2014/2015 przedstawiał się następująco:

- studia I stopnia:**
 - na kierunku geografia – 100 osób
 - na kierunku geologia – 69 osób
 - nie kierunku geofizyka – 27 osób
- studia II stopnia**
 - na kierunku geografia – 84 osoby
 - na kierunku geologia – 64 osoby
 - nie kierunku geofizyka – 11 osób

Absolwenci studiów 2014/2015

W roku 2014/2015 studia na Wydziale Nauk o Ziemi ukończyło: (zakres dat 01.06.2015 r. do 31.12.2015)

- **studia I stopnia:**
 - na kierunku geografia – 80 osób
 - na kierunku geologia – 34 osoby
 - nie kierunku geofizyka – 26 osób
 - **studia II stopnia**
 - na kierunku geografia – 77 osób (plus na studiach niestacjonarnych – 16 osób)
 - na kierunku geologia – 34 osoby
 - nie kierunku geofizyka – 4 osoby
 - **studia jednolite magisterskie**
 - na kierunku geologia, specjalność geofizyka – 2 osoby
- c. *Zgodność programów z misją i strategią uczelni oraz jednostki (o ile jednostka je posiada – stan zaawansowania prac nad misją/strategią)*

Wydział posiada opracowaną i przyjętą na radzie Strategię Rozwoju Wydziału Nauk o Ziemi. Procedurę przygotowania przedstawiono w raporcie 2012/2013. Realizując zapisy strategii przygotowano oferty nowych programów studiów i specjalności.

Wyrazem pozycji Wydziału jest nabór studentów z wszystkich regionów Polski. Prowadzone są działania systemowe – zarówno w szkołach ponadgimnazjalnych kształcących kandydatów na studentów Wydziału jak i rozpoznawane są oczekiwania potencjalnych pracodawców. Fakt powołania na Wydziale Nauk o Ziemi Krajowego Naukowego Ośrodka Wiodącego (KNOW) znacząco wzmocnił i urozmaicił dotychczasowy potencjał dydaktyczny Wydziału. Rzetelne kształcenie i innowacyjna oferta dydaktyczna jest wpisana w Strategię rozwoju WNoZ.

- d. *Sposób uwzględnienia wyników badania losów absolwentów (o ile zostały uwzględnione; opis na czym polegał)*

Od 2014/2015 badany jest poziom satysfakcji ze studiów absolwentów UŚ. Na podstawie ankietyzacji można stwierdzić, że:

Ankiety wypełniło 15 absolwentów: 8 geografii, 4 geologii i 3 geofizyki.

Poziom zadowolenia i satysfakcji ze studiów jest zadawalający lub wysoki. Wskazano jednak w komentarzach (pytanie otwarte) na konkretne mankamenty systemu edukacyjnego, które będą rozesłane do wszystkich kierowników Katedr za pośrednictwem KZZJK. Ankietyzacja powinna mieć charakter zwrotny, a jej wyniki powinny znacząco wpłynąć na podniesienie jakości kształcenia. Bardzo wysoko oceniono fakt licznych zajęć terenowych, ćwiczeń i praktyk, które są mocną stroną Wydziału. Za słabą stroną uznano brak studiów inżynierskich na geologii, co zostało już uwzględnione w uruchomieniu studiów z geologii stosownej od roku 2015/2016. Wskazano na konieczność zmodyfikowania programów niektórych przedmiotów, tak aby treści nie powtarzały się wielokrotnie. Wysoko oceniono kompetencje kadry dydaktycznej oraz profesjonalizm obsługi administracyjnej. Niestety wysuniecie reprezentatywnych wniosków uniemożliwia zbyt niska liczba absolwentów biorących udział w ankiecie. Należy czynić starania o większy udział ankietowanych.

- e. *Udział interesariuszy wewnętrznych i zewnętrznych w tworzeniu programów kształcenia (o ile zostały uwzględnione; opis na czym polegał)*

Wydział Nauk o Ziemi posiada rozbudowany system współpracy z interesariuszami zewnętrznymi:

Osoby oraz reprezentowane firmy będą stanowić tzw. otoczenie społeczne i przedsiębiorcze Wydziału. Szeroka współpraca z interesariuszami zewnętrznymi pozwoliła dostawać ofertę

edukacyjną do wymogów współczesnego globalnego rynku pracy. W roku 2014/2015 trwały prace nad doбором Rady Programowej Wydziału Nauk o Ziemi. Pełny Skład Rady zostanie przyjęty na wiosennym posiedzeniu Rady Wydziału 2016.

- f. Sposób uwzględnienia wzorców międzynarodowych (*o ile zostały uwzględnione; opis na czym polegał*).

Nastąpiło umiędzynarodowienie oferty edukacyjnej i wzrosła mobilność studentów, czego wyrazem jest m.in. rosnący udział studentów z zagranicy, co sprawiło, że Wydział osiągnął cenną pozycję międzynarodową na rynku usług edukacyjnych (rośnie udział studentów z zagranicy). Wzorem poprzednich lat przeprowadzono konsultacje ze studentami, którzy uczestniczyli w programie Erasmus na temat realizowanych przez nich programów w trakcie wymiany, próbując uchwycić różnice i podobieństwa w programach studiów w ośrodkach w których studiowali. Pełnomocnikiem ds. kontaktów międzynarodowych jest dr hab. Jolanta Barda.

Studenci i pracownicy WNoZ mogą uczestniczyć w różnych programach wymiany międzynarodowej. WNoZ podpisał umowy o międzynarodowej wymianie studentów i pracowników z 19 uczelniami partnerskimi w ramach Programu CEEPUS i z 9 uczelniami w ramach Programu Erasmus Plus. Współpraca międzynarodowa prowadzona jest również w ramach formalnych umów dwustronnych (np. Umowa bilateralna pomiędzy Uniwersytetem Śląskim i Uniwersytetem im. Ahmadu Bello w Zarii, Nigeria) oraz umów będących efektem kontaktów pracowników Wydziału z partnerami zagranicznymi.

W oparciu o zgłoszone przez pracowników WNoZ propozycje przedmiotów, została utworzona oferta dydaktyczna zajęć prowadzonych w językach: angielskim (90 przedmiotów) i rosyjskim (9 przedmiotów). Z oferty korzystają zarówno studenci i doktoranci z zagranicznych uczelni partnerskich, realizujący część swoich studiów na WNoZ, jak również studenci WNoZ. Informacje i szczegółowe zasady korzystania z oferty Programów Międzynarodowych wraz z listą uczelni partnerskich oraz listą przedmiotów prowadzonych w językach obcych zamieszczono na stronie promującej aktywność międzynarodową wśród studentów i pracowników WNoZ – Academic mobility (<http://www.krsg.us.edu.pl/ceepus/>).

- g. Sposób uwzględnienia potrzeb rynku pracy (*o ile zostały uwzględnione; opis na czym polegał*)

Wydział nie prowadził analiz rynku pracy pod kątem zatrudnienia absolwentów. wykorzystywano jedynie doświadczenia i opinie indywidualnych kontaktów z absolwentami. w przyszłości (od 2015 r.) rolę taką przejmie Rada Programowa Wydziału.

2. System weryfikacji efektów kształcenia dla poszczególnych kierunków

- a. Proces weryfikacji efektów kształcenia (*czy zostały określone modułowe efekty kształcenia, metody ich weryfikacji, kryteria ocen, zasady realizacji praktyk*)

WZZJK oraz KZZJK prowadziły wewnętrzne zebrania podczas których prowadzono konsultacje w sprawie nowych specjalności i nowego kierunku studiów; organizowano także krótkie szkolenia problemowe związane z wprowadzaniem modułów i sylabusów do systemu USOS. Szkolenia organizowane były dla wszystkich nauczycieli akademickich wydziału

a także dodatkowo w ramach Katedr. Ponadto trwała weryfikacja i aktualizacja programów studiów. Każdy nauczyciel akademicki miał możliwość przedstawienia propozycji nowych przedmiotów jak i dostosowania do KRK dotychczasowych. Propozycje były przedstawiane zespołom powołanym do wdrożenia KRK na wydziale. Opracowano efekty kształcenia oraz sylabusy na wszystkich kierunkach kształcenia. Rozpoczęto proces wprowadzania Karty Kierunków (wprowadzanie modułów i sylabusów) do systemu USOS.

Kierunkowe Zespoły ds. zapewnienia Jakość Kształcenia przeprowadziły ocenę i weryfikację efektów kształcenia na wybranych specjalnościach wszystkich trzech kierunków studiów. Raporty z ocen zostały przedłożone do pełnomocnika Wydziałowego Zespołu Jakości Kształcenia

b. *Zasady dyplomowania (czy są sformułowane i stosowane).*

Dyplomowanie odbywa się według zasad określonych w regulaminie studiów. Aktualnie trwają prace nad ujednoczeniem i uszczegółowieniem zasad dyplomowania. Były one przedmiotem konsultacji r.

Ponadto podjęto prace nad umożliwieniem studentom dyplomowanie w oparciu o zapisy ustawowe, iż „Pracę dyplomową magisterską może stanowić artykuł lub cykl artykułów naukowych - zgodnie z ustawą z dnia 27 lipca 2005 r. (Dz. U. z 2012 r. poz. 572, 742, 1544, z 2013 r. poz. 675, 829, 1005, 1588, 1650, z 2014 r. poz. 7, 768, 821, 1004, 1146, 1198, z 2015 r. poz. 357, 860, 1187) Prawo o szkolnictwie wyższym Praca dyplomowa jest samodzielnym opracowaniem określonego zagadnienia naukowego lub artystycznego lub dokonaniem artystycznym prezentującym ogólną wiedzę i umiejętności studenta związane z danym kierunkiem studiów, poziomem i profilem kształcenia oraz umiejętności samodzielnego analizowania i wnioskowania. Pracę dyplomową może stanowić w szczególności praca pisemna, opublikowany artykuł, praca projektowa, w tym projekt i wykonanie programu lub systemu komputerowego, oraz praca konstrukcyjna, technologiczna lub artystyczna. Regulamin Studiów w Uniwersytecie Śląskim w § 30 pkt. 4 definiuje, że za pracę dyplomową może być uznana wyłącznie praca przygotowana samodzielnie przez studenta. W wyjątkowych przypadkach, jeśli można ustalić fragmenty samodzielnie przygotowane przez studenta, za pracę dyplomową może być uznana praca zespołowa. Zarządzenie nr 16 Rektora Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach z dnia 28 stycznia 2015 r. w sprawie wprowadzenia procedury składania i archiwizowania pisemnych prac dyplomowych w § 2 podkreśla, że podczas rejestracji pracy konieczne jest podanie współautorów pracy.

Szczegółowy regulamin jest w toku przygotowywania i konsultowania prawnego.

c. **Monitorowanie weryfikacji efektów kształcenia (w tym także osiągniętych w ramach praktyk zawodowych)**

W roku 2015 dokonano weryfikacji efektów kształcenia za rok akademicki 2014/2015 na trzech kierunkach. Praca została wykonana przez KZZJK. Wnioski z prac zespołów są następujące:

- **Ocena podsumowująca weryfikację efektów kształcenia na kierunku Geologia**

Przedmiot oceny: osiągnięcie efektów kształcenia dla wybranych modułów, które według zasad, były prowadzone dla wszystkich lat studiów licencjackich i magisterskich i obejmowały wszystkie specjalizacje.

Paleontologia w I semestrze studiów licencjackich; Tektonika i geologia strukturalna w III semestrze studiów licencjackich, Geologia i ekonomika złóż - ćwiczenia terenowe po VI semestrze studiów licencjackich; przedmiot obowiązuje na wszystkich specjalnościach, Ocena oddziaływania na środowisko 1 i 2 w III i IV semestrze studiów magisterskich, przedmiot obowiązuje na wszystkich specjalnościach; Petrologia węgla w V semestrze studiów licencjackich, specjalność mineralogia, geochemia, petrografia; Sozologia terenów górniczych w I semestrze studiów magisterskich, dla specjalności geologia ogólna i poszukiwawcza; Gruntoznawstwo inżynierskie w I semestrze studiów magisterskich, dla specjalności hydrogeologia i ochrona środowiska wodnego; Metody geofizyczne w poszukiwaniu węglowodorów w III semestrze studiów magisterskich, dla specjalności ochrona litosfery i zasobów złóż; Stratygrafia ekosystemowa – ćwiczenia terenowe w I semestrze studiów magisterskich, dla specjalności paleontologia i stratygrafia.

Podczas weryfikacji stwierdzono:

□ Braki i błędy w opisach modułów:

- niektóre efekty modułowe odnoszą się do niewłaściwych efektów kierunkowych, np. efekty kształcenia dające umiejętności odniesione są do kierunkowych efektów z zakresu wiedzy.
- przypisanie efektom kształcenia modułu niewłaściwych kodów efektów kształcenia kierunku.
- niezgodności opisu modułu zamieszczonego w „Karcie kierunku” z wersją papierową dostarczoną Zespołowi (co świadczy o istnieniu kilku wersji tego dokumentu, z których wersja zamieszczona w „Karcie” niekoniecznie jest najaktualniejsza. Również rozbieżności pomiędzy elektroniczną wersją opisu modułu a sylabusem (w wersji elektronicznej i papierowej) oraz pomiędzy tymi wersjami.
- rozbieżności pomiędzy sposobami weryfikacji efektów kształcenia wymienionymi w opisie modułu, sylabusie i dokumentami rzeczywiście dostarczonymi Zespołowi do weryfikacji.
- brak wyszczególnienia niektórych form weryfikacji w opisie modułu mimo iż jest w sylabusie i są faktycznie realizowane.

□ Braki i błędy w sylabusach:

- brak nazwisk części lub wszystkich osób prowadzących dane zajęcia w roku akademickim.
- rozbieżności w nazewnictwie form weryfikacji pomiędzy sylabusem a opisem modułu, np. Na stronie wydziałowej w karcie kierunku jest: ocena pracy na wykładach oraz prezentacji projektu o zmianach środowiska, test zaliczeniowy w sylabusie: referat zaliczeniowy oraz dyskusja i projekt zaliczeniowy.
- niezatwierdzenie sylabusu w USOSWeb powoduje, że nie jest on dostępny dla studentów.
- w sylabusie podany adres strony internetowej kieruje do strony Katedry, na której nie podano informacji dotyczących ocenianego modułu.
- niejasne kryteria zaliczenia (lub niezaliczenia) niektórych form weryfikacji, np. notatnik terenowy.
- brak informacji jakie konsekwencje dla zaliczenia przedmiotu ma negatywne zweryfikowanie efektów kształcenia za pomocą jednej z form (np. notatnik terenowy) – czy uniemożliwia zaliczenie modułu i wiąże się z koniecznością powtarzania go w następnym roku, czy też pozwala go zaliczyć z odpowiednio niższą oceną; jak w tej sytuacji weryfikowane są te efekty kształcenia.

□ Braki i błędy w dokumentach generowanych przez USOS:

- rozbieżność pomiędzy składem osobowym zespołu prowadzącego ćwiczenia generowanym przez USOS (np. protokoły), a sylabusem.
- nie przedstawienie do oceny niektórych form weryfikacji. W jaki sposób udokumentować osiągnięcie efektów kształcenia, jeżeli formą weryfikacji jest np. notatnik terenowy stanowiący własność studenta?
- sytuacja w której w ostatnim dniu ćwiczeń terenowych student nie może uzyskać oceny potwierdzającej osiągnięcie przez niego zakładanych efektów kształcenia, gdyż osoby dokonujące weryfikacji wymagają wykonania opisanych w sylabusie form weryfikacji w czasie po zakończeniu tych ćwiczeń.

Ocena podsumowująca weryfikację efektów kształcenia na kierunku Geografia

Do oceny efektów kształcenia na kierunku Geografia wybrano następujące moduły Geografia turystyczna świata, Ćwiczenia terenowe z hydrologii; Podstawy kształtowania i ochrony środowiska; Geografia społeczna; Gleboznawstwo i geografia gleb; Geografia Regionalna Świata; Klimat miasta i planowanie przestrzenne; Sozologiczne podstawy gospodarowania środowiskiem;

Wnioski i zalecenia zespołu oceniającego

- Zwrócono uwagę na pojawiający się problem weryfikacji w module tych samych efektów kształcenia przez dwie formy (wykład i ćwiczenia)
- Zaleca się zwiększenie w niektórych modułach ilości efektów kształcenia
- Zaleca się wprowadzenie wszystkich stosowanych metod weryfikacji efektów kształcenia w opisie sylabusu
- Należy koniecznie uzupełnić informacje w sylabusie (USOS), aby była pełna (np. o sposobie ustalenia oceny końcowej z modułu)
- Zaleca się weryfikację wszystkich zmieszczonych w sylabusie efektów kształcenia
- Zaleca się stosowanie form weryfikacji efektów kształcenia ściśle do zapisów modułu i sylabusu

Ocena podsumowująca weryfikację efektów kształcenia na kierunku Geofizyka

Do oceny efektów kształcenia na kierunku Geofizyka na studiach I stopnia w roku akademickim 2014/2015 wybrano trzy przedmioty (moduły): Geofizyka Stosowana 2, Język angielski, Ćwiczenia Terenowe z Geodezja i Kartografia oraz Geologia ekonomiczna i Metody inwersyjne w geofizyce na studiach II stopnia. Do oceny wybrano wyżej wymienione moduły ze względu na różnorodne formy weryfikacji efektów kształcenia takie jak testy, sprawdziany pisemne, sprawdziany ustne, sprawozdania pisemne i projekty

Wnioski i zalecenia zespołu oceniającego:

Przyjęte formy weryfikacji efektów kształcenia w zdecydowanej większości ocenianych przedmiotów należy uznać za właściwe. Zaleca się wprowadzenie poprawek w sylabusie modułu Metody inwersyjne w geofizyce. Ponowna ocena efektów kształcenia modułu Metody inwersyjne w geofizyce w następnym roku akademickim na podstawie kompletu dostarczonych dokumentów.

3. Zapewnienie wysokiej jakości kadry dydaktycznej

- a. Raport z wyników ankiety oceny zajęć dydaktycznych (*dane o skali – liczba arkuszy, liczba pracowników; średnia, jeśli ją obliczano, sposób uwzględniania wyników*)

W roku akademickim 2014/2015 przeprowadzono ankietyzację większości nauczycieli akademickich. Wyniki ankiet są w dyspozycji poszczególnych pracowników oraz pozostają do wglądu dziekana WNoZ UŚ. Opracowano wewnętrzną procedurę ankietowania dostępną na stronie internetowej Wydziału.

- b. Raport z hospitacji zajęć dydaktycznych (*jeśli je przeprowadzono; dane o skali – liczba arkuszy, liczba pracowników; sposób uwzględniania wyników*)

Decyzją WZZJK hospitacją objęto jedynie doktorantów. W roku akademickim 2014/2015 wdrożono procedury hospitowania doktorantów WNoZ UŚ. Przygotowano odpowiedni formularz recenzji. Za hospitowanie doktorantów odpowiedzialni są Kierownicy Katedr lub/i wskazane przez nich osoby (najczęściej opiekunowie i promotorzy doktorantów). Wykaz hospitowanych osób jest zebrany w dokumentacji WZZJK, natomiast wypełnione formularze hospitacji są w dyspozycji Kierowników Katedr. Łącznie objęto hospitacją 47 osób, które uzyskały oceny dobre oraz wprowadzono szereg zaleceń indywidualnych wyrażonych w arkuszach hospitacji.

- c. Zbiorcze wyniki oceny okresowej pracowników

W roku akademickim 2014/2015 Komisja ds. Oceny Nauczycieli Akademickich oceniła łącznie 70 pracowników. Uzyskali oni oceny:

- Pozytywna – 61
- Warunkowa – 7
- Negatywna – 2

- d. Ocena spełnienia wymogów formalnych dotyczących kadry dydaktycznej (*minimum kadrowe, zgodność prowadzonych badań z obszarami kształcenia, ewentualne zagrożenia*)

Wydział spełnia wymogi formalne dotyczące kadry dydaktycznej na wszystkich trzech kierunkach.

- Profesorów tytularnych – 17
- Dr hab. na stanowisku profesora – 6
- Dr hab. na stanowisku adiunkta – 39 + 1 na stanowisku st. wykładowcy
- Dr na stanowisku adiunkta - 42
- Dr na stanowisku starszego wykładowcy – 26
- Dr na stanowisku asystenta – 3
- Mgr na stanowisku asystenta – 4

4. Działania na rzecz zapewniania studentom dydaktycznego, naukowego i materialnego wsparcia w procesie uczenia się

- a. Ocena wsparcia dla studentów i doktorantów

- opieki naukowej, zwłaszcza w ramach prowadzonych seminariów dyplomowych oraz prac projektowych,
- opieki nad poszczególnymi latami studiów i specjalnościami,
- dostępności nauczycieli akademickich na konsultacjach,

- *dostępności pracowników administracyjnych i dydaktyków pełniących funkcje opiekunów specjalnych (w tym zwłaszcza dziekanatów, biblioteki, opiekunów praktyk i projektów dydaktycznych oraz Erasmus),*
- *stopnia wykorzystania oferowanego wsparcia.*

Studenci i doktoranci otrzymują odpowiednie wsparcie przez prowadzących seminaria, Niewielka liczba studentów w grupach pozwala na kameralne zajęcia, podczas których możliwa jest indywidualizacja procesu nauczania w tych grupach. Opiekę nad poszczególnymi latami studiów powierza się doświadczonym nauczycielom akademickim uzyskującym dobre wyniki w nauce oraz w ocenie na podstawie ankiet studenckich.

Nauczyciele akademicy są dostępni na konsultacjach dla studentów dwa razy w tygodniu, a informacja o konsultacjach przedstawiona jest na stronie internetowej Wydziału oraz w systemie USOS a także dodatkowo w sekretariatach poszczególnych katedr. Na stronie tej przedstawione są także informacje dotyczące dostępności Dziekanatów, pracowników obsługi studentów, opiekunów lat oraz osób odpowiedzialnych za programy wymiany studentów.

b. Ocena zasobów materialnych wspierających kształcenie

- *infrastruktury dydaktycznej: sal dydaktycznych (w tym laboratoriów komputerowych i specjalistycznych), wyposażenia w środki audiowizualne, dostępu studentów do komputerów poza godzinami zajęć dydaktycznych itp.,*
- *dostępności pomocy dydaktycznych (podręczników, skryptów, notatek w Internecie i innych),*
- *wyposażenia bibliotek i czytelni, dostępu do komputerowych baz danych i katalogów w Uczelni i poza nią (liczba woluminów i warunki lokalowe),*
- *wyposażenia w sprzęt komputerowy,*
- *racjonalności harmonogramów zajęć i organizacji zajęć.*

Infrastrukturę dydaktyczną Wydziału Nauk o Ziemi aktualnie można ocenić jako bardzo dobrą (na co zwróciła uwagę PKA w raporcie oceny instytucjonalnej przeprowadzonej w 2015 r.). Składa się na nią kompleks w pełni wyposażonych w środki audiowizualne sal audytoryjnych (m.in. aula na 550 miejsc, z możliwością podziału na dwie odrębne sale audytoryjne, 4 sale na ok. 100 miejsc) oraz kompleks sal seminaryjnych (na potrzeby zajęć seminaryjnych i wykładowych na ok. 25 miejsc) w większości w pełni wyposażonych w środki audiowizualne i sprzęt komputerowy (na Wydziale dostępne są również przenośne zestawy audiowizualne – projektory i laptopy). W ostatnich latach prowadzona jest systematyczna modernizacja pomieszczeń dydaktycznych Wydziału, mająca na celu podniesienie standardu i komfortu działalności dydaktycznej. Wydział posiada zespół pracowni komputerowych, wyposażonych w ostatnich dwóch latach w nowy sprzęt komputerowy i audiowizualny (wyposażenie ze środków własnych Wydziału oraz pozyskanych w ramach projektów Regionalnego Programu Operacyjnego województwa śląskiego – MODLAB, funduszu norweskiego – GEORISK, czy w ramach środków KNOW). Aktualnie funkcjonuje 7 takich pracowni, każda na 12 stanowisk, a przygotowywane jest kilka następnych pracowni ze środków projakościowych KNOW. Do dyspozycji studentów jest również 10 stanowisk komputerowych, z oprogramowaniem wykorzystywanym na zajęciach dydaktycznych, w czytelni wydziałowej biblioteki (dostępna dla studentów od 9.00 do 18.00). Ponadto studenci mają zapewniony dostęp do większości licencji programów, z których mogą korzystać na własnych komputerach poza zajęciami dydaktycznymi oraz możliwa jest praca indywidualna studentów we wspomnianych pracowniach (pracownie są pod opieką pracownika inżynierijno-technicznego zatrudnionego na Wydziale). W części audytoryjnej Wydziału funkcjonuje Wi-Fi dostępne dla wszystkich studentów. Wydział

dysonuje zmodernizowanym w latach 2011-2013 ze środków RPO WSL – MODLAB i TERMOLAB zespołem nowoczesnych, dobrze wyposażonych laboratoriów. W ramach tego zespołu funkcjonują dwa laboratoria ogólnowydziałowe (Laboratorium Analiz Gleb, Gruntów i Skał, Laboratorium Analiz Wody) oraz kilkanaście specjalistycznych laboratoriów i pracowni będących w strukturze jednostek Wydziału – katedr. Wszystkie są włączone w tok dydaktyczny studiów na kierunkach oraz studiach doktoranckich prowadzonych na Wydziale. Studenci na studiach magisterskich realizują swoje prace wykorzystując specjalistyczną aparaturę naukową, w którą wyposażony jest zespół laboratoriów WNoZ.

Biblioteka WNoZ jest biblioteką specjalistyczną wchodzącą w skład systemu biblioteczo-informacyjnego Uniwersytetu Śląskiego. Zbiory biblioteki wydziałowej (udostępniane prezencyjnie-czytelnie jak i wypożyczane) są w pełni skatalogowane w systemie PROLIB a ich wypożyczenia są dokonywane za pomocą systemu OPAC (możliwość elektronicznego zamówienia, wypożyczenia, prolongaty oraz rezerwacji). Liczą ponad 41 000 pozycji oznaczonych w katalogu elektronicznym OPAC siglum BNZ, 1000 tytułów skryptów (spośród których każdy liczy kilka bądź kilkanaście egzemplarzy). Odrębnie – w Składnicy Map, są gromadzone i udostępniane zbiory kartograficzne BWNNoZ. Pracownicy i studenci mają dostęp do szerokiego zasobu serwisów elektronicznych, prezentujących pełnotekstowe czasopisma elektroniczne, platformy e-booków, bibliotek cyfrowych, baz abstraktowych oraz katalogów bibliotek polskich i światowych. Biblioteka dysponuje czytelnią wyposażoną w stanowiska komputerowe z dostępem do Internetu, umożliwiające pełne wykorzystanie w/w zasobów elektronicznych źródeł informacji.

Warunki lokalowe są bardzo dobre. Systematycznie wymianie podlega sprzęt komputerowego w czytelni WNoZ. Dobry jest również stan dostępnych pomocy dydaktycznych w postaci podręczników, skryptów, które są na bieżąco aktualizowane w miarę zgłaszania potrzeb. Organizacją zajęć dydaktycznych zajmuje się Wydziałowa Pracownia Obsługi Dydaktyki i Prac Badawczych. Harmonogramy przygotowywane są zgodnie z założeniami regulaminu studiów i udostępniane na stronie internetowej Wydziału, gdzie przedstawiane są również informacje o wszelkich zmianach, terminach egzaminów i innych wydarzeniach dydaktycznych.

Z uwagi na specyfikę zajęć laboratoryjnych oraz prac terenowych z zakresu nauk o Ziemi postulowane jest zmniejszenie liczebności grup seminaryjnych do 8 osób.

5. Gromadzenie i udostępnianie informacji o programach i procesie kształcenia

a. Stan wdrożenia karty nauczyciela akademickiego

Nauczyciele akademicy na bieżąco uzupełniają niezbędne informacje, będą je aktualizować w systemie USOS, po zatwierdzeniu elektronicznej wersji Karty Nauczyciela Akademickiego

b. Publikowanie informacji o programach kształcenia (w tym o efektach kształcenia i sposobach ich weryfikacji)

Efekty kształcenia, Programy studiów, KRK oraz Sylabusy są zgodnie z wymogami dostępne na stronie <http://www.wnoz.us.edu.pl/krk.php> dostępne za pomocą systemu USOS

c. Publikowanie informacji o działaniach w ramach SZJK

System Zapewnienia Jakości Kształcenia dostępny jest na stronie www.wnoz.us.edu.pl

Na stronie WNoZ są opublikowane informacje o programach kształcenia realizowanych na wydziale oraz organizacji procesu kształcenia. Trwały przygotowania do wprowadzania ich do systemu USOS.

6. Dobre praktyki jednostki w zakresie jakości kształcenia.

- zweryfikowany i działający w praktyce SZJK, realizujący wszystkie ogniwa służące jakości kształcenia na Wydziale;
- czytelne, przejrzyste i ogólnodostępne procedury służące podnoszeniu jakości kształcenia;
- stały monitoring jakości kształcenia przez systematyczne zebrania pełnego składu WZZJK (nie rzadziej niż raz na dwa miesiące) i bieżące omawianie ewentualnych problemów – protokołowanie zebrań;
- wysoka ocena raportów z oceny własnej Wydziału Nauk o Ziemi w zakresie jakości kształcenia - W roku akademickim 2014/2015 przeprowadzono jedno zebranie ogólnowydziałowe w dniu 27.01.2015 na którym poinformowano wszystkich pracowników dydaktycznych WNoZ o przyjętym Systemie Zapewnienia Jakości Kształcenia i obowiązkach z tego płynących. Ponadto co drugo miesiąc zbierał się pełny skład WZZJK, na którym rozwiązywano bieżące problemy SZZJK. Pełne protokoły i porządki zebrań są zgromadzone w dokumentacji WZZJK u przewodniczącej Zespołu. Ponadto KZZJK wychodzą z inicjatywą upowszechnianie dobrych praktyk w odniesieniu do form prowadzenia zajęć jak i sposobów weryfikacji efektów kształcenia poprzez tworzenie zbiorów najlepszych rozwiązań stosowanych przez pracowników Wydziału. Zespół deklaruje inicjatywę w tym zakresie. W związku z akredytacją Instytucjonalną wszystkie dokumenty WSZJK zostały objęte szczególnym monitoringiem.

Za mocne strony Wydziału należy uznać systematyczny rozwój ogólnouczelnianej kultury jakości kształcenia osiągnany poprzez:

- Przestrzeganie i obronę podstawowych wartości akademickich (realizację etosu nauczyciela akademickiego);
- Wprowadzenie polityki antyplagiatowej
- Budowanie uczciwych, życzliwych i opartych na wzajemnym szacunku relacji pomiędzy członkami społeczności akademickiej;
- Stałe podnoszenie rangi działalności dydaktycznej, a szczególności wyróżnianie i nagradzanie nauczycieli wyróżniających się wysoką jakością nauczania.
- Upowszechnianie dobrych praktyk i wymianę doświadczeń w zakresie jakości kształcenia;
- Pobudzanie poczucia odpowiedzialności wśród członków społeczności akademickiej za jakość kształcenia;
- Współpracę i wymianę doświadczeń w zakresie jakości kształcenia z innymi uczelniami i instytucjami krajowymi i zagranicznymi;
- Angażowanie interesariuszy zewnętrznych w budowę kultury jakości kształcenia;
- Włączanie studentów i absolwentów w proces aktualizowania programów studiów oraz monitorowania SZZJK – rozwijanie atrakcyjnych specjalności i kierunków kształcenia;
- Wysoką aktywność studentów działających w licznych kołach naukowych; istnienie wydawnictw studenckich; zaangażowanie organizacyjne i naukowo-badawcze studentów i doktorantów.
- Wysokie osiągnięcia studentów nagradzanych stypendiami Ministra Nauki

i Szkolnictwa wyższego.

- Współpraca z wieloma gałęziami przemysłu, z innymi uczelniami i jednostkami badawczo-rozwojowymi;
- Aktywne uczestnictwo w działaniach wspomagających funkcjonowanie administracji rządowej i samorządowej;
- Współpraca z partnerami zagranicznymi na różnych płaszczyznach (wspólne projekty, wymiana kadry, organizacja konferencji, publikacje) na bazie umów bilateralnych oraz programów międzynarodowych;
- Rozszerzanie oferty studiów zagranicznych dla studentów WNoZ w ramach programów ERASMUS+, CEEPUS oraz innych programów europejskich oraz umów bilateralnych z nowymi partnerami zagranicznymi;

Za słabą stronę Wydziału należy uznać

- niską aktywność studentów w 2014/2015 r. w ramach samorządu studenckiego – wybór nie zawsze właściwych osób do grona przedstawicieli studentów i związane z tym utrudnienia w komunikacji na linii władz uczelni i studenci.

Raport przygotowała i przedstawiła na Radzie Wydziału 18 marca 2016 r.

dr hab. Urszula Myga-Piątek - Przewodnicząca Wydziałowego Zespołu Zapewnienia Jakości Kształcenia, we współpracy z Wydziałowym Zespołem ds. Jakości Kształcenia oraz prodziekanami WNoZ.

Sosnowiec, 23 lutego 2016

Raport z oceny własnej w zakresie jakości kształcenia na Wydziale Nauk Społecznych w roku akademickim 2014/15

- **Informacje wstępne**
- **Informacje o WZJK i KZZJK**

Wydziałowy Zespół ds. Zapewnienia Jakości Kształcenia ukonstytuował się formalnie już po utworzeniu zespołów kierunkowych w związku z przyjęciem zasady, iż przewodniczący zespołów kierunkowych z urzędu wchodzi do zespołu wydziałowego. Utworzenie WZJK nastąpiło ostatecznie 11 grudnia 2012 r. W sprawozdawanym okresie zmiany w składzie WZJK nastąpiły 21 października 2014 r. oraz 25 listopada 2014 r. W ich wyniku do składu WZJK dokooptowano przewodniczących KZZJK na nowo otwartych kierunkach: bezpieczeństwo narodowe i międzynarodowe, stosowane nauki społeczne, doradztwo polityczne i publiczne

- **Skład Wydziałowego Zespołu ds. Jakości Kształcenia**

Po zmianach z 21 października 2014 r. oraz 25 listopada 2014 r. WZJK działał w składzie:

Tabela I.1.1 Skład WZJK

Tytuł/stopień imię i nazwisko	Funkcja/status
Dr hab. Lech Krzyżanowski	przewodniczący (Pełnomocnik Dziekana ds. JK)
Dr Jerzy Gorzelik	przewodniczący KZZJK – historia sztuki
Dr hab. Grażyna Szumera	przewodniczący KZZJK – filozofia
Dr hab. Mariusz Wojewoda	przewodniczący KZZJK – doradztwo filozoficzne i coaching
Dr Agata Zygmunt	przewodniczący KZZJK – socjologia
Dr Witold Mandrysz	przewodniczący KZZJK – praca socjalna
Prof. UŚ dr hab. Marian Mitręga	przewodniczący KZZJK – politologia
Prof. UŚ dr hab. Zbigniew Oniszczyk	przewodniczący KZZJK – dziennikarstwo
Dr hab. Piotr Boroń	przewodniczący KZZJK – historia
Dr hab. Zbigniew Hojka	przewodniczący KZZJK – turystyka historyczna
Dr Miron Lakomy	przewodniczący KZZJK – bezpieczeństwo narodowe i

Dr hab. Andrzej Niesporek	międzynarodowe przewodniczący KZZJK – stosowane nauki społeczne
Dr hab. Agnieszka Turska-Kawa	przewodniczący KZZJK – doradztwo polityczne i publiczne
Mgr Łukasz Jończyk	przewodniczący KZZJK – studia III stopnia
Dominik Skurzok	przedstawiciel studentów

- **Składy kierunkowych zespołów zapewniania jakości kształcenia**

Tabela I.1.2 Składy KZZJK

W sprawozdawanym okresie składy KZZJK przedstawiały się następująco:

Kierunkowy Zapewnienia Kształcenia	Zespół Jakości	Tytuł/stopień i imię i nazwisko	Funkcja/status
Kierunkowy Zapewnienia Kształcenia na kierunku: Historia sztuki	Zespół ds. Jakości Kształcenia	Dr Jerzy Gorzelik	przewodniczący
		Dr hab. Barbara Szczyńska-Gwiazda	dyrektor Instytutu
		Dr hab. Irma Kozina	
		Dr Karolina Stanielewicz	
		Dr Mirosława Sobczyńska-Szczepańska	członkowie
		Dr Aneta Borowik	
		Mgr Ryszard Szopa	
Kierunkowy Zapewnienia Kształcenia na kierunku: Filozofia	Zespół ds. Jakości Kształcenia	Joanna Grzonka	
		Dr hab. Grażyna Szumera	przewodnicząca
		Dr hab. Gabriela Besler	członkowie
		Dr hab. Krzysztof Szymanek	
Kierunkowy Zapewnienia Kształcenia na kierunku: Doradztwo filozoficzne i coaching	Zespół ds. Jakości Kształcenia	Mateusz Sawczyn;	
		Dr hab. Mariusz Wojewoda	przewodniczący
		Dr Piotr Machura	
		Dr Agnieszka Woszczyk	członkowie
Kierunkowy Zapewnienia Kształcenia	Zespół ds. Jakości Kształcenia	Marcin Krupa	
		Dr Agata Zygmunt	przewodnicząca
		Prof. UŚ dr hab. Tomasz Nawrocki	

na kierunku: Socjologia	Dr Andrzej Górny Klaudia Urbańczyk	członkowie
Kierunkowy Zespół ds. Zapewnienia Jakości Kształcenia na kierunku: Praca socjalna	Dr Witold Mandrysz Prof. zw. dr hab. Kazimiera Wódcz Dr Sabina Pawlas-Czyż Marek Ptak	przewodniczący członkowie
Kierunkowy Zespół ds. Zapewnienia Jakości Kształcenia na kierunku: Politologia	Prof. UŚ dr hab. Marian Mitreęa Dr Natalia Stępień Inez Latacz	przewodniczący członkowie
Kierunkowy Zespół ds. Zapewnienia Jakości Kształcenia na kierunku: Dziennikarstwo i Komunikacja Społeczna	Prof. UŚ dr hab. Zbigniew Oniszczyk Dr Paweł Sarna Natalia Rączka	przewodniczący członkowie
Kierunkowy Zespół ds. Zapewnienia Jakości Kształcenia na kierunku: Historia	Dr hab. Piotr Boroń Dr hab. Norbert Rogosz Dr Maciej Fic Mateusz Witek	przewodniczący członkowie
Kierunkowy Zespół ds. Zapewnienia Jakości Kształcenia na kierunku: Turystyka historyczna	Dr hab. Zbigniew Hojka Dr hab. Krzysztof Nowak Dorota Kaczyńska	przewodniczący członkowie
Kierunkowy Zespół ds. Zapewnienia Jakości Kształcenia na kierunku: Bezpieczeństwo Narodowe i Międzynarodowe	Dr Miron Lakomy Dr Katarzyna Czornik Artur Postuła	przewodniczący członkowie
Kierunkowy Zespół ds. Zapewnienia Jakości Kształcenia na kierunku: Stosowane Nauki Społeczne	Dr hab. Andrzej Niesporek Dr Grzegorz Gawron Dr Monika Żak Bartosz Meduna	przewodniczący członkowie
Kierunkowy Zespół ds. Zapewnienia Jakości Kształcenia na kierunku: Doradztwo Polityczne i Publiczne	Dr hab. Agnieszka Turska-Kawa Mgr Katarzyna Stelmach	Przewodniczący członek
Kierunkowy Zespół ds. Zapewnienia Jakości Kształcenia dla studiów III stopnia	Mgr Łukasz Jończyk Mgr Anna Kubica Mgr Agata Muszyńska	przewodniczący członkowie

- **Informacje o zmianach Wydziałowego Systemu Zapewniania Jakości Kształcenia**

Tabela I.2.1 Zmiany WSZJK w roku akademickim 2014/15

Opis dokonanych zmian	Data zatwierdzenia
1. Zmiana polegała na dodaniu w § 2 ust. 5 pkt k i l. Uzasadniona koniecznością dopisania do WSZJK kolejnych kierunkowych zespołów jakości kształcenia, funkcjonujących na nowo otwartych kierunkach (bezpieczeństwo narodowe i międzynarodowe; stosowane nauki społeczne)	21.10.2014 r.
2. Zmiana polegała na dodaniu w § 2 ust. 5 pkt m. Uzasadniona koniecznością dopisania do WSZJK kolejnego kierunkowego zespołu jakości kształcenia, funkcjonującego na nowo otwartym kierunku (doradztwo polityczne i publiczne)	20.01.2015 r.

- **Informacje o ocenach jakie otrzymała jednostka**

- **Oceny programowe**

W sprawozdawanym okresie jednostka, ani żadna z jej części nie była oceniana w tym trybie.

- **Ocena instytucjonalna**

W sprawozdawanym okresie jednostka, ani żadna z jej części nie była oceniana w tym trybie.

- **Oceny/akredytacje dokonane przez inne instytucje**

W sprawozdawanym okresie nie były dokonywane oceny/akredytacje przez inne instytucje

- **Działania na rzecz jakości kształcenia na studiach I i II stopnia**
- **Modyfikacje programów kształcenia**
- **Nowe formy kształcenia**

Tabela II.1.1. Nowe kierunki, formy lub poziomy studiów / profile kształcenia / specjalności utworzone w roku akademickim 2014/15

Kierunek studiów (forma studiów)	Poziom studiów	Profil kształcenia	Specjalność	Data zatwierdzenia	
				przez Radę Jednostki	przez Senat UŚ
Socjologia st. stacjonarne	2	ogólnoakademicki	kariery europejskie w administracji i biznesie	Uchwała Rady Wydziału Nauk Społecznych nr 17 z dnia 25 listopada 2014 r.	Uchwała nr 395 z dnia 27 stycznia 2015 r.
Socjologia st. stacjonarne / niestacjonarne	2	ogólnoakademicki	komunikacja personalna w organizacji	Uchwała nr 16/04/2015 Rady Wydziału Nauk Społecznych z dnia 21 kwietnia 2015 r.	Uchwała nr 450 z dnia 21 kwietnia 2015 r.

Oprócz powyższych zmian, w roku akademickim 2014/2015 finalizowano prace związane z wdrożeniem studiów II stopnia na kierunku Praca socjalna, w specjalnościach:

1. Praca socjalna w środowisku,
2. Mediacje i negocjacje,

3. Europejskie studia pracy socjalnej i ekonomii społecznej

Ponadto, na kierunku Politologia, finalizowano prace nad wprowadzeniem nowej specjalności: Administracja publiczna. Trwały także prace organizacyjne nad uruchomieniem studiów II stopnia na kierunku Turystyka historyczna.

- **Zmiany w istniejących programach kształcenia**

Tabela II.1.2. Zmiany w programach kształcenia istniejących kierunków studiów / specjalności dokonane w roku akademickim 2014/15 (należy uwzględnić jedynie zmiany wymagające zatwierdzenia Rady Jednostki)

Kierunek studiów	Poziom studiów (profil kształcenia), ewent. specjalność, cykl kształcenia	Syntetyczna informacja o dokonanych zmianach wraz z podaniem przyczyny	Data zatwierdzenia przez Radę Jednostki
Historia	I i II stopień	Drobne korekty siatki zajęć (w zakresie liczby godzin i układu modułów), wynikające z przeprowadzonego procesu ewaluacji	19 V 2015
Turystyka Historyczna	I stopień	Drobne korekty siatki zajęć (w zakresie liczby godzin i układu modułów), wynikające z przeprowadzonego procesu ewaluacji	19 V 2015
Bezpieczeństwo Narodowe i Międzynarodowe	I stopień	W oparciu o ankiety studenckie oraz analizę potrzeb rynku pracy, zdecydowano o modyfikacji siatki przedmiotów od roku akademickiego 2015/2016. Modyfikacja objęła wprowadzenie lub modyfikację kilku modułów.	
Dziennikarstwo i Komunikacja Społeczna	I i II stopień	W oparciu o analizę potrzeb rynku pracy oraz zmiany dokonujące się w masowym komunikowaniu wprowadzono cztery nowe moduły: socjologia mediów, stylistyka wypowiedzi medialnych, dziennikarstwo internetowe, międzynarodowe stosunki polityczne i gospodarcze	
Praca Socjalna	I stopień	Wprowadzono korektę programu kształcenia dotyczącą zmiany wymiaru i sposobu	

		realizacji modułu „Projekt socjalny”. Dokonano również zmian w programie studiów I-go stopnia, które obowiązują od roku akademickiego 2015/2016	
Socjologia	I i II stopień	Wprowadzone zmiany mają charakter wyłącznie techniczny, polegający na udoskonaleniu (doprecyzowaniu) zakresu niektórych efektów oraz usunięciu lub zmianie niektórych, zbyt szczegółowych lub powtarzających się sformułowań, które nie wprowadzają istotnych zmian w kierunkowych efektach kształcenia. Dokonane w efektach kształcenia modyfikacje, nie wpływają na merytorykę zakresu wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych uzyskiwanych w procesie kształcenia w systemie studiów 1 i 2 stopnia, wyznaczonego przez obszarowe efekty kształcenia.	Uchwała nr 484 Senatu Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach z dnia 23 czerwca 2015 r. zmieniająca uchwałę w sprawie wprowadzenia od roku akademickiego 2012/2013 efektów kształcenia dla kierunków studiów prowadzonych w Uniwersytecie Śląskim

- **Innowacje dydaktyczne i inne sposoby uatrakcyjnienia programów kształcenia**

Tabela II.1.3. Inne sposoby uatrakcyjnienie programów kształcenia (np. nowe wykłady do wyboru, nowe formy zajęć, zajęcia w języku angielskim, zajęcia e-learningowe, itp.)

Kierunek studiów	Poziom studiów, ewent. specjalność, cykl kształcenia	Syntetyczna informacja o zastosowanych formach/innovacjach
Historia	I i II stopień	Oferta nowych tematów zajęć projektowych i wykładów monograficznych
Turystyka historyczna	I stopień	Oferta nowych tematów zajęć projektowych i wykładów monograficznych
Politologia	II stopień, specjalność: Współczesne Stosunki Międzynarodowe	Wykorzystanie technik teleinformatycznych w zajęciach z Prognozowania i Symulacji Międzynarodowych. Użycie programu komputerowego Geopolitical Simulator 2
Politologia	I i II stopień	Nowe tematy wykładów monograficznych i konwersatoriów monograficznych zaproponowane przez prowadzących oraz indywidualnie wybierane przez studentów.

Politologia	I i II stopień	Prace nad wdrożeniem oferty zajęć e-learningowych.
Politologia	I i II stopień	Przedstawiono studentom ofertę zajęć w języku angielskim. Studenci mają możliwość zapisania się na tego typu konwersatoria.
Doradztwo polityczne i publiczne	I stopień	Wykorzystanie programu SPSS w ramach zajęć: ilościowa i jakościowa analiza danych.
Wszystkie kierunki prowadzone w Instytucie Politologii	I i II stopień	Dodatkowe szkolenia dla studentów, podnoszące ich kompetencje i kwalifikacje na rynku pracy (poza programem kształcenia). W roku akademickim 2014/2015 odbyło się m.in. szkolenie dla studentów Bezpieczeństwa Narodowego i Międzynarodowego dotyczące rekrutacji do policji, przeprowadzone przez funkcjonariusza Komendy Miejskiej w Gliwicach.
Socjologia	I stopień	Systematycznie aktualizowana oferta zajęć do wyboru – obecnie 70 propozycji tematów wykładów i seminariów (w tym 10% w językach obcych)
Socjologia	II stopień	Systematycznie aktualizowana oferta zajęć do wyboru – obecnie 43 propozycje tematów wykładów i seminariów (w tym 10% w językach obcych)
Socjologia	I i II stopień	W ofercie zajęć dla studentów zagranicznych przyjeżdżających w ramach programu Erasmus+ znalazło się 21 propozycji kursów prowadzonych w języku angielskim i 4 kursy w języku francuskim
Socjologia	II stopień	Egzamin e-learningowy z modułu <i>Techniki analizy i interpretacji danych (B)</i>

- **Udział interesariuszy wewnętrznych i zewnętrznych w doskonaleniu programów kształcenia**

Tabela II.1.4. Opis udziału interesariuszy wewnętrznych i zewnętrznych w doskonaleniu programów kształcenia

Kierunek studiów	Podmiot wew./zew. uczestniczący w doskonaleniu	Opis
Historia	Władze III LO im. A. Mickiewicza w Katowicach, władze Archiwum	Konsultacja dokumentacji program studiów

	Państwowego w Katowicach	
Turystyka historyczna	Władze Biura Podróży „Index” w Katowicach, władze Muzeum „Zamek” w Oświęcimiu	Konsultacja dokumentacji program studiów
Bezpieczeństwo Narodowe i Międzynarodowe	Wojewódzka Komenda Policji w Katowicach	Konsultacje z policjantami śląskimi w zakresie modyfikacji siatki przedmiotów oraz potrzeb rynku pracy
Bezpieczeństwo Narodowe i Międzynarodowe	Wojsko Polskie (Wojewódzki Sztab Wojskowy w Katowicach i w Krakowie), 5 Pułk Chemiczny w Tarnowskich Górach	Konsultacje z żołnierzami WP w zakresie modyfikacji siatki przedmiotów oraz potrzeb rynku pracy
Bezpieczeństwo Narodowe i Międzynarodowe	Służba Więzienna	Konsultacje z SW w zakresie modyfikacji siatki przedmiotów oraz potrzeb rynku pracy
Dziennikarstwo i Komunikacja Społeczna	Środowisko dziennikarskie	Konsultacje z dziennikarzami w zakresie efektów kształcenia
Dziennikarstwo I Komunikacja Społeczna	Środowisko wydawców mediów	Kierownicy Zakładu Dziennikarstwa, Zakładu Komunikacji Społecznej, Zakładu Komunikowanie Międzynarodowego i Systemów Medialnych oraz KZZJK podjęli konsultacje z wydawcami mediów drukowanych i internetowych na temat wymogów rynku pracy dla absolwentów studiów dziennikarskich.
Politologia	Archiwum Państwowe w Katowicach	Konsultowanie siatki zajęć dla specjalności Administracja publiczna z pracownikami Archiwum Państwowego w Katowicach
Doradztwo polityczne I publiczne	Podmiot zewnętrzny	Współpraca z interesariuszami zewnętrznymi w ramach projektu "Przeciwdziałanie korupcji w samorządzie terytorialnym"
Wszystkie kierunki prowadzone w Instytucie Politologii	Podmioty wewnętrzne	Konsultacja z władzami Wydziału Nauk Społecznych i Uniwersytetu Śląskiego w zakresie jakości kształcenia
Praca Socjalna	Różne podmioty zewnętrzne, m.in. Fundacja Rozwoju Ekonomii Społecznej „być razem” z Cieszyna, Stowarzyszenie „Dom Aniołów Stróżów” Katowice, Stowarzyszenie artystyczne „Teatr Grodzki” w Bielsku-Białej	Kierunek <i>Praca socjalna</i> to studia o profilu praktycznym, dlatego program kształcenia na tym kierunku był tworzony w oparciu o wieloletnie doświadczenia współpracy i intensywne relacjach z przedstawicielami tzw. interesariuszy zewnętrznych. Potrzeby edukacyjne w zakresie pracy socjalnej wymagają ciągłego kontaktu i współpracy z przedstawicielami szeroko pojętych służb społecznych, polityki społecznej, ekonomii społecznej itp.

Doradztwo filozoficzne i coaching	Podmioty zewnętrzne	spotkania feedbackowe
Socjologia	Szeroka współpraca międzynarodowa w ramach projektu SOWOSEC	interesariusze wewnętrzni mają możliwość częstych kontaktów z władzami oraz pracownikami kierunku w ramach „studenckiego areopagu”, oraz przy pomocy internetowego formularza kontaktowego: pogotowie sesyjne

- **Ocena procesu kształcenia**
- **Ankieta oceny zajęć dydaktycznych**

W sprawozdawanym okresie, na każdym kierunku prowadzonym w Wydziale Nauk Społecznych dokonano, przy pomocy ankiety, oceny zajęć dydaktycznych. Ankietowano zarówno w semestrze zimowym, jak i letnim. W każdym cyklu pozyskano w ten sposób kilkaset ankiet. Ogólne wyniki oscylujące wokół ocen, od 4,26 do 4,39 potwierdziły wysoki poziom zajęć dydaktycznych. W ramach działań doskonalących podjęto decyzję aby osoby, których moduły oceniono poniżej 4,0, rozpoczęły działania naprawcze, po uprzednim zdiagnozowaniu przyczyn niskiej oceny. Konieczność takich działań zaistniała jedynie sporadycznie.

- **Hospitacje zajęć**

Hospitacje przeprowadzono na wszystkich kierunkach. Hospitacje z reguły prowadzą kierownicy zakładów, zwłaszcza w odniesieniu do doktorantów oraz młodszych pracowników nauki. Oni też formułują zalecenia odnośnie doskonalenia procesu dydaktycznego.

Tabela II.2.3. Dane dotyczące hospitacji zajęć

Instytut/katedra	Liczba hospitacji	Ogólne wnioski, zalecenia
------------------	-------------------	---------------------------

	semestr zimowy	Semestr letni	
Historia	Ogółem w ciągu roku akademickiego - 6		Zwiększenie aktywizacji uczestników zajęć
Turystyka historyczna	Ogółem w ciągu roku akademickiego - 2		Zwiększenie aktywizacji uczestników zajęć
Instytut Nauk Politycznych i Dziennikarstwa (wszystkie kierunki)	3	4	Hospitacje zajęć dydaktycznych wypadły korzystnie
Instytut Socjologii – kierunek socjologia i stosowane nauki społeczne	Ogółem w ciągu roku akademickiego - 3		<p>Analiza wyników hospitacji zajęć dydaktycznych nie wykazała istotnych uchybień w sposobie prowadzenia i przebiegu zajęć. Wszystkie wizytowane zajęcia ocenione zostały pozytywnie. Zalecenia sformułowane przez hospitujących dotyczyły:</p> <ol style="list-style-type: none"> a. konieczności poprawienia interakcji w relacji prowadzący – student, polegającej na zachęcaniu słuchaczy do artykułowania własnych opinii oraz wyciągania wniosków oraz formułowaniu przez wykładowców bardziej wyczerpujących ocen dotyczących wypowiedzi studentów; b. zwiększenia zaangażowania studentów w wymianę poglądów i opinii; c. wprowadzenia większego zróżnicowania w sposobie prowadzenia zajęć, wykorzystania dodatkowych metod aktywizujących; d. wskazywania studentom informacji/zagadnień do studiowania/rozwijania wiedzy; e. konieczności formułowania podsumowania zajęć, w którym wykładowca wskazywałby kategorie pojęciowe istotne dla omawianego tematu; kontynuowania dobrych praktyk, odnoszących się do wysoko ocenionych aspektów prowadzenia zajęć przez wykładowców.
Instytut Socjologii Studium Pracy Socjalnej	2		W omawianym okresie dwa razy przeprowadzono hospitacje zajęć dydaktycznych na kierunku <i>Praca socjalna</i> . Oboje prowadzących zajęcia to doktoranci i osoby, które pierwszy rok prowadzą zajęcia dydaktyczne, co było powodem realizacji hospitacji kontrolnej. Analizując karty hospitacji tych zajęć należy stwierdzić, że w obu przypadkach dokonana ocena zajęć jak i prowadzących była pozytywna. Wysoko oceniono zarówno wiedzę, jak i umiejętności prowadzących.
Filozofia oraz doradztwo filozoficzne i coaching	Ogółem w ciągu roku akademickiego - 7		Spośród hospitowanych młodych pracowników nauki, 4 bez zarzutu poradziło sobie z prowadzeniem zajęć dydaktycznych, 3 wymagało bardziej precyzyjnych instrukcji, wskazówek i rozmowy, którą po zakończeniu zajęć przeprowadzono

- **Ankieta oceny jakości pracy dziekanatów**

W sprawozdawanym okresie nie dokonywano oceny pracy dziekanatów przy pomocy specjalnej ankiety, a wyłącznie w drodze indywidualnych rozmów ze studentami. Na bieżąco reagowano na zgłaszane przez nich wnioski i uwagi. Ankieta oceny pracy dziekanatów w przygotowaniu. Jej wprowadzeniu musi jednak uwzględniać obawę, że nadmiar kwestionariuszy zniechęci studentów do ich wypełniania. Już dziś zwrotność ankiet jest na dość niskim poziomie, co zmniejsza wiarygodność wyników.

- **Ankieta poziomu satysfakcji absolwentów**

Do ankiety badającej poziom satysfakcji absolwentów odnoszą się uwagi analogiczne, jak w przypadku ankiety oceniającej jakość pracy dziekanatów. Większość kierunków, nastroje i dalsze losy absolwentów badała, korzystając z pomocy Biura Karier, a także utrzymując kontakt naukowy bądź zawodowy z niektórymi absolwentami. Regułą jest, iż absolwenci studiów I stopnia kontynuują naukę na studiach II stopnia, co poszczególnym kierunkom stwarza dogodną okazję do badania. Należy podkreślić, że wiele kierunków, z racji nie ukończenia jeszcze pełnego cyklu kształcenia nie miało możliwości badania poziomu satysfakcji absolwentów. Dotyczy to: Turystyki historycznej, Bezpieczeństwa Narodowego i Międzynarodowego, Stosowanych Nauk Społecznych, Doradztwa Politycznego i Publicznego.

- **Analizy poszczególnych etapów procesu kształcenia**

Na wszystkich kierunkach prowadzonych w WNS dokonuje się systematycznej (raz w semestrze lub raz do roku) analizy poszczególnych etapów procesu kształcenia. W większości wypadków analizy te, pozytywnie oceniając dotychczasowy sposób postępowania i uzyskane efekty, nie kończą się wnioskami zawierającymi propozycje zmian. W pozostałych, wyniki analiz zamieszczono w tabeli:

Tabela II.2.1. Analizy etapów procesu kształcenia.

Podmiot dokonujący analizy	Kierunek	Rodzaj analizy	Ogólne wnioski, propozycje zmian
KZZJK na kierunku historia	Historia	<p>Np. analiza sylabusów</p> <p>Np. analiza wyników sesji egzaminacyjnej</p> <p>Np. analiza prac dyplomowych</p>	<p>Dalsze uproszczenie formularzy</p> <p>Zwiększające się trudności studentów z osiągnięciem wymaganych efektów kształcenia</p> <p>Prace w zdecydowanej większości odpowiadają wymogom</p>
KZZJK na kierunku Praca Socjalna	Praca Socjalna	Np. analiza sylabusów	<p>Zasady tworzenia, forma jak i logika sylabusów zgodnych z wymaganiami KRK były wielokrotnie omawiane na zebraniach połączonych zespołów Studium Pracy Socjalnej i Zakładu Badań Kultury Współczesnej. Swoje uwagi w tym zakresie kilkakrotnie przedstawiała dr Ewa Leśniak-Berek – dyrektor ds. dydaktycznych Instytutu Socjologii.</p>

		<p>Np. Analiza wyników sesji egzaminacyjnej</p>	<p>Dokonując analizy sesji egzaminacyjnych w roku akademickim 2014/2015 należy zwrócić uwagę, że efektów kształcenia nie osiągnęły osoby, które nie zaliczyły modułu/modułów i w związku z powyższym powtarzają przedmiot, bądź z jakiegoś powodu powtarzają semestr bądź też zostały z jakiś powodów skreślone z listy studentów.</p> <p>Dla studiów stacjonarnych Na kierunku Praca Socjalna skreślono z listy studentów 16 osób (należy tu jednak podkreślić że w liczbie tej mieszczą się również te osoby, które mimo przyjęcia na studia nigdy ich nie podjęły i nie poinformowały o tej decyzji, bądź złożyły rezygnację. Statystyka ta obejmuje również te osoby które nie zaliczyły bądź zrezygnowały już po pierwszym czy drugim semestrze studiów, ale formalnie zostało to potwierdzone dopiero po semestrze zimowym). 9 osób studiujących na kierunku Praca Socjalna (stacjonarne) uzyskały warunkowe zaliczenie przedmiotu.</p> <p>Dla studiów niestacjonarnych Na kierunku Pracy Socjalnej w omawianym okresie studiowało 16 osób w trybie niestacjonarnym po semestrze letnim 4 z nich powtarzają przedmiot. Spośród 31 osób studiujące na II roku Pracy Socjalnej zgodnie z porozumieniem pomiędzy Uniwersytetem Śląskim a Kolegium Pracowników Służb Społecznych w Czeladzi po semestrze letnim 1 osoba powtarza semestr a 3 powtarzają przedmiot.</p>
		<p>Np. Analiza prac dyplomowych</p>	<p>Z 80 osób które studiowały na III roku Pracy Socjalnej (w trybie stacjonarnym i niestacjonarnym) egzamin końcowy złożyło 70 osób.</p>

Analiza prac
dyplomowych

Analiza wybranych prac prowadzi do wniosków wskazujących na właściwe prowadzenie seminariów dyplomowych przez promotorów oraz adekwatne ocenianie efektów prac dyplomantów przez recenzentów. Nie stwierdzono większych uchybień zarówno w przypadku samych prac, jak i odnoszących się do nich recenzji.

W szczególności Komisja zwróciła uwagę na odpowiedni poziom merytoryczny i redakcyjny analizowanych prac. Ich treść jest zasadniczo zgodna z tematami sygnalizowanymi w tytułach. Objętość analizowanych prac jest odpowiednia do poruszanej problematyki. Oceny stanowiące podsumowanie recenzji przygotowanych przez Promotorów i Recenzentów są zgodne z treścią formułowanych opinii opisowych, ponadto w zdecydowanej większości są adekwatne do poziomu prac. Zestawienia bibliograficzne odpowiadają tematom realizowanym przez Autorów, chociaż ich zakres i objętość są różnicowane.

Nieliczne uwagi krytyczne odnosiły się na ogół do jednostkowych sytuacji. Wyjątek stanowi problem zbyt powierzchownych i zdawkowych recenzji, które formułowane są relatywnie często. Daje to podstawę do sformułowania postulatów o zwracanie uwagi przez promotorów i recenzentów na zakres, wnikliwość i kompletność przygotowywanych opinii.

Ogólna ocena Komisji dotycząca prac i odnoszących się do nich recenzji jest pozytywna. Ich poziom jest odpowiedni – należy dbać, by został on utrzymany oraz zwrócić uwagę na eliminowanie wskazanych mankamentów.

		<p>Analiza narzędzi weryfikacji efektów kształcenia</p> <p>Monitorowanie efektów kształcenia w ramach praktyk studenckich</p>	<p>Ogólna ocena przedstawionych przez prowadzących narzędzi jest jednoznacznie pozytywna. Umożliwiają one właściwą weryfikację efektów kształcenia ujętych w opisach modułów. Wysoko ocenić należy tak zawartość merytoryczną poszczególnych testów, zestawów zagadnień i wytycznych, jak i ich stronę redakcyjno-techniczną. Porównanie z wynikami weryfikacji przeprowadzonej w roku 2014 wskazuje na wzrost adekwatności narzędzi sprawdzania wiedzy do zakładanych celów kształcenia. KZZJK po szczegółowej analizie sformułował jednakże szczególne zalecenia ułatwiające dalsze doskonalenie procesu weryfikacji efektów kształcenia.</p> <p>Analiza sprawozdań z praktyk studenckich wskazuje na prawidłowy ich przebieg oraz realizację zakładanych efektów kształcenia. Prowadzone praktyki są ukierunkowane na zdobycie przez studentów doświadczenia zawodowego zgodnego ze określoną specjalnością. Jedyną sygnalizowaną trudność dotyczy studentów studiów niestacjonarnych, którzy miewają problemy z odbyciem praktyk ze względu na konieczność pogodzenia ich z pracą zawodową.</p>
--	--	---	---

- **Sprawozdanie roczne Dziekana o osiągniętych efektach kształcenia**

Sprawozdania składane są regularnie. Nie zawierają uwag nakazujących podjęcie radykalnych kroków naprawczych, uznając jakość kształcenia na Wydziale Nauk Społecznych za właściwą.

- **Zapewnienie wysokiej jakości kadry dydaktycznej**

- **Szkolenie nauczycieli akademickich**

Tabela II.3.1. Udział nauczycieli akademickich w studiach podyplomowych, szkoleniach i kursach

Forma podnoszenia kwalifikacji	W kraju		Za granicą
	na UŚ	poza UŚ	
Studia podyplomowe			
Szkolenia związane z systemem zapewnienia jakości kształcenia	2 seminaria (udział 4 pracowników Instytutu Socjologii)		
Kursy doskonalenia dydaktycznego		1	
Kursy z zakresu e-learningu			
Szkolenia BHP	6		
Inne szkolenia lub kursy	1	12	

- **Wyróżnienia i nagrody dydaktyczne**

Konkretna liczba wyróżnień i nagród dydaktycznych jest trudna do oszacowania z uwagi na ich „łączony” charakter, uwzględniający także wyróżniającą postawę w pozadydaktycznych elementach zatrudnienia. Ponadto, trudno o uwzględnienie wyróżnień dydaktycznych przyznawanych w ramach zmiennej części wynagrodzenia, gdyż ta część wynagrodzenia nadawana jest w oparciu o rok kalendarzowy, a nie akademicki.

- **Udział pracowników w międzynarodowych programach dydaktycznych i wymianie realizowanej z zagranicznymi ośrodkami akademickimi**

Tabela II.3.3. Udział nauczycieli akademickich w międzynarodowych programach dydaktycznych i wymianie realizowanej z zagranicznymi ośrodkami akademickimi .

Instytut/Katedra	Rodzaj programu/wymiany	Liczba pracowników
Instytut Historii	Mobilność Studentów i Pracowników Uczelni w ramach Funduszu Stypendialnego i Szkoleniowego. Wymiana z Uniwersytetem w Oslo	1
Instytut Historii	Mobilność Studentów i Pracowników Uczelni w ramach Funduszu Stypendialnego i Szkoleniowego. Uniwersytet Islandzki w Reykjaviku	1
Instytut Nauk Politycznych i Dziennikarstwa	Stypendium „Taiwan Fellowship 2015”	2
Instytut Socjologii, Studium Pracy Socjalnej	CEEPUS	1 (dwa wyjazdy dydaktyczne Ostrawa, Wiedeń)
Instytut Socjologii – kierunek Socjologia	ERASMUS+	14

- **Ocena okresowa nauczycieli akademickich**

Tabela II.3.4. Zbiorcze informacje o wynikach oceny okresowej nauczycieli akademickich

Instytut/katedra	Liczba ocenianych nauczycieli akademickich	Liczba ocen negatywnych	Ogólne wnioski i zalecenia
Studium Pracy Socjalnej	7	0	Wszyscy pracownicy Studium Pracy Socjalnej uzyskali pozytywne oceny okresowe. Również pracownicy Instytutu realizujący zajęcia dydaktyczne na kierunku Praca Socjalna uzyskali oceny pozytywne.
Socjologia	48	0	

Turystyka historyczna	38	0	
Filozofia	32	0	
Dziennikarstwo i komunikacja społeczna	Wszyscy pracownicy otrzymali pozytywne oceny		
Historia	Wszyscy pracownicy otrzymali pozytywne oceny		

- **Aktywność studentów**
- **Aktywność studentów w ramach kół naukowych**

Tabela II.4.1. Aktywność studentów w ramach kół naukowych

Koło naukowe - sekcja	Liczba członków koła	Liczba referatów / posterów			Udział w warsztatach - liczba uczestników
		konferencje krajowe	konferencje między-narodowe	sesje kół naukowych	
Koło Naukowe Studentów Historii	32	Brak danych	Brak danych		
Koło Naukowe Studentów Turystyki Historycznej	Brak danych	2			
Politologów UŚ	12	1	0	Raz w miesiącu	0
Polityków Społecznych UŚ	13	0	0	Raz w miesiącu	0
Stosunków Międzynarod. UŚ	19	2	2	Brak informacji	0
Interdyscyplinarne Koło Nauk Społecznych UŚ	20	0	0	Odbyło się 6 spotkań	0
5) Śląskoznawcze KN „Sodalitas Silesiana”	9	0	0	Odbyło się 7 spotkań	0
6) Międzywydziałowe Stowarzyszenie Dziennikarzy „Mosty”	29	0	0	Cykliczne	0
Koło Naukowe	10	-	-	-	-

Studium Pracy Socjalnej					
Koło Naukowe Socjologów	25	35			

- **Udział studentów w programach badawczych**

Tabela II.4.2. Aktywność studentów w programach badawczych

Kierunek studiów (poziom studiów)	Liczba programów badawczych (liczba studentów biorących w nich udział)		
	na wydziale	poza wydziałem	międzynarodowych
Dziennikarstwo i Komunikacja Społeczna (I stopień)	<p>82 (w ramach programu badawczego Zakładu Dziennikarstwa „Konwergencja mediów i jej skutki dla współczesnego dziennikarstwa”)</p> <p>Udział studentów w unikatowych badaniach eksperymentalnych „Związki osobowości z emocjami przeżywanymi w codziennym życiu”, wykorzystujących technikę Experience Sampling (zbieranie próbek zdarzeń w codziennym życiu). W tego typu badaniach uczestnik kilka razy dziennie, w ustalonym okresie (np. tydzień) odpowiada na pytania dotyczące swojej aktualnej sytuacji życiowej (np. samopoczucia, stanu zdrowia, itp.). Do zbierania odpowiedzi służy aplikacja w smartfonie, która później przesyła na serwer dane, wykorzystywane przez badaczy. Należy podkreślić, że aplikacja na urządzenia mobilne została stworzona i jest obsługiwana przez</p>		
Doradztwo Polityczne i Publiczne (I stopień)/Politologia			

Doradztwo Polityczne i Publiczne (I stopień)	<p>badaczy Computer Laboratory przy University of Cambridge.</p> <p>Studenci kierunku Doradztwo Polityczne i Publiczne w ramach współpracy między Instytutem Nauk Politycznych i Dziennikarstwa UŚ i Fundacją Akademicką IPSO ORDO brali udział w projekcie naukowo-badawczym, ukierunkowanym na diagnozę stanu wiedzy na temat zachowań korupcyjnych w środowisku samorządu terytorialnego.</p>		
Socjologia – I stopień	Ogółem liczba studentów biorących udział w programach badawczych - 60		

- **Stypendia zewnętrzne, nagrody i wyróżnienia uzyskane przez studentów**

Tabela II.4.3. Stypendia zewnętrzne i wyróżnienia uzyskane przez studentów

Rodzaj stypendium/wyróżnienia	Kierunek studiów	Poziom studiów	Liczba studentów
Stypendium Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego za wybitne osiągnięcia na rok akademicki 2014/2015	Politologia	II	1
Wyróżnienie Rektora Uniwersytetu Śląskiego za osiągnięcia w działalności naukowej	Politologia	II	1
razem			2

- **Udział studentów w wymianie z innymi ośrodkami akademickimi**

Tabela II.4.4. Udział studentów w programach międzynarodowych i wymianie realizowanej z

zagranicznymi ośrodkami akademickimi

Rodzaj programu/wymiany	Kierunek studiów	Poziom studiów	Liczba studentów	
			Wyjeżdżających	Przyjeżdżających
Erasmus +	Historia		3	1
Erasmus +	Turystyka hist.		1	
ERASMUS+	Socjologia	I i II	7	4
razem			11	5

Tabela II.4.5. Udział studentów w programach i wymianie realizowanej z **krajowymi** ośrodkami akademickimi

Brak danych obrazujących taki udział

Rodzaj programu/wymiany	Kierunek studiów	Poziom studiów	Liczba studentów	
			Wyjeżdżających	Przyjeżdżających
razem				

- **Rozwój bazy dydaktycznej**
- **Nowe pomieszczenia i wyposażenia sal dydaktycznych**

Tabela II.5.1. Wykaz nowych pomieszczeń i nowego wyposażenia na cele dydaktyczne.

Rodzaj pomieszczenia/wyposażenia	Liczba miejsc/użytkowników	
Uzupełnienie wyposażenia sal w rzutniki multimedialne (Instytut historii)	4 rzutniki multimedialne zainstalowano	
Wprowadzenie projektorów do sal dydaktycznych, z których korzystają studenci INPiDz	Trudna do oszacowania, z jednego projektora korzysta kilkunastu – kilkudziesięciu studentów	

- **Modyfikacje zaplecza dydaktycznego**

Tabela II.5.2. Planowane i rozpoczęte lub kontynuowane modyfikacje zaplecza dydaktycznego

W sprawozdawanym okresie nie rozpoczęto ani nie kontynuowano modyfikacji zaplecza dydaktycznego

- **Pilne potrzeby w zakresie poprawy jakości bazy dydaktycznej**

Tabela II.5.3. Wykaz pilnych potrzeb w zakresie poprawy jakości bazy dydaktycznej

Opis	Krótkie uzasadnienie
Brak sal do prowadzenia seminariów dyplomowych	Niektórzy prowadzący dysponują zbyt małymi gabinetami w porównaniu do liczby studentów w grupach seminaryjnych
Brak Wi-Fi	Na Wydziale Nauk Społecznych UŚ nie działa sieć Wi-Fi, która jest potrzebna m.in. do prowadzenia zajęć dydaktycznych ze studentami

- **Gromadzenie i udostępnianie informacji o ofercie dydaktycznej i realizowanych programach kształcenia**

- **Stan wdrożenia Karty Kierunku**

Stan wdrożenia Karty Kierunku w sprawozdawanym okresie był zróżnicowany, choć generalnie poszczególne kierunki raportowały o finalnym charakterze prowadzonych działań w tym zakresie. Na kierunkach Praca Socjalna oraz Socjologia, Karta Kierunku w sprawozdawanym okresie została zrealizowana (w języku polskim) w 100%.

- **Publikowanie materiałów dydaktycznych przez nauczycieli akademickich**

Na stronach internetowych poszczególnych kierunków publikowane są sylabusy, materiały do zajęć, opisy modułów. Spośród osób prowadzących własne strony lub udostępniających materiały dydaktyczne na platformie Moodle, wymienia się (patrz tabela):

Tabela II.6.1. Udostępnianie materiałów dydaktycznych na platformie Moodle lub własnych stronach pracowników

Instytut	Liczba (lub %) nauczycieli udostępniających materiały dydaktyczne na platformie Moodle lub na swoich stronach	Ewentualna informacja o publikowanych materiałach
Instytut Filozofii	kursy (razem 21) zamieszczone w Centrum Kształcenia na Odległość UŚ, WNS, dostępne dla studentów UŚ	Wykłady (razem 9): T. Czakon (3) Etyka społeczna, Filozofia polityki, Filozofia społeczna D. Ślęczek-Czakon –Problemy etyki zawodowej G. Besler (3) – Metodologia, Metody filozofii i ich zastosowanie, Filozofia analityczna T. Kubalica – Historia filozofii nowożytnej A. Noras – Historia filozofii nowożytnej i współczesnej Pracownia (razem 6)

		<p>T. Kubalica- Translatoria tekstów filozoficznych</p> <p>G. Besler (5) – Translatorium dla studentów dfc 2015/2016, Translatorium tekstów filozoficznych, Konwersatorium, Warsztat pracy akademickiej, Warsztat pracy akademickiej 2015/2016</p> <p>Seminarium (razem 2):</p> <p>D. Ślęczek-Czakon –Dylematy bioetyki</p> <p>G. Besler - Metody filozoficzne i ich (nie tylko) filozoficzne zastosowanie, proseminarium Ćwiczenia (razem 3)</p> <p>D.Ślęczek-Czakon – Etyczne studium przypadku: bioetyka</p> <p>T. Kubalica (2) Wprowadzenie do kognitywistyki, Modele racjonalności</p>
Instytut Filozofii	5 osób, kursy na UPGOW (ogólnodostępne, platforma Moodle)	<p>T. Czakon – Główne problemy filozofii społecznej</p> <p>D. Ślęczek-Czakon – Bioetyka</p> <p>M. Wojewoda – Etyka gospodarcza</p> <p>A. Kiepas – Filozofia cywilizacji i wyzwania globalizacji</p> <p>J. Jaworski (doktorant) – Filozofia przyrody</p>
Instytut Socjologii	2 osoby	

- **Akcje promocyjne i informacyjne**

Tabela II.6.2. Wykaz akcji promocyjnych/informacyjnych, spotkań z młodzieżą

Rodzaj akcji	Adresaci	Data	Miejsce
Cykl warsztatów z zakresu kształtowania wizerunku publicznego (dr hab. A. Turska-Kawa, dr hab. W. Wojtasik)	Młodzież szkół ponadgimnazjalnych	Maj–czerwiec 2015 roku	Katowice, WNS
Cykl wykładów dla	Młodzież III LO w	Kwiecień–maj 2015 roku	Katowice, III LO

młodzieży (mgr Tomasz Okraska)	Katowicach		
Wykład dla młodzieży (dr B. Zasepa)	Młodzież III LO w Katowicach	20 maja 2015 roku	Katowice, III LO
Wykład dla młodzieży (dr M. Ślaska)	Młodzież I LO w Tychach	Maj 2015 roku	Tychy, I LO
Warsztaty maturalne przygotowujące do egzaminu dojrzałości z zakresu wiedzy o społeczeństwie w wymiarze 84 godzin (dr Natalia Stępień)	Maturzyści zrzeszeni w ramach Uniwersytetu Śląskiego Maturzystów	Listopad 2014 roku – kwiecień 2015 roku	Katowice, UŚ
Wykład dla maturzystów przygotowujący do egzaminu dojrzałości z zakresu wiedzy o społeczeństwie (dr Natalia Stępień)	Maturzyści zrzeszeni w ramach Uniwersytetu Śląskiego Maturzystów	Styczeń 2015	Katowice, UŚ
Wykłady i warsztaty dla młodzieży (dr Natalia Stępień)	Młodzież szkół gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych zrzeszona w Uniwersytecie Śląskim Młodzieży	Październik 2014 roku – maj 2015 roku	Katowice, UŚ
Wykład dla uczniów klas maturalnych Liceum Ogólnokształcącego im. Leona Kruczkowskiego w Tychach na temat „Globalnego systemu medialnego” (dr hab. prof. UŚ Zbigniew Oniszczyk)	Uczniowie klas maturalnych Liceum Ogólnokształcącego im. Leona Kruczkowskiego w Tychach	18.12.2014	UŚ, Katowice, WNS, sala 239
Wykład dla uczniów klas maturalnych katowickich szkół średnich na temat wolności mediów w ramach programu „Źródła kultury europejskiej” (dr hab. prof. UŚ Zbigniew Oniszczyk)	Uczniowie klas maturalnych katowickich szkół średnich	14.04.2015	Aula. im. K. Popiołka, WNS UŚ, Katowice
Koordinacja przeprowadzenia „I Ogólnopolskiego Konkursu Wiedzy o	Uczniowie śląskich szkół ponadgimnazjalnych	Luty 2014 – marzec 2015 – WNS	WNS, UŚ, Katowice

Mediach” w woj. śląskim (dr Damian Guzek, dr Paweł Sarna)			
Cykl wykładów dla uczniów szkół ponadgimnazjalnych na Śląsku (mgr Tomasz Okraska, mgr Justyna Łapaj) z zakresu bezpieczeństwa międzynarodowego	Uczniowie szkół ponadgimnazjalnych na Śląski	Semestr letni 2014/2015	Wykłady były prowadzone w szkołach na Śląsku

- **Doskonalenie wewnętrznego systemu zapewniania jakości kształcenia**
- **Dobre praktyki i inne działania w zakresie jakości kształcenia**

Na politologii m.in. praktyka wprowadzona przez mgr. Pawła Grzywnę – opisowej oceny praktyk sporządzanej przez praktykodawcę.

Tabela II.7.1. Wykaz podjętych na wydziale nie wymienionych wyżej innych działań w zakresie jakości kształcenia

Rodzaj działania	Podstawa/cel	Termin/data
Współpraca KZZJK funkcjonujących w Instytucie Nauk Politycznych i Dziennikarstwa	Poszczególne kierunkowe zespoły ds. jakości kształcenia współpracują ze sobą w ramach doskonalenia jakości kształcenia, wymieniają doświadczenia i sposoby dotyczące zasad funkcjonowania SZJK, a także koordynują swoje działania, również w kontekście współpracy z interesariuszami wewnętrznymi i zewnętrznymi	2014/2015

- **Relacje z otoczeniem**

Tabela II.7.2. Współpraca z krajowymi i zagranicznymi ośrodkami akademickimi, przedsiębiorstwami i instytucjami

Instytut/katedra wiodąca i jej rola	Opis zdarzeń
<p>Historia</p> <p>Instytut Nauk Politycznych i Dziennikarstwa, Zakład Polityki Społecznej</p> <p>Instytut Nauk Politycznych i Dziennikarstwa Zakład Stosunków Międzynarodowych</p>	<p>Przygotowywanie projektu wspólnych studiów z Uniwersytetem w Bańskiej Bystrzycy i Ostrawie</p> <p>1. konsultacje w sprawie współpracy z przedstawicielami Powiatowego Urzędu Pracy i Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Siemianowicach Śląskich</p> <p>2. konsultacje z Izbą Rzemieślniczą oraz Małej i Średniej Przedsiębiorczości</p> <p>1. Współpraca naukowa z służbami mundurowymi, w tym m.in. z: Komendą Wojewódzką Policji w Katowicach (wnioski o fundusze MSW) oraz Wojewódzkim Sztabem Wojskowym (współpraca w zakresie projektu naukowego nt. konfliktu ukraińskiego).</p> <p>2. Współpraca dydaktyczna z służbami mundurowymi, w tym m.in. z: KWP w Katowicach, Delegaturą ABW w Katowicach, Wojewódzkim Sztabem Wojskowym w Katowicach, Okręgowym Inspektoratem Służby Więziennej w Katowicach, Strażą Graniczną, 5. Pułkiem Chemicznym w Tarnowskich Górach, Wojewódzkim Sztabem Wojskowym w Krakowie. Współpraca obejmuje m.in. prowadzenie zajęć dla studentów BNiM, wykłady otwarte, szkolenia lub praktyki zawodowe dla studentów.</p> <p>3. Współpraca naukowa z Regionalnym Ośrodkiem Debaty Międzynarodowej w Katowicach, będącego częścią sieci Ministerstwa Spraw Zagranicznych RP.</p>
<p>Instytut Nauk Politycznych i Dziennikarstwa, Zakład Dziennikarstwa</p> <p>Instytut Nauk Politycznych i Dziennikarstwa Zakład Badań nad Zachowaniami Politycznymi</p>	<p>Współpraca naukowa i dydaktyczna Zakładu Dziennikarstwa z wydziałami dziennikarstwa rosyjskich uniwersytetów państwowych w Sankt-Petersburgu, Białymostku, Krasnodarze i Jekatienburgu.</p> <p>Współpraca z fundacją IPSO ORDO i innymi interesariuszami zewnętrznymi w ramach projektu: "Przeciwdziałanie korupcji w samorządzie terytorialnym"</p>

- **Skuteczność wewnętrznego systemu zapewniania jakości kształcenia**

Tabela II.7.3. Skuteczność wewnętrznego systemu zapewniania jakości kształcenia

Analizowany obszar	Wynik analizy	Podjęte działania	Skutek podjętych działań
Prace dyplomowe	Analiza prac dyplomowych	Przedstawienie wniosków na zebraniach Rad Naukowych poszczególnych Instytutów	Zmiany w systemie dyplomowania dotyczące charakteru zadawanych pytań

Analiza sylabusów	Coroczna analiza sylabusów	KZZJK analizując moduły, wykrywają błędy i zwracają się do koordynatorów lub prowadzących z prośbą o naniesienie poprawek	Formalna poprawa sylabusów oraz opisów modułów
Ankiety studenckie	Ocena wyników ankiet studenckich	Odbywają się na zebraniach poszczególnych zakładów.	Udzielanie zaleceń i rekomendacji osobom, które otrzymują relatywnie niższe wyniki z ankiet studenckich
Spotkania ze studentami	Konsultacje ze studentami w zakresie jakości kształcenia, ich oczekiwań, poziomu satysfakcji, wymogów i szans na rynku pracy	Regularne spotkania KZZJK ze studentami, w ramach których omawia w.w. kwestie	Formułowanie przez studentów oczekiwań dotyczących jakości kształcenia, ewentualnych modyfikacji siatki zajęć, dodatkowych form wsparcia naukowego i dydaktycznego

- **Propozycje zmian doskonalących wewnętrzny system zapewniania jakości kształcenia**

Tabela II.7.4. Propozycje zmian doskonalących WSZJK

Proponowana zmiana	Cel zmiany	Krótkie uzasadnienie	Podmiot odpowiedzialny
Ograniczyć stopień zbiurokratyzowania Wyliminować nierealne zalecenia Rezygnacja z procedury weryfikacji efektów kształcenia, przewidującej omawianie tematów prac dyplomowych na zebraniach zakładów i przekazywanie wniosków z zebrań w postaci protokołów	Zmniejszenie obciążeń organizacyjnych ciążących na pracownikach naukowo-dydaktycznych Uproszczenie sposobu weryfikacji efektów kształcenia	Należy sobie uzmysłwić, że formularzami i sprawozdaniami nie zmienimy rzeczywistości. Za wyliminowaniem tej procedury przemawiają zgłaszane KZZJK zastrzeżenia, formułowane przez kierowników zakładów, którzy twierdzą, że na opiekunów seminariów dyplomowych wyznaczane są osoby o dużym doświadczeniu (tak naukowym, jak	KZZJK Rada WNS

		dydaktycznym) w zakresie prowadzenia prac dyplomowych, które pozwala im samodzielnie podejmować decyzje o zatwierdzaniu tematów kierowanych przez siebie prac. Uznano więc, że nie ma konieczności uzgadniania tych tematów na posiedzeniach zakładów. Jednocześnie pozostawia się kierownikom zakładów możliwość organizowania tego typu spotkań, nie będą jednak one miały charakteru obligatoryjnego.	
Zmiana podmiotu odpowiedzialnego za sprawdzanie prac dyplomowych – zamiast samodzielnego pracownika naukowego – zespół powołany przez KZZJK, w skład którego ma wejść przynajmniej jeden samodzielny pracownik naukowy	Konsultacje zespołowe mają umożliwić bardziej rzetelną analizę prac dyplomowych	Praca zespołowa umożliwia wychwycenie większej liczby ewentualnych usterek czy niedociągnięć w pracach dyplomowych i jednocześnie pozwala na konsultowanie ewentualnych wątpliwości związanych z treścią prac lub ich recenzji.	KZZJK Rada WNS

- **Rekomendacje WZJK wobec władz Wydziału/Uczelni dotyczące jakości kształcenia**

Tabela II.7.5. Rekomendacje WZJK wobec władz Wydziału/Uczelni

Cel	Rekomendacja	Podmiot odpowiedzialny
Poprawa jakości prowadzonych zajęć dydaktycznych	Ograniczenie liczebności grup zajęciowych (w szczególności przeciwdziałanie tendencji zmierzającej do łączenia grup wykładowych)	Dyrekcja IS Dziekan WNS
Poznanie opinii studentów na temat procesu dydaktycznego	Organizowanie spotkań ze studentami, prowadzenie badań ankietowych sprawdzających ich opinie na temat procesu kształcenia i jego jakości	KZZJK WZZJK Biuro ds. Jakości Kształcenia
Zwiększenie liczby terminowo i poprawnie	Przeprowadzenie szkoleń z zakresu wypełniania sylabusów w systemie USOSweb	Dziekan WNS Biuro ds. Jakości Kształcenia

wypełnionych sylabusów Podniesienie standardów komunikowania się studentów z wykładowcami	Organizowanie szkoleń z zakresu znajomości zasad komunikowania i prowadzenia korespondencji z wykładowcami	Samorząd Studencki
Upowszechnianie dobrych praktyk w zakresie kształcenia	Organizowanie spotkań poświęconych wymianie doświadczeń w zakresie skutecznych i innowacyjnych metod dydaktycznych	KZZJK Dziekan WNS
Poprawa jakości kształcenia	Zmniejszenie liczebności grup na zajęciach konwersatoryjnych	Rektor Uniwersytetu Śląskiego
Pozyskanie do pracy ze studentami ekspertów z zewnątrz	Ustalenie stawek wynagradzania osób z zewnątrz, prowadzących zajęcia ze studentami WNS na poziomie nie odbiegającym od średnich rynkowych	Rektor Uniwersytetu Śląskiego

Na podstawie sprawozdań złożonych przez Kierunkowe Zespoły Zapewnienia Jakości Kształcenia,

sporządził

dr hab. Lech Krzyżanowski

Pełnomocnik Dziekana WNS ds. jakości kształcenia

Roczny raport samooceny w zakresie jakości kształcenia na Wydziale Nauk Społecznych w roku akademickim 2014/2015 (aneks)

Prelekcje filozofii w szkołach gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych
w roku akademickim 2014–2015

1	ZSO nr 1, Katowice, ul. Sienkiewicza 74	Czy istnieje konflikt kultur?	30.09.2014	Dr Maria Niemczuk
2	V LO Katowice, ul. Jankego 65	Czy istnieje sprawiedliwa wojna?	5.11.2014	Dr hab. prof. UŚ Tomasz Czakon
3	I LO w Gliwicach, ul. Zimnej Wody 8	Czym naprawdę jest wolność	10.11.2014	Dr hab. prof. UŚ Tomasz Czakon
4	Oświęcim, PZ nr 2 Szkół Ogólnokształcących Mistrzostwa Sportowego, ul. Bema 8	Czy Nietzsche był buntownikiem?	3.12.2014	Prof. dr hab. Krzysztof Wieczorek
5	Akademicki Zespół Szkół Ogólnokształcących nr 2 III Liceum, Chorzów ul. Farna 5- 7	Czym naprawdę jest wolność	3.12.2014	Dr hab. prof. UŚ Tomasz Czakon
6	ZSO nr 1 w Gliwicach, ul. Kozielska 1A	Czym naprawdę jest wolność	3.12.2014	Dr hab. prof. UŚ Tomasz Czakon
7	Siemianowice, Gimnazjum nr 2, ul. Przyjaźni 28	Czy można zgodzić się na kłamstwo? (3 prelekcje, klasy: 2b, 1b, 3a)	9.03.2015	Dr hab. Gabriela Besler
8	LO X Katowice	Czy istnieje konflikt kultur?	11.03.2015	Dr Maria Niemczuk
9	LO X Katowice	Czym jesteśmy wolni?	12.03.2015	Dr hab. prof. UŚ Tomasz Czakon
10	Siemianowice, Gimnazjum nr 2, ul. Przyjaźni 28	Czy możliwe jest państwo doskonałe? (5 prelekcji, klasy: 3a, 3b, 2a, 3c, 2d)	13.03.2015	Dr hab. prof. UŚ Tomasz Czakon
11	Siemianowice, Gimnazjum nr 2, ul. Przyjaźni 28	Za co jesteśmy odpowiedzialni? (3 prelekcje, klasy: 3a, 3b, 3c)	16.03.2015	Prof. dr hab. Andrzej Kiepas

12	Siemianowice, Gimnazjum nr 2, ul. Przyjaźni 28	Czy współczesna sztuka rozwija człowieka? (2 prelekcje, klasy: 1a, 1c)		Dr Mariola Sułkowska
13	Siemianowice, Gimnazjum nr 2, ul. Przyjaźni 28	Czy istnieje sprawiedliwa wojna? (2 prelekcje, klasy: 1a, 1b)	18.03.2015	Dr hab. prof. US Tomasz Czakov
14	Oświęcim, Powiatowy Zespół Szkół Ogólnokształcących, ul. Bema 6	Płeć – szansa czy zagrożenie?	19.03.2015	Prof. dr hab. Krzysztof Wieczorek
15	Technikum w Sosnowcu, ul. Kilińskiego 31	Czy możliwy jest dialog Wschodu i Zachodu	23.04.2015	Dr Maria Niemczuk
16	Gimnazjum, Bojszowy	Czy możliwe jest państwo doskonałe?	20.05.2015	Dr hab. prof. US Tomasz Czakov

Łącznie 30 prelekcji

RAPORT Z OCENY WŁASNEJ WYDZIAŁU PRAWA I ADMINISTRACJI W ZAKRESIE JAKOŚCI KSZTAŁCENIA W ROKU AKADEMICKIM 2014/2015

I. Informacje wstępne

1. Na posiedzeniu Rady Wydziału w dniu 26 maja 2015 r. na wniosek nowego Przewodniczącego Wydziałowego Zespołu ds. Jakości Kształcenia, dr. hab. Jarosława Zagrodnika przyjęto uchwałę w sprawie Wydziałowego Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia, w drodze której zniesiono Kierunkowe Zespoły ds. Jakości Kształcenia w ramach Wydziału Prawa i Administracji, aprobując tym samym funkcjonowanie jednego Zespołu ds. Jakości Kształcenia, którego kompetencje rozciągają się na wszystkie Kierunki Studiów istniejące na Wydziale. Motywem przewodnim tej zmiany było wyeliminowanie złożoności struktury organizacyjnej Wydziałowego Zespołu ds. Jakości Kształcenia w sytuacji, w której jej dalsze utrzymywanie byłoby zbyt kosztowne, ponieważ założenia Jakości Kształcenia dla każdego z Kierunków Studiów na Wydziale Prawa i Administracji są zbliżone.

2. W dniu 28 maja 2015 r. na wniosek Przewodniczącego Wydziałowego Zespołu ds. Jakości Kształcenia Dziekan Wydziału Prawa i Administracji powołał do nowego składu Zespołu następujące osoby:

- dr. hab. Sławomira Tkacza jako wiceprzewodniczącego Zespołu, odpowiedzialnego za reprezentowanie kierunku „Prawo”,
- dr. hab. Dorotę Łobos-Kotowską jako wiceprzewodniczącą Zespołu, odpowiedzialną za reprezentowanie kierunku „Administracja”,
- dr. hab. Piotra Piniora jako wiceprzewodniczącego Zespołu, odpowiedzialnego za reprezentowanie kierunku „Przedsiębiorczość”,
- prof. dr. hab. Jacka Góreckiego,
- dr. hab. Marka Leśniaka,
- dr. Olę Sitarz,
- dr. Marcina Janika,
- dr. Witolda Kurowskiego,
- mgr. Ewę Olejarczyk,
- mgr. Sylwię Ławrentjew,
- Zuzannę Skowronek jako przedstawicielkę Wydziałowej Rady Samorządu Studenckiego
- mgr. Wojciecha Maczucha jako przedstawiciela Wydziałowej Rady Samorządu Doktorantów.

Ponadto, na wniosek Przewodniczącego Wydziałowego Zespołu ds. Jakości Kształcenia, Kierownik Administracji Pani mgr. Magdalena Stryja wyznaczyła dwie osoby spośród podległych jej pracowników w celu zapewnienia administracyjnej obsługi Zespołu.

3. Informacje o akredytacjach w jednostce

W roku 2014/2015 na WPiA nie miała miejsca akredytacja Wydziału.

4. Niezbędne staje się podkreślenie, że niniejszy raport jest sporządzony przez obecnego przewodniczącego Wydziałowego Zespołu ds. Jakości Kształcenia, natomiast obejmuje przede wszystkim okres (10/2014 – 5/2015), w którym zadaniami Zespołu kierował prof. dr hab. Grzegorz Łaszczyca. Podstawą przygotowania raportu w zakresie obejmującym wskazane miesiące są materiały przedstawione przez wymienionego Przewodniczącego Zespołu.

II. Działania na rzecz jakości kształcenia

1. Doskonalenie programów kształcenia i jego efektów

1.1. W okresie poprzedzającym zainaugurowanie roku akademickiego 2014/2015 podjęto działania mające na celu aktualizację modułów i sylabusów w odniesieniu do wskazanego roku akademickiego. Stan realizacji tego aspektu zapewniania jakości kształcenia można ocenić jako zadowalający.

1.2. Na kierunku Prawo w odniesieniu do Studium Stacjonarnego wprowadzono zmiany w zakresie programu studiów, stanowiące rezultat prac powołanej przez Dziekana Wydziału Prawa i Administracji Komisji do spraw zmiany programu studiów stacjonarnych, której przewodniczenie powierzono Pani prof. dr hab. Barbarze Mikołajczyk. Zadaniem Komisji było dostosowanie programu studiów do wymagań KRK oraz do współczesnych wyzwań w zakresie kształcenia prawników. Przedstawienie wyniku prac Komisji i zarazem wniosku o wyrażenie akceptacji dla zaproponowanych zmian na posiedzeniu Rady Wydziału poprzedzały liczne spotkania z Kierownikami poszczególnych Katedr oraz dwa gremialne spotkania z wszystkimi Kierownikami Katedr lub wyznaczonych przez nich przedstawicielami oraz przedstawicielami samorządu studenckiego.

W trakcie wprowadzania zmian do programu kształcenia prowadzono porównania z wiodącymi uczelniami krajowymi w zakresie wykładanych treści (liczby i tematyki modułów kształcenia).

Program przygotowany w ramach prac wskazanej wyżej Komisji został przyjęty w drodze uchwały Rady Wydziału nr 57/2015 z dnia 28 kwietnia 2015 r. Jest realizowany obecnie w odniesieniu do obecnych Studentów I roku studiów.

1.3. Na kierunku Prawo w ramach Studium Niestacjonarnego inicjatywa zmiany programu studiów była udziałem Pani Prodziekan ds. Studiów Niestacjonarnych dr hab. Katarzyny Grzybczyk i Kierownika Studiów Niestacjonarnych dr. hab. Jarosława Zagrodnika. Motywem przewodnim zmian było dążenie do zniesienia nierównomiernego rozłożenia obowiązków Studentów w ramach sesji zimowej i sesji letniej, co w przypadku Studentów Prawa - Studium Niestacjonarnego oznaczało brak realnych warunków do przygotowania do egzaminów w sesji zimowej. Propozycje zmian były podyktowane również skargami i uwagami Studentów dotyczącymi zakresu programowego studiów. W celu pełnego

zorientowania się co do uzasadnienia wskazanych skarg i uwag, Pani Prodzikan ds. Studiów Niestacjonarnych dr hab. Katarzyna Grzybczyk zorganizowała otwarte spotkanie ze Studentami Prawa - Studium Niestacjonarnego. Informacja o spotkaniu była dostępna na stronie internetowej Wydziału Prawa i Administracji UŚ. Ze strony kadry naukowej, poza Panią Dziekan, w spotkaniu uczestniczył jedynie Kierownik Studiów Niestacjonarnych. Wnioski Studentów, poparte licznymi argumentami, z których część odnosiła się do przydatności poszczególnych przedmiotów w aspekcie wykonywania zawodu prawnika, część zaś odnosiła się do kwestii organizacyjnych, zostały uwzględnione w ramach pierwotnego projektu zmian w programie studiów niestacjonarnych. Projekt ten spotkał się z krytyką w ramach konsultacji przeprowadzonych z Kierownikami Katedr lub ich przedstawicielami. Krytyka nie uwzględniała współdziałania z otoczeniem, aktywnego uczestnictwa w życiu zawodowym. „Oszczędzono” jedynie forsowaną przez Kierownika Studiów propozycję przeniesienia niemal całości przedmiotów do wyboru na ostatni rok studiów, na którym wybór ten ma szansę bycia przemyślanym lub podyktowanym potrzebami zawodowymi, których zidentyfikowanie na ostatnim roku studiów jest zdecydowanie łatwiejsze niż na wcześniejszych etapach studiów. Poza opisaną zmianą, na posiedzeniu Rady Wydziału przyjęte zostały jedynie zmiany podyktowane obowiązkiem dostosowania programu studiów do wymagań KRK, w szczególności w zakresie rozłożenia przedmiotów całorocznych, z których część była rozdzielona pomiędzy dwa lata studiów.

Program przygotowany w ramach opisanych wyżej prac został przyjęty w drodze uchwały Rady Wydziału nr 85/2015 z dnia 26 maja 2015 r. Jest realizowany obecnie w odniesieniu do obecnych Studentów I roku studiów.

1.4. Wskazana w pkt. 1.2. Komisja podjęła również prace mające na celu wyeliminowanie powtarzających się modułów określonych przedmiotów w ramach I i II stopnia studiów na kierunku Administracja. Ponadto przedstawiła zmiany wynikające z potrzeby dostosowania programu studiów do wymagań KRK.

Propozycje Komisji zostały przyjęte przez Radę Wydziału w drodze uchwały nr 85/2015 z dnia 26 maja 2015 r. Program przyjęty w rezultacie wskazanej uchwały jest realizowany na pierwszych latach studiów.

1.5. Z inicjatywy Pani Prodzikan ds. Studiów Niestacjonarnych dr hab. Katarzyny Grzybczyk oraz Kierownika Studiów na kierunku Przedsiębiorczość Pana dr. hab. Piotra Piniora dokonane zostały zmiany w programie studiów na kierunku Przedsiębiorczość. Zmiany były podyktowane pierwszymi doświadczeniami wynikającymi z przebiegu studiów na wskazanym kierunku, który został zaledwie przed kilku laty utworzony na Wydziale Prawa i Administracji UŚ. Wykorzystano w tym zakresie opinie i sugestie studentów formułowane w trakcie spotkań ze Studentami podejmowanych przez Kierownika studiów na kierunku Przedsiębiorczość. Ponadto w wyniku analizy zapotrzebowania rynku pracy na podstawie badań publikowanych w mediach, programy kształcenia nasycane zostały treściami odpowiadającymi temu zapotrzebowaniu.

Propozycje zmian zostały przedstawione Radzie Wydziału, która zaakceptowała je w drodze uchwały nr 58/2015 z dnia 28 kwietnia 2015 r.

1.6. W roku akademickim, którego dotyczy niniejszy raport z inicjatywy Kierownika Studiów Doktoranckich zostały dokonane zmiany w programie wskazanych studiów dotyczące zarówno studiów rozpoczętych w latach 2012/2014, jak i studiów rozpoczynających się w roku akademickim 2015/2016. Zmiany wynikały z konieczności dostosowania programu studiów do wymagań KRK. Zostały one przyjęte przez Radę Wydziału w drodze uchwał o nr. 35/2015 oraz 36/2015 w dniu 24 marca 2015 r.

1.7. W roku sprawozdawczym utworzone zostały nowe kierunki Studiów Podyplomowych na Wydziale, mianowicie:

- Prawne i ekonomiczne aspekty prowadzenia kancelarii prawnej oraz działalności zawodowej radcy prawnego, utworzone uchwałą Rady Wydziału nr 222/2014 z dnia 21 października 2014 r.,
- Prawo i proces karny – współczesne problemy praktyczne, utworzone uchwałą nr 250/2014 z dnia 25 listopada 2014 r.

Nie może ująć uwagi, że inicjatywy w zakresie tworzenia Studiów Podyplomowych znajdują silne wsparcie ze strony dziekana Wydziału Prawa i Administracji UŚ, Pana prof. dr. hab. Czesława Martysza.

1.8. Na podstawie Zarządzenia nr 42 Rektora Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach z dnia 12 marca 2013r. likwidacji uległy studia podyplomowe Partnerstwo publiczno-prywatne. Rada Wydziału podjęła w tym zakresie uchwałę w dniu 28 kwietnia 2015 r. (nr 250/2014).

2. System weryfikacji efektów kształcenia

2.1. Podstawowymi formami weryfikacji efektów kształcenia na Wydziale są: egzamin/zaliczenie w formie pracy pisemnej, test bądź egzamin/zaliczenie ustne. Oprócz tego, z reguły w ramach zajęć konwersatoryjnych/wykładów specjalizacyjnych, dodatkową postać weryfikacji stanowi ocena referatów przygotowywanych przez Studentów.

2.2. Podstawę organizacji dyplomowania i przeprowadzania egzaminu dyplomowego stanowią przepisy § 29 - § 34 Regulaminu Studiów w Uniwersytecie Śląskim w Katowicach z dnia 14 maja 2012 r. oraz ustawy z dnia 27 lipca 2005 r. Prawo o szkolnictwie wyższym (Dz. U. z 2005 r. Nr 164, poz. 1365 z późn. zm.).

W zgodzie z powołanymi przepisami pozostaje Regulamin Dyplomowania obowiązujący na Wydziale, który określa szczegółowe zasady procesu dyplomowania.

W roku akademickim, którego dotyczy raport, proces dyplomowania został dostosowany do wymagań wynikających z Zarządzenia Rektora UŚ z dnia 28 stycznia 2015 r. w sprawie wprowadzenia procedury składania i archiwizowania pisemnych prac dyplomowych.

2.3. Członkom Wydziałowego Zespołu ds. Jakości Kształcenia, pełniącym funkcję przewodniczącego i wiceprzewodniczących Zespołu, powierzono zadanie weryfikacji prac dyplomowych, losowo wybranych spośród prac złożonych w roku akademickim 2014/2015.

W okresie sprawozdawczym zdołano przeprowadzić kontrolę prac studentów studiów stacjonarnych na kierunku Prawo.

W dniu przeprowadzenia kontroli, tj. 10 września 2015 r., liczba złożonych prac i egzaminów magisterskich w roku akademickim 2014/2015 wynosiła 220. Kontroli zostały poddane 23 prace. Wybór prac poddanych kontroli nastąpił w drodze losowej poprzez wybór co dziesiątej pracy, rozpoczynając od pierwszej osoby na liście osób, które do dnia kontroli przystąpiły do egzaminu magisterskiego we wskazanym roku akademickim. Spośród prac poddanych kontroli 20 prac oceniono na ocenę bardzo dobrą, dwie na ocenę dobrą plus i jedną na ocenę dobrą. Adekwatność ocen do zawartości treściowej, struktury prac, systemu sporządzania przypisów czy wykorzystanej literatury w zasadzie nie nasuwała zastrzeżeń. Ustalono, że w obrębie Wydziału panuje dość jednolity, wysoki standard oceny prac magisterskich na studiach – Prawo stacjonarne.

Zastrzeżenia nasuwała część recenzji prac magisterskich, przede wszystkim, w tym fragmencie, który dotyczy oceny merytorycznej pracy. Zredukowanie wskazanej oceny do jednego zdania, w niektórych przypadkach dwóch zdań, z których jedno ma charakter wyrażnie publicystyczny i ogranicza się do podniesienia znaczenia tytułowego zagadnienia w określonej dziedzinie prawa, oznaczało, że recenzja mogłaby być dołączona do każdej pracy magisterskiej, ewentualnie każdej pracy magisterskiej w określonej dziedzinie prawa. Stwierdzono, że taki stan rzecz jest nie do zaakceptowania nie tylko z punktu widzenia standardów wynikających z Wydziałowego Systemu Jakości Kształcenia, ale także w kontekście przekonania studentów, mających bezpośredni wgląd w recenzję, że ocena pracy jest efektem jej rzetelnej lektury. W rezultacie, na posiedzeniu Rady Wydziału, Przewodniczący Zespołu ds. Jakości Kształcenia podniósł wskazane zastrzeżenia i zaapelował o unikanie w przyszłości opisanej redukcji merytorycznej oceny prac magisterskich do jednego lub dwóch zdań.

3. Zapewnienie wysokiej jakości kadry dydaktycznej

3.1. Ankieta oceny zajęć dydaktycznych

Proces ankietyzacji został przeprowadzony przy wykorzystaniu nowego wzoru papierowych arkuszy oceny umożliwiających zastosowanie do ich opracowania czytników optycznych. Nowy wzór ankiet umożliwił Studentom, poza udzieleniem odpowiedzi na pytania zamknięte, wyrażenie opinii o ocenianym pracowniku, sposobie prowadzenia przez niego zajęć oraz stosunku do Studentów.

Ankietyzacja została przeprowadzona w ostatnich dwóch tygodniach zajęć z danego przedmiotu, „pod rządami” nowego składu Zespołu ds. Jakości Kształcenia. Kierowanie przebiegiem ankietyzacji i działania z tym związane pozostawały w rękach Pana dr. Marcina Janika, który we wcześniejszych latach dowiódł rzetelności w zakresie wypełniania obowiązków związanych z przeprowadzaniem ankiet.

Wypełnianie ankiet przez Studentów odbywało się pod nieobecność prowadzącego zajęcia. Wydziałowy Zespół ds. Jakości Kształcenia działał w omawianym zakresie w oparciu o wypracowane w poprzednich latach dobre praktyki, polegające między innymi na

monitorowaniu przebiegu badania ankietowego, w tym kompletności i jakości przeprowadzonych ankiet oraz spełnieniu wymagań związanych z zapewnieniem odpowiedniego *response rat*.

łącznie w semestrze letnim roku akademickiego, kiedy było możliwe wykorzystanie nowych wzorów ankiet, ankietyzacji poddano 50 osób. Zebrano i opracowano 1853 ankiety. Średni wynik wynikający z przeprowadzonych ankiet wynosi dla całego Wydziału 4,2 i jest lepszy od średniego wyniku opartego na poprzednich ankietach, przeprowadzonych w roku akademickim 2013/2014, który wynosił 3,9.

W związku z tym, że w szczególności w przypadku studiów niestacjonarnych niektóre zajęcia ulegają zakończeniu wcześniej i nie można już przeprowadzić ankiet dotyczących pracowników, którzy je prowadzili w ostatnich dwóch tygodniach poprzedzających zakończenie semestru, a przynajmniej jest to w wielu wypadkach utrudnione, Zespół ds. Jakości Kształcenia uznał za konieczne rozpoczynanie procesu ankietyzacji w przyszłych latach przynajmniej na miesiąc przed zakończeniem danego semestru. To jednak wymaga uzyskania z odpowiednim wyprzedzeniem formularzy ankiet ze strony Uniwersyteckiego Zespołu ds. Jakości Kształcenia.

3.2. Raport z hospitacji zajęć dydaktycznych

Złożono sprawozdania z ośmiu hospitacji, które zostały przeprowadzone w czterech Katedrach, mianowicie Katedrze Prawa Publicznego Gospodarczego, Katedrze Prawa Górniczego i Ochrony Środowiska oraz Katedrze Prawa Rolnego i Gospodarki Przestrzennej. Hospitowane zajęcia uzyskały pozytywne oceny

3.3. Ocena spełnienia wymogów formalnych dotyczących kadry dydaktycznej

Wydział Prawa i Administracji posiadał minimum kadrowe dla prowadzenia studiów na każdym z funkcjonujących na Wydziale Kierunków Studiów.

3.4. Diagnoza możliwości doskonalenia jakości kształcenia w przyszłości

Polityka zatrudnienia realizowana na Uniwersytecie Śląskim, finansowania godzin zleconych, a także wymóg pensum na studiach stacjonarnych, powodują z jednej strony nagminność przypadków, w których godziny nadliczbowe znacznie, w niektórych przypadkach dwukrotnie, przewyższają godziny stanowiące pensum, z drugiej strony brak realnych perspektyw odciążenia pracowników nie tylko w drodze kolejnych etatów, ale także godzin zleconych, w przypadku których wynagrodzenie nie pozwala na zaangażowanie w proces dydaktyczny osób gwarantujących najwyższy poziom kształcenia, np. sędziów, prokuratorów. Podniesiona na końcu okoliczność oznacza, że w przypadkach, w których poszczególne Katedry nie mogą wskazać osób spełniających standardy, które pozwalałyby na ich przyjęcie na Studia doktoranckie w formie stacjonarnej i przynajmniej częściowe odciążenie w ten sposób pracowników katedry, Kierownicy Katedr (Katedry) są postawieni w sytuacji, w której konieczne staje się rozłożenie godzin nadliczbowych pomiędzy poszczególnych pracowników Katedry. Nie może ująć uwagi, że to oznacza utrudnienie doskonalenia naukowego przez niektórych, najbardziej obciążonych we wskazanym zakresie, pracowników.

4. Działania na rzecz zapewniania studentom dydaktycznego, naukowego i materialnego wsparcia w procesie uczenia się

4.1. Opieka naukowa odbywała się w ramach seminariów dyplomowych oraz licznych, działających na wydziale kół naukowych, a także w ramach zajęć dydaktycznych. Jest ona dostosowana do potrzeb Studentów i świadczona również w formie elektronicznej (w drodze korespondencji e-mailowej).

4.2. Każdy z pracowników miał obowiązek wyznaczenia terminów konsultacji, z uwzględnieniem potrzeb studentów studiów niestacjonarnych, jeżeli prowadził wykłady lub ćwiczenia w ramach studiów niestacjonarnych. Terminy odbywania konsultacji ustalane były z początkiem semestru i podane do wiadomości studentów poprzez umieszczenie na drzwiach pokoi asystenckich i na stronie internetowej Wydziału. Ewentualne zastrzeżenia Studentów co do odbywania konsultacji przez pracowników lub ich terminów spotykają się z weryfikacją i ewentualną reakcją ze stron władz Wydziału.

4.3. Godziny pracy dziekanatów uwzględniały tryb studiów (dla studiów niestacjonarnych – soboty, godziny popołudniowe). Biblioteka wydziałowa (wypożyczalnia i czytelnia) była czynna w soboty i w godzinach popołudniowych.

4.4. Dziekani oraz Kierownicy Studiów są dostępni dla studentów w wyznaczonych dniach. Sprawy studenckie załatwiane są także w czasie obecności Dziekanów na Wydziale, o ile pozwalają na to okoliczności.

4.5. Pełnomocnik ds. praktyk i programu Erasmus byli dostępni zgodnie z harmonogramem dyżurów.

4.6. Studenci korzystają z oferowanego wsparcia adekwatnie do potrzeb. Administracyjna obsługa toku studiów wykorzystywana jest w pełni, natomiast w wykorzystaniu wsparcia dydaktycznego nauczycieli akademickich i opiekunów prac dyplomowych widać wyraźne nasilenie kontaktów w okresie bezpośrednio przed sesją i w trakcie sesji, natomiast w ciągu semestrów skłonność studentów do korzystania z tego wsparcia jest znacznie niższa. Studenci i doktoranci korzystali z wszystkich przewidzianych regulaminem stypendiów.

4.7. Harmonogramy zajęć ustalane były z dbałością o możliwie najbardziej efektywne wykorzystanie czasu studentów i nauczycieli

5. Gromadzenie i udostępnianie informacji o programach i procesie kształcenia

Informacje o programach kształcenia, organizacji procesu kształcenia oraz o działaniach w ramach Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia są publikowane na stronie internetowej Wydziału: <http://www.wpia.us.edu.pl/>

6. Dobre praktyki Wydziału wpływające na funkcjonowanie systemu jakości kształcenia

Dziekan WPiA UŚ organizuje cykliczne spotkania zarówno ze studentami kierunków, jak i z pracownikami naukowo-dydaktycznymi. W roku sprawozdawczym spotkania z kadrą

naukową dotyczyły przede wszystkim prac nad zmianami w programach poszczególnych kierunków studiów.

Na stronie internetowej Wydziału na bieżąco ukazują się niezbędne informacje dotyczące funkcjonowania Wydziału, oferty dydaktycznej, harmonogramów zajęć oraz ewentualnych zmian w harmonogramach lub dyżurach, co usprawnia proces komunikacji na Wydziale zarówno w zakresie dotyczącym Studentów, jak i pracowników naukowo-dydaktycznych. Na stronie znajdują się również informacje o dokumentach, które składają lub mogą składać Studenci, a także informacje o sukcesach pracowników i studentów Wydziału.

dr hab. Jarosław Zagrodnik
Przewodniczący Zespołu
ds. Jakości Kształcenia

Raport z oceny własnej Wydziału Pedagogiki i Psychologii w zakresie jakości kształcenia w roku akademickim 2014/2015

I Informacje wstępne

1. Informacje o Zespołach jakości kształcenia działających na Wydziale Pedagogiki i Psychologii

WZJK – Wydziałowy Zespół ds. Jakości Kształcenia

KZZJK – Kierunkowy Zespół Jakości Kształcenia

WZJKSD – Wydziałowy Zespół Jakości Kształcenia na Studiach Doktoranckich

WZJKSP – Wydziałowy Zespół Jakości Kształcenia na Studiach Podyplomowych

Skład WZJK na Wydziale Pedagogiki i Psychologii powołanego 1.10. 2012 roku:

dr hab. Irena Pilch (przewodnicząca)

dr hab. Ewa Szadzińska (z-ca przewodniczącej) w I semestrze

dr hab. Irena Polewczyk (z-ca przewodniczącej) w II semestrze

dr hab. Danuta Rode (do 31 maja 2015)

dr hab. Elżbieta Turska (od 1 czerwca 2015)

dr hab. Beata Mazepa-Domagala

dr hab. Beata Pitula

dr hab. Teresa Wilk

dr hab. Mirosław Kisiel

dr Joanna Mateusiak

dr Monika Sulik

dr Łukasz Jach (sekretarz)

mgr Magdalena Hyla (przedstawicielka doktorantów)

Małgorzata Suda (przedstawicielka studentów psychologii)

Karina Perkowska (przedstawicielka studentów pedagogiki)

W skład WZJK wchodzi: przedstawiciele władz dziekańskich (prodziekani: ds. studiów stacjonarnych i ds. studiów niestacjonarnych), przewodniczące KZZJK kierunków: pedagogika i psychologia, kierownik studiów doktoranckich, przedstawiciele Instytutów i Katedr, przedstawiciele niesamodzielnych pracowników nauki, doktorantów i studentów.

Skład KZZJK dla kierunków: pedagogika i pedagogika specjalna, powołanego 1.10. 2012 roku (od r. akad.2012/13 obejmował także opieką kierunek pedagogika specjalna):

dr hab. Ewa Szadzińska (przewodnicząca) w I semestrze

dr hab. Irena Polewczyk (przewodnicząca) w II semestrze

dr hab. Maciej Bernasiewicz (z-ca przewodniczącej)

dr hab. Mirosław Kisiel

dr Anna Waligóra-Huk (sekretarz)

dr Barbara Czarnota-Palenik

dr Karina Leksy

dr Irena Przybylska
dr Agata Rzymelka
mgr Edyta Charzyńska (przedstawicielka doktorantów)
Natalia Grabolus (przedstawicielka studentów)

Skład KZZJK dla kierunku psychologia, powołanego 1.10. 2012 roku:

dr hab. Danuta Rode (przewodnicząca do 31 maja 2015)

dr hab. Elżbieta Turska (z-ca przew. do 30 września 2015, przewodnicząca od 1 października 2015)

dr Magdalena Rode (z-ca przewodniczącej od 1 października 2015)

dr Joanna Mateusiak

dr Agata Chudzicka-Czupała

dr Anita Gałuszka

dr Aleksandra Wieteska

dr Yvona Woźniakova

dr Izabela Rajska-Kulik

mgr Michał Brol (sekretarz)

mgr Aneta Kałmuk

mgr Zuzanna Wałach-Biśta

mgr Elżbieta Sanecka (przedstawicielka doktorantów)

Małgorzata Suda (przedstawicielka studentów)

Skład WZJKSD, obejmującego opieką studia III stopnia, powołanego 1.10.2012 roku:

Dr hab. Beata Pitula (przewodnicząca)

prof. dr hab. Katarzyna Krason

dr hab. Ewa Bielska

dr Bartosz Wojciechowski (sekretarz)

mgr Viola Friedrich (przedstawicielka doktorantów)

Skład WZJKSP, obejmującego opieką studia podyplomowe, powołanego 1.12.2013 roku:

Dr Anna Watola (przewodnicząca)

dr hab. Teresa Wilk

dr hab. Agata Chudzicka-Czupała (sekretarz)

dr Anna Kurzeja

dr Marta Stasiła-Sieradzka

WZJKSD oraz WZJKSP uwzględniają w swej pracy specyfikę, odpowiednio, studiów doktoranckich i studiów podyplomowych. Z własnych działań przygotowują odrębne, roczne raporty, przedkładane do akceptacji władzom dziekańskim i Radzie Wydziału.

KZZJK sporządzają i przedkładają do akceptacji minimum kadrowemu kierunkowi, a następnie władzom dziekańskim i Radzie Wydziału, raport Ocena jakości kształcenia na kierunku.

2. Informacje o stanie prac nad wdrożeniem SZJK w jednostce.

W roku akademickim 2014/15 Zespoły: wydziałowy, kierunkowe, pomocnicze

oraz zespoły ds. jakości kształcenia na studiach III stopnia i na studiach podyplomowych pracowały zgodnie z zatwierdzonymi przez Radę Wydziału Pedagogiki i Psychologii: regulaminem Wewnętrznego Systemu Zapewniania Jakości Kształcenia (z dn. 26. 02. 2013, ze zmianami z dn. 29. 09. 2015) oraz Harmonogramem prac w ramach WSZJK (z dn. 23.04. 2013). Zmienione zostały częściowo składy zespołów. Zmiana przewodniczącej KZZJK dla pedagogiki była spowodowana objęciem przez dr hab. Ewę Szadzińską stanowiska dyrektora Instytutu Pedagogiki, natomiast identyczna zmiana w KZZJK dla psychologii była skutkiem rozwiązania umowy o pracę z Uniwersytetem Śląskim przez dr hab. Danutę Rode. Obsługą administracyjną zespołów zajmowała się mgr Katarzyna Korner.

3. Informacje o akredytacjach w jednostce
W roku 2014/15 na WPiPs nie miały miejsca akredytacje kierunków.

II Działania na rzecz jakości kształcenia

1. Doskonalenie programów kształcenia i jego efektów

- a. Informacje o zmianach w programach kształcenia wynikających z wymogu dostosowania do KRK

Na kierunkach: pedagogika, pedagogika specjalna i psychologia przygotowane są kompletne, nowe programy kształcenia, dostosowane do KRK. Programy te były realizowane na wszystkich latach studiów I stopnia (pedagogika specjalna), na wszystkich latach studiów I i II stopnia (pedagogika) oraz na latach 1-3 studiów jednolitych magisterskich (psychologia), w trybie stacjonarnym i niestacjonarnym. W ramach studiów III stopnia opracowano komplet dokumentów, w pełni dostosowując program do wymogów KRK (zatwierdzony przez Radę Wydziału w maju 2014). Funkcjonujące na Wydziale studia podyplomowe posiadają programy i sylabusy zgodne z wymogami KRK.

- b. Nowe programy kształcenia i likwidacja dotychczasowych

Na kierunkach: pedagogika, pedagogika specjalna i psychologia nie wprowadzono nowych specjalności ani nie zlikwidowano istniejących. Został opracowany nowy program kształcenia dla kierunku zarządzanie zasobami ludzkimi. MNiSW wydało zgodę na prowadzenie tego kierunku w lipcu 2015. Nabór zostanie przeprowadzony w roku akad. 2016/17.

- c. Zgodność programów z misją i strategią uczelni oraz jednostki

Misja i strategia Wydziału zostały zatwierdzone na posiedzeniu Rady Wydziału w dniu 26 lutego 2013 r. i są zgodne z misją UŚ uchwaloną przez Senat w dniu 20.05. 1997 r. oraz z strategią UŚ uchwaloną przez Senat w dniu 24.01.2012 r. Kierunkowe ZZJK stwierdziły zgodność programów dla kierunków: pedagogika, pedagogika specjalna i psychologia z misją i strategią Wydziału i Uczelni.

- d. Sposób uwzględnienia wyników badania losów absolwentów

Raporty Biura Karier, przygotowane dla WPiPs, były analizowane przez zespoły pomocnicze KZZJK w roku akad. 2012/13. W latach kolejnych źródłem informacji o tym, jak absolwenci oceniają proces kształcenia, były wyniki ankiety satysfakcji ze studiów na WPiPs.

e. Udział interesariuszy wewnętrznych i zewnętrznych w tworzeniu programów kształcenia

W roku akad. 2014/15 odbyło się spotkanie z Radą Pracodawców WPiPs, w którym uczestniczyli przedstawiciele WZJK oraz obydwu KZZJK. Cykliczne spotkania służą m.in. pozyskaniu informacji na temat stopnia dostosowania wiedzy i kompetencji absolwentów do wymogów środowiska pracy. W ramach współpracy z WPiPs pracodawcy zaopiniowali efekty kształcenia dla kierunków: pedagogika, pedagogika specjalna i psychologia.

KZZJK zorganizowały otwarte spotkania ze studentami (odpowiednio: pedagogiki, pedagogiki specjalnej i psychologii), na których studenci przekazywali uwagi dotyczące programu kształcenia, jakości zajęć, udzielanego wsparcia, problemów wymagających rozwiązania. Postulaty studentów były dyskutowane w ramach Rad Instytutów i były, w ramach możliwości, uwzględniane.

WZJK wraz z władzami dziekańskimi zorganizował 27 stycznia 2015 roku otwarte posiedzenie z udziałem społeczności WPiPs, na którym zapoznano pracowników i studentów z obszarami działań podejmowanych w ramach WSZJK, zaznajomiono z ich efektami i przedyskutowano obszary zmian dotyczących jakości kształcenia na Wydziale.

KZZJK przeprowadziły analizę wyników ankiety skierowanej do absolwentów studiów, przeprowadzonej za pośrednictwem USOS przez uczelniane Biuro Jakości Kształcenia. W badaniu wzięło udział 39 absolwentów pedagogiki i 13 absolwentów psychologii. Wyniki były przedmiotem dyskusji w ramach prac Instytutów. Postanowiono podjąć akcję informacyjną w porozumieniu w Samorządem studenckim, aby zwiększyć zainteresowanie absolwentów tą formą wyrażania opinii.

f. Sposób uwzględnienia wzorców międzynarodowych

KZZJK dla kierunków pedagogika i pedagogika specjalna analizowały wzorce międzynarodowe w roku akad. 2014/15. Podobne działanie KZZJK dla psychologii było prowadzone w latach ubiegłych. Raporty zawierały wniosek o zgodności obecnie obowiązujących standardów nauczania pedagogiki i psychologii z praktyką studiów na WPiPs.

g. Sposób uwzględnienia potrzeb rynku pracy

Potrzeby rynku pracy są rozpoznawane dzięki kontaktom z Radą Pracodawców, zarówno w czasie dorocznych spotkań, jak i poprzez robocze, całoroczne kontakty.

2. System weryfikacji efektów kształcenia dla poszczególnych kierunków

a. Proces weryfikacji efektów kształcenia

Określono modułowe efekty kształcenia, metody ich weryfikacji, kryteria ocen oraz zasady realizacji praktyk dla kierunków pedagogika (studia I i II stopnia), pedagogika specjalna (studia I stopnia) i psychologia (studia jednolite magisterskie). Określono modułowe efekty kształcenia i sposoby ich weryfikacji dla studiów III stopnia (decyzją Rady Wydziału z maja 2013).

b. Zasady dyplomowania

Określono zasady dyplomowania dla pedagogiki i psychologii. Regulaminy dyplomowania wraz z dodatkowymi informacjami dla studentów oraz listą pytań egzaminacyjnych, losowanych w trakcie egzaminu dyplomowego, są dostępne na stronach internetowych Instytutu Pedagogiki oraz Instytutu Psychologii.

c. Monitorowanie weryfikacji efektów kształcenia

KZZJK na kierunkach: pedagogika/pedagogika specjalna i psychologia powołały pomocnicze zespoły ds. programów kształcenia dla analizy sylabusów - merytorycznej oraz formalnej, wraz z oceną narzędzi weryfikacji efektów kształcenia.

Zespół pomocniczy analizował 90 sylabusów dla kierunku pedagogika oraz 15 sylabusów na kierunku pedagogika specjalna. Zespół dla kierunku psychologia analizował 81 sylabusów.

Analiza pokazała pewną liczbę problemów, związanych m.in. z formalną stroną sylabusów, zgodnością treści merytorycznych z opisami modułów, nakładaniem się treści, lub adekwatnością zaproponowanych metod i narzędzi weryfikacji efektów kształcenia. Sylabusy, które tego wymagały, zostały zwrócone do poprawy; koordynatorzy modułów zostali poinformowani o wątpliwościach dotyczących sposobów weryfikacji efektów kształcenia. Wskazano też kierunki pożądanych zmian. Raporty częściowe były podstawą dyskusji w ramach Instytutów.

KZZJK dla kierunkach: pedagogika/pedagogika specjalna oraz psychologia przeprowadziły spotkania otwarte z nauczycielami akademickimi, poświęcone jakości kształcenia na kierunkach oraz udoskonalaniu systemu jakości kształcenia.

KZZJK dla kierunkach: pedagogika/pedagogika specjalna oraz psychologia przeprowadziły spotkania otwarte ze studentami kierunków (pedagogiki i pedagogiki specjalnej oraz psychologii), na których studenci zgłaszali wszelkie postulaty związane z kształceniem.

KZZJK dla kierunkach: pedagogika/pedagogika specjalna oraz psychologia powołały zespoły pomocnicze do spraw praktyk studenckich. Zespoły dokonały analizy przebiegu praktyk w poszczególnych placówkach – na podstawie dokumentacji, raportów z przebiegu praktyk, esejów pisanych przez studentów oraz ocen dokonywanych przez studentów w ankiecie satysfakcji z praktyk.

Zostały przygotowane szczegółowe raporty, zawierające propozycje zmian. Raporty te są wykorzystywane w organizacji praktyk w kolejnym roku akademickim.

KZZJK na kierunkach: pedagogika i psychologia wytypowały samodzielnych pracowników nauki do analizy prac dyplomowych, losowo wybranych spośród prac złożonych w r. akad. 2014/15. Brak jest na razie prac dyplomowych dla nowego kierunku pedagogika specjalna. Przeanalizowano 22 prace na kierunku pedagogika i 10 prac na kierunku psychologia.

Przygotowane raporty, określające stopień zgodności prac oraz ich recenzji ze standardami przyjętymi dla kierunków oraz stopień osiągnięcia założonych efektów kształcenia, były dyskutowane przez Rady Instytutów. Ogólna ocena spełniania standardów była bardzo dobra.

KZZJK na kierunkach: pedagogika/pedagogika specjalna i psychologia dokonały analizy danych przedstawiających wyniki sesji egzaminacyjnej kończącej rok akademicki 2014/15, udostępnionych przez dziekanaty. Dane pokazują znaczącą liczbę osób skreślanych po I roku studiów; przyczyny tego stanu rzeczy wymagają dalszych analiz.

3. Zapewnienie wysokiej jakości kadry dydaktycznej

a. Raport z wyników ankiety ewaluacji pracy nauczyciela akademickiego

Procedurze ankietyzacji poddano ogółem 161 pracowników dydaktycznych (81 pracowników pionu pedagogika, 12 pracowników prowadzących zajęcia na kierunku pedagogika specjalna oraz 68 na kierunku psychologia). Studenci wypełniali ankiety oceny według nowego wzoru (w II semestrze). Uzyskano średnie oceny: 4,5 dla Wydziału, 4,27 dla Instytutu Pedagogiki, 4,72 dla Katedry Pedagogiki Wczesnoszkolnej i Mediów, 4,44 dla Katedry Pedagogiki Społecznej, oraz 4,57 dla Instytutu Psychologii. Wszyscy nauczyciele akademicy mają bezpośredni dostęp do ocen, które ich dotyczą, poprzez USOS.

W raportach z analizy wyników ankiety studenckiej przedstawiono wyniki częściowe dotyczące poszczególnych kryteriów oceny oraz porównano wyniki uzyskane przez grupy pracowników poszczególnych jednostek i przez grupy pracowników prowadzących różnego typu zajęcia. Wyniki ankiet zostały przekazane dyrektorom Instytutów oraz bezpośrednim przełożonym, którzy zobowiązani byli do przeprowadzenia rozmowy dotyczącej źródła ewentualnych problemów i sposobu ich eliminowania w przypadku, gdy wyniki odbiegały na niekorzyść od średniej dla danej formy zajęć, realizowanych w instytucie.

Raport zawierający wyniki ankiety studenckiej w formie zbiorczej opublikowano na stronie Wydziału. Wyniki uzyskane przez danego nauczyciela akademickiego stanowiły (po przeliczeniu na punkty) jedno z podstawowych kryteriów w przypadku aplikowania o podwyżkę oceną w kategorii „działalność dydaktyczna za rok 2014/15”. Zostały także uwzględnione w ocenie okresowej pracowników naukowo-dydaktycznych, przeprowadzonej w 2015 roku.

b. Raport z hospitacji zajęć dydaktycznych

W pionie pedagogika przeprowadzono hospitację zajęć dydaktycznych 19 osób, zarówno młodych pracowników zaczynających karierę wykładowcy, jak osób losowo wybranych. W Instytucie Psychologii przeprowadzono hospitację zajęć 2 osób – młodych pracowników, którzy nie byli hospitowani w roku poprzednim. Wyniki zostały przekazane hospitowanym wraz zaleceniami pohospitacyjnymi. Oceny hospitowanych zajęć były pozytywne lub wyróżniające; w protokołach pohospitacyjnych zawarto konkretne wskazówki pozwalające nauczycielom akademickim na doskonalenie warsztatu pracy.

c. Zbiorcze wyniki oceny okresowej pracowników

W roku akademickim 2014/2015 miały miejsce oceny okresowe pracowników. W Instytucie Pedagogiki ocenie poddano 42 osoby, z czego 39 osób otrzymało ocenę pozytywną, 1 osoba ocenę warunkowo pozytywną, 2 osoby negatywną. W Katedrze Pedagogiki Wczesnoszkolnej i Mediów oceniono 18 osób, 17 otrzymało ocenę pozytywną a 1 warunkowo pozytywną. W Katedrze Pedagogiki Społecznej ocenie podlegało 15 osób; wszystkie otrzymały ocenę pozytywną. W Instytucie Psychologii ocenie podlegało 50 osób; 39 osób otrzymało ocenę pozytywną, 7 osób warunkowo pozytywną, 4 osoby negatywną.

d. Ocena spełnienia wymogów formalnych dotyczących kadry dydaktycznej

Instytut Pedagogiki i Instytut Psychologii posiadały minima kadrowe dla prowadzenia studiów; badania naukowe były prowadzone zgodnie z obszarami kształcenia.

4. Działania na rzecz zapewniania studentom dydaktycznego, naukowego i materialnego wsparcia w procesie uczenia się

a. Ocena wsparcia dla studentów i doktorantów

- Opieka naukowa odbywała się w ramach seminariów dyplomowych oraz działających na Wydziale studenckich kół naukowych oraz interdyscyplinarnego koła naukowego doktorantów, a także w ramach zajęć dydaktycznych poprzez pomoc i nadzór nad pracami badawczymi studentów.
- Na kierunku pedagogika/pedagogika specjalna studenci mieli wyznaczonych opiekunów lat z podziałem na specjalności. Na kierunku psychologia opiekę nad 1, 2 i 3 rokiem studiów sprawowali wyznaczeni opiekunowie; na 4. i 5. roku studiów opiekę sprawują promotorzy prac magisterskich Kierownik studiów doktoranckich sprawował opiekę nad studentami studiów III stopnia. Doktoranci mieli także zapewnione wsparcie naukowe i pomoc opiekuna naukowego/ promotora.
- Terminy odbywania konsultacji ustalane były z początkiem semestru i podane do wiadomości studentów poprzez umieszczenie na drzwiach pokoi asystenckich i w Internecie.

- Studenci mieli informację o dostępności pracowników administracyjnych, pracowników biblioteki wydziałowej i dydaktyków pełniących funkcje opiekunów specjalnych na stronach internetowych Instytutów i na stronie WPiPs.
- Studenci i doktoranci korzystali ze wszystkich przewidzianych regulaminem stypendiów.
- KZZJK organizują spotkania otwarte, na których studenci mogą zgłaszać swoje problemy.
- Godziny pracy dziekanatów uwzględniały - w ramach możliwości - tryb studiów (dla studiów niestacjonarnych – soboty, godziny popołudniowe). W końcu roku akad. 2014/15 przeprowadzono ocenę pracy dziekanatów przy pomocy uczelnianej ankiety. Wyniki tej ankiety, udostępnione społeczności akademickiej i zainteresowanym pracownikom w postaci raportu, stały się podstawą działań naprawczych.
- Biblioteka wydziałowa (wypożyczalnia i czytelnia) była czynna w soboty i w godzinach popołudniowych. Opiekunowie praktyk i programu Erasmus byli dostępni zgodnie z harmonogramem dyżurów.
- Stopień wykorzystania oferowanego wsparcia: Studenci i doktoranci wykorzystują zaoferowane im wsparcie i są z niego zadowoleni, o czym świadczą raporty dotyczące wsparcia, przygotowane przez studentów i doktorantów na zlecenie WZJK, w porozumieniu z samorządami: studentów i doktorantów.

b. Ocena zasobów materialnych wspierających kształcenie

- Wydział dysponował wystarczającą liczbą sal dydaktycznych, jednak niektóre sale ćwiczeniowe są zbyt małe w stosunku do wielkości grup ćwiczeniowych. Trzy sale wykładowe są wyposażone w rzutniki multimedialne; wykładowcy korzystają z projektorów będących w dyspozycji każdej z Katedr i Zakładów, a także studiów podyplomowych. Studenci mieli dostęp do komputerów poza godzinami zajęć. Studenci mieli dostęp do laboratorium psychologicznego a także stałą opiekę w osobie mgr M. Sieliwończyka.
- Podręczniki i skrypty były dostępne dla studentów w bibliotece wydziałowej oraz w czytelnii. W Instytucie Psychologii każdy wykładowca miał możliwość samodzielnego umieszczania materiałów do zajęć na własnej stronie internetowej. Pracownicy obu Instytutów mogą umieszczać materiały na uczelnianej platformie e-learningu Moodle. Praktykowane jest przysyłanie materiałów i informacji dla studentów drogą mailową - na skrzynki mailowe poszczególnych grup i lat studiów.
- Studenci mieli dostęp do dwóch specjalistycznych programów statystycznych: Statistica i SPSS – zarówno z komputerów US, jak i z komputerów domowych.
- Studenci mieli dostęp do internetowych baz danych i katalogów na Wydziale i z komputerów domowych. Wyposażenie biblioteki i czytelnii wydziałowej ocenić

można jako adekwatne w stosunku do potrzeb Wydziału. Biblioteka liczy około 80 tys. woluminów książek oraz 5 tys. woluminów czasopism. Warunki lokalowe biblioteki są dobre. Poprzez Internet użytkownicy biblioteki mają dostęp do źródeł elektronicznych dostępnych w sieci komputerowej UŚ.

- Na Wydziale działały 4 pracownie komputerowe: 2 dydaktyczne (razem 20 komputerów) oraz 2 internetowe (razem 16 komputerów). Dodatkowo przy Instytucie Psychologii działała pracownia komputerowa wykorzystywana dla celów dydaktycznych z 7. stanowiskami. Sprzęt komputerowy w pracowniach dydaktycznych był wymieniany w trakcie roku akad. 2014/15.
- Harmonogramy zajęć ustalane były z dbałością o możliwie najbardziej efektywne wykorzystanie czasu studentów i nauczycieli. W roku akad. 2014/15 nadal obowiązywały krótsze przerwy pomiędzy zajęciami, wprowadzone z inicjatywy studentów.

5. Gromadzenie i udostępnianie informacji o programach i procesie kształcenia

- a. Stan wdrożenia karty nauczyciela akademickiego: Wypełnianie kart zostało wstrzymane ze względu na to, że opracowywana jest jej nowa wersja.
- b. Publikowanie informacji o programach kształcenia

Programy kształcenia są dostępne w usosweb w kartach kierunków. Także sylabusy są dostępne w usosweb dla każdego zalogowanego użytkownika.

- c. Publikowanie informacji o organizacji procesu kształcenia

Informacje dotyczące organizacji procesu kształcenia są publikowane na stronach internetowych Instytutów i na stronie Wydziału i na bieżąco aktualizowane.

- d. Publikowanie informacji o działaniach w ramach SZJK

Na stronie Wydziału: <http://www.wpips.us.edu.pl/> publikowane są informacje na temat działań podejmowanych w ramach WSZJK: regulamin, harmonogram, raporty cząstkowe i roczne, a także zbiorcze wyniki ankiet oceny nauczycieli akademickich.

6. Dobre praktyki jednostki w zakresie jakości kształcenia

Przewodniczące KZJK i WZJK spotykały się regularnie, rozwiązując na bieżąco problemy związane z zapewnianiem jakości kształcenia na kierunkach.

Prace związane z zapewnianiem jakości kształcenia na studiach III stopnia oraz na studiach podyplomowych prowadzą odrębne, powołane przez Dziekana zespoły, dzięki czemu prace te mogą być prowadzone z uwzględnieniem specyfiki tych studiów.

Stały kontakt z samorządem studenckim, którego przedstawiciele wchodzi w skład

zespołów jakości kształcenia, zapewnia szybką i skuteczną wymianę informacji.

WZZJK zorganizował we wrześniu 2015 warsztat doskonalący umiejętności dydaktyczne dla młodych pracowników/ doktorantów.

przygotowała:

Dr hab. Irena Pilch
Pełnomocnik Dziekana Wydziału
Pedagogiki i Psychologii
ds. Jakości Kształcenia

Katowice, 07.12.2015

Raport z oceny własnej Wydziału Radia i Telewizji im. Krzysztofa Kieślowskiego w zakresie jakości kształcenia w roku akademickim 2014/2015

Informacje wstępne

W roku akademickim 2014/2015 na Wydziale działał Wydziałowy System Zapewnienia Jakości Kształcenia, oparty na uchwale Rady Wydziału z dnia 22 listopada 2012 r. W Uchwale zostały określone organy sprawujące nadzór nad WSZJK (dziekan i Rada Wydziału) oraz zakres ich kompetencji, a także podmioty odpowiedzialne za jego wdrożenie i funkcjonowanie - pełnomocnik ds. jakości kształcenia powoływany przez dziekana i Wydziałowy Zespół ds. Jakości Kształcenia. Pełnomocnik dziekana kieruje pracami WZJK oraz reprezentuje WZJK na zewnątrz. Strukturę WSZJK uzupełniają powołane przez dziekana zespoły pomocnicze: ds. hospitacji, dyplomowania oraz zapewnienia i weryfikacji jakości kształcenia w zakresie prac filmowych.

Działania na rzecz jakości kształcenia

Wydziałowy Zespół ds. Jakości Kształcenia stwierdził, że osiągnięcie możliwie jak najwyższego poziomu jakości kształcenia na Wydziale wymaga podjęcia i koordynacji działań w następujących obszarach:

- 1) określenie efektów kształcenia;
- 2) monitorowanie efektów kształcenia;
- 3) ankietyzacja zajęć dydaktycznych;
- 4) hospitacja zajęć dydaktycznych;
- 5) analiza narzędzi weryfikacji efektów kształcenia;

- 6) monitorowanie efektów kształcenia w ramach praktyk zawodowych;
- 7) analiza prac dyplomowych;
- 8) analiza prac praktycznych (filmowych i fotograficznych).

Wskazane działania są podejmowane osobno dla wszystkich kierunków kształcenia prowadzonych na Wydziale.

Efekty kształcenia dla kierunków studiów prowadzonych na Wydziale zostały opracowane w roku akademickim 2011/2012 oraz zmodyfikowane w roku akademickim 2012/2013. Efekty kształcenia uwzględniają specyfikę kierunków.

System weryfikacji efektów kształcenia dla poszczególnych kierunków

System weryfikacji efektów kształcenia na Wydziale Radia i Telewizji im. Krzysztofa Kieślowskiego opiera się na ocenie przyswojonej wiedzy w formie egzaminów i zaliczeń, ocenie prac praktycznych i teoretycznych oraz weryfikacji nabytych umiejętności zawodowych w oparciu o praktyki studenckie.

Organizacja procedury uzyskania dyplomów na Wydziale jest zgodna z odpowiednimi przepisami Regulaminu studiów w Uniwersytecie Śląskim (§§ 29 - 33).

Obowiązują następujące zasady organizacyjne w zakresie uzyskania dyplomu:

1. Na kierunku Reżyseria warunkiem przystąpienia do egzaminu licencjackiego jest przedstawienie pracy teoretycznej i praktycznej (filmowej etiudy fabularnej lub dokumentalnej). Praca magisterska zawiera część teoretyczną (praca pisemna) i część praktyczną (film fabularny lub dokumentalny).
2. Na kierunku Realizacja obrazu filmowego, telewizyjnego i fotografia warunkiem przystąpienia do egzaminu magisterskiego jest przedstawienie pracy praktycznej (filmowej lub fotograficznej) i pracy teoretycznej będącej uzupełnieniem pracy praktycznej.
3. Na kierunku Organizacja produkcji filmowej i telewizyjnej w obu formach studiów (stacjonarnej i niestacjonarnej) warunkiem przystąpienia do egzaminu licencjackiego oraz magisterskiego jest przedstawienie pracy teoretycznej.
4. Studenci są zobowiązani do wybrania promotora pracy teoretycznej i, w przypadku Reżyserii i Realizacji obrazu filmowego, telewizyjnego i fotografii, pracy praktycznej (opiekuna artystycznego) w następujących terminach:

- na kierunku Reżyseria: w semestrze letnim roku poprzedzającego ostatni rok studiów licencjackich oraz magisterskich;

- na kierunku Realizacja obrazu filmowego, telewizyjnego i fotografia: przed początkiem IV roku w odniesieniu do pracy praktycznej oraz przed początkiem V roku w odniesieniu do pracy teoretycznej;

- na kierunku Organizacja produkcji filmowej i telewizyjnej w semestrze letnim roku poprzedzającego ostatni rok studiów licencjackich oraz magisterskich.

5. Do wykonania pracy praktycznej na kierunkach Reżyseria oraz Realizacja obrazu filmowego, telewizyjnego i fotografia studenci przygotowują się w okresie całych studiów przez sukcesywne realizacje etiid filmowych (fabularnych i dokumentalnych) oraz prac warsztatowych, będących podstawą do zaliczenia wybranych przedmiotów kierunkowych.

Studenci kierunku Organizacja produkcji filmowej i telewizyjnej na studiach pierwszego stopnia mają obowiązek odbycia praktyk zawodowych w wymiarze 90 godzin na pierwszym roku i 90 godzin na drugim roku. Praktyki odbywają w wybranych przez siebie podmiotach funkcjonujących w sferze kinematografii, mediów i reklamy, a w szczególności mających związek z produkcją, dystrybucją i rozpowszechnianiem przekazów audiowizualnych.

Celem praktyk jest uzupełnienie wiedzy teoretycznej, zdobytej na studiach, poprzez praktyczne doświadczenia w wykonywaniu zawodu kierownika produkcji i zawodów współdziałających.

W trakcie praktyki student powinien wzbogacić swoją wiedzę w zakresie organizacji i ekonomiki sektora audiowizualnego, technologii i techniki produkcji telewizyjno - filmowej oraz jej finansowych aspektów; nabyć praktyczne umiejętności związane z planowaniem, finansowaniem i organizowaniem produkcji telewizyjno - filmowej oraz pracą w wieloosobowych zespołach produkcyjnych. Współpraca w zespole powinna umożliwić nabycie odpowiednich kompetencji społecznych potrzebnych do efektywnego wykonywania zawodu, ze szczególnym uwzględnieniem odpowiedzialności za powierzone środki materialne.

Zapewnienie wysokiej jakości kadry dydaktycznej

Zapewnieniu wysokiej jakości kadry dydaktycznej na Wydziale Radia i Telewizji im. Krzysztofa Kieślowskiego służą narzędzia do weryfikacji jakości prowadzonych zajęć oraz efektów kształcenia. Weryfikacja jakości zajęć odbywa się w oparciu o wyniki ankietyzacji pracowników oraz hospitacje zajęć.

W maju 2015 r. została przeprowadzona ankietyzacja pracowników Wydziału, prowadzących zajęcia na kierunku Organizacja produkcji filmowej i telewizyjnej. Studenci ocenili zajęcia średnio na 4,07 pkt. Jest to ocena wyższa od uzyskanej w roku akademickim 2013/2014 (4,04 pkt). Należy w związku z tym uznać, że średnia ocena pracowników jest zadowalająca i że działania podjęte w celu podwyższenia jakości zajęć przyniosły oczekiwane efekty. Z pracownikami, którzy uzyskali oceny poniżej średniej, zostały przeprowadzone rozmowy. Osoby te zostały zobowiązane do przeanalizowania sposobu prowadzenia zajęć oraz przedstawienia i wdrożenia działań naprawczych.

W roku akademickim 2014/2015 prowadzone były hospitacje pracowników. W celu ich przeprowadzenia pracował Zespół Pomocniczy ds. Hospitacji. Zespół ten wyznaczył osoby, których zajęcia będą hospitowane oraz osoby hospitujące. Hospitacje zostały przeprowadzone przy użyciu formularza hospitacji stosowanego na Wydziale w roku akademickim 2013/2014. W ramach hospitacji sprawdzane były następujące elementy: konstrukcja prowadzonych zajęć, kompetencje komunikacyjne prowadzącego, tempo zajęć, uczestnictwo i zaangażowanie studentów, zgodność tematyki zajęć z sylabusem, dobór metod i środków dydaktycznych. Wszystkie osoby objęte hospitacjami osiągnęły zadowalające wyniki.

WZJK przeanalizował narzędzia weryfikacji efektów kształcenia. W wyniku analizy należy stwierdzić, że na Wydziale stosowany jest szeroki wachlarz narzędzi weryfikacji efektów kształcenia. Na kierunkach artystycznych (Reżyseria i Realizacja obrazu filmowego, telewizyjnego i fotografia) podstawowym narzędziem jest praca praktyczna - etiuda filmowa. Analiza etiudy pozwala stwierdzić, czy konkretny student opanował warsztat reżysera lub realizatora obrazu. Także pozostałe narzędzia na tych kierunkach nakierowane są na weryfikację umiejętności warsztatowych (np. prace fotograficzne, warsztaty, eseje). Z kolei na kierunku Organizacja produkcji filmowej i telewizyjnej podstawowym narzędziem weryfikacji efektów kształcenia są prace pisemne (testy, eseje). Rzadziej stosowane są egzaminy ustne. Stosowane na Wydziale narzędzia pozwalają na skuteczną weryfikację efektów kształcenia.

Spośród kierunków prowadzonych na Wydziale jedynie studenci Organizacji produkcji filmowej i telewizyjnej zobowiązani są do zaliczenia praktyki studenckiej. Student musi wykazać się inicjatywą i samodzielnością, wskazując jednostkę/institucję, w której będzie odbywał praktykę. Musi to być jednostka prowadząca działalność zgodną z charakterystyką kierunku (podmioty działające w sektorze kinematografii, mediów lub reklamy). Analiza dokumentacji praktyk pozwala stwierdzić, że przebiegają one bez zakłóceń i nie pojawia się potrzeba dokonywania jakichkolwiek działań naprawczych.

W roku akademickim 2014/2015 przeprowadzona została analiza prac dyplomowych studentów. Na wszystkich kierunkach tematyka prac dyplomowych mieści się w obszarach kształcenia właściwych dla tych kierunków. Prace uzyskują akceptacje promotorów oraz pozytywne recenzje recenzentów. Na kierunku Organizacja produkcji filmowej i telewizyjnej prace powstają i są broniące terminowo. Natomiast prace na kierunku Reżyseria i Realizacja obrazu filmowego, telewizyjnego i fotografia powstają z opóźnieniem. Opóźnienia są

spowodowane dwiema przyczynami. Pierwszą są uwarunkowania technologiczne realizacji filmu, które powodują, że student nie zawsze jest w stanie zdążyć ukończyć i złożyć film w terminie wynikającym z regulaminu studiów. Drugą przyczyną jest fakt, iż posiadanie dyplomu nie jest konieczne do podjęcia pracy w branży filmowej i telewizyjnej. Podobny problem był zgłaszany przed rokiem i wówczas WZJK zarekomendował Zakładowi Reżyserii oraz Zakładowi Realizacji Obrazu zastosowanie środków zaradczych. Obecnie stwierdzono, że skala opóźnień uległa zmniejszeniu, co wskazuje na pozytywne rezultaty rekomendowanych zmian. W związku z tym zalecono kontynuowanie działań zaradczych w tym zakresie, co powinno skutkować dalszą poprawą sytuacji w omawianym obszarze.

Reasumując należy stwierdzić, że na Wydziale osiągane są zakładane dla wszystkich trzech kierunków efekty kształcenia.

Działania na rzecz zapewniania studentom dydaktycznego, naukowego i materialnego wsparcia w procesie uczenia się

Wsparcie, udzielane studentom w procesie uczenia się, ma charakter dydaktyczny, naukowy, materialny oraz organizacyjny. W zakresie naukowym i dydaktycznym wsparciem służą pracownicy, odbywający dyżury w zaplanowanych terminach. Studenci mają także możliwość stałego konsultowania swoich prac dyplomowych - teoretycznych i praktycznych - w promotorami.

Na kierunku Organizacja produkcji filmowej i telewizyjnej promotorami prac dyplomowych są następujące osoby:

- na studiach pierwszego stopnia: dr hab. Ewa Gębicka, dr Jolanta Trela-Ptaszyńska, dr Dagmara Drzazga, dr Bohdan Dzieciuchowicz;

- na studiach drugiego stopnia: prof. UŚ dr hab. Krystyna Doktorowicz, prof. UŚ dr hab. Piotr Ślęzak, dr hab. Ewa Gębicka, dr Marek Chyliński.

Na kierunku Reżyseria promotorami są następujące osoby:

- na studiach pierwszego stopnia: dr Michał Rosa;

- na studiach drugiego stopnia: prof. UŚ dr hab. Leszek Wosiewicz, dr hab. Andrzej Fidyk.

Na kierunku Realizacja obrazu filmowego, telewizyjnego i fotografia promotorami prac teoretycznych są następujące osoby: prof. UŚ dr hab. Aleksander Żakowicz, dr hab. Adam Sikora.

W zakresie działalności artystycznej Wydziału przeprowadzone zostały warsztaty dla studentów.

Dziekanat jest otwarty dla studentów codziennie za wyjątkiem środy w godzinach 10.00 - 14.00 oraz w soboty w godzinach 9.00 - 16.00 i w niedziele w godzinach 10.00 - 14.00.

Biblioteka Wydziału jest otwarta dla czytelników 20 godzin w tygodniu (w poniedziałki, środy, czwartki i piątki w godzinach od 10.00 do 15.00 oraz w soboty wg harmonogramu w godzinach od 10.30 do 14.00). Wtorki przeznaczone są na prace wewnętrzne, jednak jeśli pracownik nie przebywa poza biblioteką, czytelnicy mogą korzystać z jej zasobów.

Dziekani są dostępni dla studentów w wyznaczonych dniach i godzinach. Sprawy studenckie załatwiane są także w czasie obecności dziekanów na Wydziale, o ile pozwalają na to okoliczności.

Dostępny dla studentów w wyznaczonych terminach jest także Pełnomocnik Dziekana ds. Erasmusa.

Aktualnie baza dydaktyczna Wydziału Radia i Telewizji im. Krzysztofa Kieślowskiego obejmuje następujące sale wykładowe i ćwiczeniowe:

- Sala audytoryjna – 542 m² na 550 osób przystosowana do wyświetlania filmów w formacie 35 mm;
- Sala projekcyjna na 50 osób, wyposażona w projektor cyfrowy, przystosowana do wyświetlania filmów z nośników elektronicznych;
- Sala wykładowa – 200 m² na 140 osób;
- Sala wykładowa – 138 m²;
- 4 sale wykładowe na 30 osób;
- 3 sale wykładowe na 20 osób;
- 7 sal ćwiczeniowych na 5 – 15 osób;
- 5 pracowni specjalistycznych;
- 2 pracownie komputerowe na 5 i 2 osoby;
- rekwizytornia;
- Czytelnia biblioteki – 86 m² (9 miejsc, komputer i skaner).

Biblioteka wydziałowa oferuje studentom 14370 woluminów i 1385 zbiorów audiowizualnych. Biblioteka korzysta z baz dostępnych w ramach systemu informacyjno - wyszukiwawczego Biblioteki Uniwersytetu Śląskiego oraz ogólnodostępnych baz internetowych.

Dla potrzeb dydaktycznych kierunku Organizacja produkcji filmowej i telewizyjnej wykorzystywana jest Biblioteka Wydziału oraz Centrum Informacji Naukowej i Biblioteka Akademińska, a także filмотeka Centrum Sztuki Filmowej w Katowicach i zaplecze produkcyjne Ośrodka Telewizji Katowice oraz Telewizji TVS. Wydział zawarł z wymienionymi jednostkami umowy o współpracę.

Obecnie w centrum Katowic trwa budowa nowej siedziby Wydziału. Oddanie budynku do użytku przewidziane jest na rok 2016. Nowa siedziba będzie wyposażona w sprzęt filmowy (zdjęciowy, oświetleniowy i dźwiękowy) najwyższej klasy. Projekt uwzględnia także pracownie fotograficzne, filmowe oraz salę kinową.

Katowice, 10 grudnia 2015 r.

Raport z oceny własnej jednostki w zakresie jakości kształcenia w roku akademickim 2014/2015

I. Informacje wstępne

1. Informacje o WZJK

WZJK WTL UŚ został powołany decyzją Ks. Dziekana dr hab. Antoniego Bartoszka i przy pozytywnej opinii Rady Wydziału we wrześniu 2012 r.

Skład WZJK:

ks. dr [Wojciech Surmiak](#)

pełnomocnik Dziekana ds. jakości kształcenia/
przewodniczący

dr [Marek Wójtowicz](#)

minimum kadrowe: nauki o rodzinie II stopnia
z urzędu/prodzikan ds. Studentów

ks. prof. zw. dr hab. [Jerzy Szymik](#)

minimum kadrowe: nauki o rodzinie I stopnia
minimum kadrowe: teologia

ks. dr hab. [Leszek Szewczyk](#)

studia doktoranckie; minimum kadrowe: teologia

ks. dr hab. [Sławomir Zieliński](#)

studia podyplomowe; minimum kadrowe: teologia

Adrian Orzoł

przedstawiciel Studentów kierunku NoR

mgr Łukasz Nocoń

przedstawiciel Studentów kierunku teologia

mgr lic. kan. Monika Czarnuch

przedstawicielka Doktorantów

W ramach WZJK powołano także 6 zespołów pomocniczych:

1. ds. monitorowania ustnych sposobów weryfikacji efektów kształcenia
2. ds. monitorowania pisemnych sposobów weryfikacji efektów kształcenia
3. ds. monitorowania jakości dyplomowania
4. ds. ankietyzacji
5. ds. analizy sylabusów i programów kształcenia
6. ds. analizy dokumentacji praktyk studenckich
7. ds. hospitacji kierowników zakładów

W związku z ukończeniem studiów przez p. mgr Weronikę Rękawek i p. mgr lic. kan. Monikę Gwóźdź od nowego roku akademickiego zaistniała konieczność powołania nowych przedstawicieli doktorantów i studentów kierunku nauki o rodzinie (p. Monika Czarnuch i p. Adrian Orzoł).

2. Informacje o stanie prac nad wdrożeniem SZJK w jednostce

W roku akademickim 2014/2015 WZJK działał wedle zatwierdzonego przez RW we wrześniu 2012 r. Wewnętrznego Systemu Zapewniania Jakości Kształcenia.

3. Informacje o akredytacjach w jednostce

W roku akademickim 2014/2015 nie były przeprowadzone na Wydziale żadne akredytacje, niemniej rozpoczęto wnikliwe przygotowania do zapowiadanej akredytacji na kierunkach nauki o rodzinie i teologia. Pod koniec roku akademickiego został powołany Zespół ds. Przygotowania Raportu Samooceny na ww. kierunkach studiów.

4. **Inne.**

W ramach Wydziału działa jeden Zespół obejmujący wszystkie prowadzone kierunki studiów (teologia, nauki o rodzinie, teologia studia doktoranckie). Odstąpiono - za zgodą JM Rektora - od tworzenia Kierunkowych Zespołów Jakości Kształcenia.

II. Działania na rzecz jakości kształcenia

1. Doskonalenie programów kształcenia i jego efektów

a. Informacje o zmianach w programach kształcenia wynikających z wymogu dostosowania do KRK

Na pierwszym i drugim roku studiów wszystkich kierunków i stopni realizowane były programy kształcenia opracowane według wymogów KRK. W całości zgodnie z systemem KRK realizowane były studia na I i II stopniu studiów na kierunku nauki o rodzinie.

W realizowanych na kierunku nauki o rodzinie programach kształcenia uwzględniono zmiany w siatkach godzin i w przypadkach niektórych modułów redukcję ilości kontaktowych godzin dydaktycznych.

Na kierunku teologia, który jest prowadzony jako studia jednolite magisterskie, w roku akademickim 2014/2015 system KRK obowiązywał na pierwszych trzech rocznikach studiów. Stare programy były stopniowo „wygaszane”.

b. Nowe programy kształcenia i likwidacja dotychczasowych

W ramach prac na nowych programach kształcenia opracowano zgodnie z wymogami KRK nowe specjalizacje na kierunku nauki o rodzinie - studia I stopnia, które zostały wprowadzone od roku akademickiego 2015/2016 nowych specjalizacji na studiach I stopnia: *opiekun osoby starszej i osoby niepełnosprawnej oraz poradnictwo małżeńskie i rodzinne.*

Wprowadzone w roku akademickim 2013/2014 zmiany w siatkach godzin studiów niestacjonarnych na kierunkach nauki o rodzinie (studia II stopnia) i teologia spowodowały ich „uatrakcyjnienie”, które spowodowało wystarczający do otwarcia kierunku nabór kandydatów na rok 2015/2016.

c. Zgodność programów z misją i strategią uczelni oraz jednostki

Programy studiów są zgodne z misją Uniwersytetu i zatwierdzoną przez Wydział wewnętrzną strategią.

d. Sposób uwzględnienia wyników badania losów absolwentów

Los absolwentów stał się elementem wnikliwych analiz Zespołu przygotowującego raport samooceny dla PKA.

e. Udział interesariuszy wewnętrznych i zewnętrznych w tworzeniu programów kształcenia

W przypadku kierunku teologia stale były prowadzone rozmowy z Wyższym Śląskim Seminarium Duchownym, Wyższym Seminarium Duchownym OO. Franciszkanów oraz Wydziałem Katechetycznym Kurii Metropolitalnej w Katowicach. W przypadku kierunku: nauki o rodzinie rozmowy takie były prowadzone z Wydziałem Duszpasterstwa Rodzin Kurii Metropolitalnej w Katowicach, Ośrodkami Caritas Archidiecezji Katowickiej oraz Państwowymi Ośrodkami Pomocy Rodzinie i Pomocy Społecznej.

f. Sposób uwzględnienia wzorców międzynarodowych

Przy opracowywaniu programów kształcenia dla kierunku teologia (specjalność: teologia pastoralna i teologia nauczycielska) były brane pod uwagę przepisy i wymagania ogólnokościelne dotyczące warunków prowadzenia studiów w zakresie teologii.

g. Sposób uwzględnienia potrzeb rynku pracy

Wydział uruchamiając kierunek: nauki o rodzinie stworzył możliwość kształcenia w zakresie mediatora i asystenta rodziny.

Po specjalności: teologia pastoralna 100% absolwentów otrzymuje pracę. Także znacząca ilość absolwentów specjalności teologia nauczycielska znajduje prace jako katecheci.

2. System weryfikacji efektów kształcenia dla poszczególnych kierunków

a. Proces weryfikacji efektów kształcenia

Zostały jasno określone modułowe efekty kształcenia oraz sposoby ich weryfikacji. Każdy moduł ma swojego koordynatora, który czuwa nad całością realizacji efektów kształcenia i ustala końcową ocenę modułu. Koordynatorem jest zasadniczo osoba posiadająca tytuł lub najwyższy stopień naukowy.

Nad praktykami studenckimi: pedagogicznymi i zawodowymi czuwają opiekunowie praktyk. Zapewniają opiekę merytoryczną i organizacyjną.

b. Zasady dyplomowania

Zasady te są nie tylko sformułowane i zapisane w programie kształcenia, ale są także stosowane. Zespół pomocniczy ds. dyplomowania przeprowadził także analizę 10% wszystkich typów prac (licencjackich, magisterskich, licencjatów kanonicznych i doktoratów) – wyniki analizy były pozytywne. Wydział wprowadził w życie stosowne przepisy związane z APD i systemem antyplagiatowym.

c. Monitorowanie weryfikacji efektów kształcenia

W ramach prac pomocniczych zespołów jakości kształcenia przeprowadzono pisemnych sposobów weryfikacji efektów kształcenia – w wyniku analizy nie stwierdzono nieprawidłowości.

3. Zapewnienie wysokiej jakości kadry dydaktycznej

a. Raport z wyników ankiety oceny zajęć dydaktycznych

Ankietyzacji poddano wszystkich prowadzących zajęcia dydaktyczne w ramach Wydziału (pracownicy etatowi, prowadzący zajęcia zlecone i doktoranci). W sumie było to 91 osób. Wypełniono 1982 ankiet. Średnia dla Wydziału: 4,52 (etatowi: 4,47, doktoranci: 4,61; prowadzący zajęcia zlecone: 4,25). Wynik ten jest drugim w kolejności w ramach Uniwersytetu Śląskiego. Wynik jest lepszy od roku ubiegłego o 0,11.

b. Raport z hospitacji zajęć dydaktycznych

U każdego nauczyciela akademickiego i doktoranta przeprowadzono w roku akademickim 2014/2015 hospitaację prowadzonych przez niego zajęć. W przypadku kierowników zakładów hospitaację przeprowadzali Dziekani a u pozostałych kierownicy zakładów (względnie opiekunowie naukowcy u doktorantów). W protokołach z hospitaacji nie anonsowano rażących czy nawet niepokojących nieprawidłowości.

c. Zbiórcze wyniki oceny okresowej pracowników

W roku akademickim 2014/2015 ocena okresowa pracowników nie była przeprowadzana.

d. Ocena spełnienia wymogów formalnych dotyczących kadry dydaktycznej

Wszystkie kierunki i stopnie studiów mają zapewnione niezbędne do ich prowadzenia minimum kadrowe. Przy jego ustalaniu bierze się pod uwagę zgodność prowadzonych przez pracowników badań z obszarami kształcenia.

4. Działania na rzecz zapewniania studentom dydaktycznego, naukowego i materialnego wsparcia w procesie uczenia się

a. Ocena wsparcia dla studentów i doktorantów

Studenci Wydziału mają zapewnioną wysoką opiekę naukową (merytoryczną i formalną) w ramach prowadzonych seminariów dyplomowych. SeminaRIA magisterskie prowadzą tylko samodzielni pracownicy naukowci.

Każdy rok studiów na poszczególnych kierunkach w ramach studiów stacjonarnych i niestacjonarnych ma swojego opiekuna. Wszyscy nauczyciele akademicy i doktoranci, prowadzący zajęcia dydaktyczne są zobowiązani do wyznaczenia godzin konsultacji dla studentów (90 minut w ramach pełnego etatu). Nie zauważono zaniedbywania tego obowiązku. Wszelkie zmiany konsultacji są anonsowane z wyprzedzeniem za pośrednictwem strony internetowej. Oprócz *stricte* wydziałowych konsultacji nauczyciele akademicy udzielają także stosownych wskazań drogą elektroniczną.

W ramach dodatkowych konsultacji dostępni są Dziekani, pracownicy biblioteki, opiekunowie praktyk i programu Erasmus). W przypadku pracy Dziekanatu studenci ponownie zgłaszali pewne propozycje co do zmiany harmonogramu jego dostępności. Niejednokrotnie jednak widoczne są pewne braki kadrowe, co skutkuje dłuższym okresem załatwiania spraw administracyjnych związanych z obsługą studentów.

b. Ocena zasobów materialnych wspierających kształcenie

Studia są prowadzone w nowym budynku, który spełnia najwyższe standardy edukacyjne. Sale dydaktyczne i ćwiczeniowe są wyposażone w środki audiowizualne. Studenci mają dostęp do sali komputerowej także poza godzinami zajęć dydaktycznych.

Materiały dydaktyczne są udostępniane przez niektórych wykładowców za pomocą stron wsparcia dydaktyki. Wykaz stosownych podręczników jest udostępniony studentom na początku zajęć.

Księgozbiór biblioteczny jest stale uzupełniany o nowe pozycje a także te niezbędne do pracy naukowej pracowników. Funkcjonowanie biblioteki było utrudnione ze względu na prowadzony w budynku remont, choć nie wpływał on jednak na dostępność księgozbioru, czy funkcjonowanie czytelnii. Remont ten zostanie niebawem zakończony. Biblioteka ma ponad 160 000 woluminów. Dostępny jest katalog tradycyjny „kartkowy”, jak i katalog elektroniczny. Biblioteka należy do Federacji Bibliotek Kościelnych FIDES.

Harmonogram zajęć i sposób ich organizacji jest skrupulatnie opracowywany przez wydziałowych planistów. Zajęcia są układane w sposób racjonalny i umożliwiający także Studentom samodzielną pracę naukową.

5. Gromadzenie i udostępnianie informacji o programach i procesie kształcenia

a. Stan wdrożenia karty nauczyciela akademickiego

Karta nie jest jeszcze wdrożona.

b. Publikowanie informacji o programach kształcenia

Programy kształcenia i sposoby weryfikacji programów kształcenia są publikowane na stronie internetowej Wydziału.

c. Publikowanie informacji o organizacji procesu kształcenia

Informacje o organizacji procesu kształcenia (siatka godzin i plany zajęć) są publikowane na stronie internetowej Wydziału, a także w gablotach umieszczonych w budynku Wydziału.

d. Publikowanie informacji o działaniach w ramach SZJK

Informacje o: WSJK, wynikach ankiet, przeprowadzonych analiz, posiedzeniach WZJK i przebiegu ich prac są publikowane na stronie internetowej Wydziału:

<http://www.wtl.us.edu.pl/page.php?455>.

6. Dobre praktyki jednostki w zakresie jakości kształcenia.

Z pewnością jedną z dobrych praktyk, która utrwaliła się już w ramach naszego Wydziału jest stały punkt w programie obrad każdej Rady Wydziału poświęcony pracom WZJK i planowanym w najbliższym czasie działaniom zapewniającym lepszą jakość

kształcenia i przedstawianie wyników podjętych działań. To z pewnością pomaga zespołowi w prowadzeniu jego prac i stanowi szersze forum wymiany myśli. Pewnym problemem jest przekaz informacji o pracach WZJK P.T. Pracownikom nie będącym członkami Rady Wydziału.

W roku akademickim przeprowadzono ankietyzację zajęć dydaktycznych wśród wszystkich nauczycieli akademickich, co pozwoliło na rzetelniejszą analizę jakości dydaktyki. Szczególnie cenne były tutaj dane dotyczące nauczycieli prowadzących zajęcia zlecone. Postanowiono także udostępnić wyniki ankiet nie tylko samym zainteresowanym i Dziekanowi, ale i kierownikom poszczególnych Zakładów.

Szczegółowy wykaz przeprowadzonych w roku 2014/2015 prac w WZJK na Wydziale Teologicznym jest opublikowany na stronie: <http://www.wtl.us.edu.pl/page.php?455>.

Skuteczność wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia w odniesieniu do obszarów wpływających na jakość kształcenia			
Badany obszar	Wyniki badania	Działania doskonalące	Wyniki powtórnego badania
Ankietyzacja zajęć dydaktycznych dokonywana przez Studentów	Wyniki są zadowolające. Rok akademicki 2013/2014: 4,35 Rok akademicki 2014/2015: 4,41 Rok akademicki 2014/2015: 4,52	<ol style="list-style-type: none"> 1. Wprowadzono do grona Zespołu ds. Ankietyzacji Studentów i Doktorantów 2. Rozszerzono badanie na wszystkich nauczycieli i doktorantów prowadzących zajęcia na Wydziale 3. Przeprowadzono ankietyzację także wśród Studentów studiów niestacjonarnych. 4. Przeprowadzono ankietyzację w ramach równych modułów zajęć. 5. Udostępniono wyniki Kierownikom Zakładów/Katedr 6. Na Radzie Wydziału omawia się szczegółowo wyniki po zakończeniu każdego semestru. 7. Odwołując się do dobrych praktyk akademickich wskazuje się najlepszych nauczycieli akademickich. 8. Dziekan przeprowadził rozmowy z Pracownikami uzyskującymi najniższą średnią. 9. Nie podjęto dalszej współpracy z nauczycielami zatrudnionymi na godziny zlecone, którzy uzyskali słabe wyniki. 10. Wynik jest wpisywany do arkusza oceny okresowej pracownika naukowego. 11. Wynik jest wpisywany do oceny ewaluacyjnej doktoranta i brany pod uwagę przy podziale stypendiów. 12. Zbiorcze wyniki są upubliczniane na stronie internetowej 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Nastąpiła wyraźna poprawa oceny zajęć dydaktycznych u osób, z którymi Dziekan przeprowadził rozmowy diagnostyczne pierwotny słaby wynik. 2. Widać tendencję wzrostową w wynikach ankiety
Hospitacje zajęć dydaktycznych	W każdym roku akademickim kierownicy Katedr przeprowadzają hospitacje zajęć dydaktycznych swoich pracowników. W przekazywanych WZJK protokołach nie stwierdzano	Kierownicy Katedr hospitowani są przez Dziekanów.	

	nieprawidłowości.		
Sylabusy	Zdecydowana większość treści zawarta w sylabusach odpowiada założonym do zrealizowania efektów kształcenia zapisanych w opisach modułów.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Przed każdym semestrem zajęć Zespół ds. analizy Sylabusów dokonuje kontroli ich treści. 2. Bieżąca kontrola sylabusów modułów, dla których proces kształcenia dopiero się rozpoczyna wraz z wchodzeniem KRK na wyższe lata studiów. 3. Trudności z wyegzekwowaniem sylabusów od niektórych pracowników (zwłaszcza jeśli chodzi o seminaria naukowe i moduły monograficzne) spowodował, że przyjęto zasadę, że przy zgłaszaniu chęci otwarcia seminarium lub zajęć monograficznych konieczne jest równoczesne złożenie ich sylabusów. 	Zdecydowanie poprawiła się jakość sylabusów i ich dostępność. Wymaga ona jednak stałej kontroli.
Formy weryfikacji efektów kształcenia i kryteriów oceny	<ol style="list-style-type: none"> 1. Pełnomocnik Dziekana ds. JK przyjmował zgłaszane przez Studentów nieprawidłowości co do form weryfikacji EK i kryteriów ocen. 2. Zespół pomocniczy ds. monitorowania sposobów weryfikacji EK dokonał wyrywkowego przeglądu pisemnych form weryfikacji EK. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Zwrócono uwagę na konieczność przestrzegania zasad zawartych w sylabusach i nie zmienianie warunków zaliczenia w trakcie trwania cyklu kształcenia. 2. Zwrócono uwagę na konieczność szybkiego wpisywania ocen przez prowadzących zajęcia do systemu USOSweb. 	
Praktyki zawodowe	Osiągnięte zostały założone efekty kształcenia zgodnie z opisem w module. W UŚ zmodyfikowano regulamin odbywania praktyk.	<ol style="list-style-type: none"> 1. W UŚ zmodyfikowano regulamin odbywania praktyk, dlatego też dla kierunku został opracowany nowy regulamin organizacji praktyk. 	
Prace dyplomowe	<ol style="list-style-type: none"> 1. Wyniki prezentują dobry poziom prac licencjackich i magisterskich oraz dobre przygotowanie studentów do egzaminu. 2. Badający w kilku przypadkach zwrócili uwagę na pobieżnie wypełnione recenzje. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Co roku dokonuje się przeglądu ilości promocji na Wydziale. 2. 10 % prac każdego typu zostaje zweryfikowanych pod względem formalnym, a także jakości recenzji. 3. Badający w kilku przypadkach zwrócili uwagę na pobieżnie (lakonicznie) wypełnione recenzje, ale też i na trafny (merytoryczny) dobór recenzentów. 4. Wraz z opracowanym elektronicznym drukiem recenzji poinstruowano pracowników o konieczności wprowadzenia szczegółowych i bardziej merytorycznych recenzji. 5. We wdrożonym systemie elektronicznego Archiwum Prac Dyplomowych (APD) umożliwiono bieżący wgląd w recenzje zarówno studentowi jak i przewodniczącemu komisji. 	Zespół pomocniczy stwierdził poprawę w zakresie jakości recenzji.

Sesja egzaminacyjna	Dokonywano analizy sesji egzaminacyjnej. Zauważono przypadki „jednostrzmiących protokołów”. Zauważono przypadki niedopełnienia obowiązku zwrotu protokołów egzaminacyjnych do Dziekanatu.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Zwrócono uwagę na różnicowanie ocen 2. Podjęto działania egzekwujące wypełnianie obowiązków prowadzących zajęcia w związku z weryfikacją zajęć dydaktycznych. 	Następne badanie po kolejnej sesji.
Praca dziekanatu	Ogólnie studenci są zadowoleni z pracy dziekanatu. Badania przeprowadzone w ankietach motywacyjnych wyboru studiów potwierdzają miłą i rzetelną obsługę nowoprzyjętego Studenta. Studenci wyższych lat sugerowali zwiększenie dostępności godzin otwartych w pracy dziekanatu szczególnie w bardziej intensywnych okresach kontaktu Studenta z Dziekanatem.	Z pewnością wymagane byłaby wzmocnienie kadry Dziekanatu i Wsparcia Systemu Zapewniania Jakości Kształcenia	
Losy absolwentów	Niewielka liczba wypełnionych ankiet nie daje możliwości ich właściwej analizy i wyciągnięcia wniosków. Losy absolwentów kierunku teologia są badane także przez interesariuszy zewnętrznych, jakim jest np. Wydział Katechetyczny Kurii Diecezjalnej	<ol style="list-style-type: none"> 1. Zwiększenie zwrotności ankiet, które są dobrowolne, poprzez podpisywanie zgody na umieszczenie studenta w bazie absolwentów w momencie rozpoczęcia studiów. 2. Wykorzystanie informacji zaczerpniętych od interesariusze zewnętrznego. 	Badanie wykonuje się cyklicznie po 3, 5 i 7 latach od zakończenia studiów. Wyniki udostępnia Biuro Karier.
Dostęp do informacji o procesie kształcenia	Informacje o programach studiów, harmonogramach zajęć, sylabusach są dostępne na stronie Wydziału	Wdrożenie <i>Karty kierunku</i> , służącego do publikowania kompletu informacji o programach kształcenia (w trakcie realizacji) oraz wdrożenie elektronicznych sylabusów w systemie USOSweb (wprowadzone od roku akademickiego 2015/2016 zgodnie z zarządzeniem Rektora).	
Działania promocyjne	Wyniki ankiety motywacyjnej wyboru Studiów wykazały, że promocja plakatowa nie ma realnego przełożenia na wybór studiów a należy wzmocnić promocję internetową	Zrezygnowano z plakatów promocyjnych a rozszerzono obecność internetową i poszerzono dni otwarte Wydziału.	

Z wyrazami szacunku
Ks. dr Wojciech Surmiak
Pełnomocnik Dziekana ds. Jakości Kształcenia
Przewodniczący WZJK

Raport z oceny własnej Szkoły Zarządzania UŚ w zakresie jakości kształcenia w roku akademickim 2014/2015

I Informacje wstępne

1. Informacje o WZJK i KZZJK oraz SZJK w jednostce

W r. akad. 2014/2015 wewnętrzny zespół ds. zapewnienia jakości kształcenia (WZJK) pracował w składzie: dr Monika Sulimowska-Formowicz - pełnomocnik Dyrektora Szkoły Zarządzania UŚ ds. zapewnienia jakości kształcenia; dr Stanisława Mielimąka - Z-ca Dyrektora Szkoły Zarządzania UŚ; dr Jarosław Rybczyński; dr Barbara Batko, dr Barbara Smorczevska, Barbara Kulas - pracownik administracji; Katarzyna Knera - przewodnicząca RSS.

Za zgodą Prorektora UŚ ds. kształcenia i studentów, zespół ten przyjął również obowiązki przewidziane dla kierunkowego zespołu zapewnienia jakości kształcenia na kierunku zarządzanie – studia I stopnia oraz zarządzanie międzykulturowe – studia II stopnia.

2. Informacje o akredytacjach w jednostce.

W r. akad. 2014/2015 w jednostce nie była prowadzona procedura akredytacji.

II Działania na rzecz jakości kształcenia

1. Doskonalenie programów kształcenia i jego efektów

a. Informacje o zmianach w programach kształcenia

Na kierunku zarządzanie realizowano program kształcenia przygotowany zgodnie z wymogami KRK, wszelkie wymagane przepisami zmiany są w nim wprowadzane niezwłocznie. W roku 2014-2015 zmiany dotyczyły wprowadzenia modułu ogólnouczelnianego.

b. Nowe programy kształcenia i likwidacja dotychczasowych

Mocą uchwały nr 354 Senatu Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach z dnia 28.10. 2014r. zlikwidowany został kierunek zarządzanie międzykulturowe prowadzony stacjonarnie i niestacjonarnie na poziomie studiów drugiego stopnia.

Nie uruchomiono kolejnej edycji studiów niestacjonarnych na kierunku zarządzanie ze względu na zbyt małą liczbę kandydatów.

Ze względu na brak możliwości utrzymania minimum kadrowego przeprowadzono ostatnią rekrutację na kierunku zarządzanie, studia pierwszego stopnia – cykl kształcenia 2015-2018.

We współpracy z Wydziałem Pedagogiki i Psychologii przygotowano program kształcenia na kierunku zarządzanie zasobami ludzkimi, który będzie prowadzony tamże, przez minimum kadrowe stanowiące połączone zespoły pracowników Szkoły Zarządzania, Instytutu Psychologii – Zakładu Psychologii Organizacji oraz Instytutu Pedagogiki. Kierunek otrzymał

pozytywną ocenę MNiSW, kandydaci będą rekrutowani po raz pierwszy na rok akademicki 2016-2017.

Prowadzono nabór na studia podyplomowe:

- zarządzanie zasobami ludzkimi,
- doradztwo zawodowe,
- bezpieczeństwo i higiena pracy.

Uruchomiono dwie edycje studiów z zakresu zarządzania zasobami ludzkimi, pozostałe nie spotkały się z zainteresowaniem.

Na podstawie zarządzenia nr 101 Rektora Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach z dnia 2 lipca 2015r. w sprawie likwidacji Studiów Podyplomowych w Szkole Zarządzania Uniwersytetu Śląskiego zlikwidowane zostały:

1. Studia Podyplomowe Inwestycje Giełdowe
2. Studia Podyplomowe Akademia Umiejętności Biznesowych I Zarządzania
3. Studia Podyplomowe Społeczna Odpowiedzialność Biznesu (CSR)
4. Studia Podyplomowe Organizacja i prowadzenie szkoleń oraz treningów grupowych
5. Studia Podyplomowe Sprzedaż i negocjacje handlowe.

c. Zgodność programów z misją i strategią uczelni oraz jednostki

Szkoła Zarządzania UŚ przyjęła następujące cele dotyczące zapewnienia jakości kształcenia na kierunkach zarządzanie i zarządzanie międzykulturowe, wynikające bezpośrednio ze Strategii Uniwersytetu Śląskiego na lata 2012-2020, a zwłaszcza z Celu Strategicznego 2 – Innowacyjne kształcenie i nowoczesna oferta dydaktyczna:

- dążenie do zapewnienia możliwie najwyższego poziomu jakości kształcenia na kierunku zarządzanie, zgodnie z Celem Operacyjnym 2.4 Strategii UŚ na lata 2012-2020 oraz misją Szkoły Zarządzania, którą jest kształcenie profesjonalnych kadr zarządzających przedsiębiorstwami,
- stałe doskonalenie wdrożonego systemu zarządzania jakością na kierunku zarządzanie oraz służenie pomocą w sprostaniu problemom wynikającym z transformacji gospodarki poprzez rozwój kompetencji osób zarządzających.

Deklaracja taka została zawarta w treści WSZJK.

d. Sposób uwzględnienia wyników badania losów absolwentów

W WSZJK przyjęto procedurę monitorowania dopasowania programów kształcenia do wymagań rynku pracy o następującej treści:

1. monitoring kariery zawodowej absolwentów prowadzony jest dla wszystkich studiów prowadzonych w Szkole Zarządzania UŚ przez WZJK i KZJK we współpracy z Biurem Karier UŚ / Biurem ds. Jakości Kształcenia. Wnioski determinujące kierunek zmian w procesie kształcenia na wszystkich kierunkach wyciągane są na podstawie analiz realizowanych w ramach WSZJK.

2. w ramach wewnętrznej dobrej praktyki monitorowane są losy absolwentów oraz badane opinie pracodawców, istotnych dla podnoszenia jakości kształcenia, w ramach kontaktów partnerskich Szkoły Zarządzania UŚ oraz prywatnych relacji pracowników Szkoły Zarządzania UŚ z absolwentami i podmiotami otoczenia. Informacje pozyskane tą drogą uzupełniają wyniki badań przeprowadzonych przez Biuro Karier UŚ / Biuro ds. Jakości Kształcenia.

Zebrane informacje własne nie mają sformalizowanego kształtu, jednak z zainteresowania losami absolwentów u promotorów, opiekunów praktyk i prowadzących zajęcia wynika, iż znaczna część studentów rozpoczyna pracę zawodową już w trakcie studiów (niektórzy studenci pracują dorywczo przez cały czas trwania studiów).

Przeprowadzono analizę dokumentacji wyników badań opracowanych i przedstawionych przez Biuro ds. Jakości Kształcenia podobnie jak w latach poprzednich ankietowani w większości dobrze oceniają studia w Szkole Zarządzania oraz swoje perspektywy zawodowe, spora część planuje dalszą edukację (w tym na innych kierunkach UŚ). Należy jednak zwrócić uwagę na niski udział ogółu absolwentów w badaniu (ok. 1/5).

Wyniki badań rynku pracy prowadzone w UŚ upowszechnia się wśród studentów Szkoły Zarządzania w trakcie zajęć z modułu doradztwo zawodowe oraz w czasie przygotowania do praktyk zawodowych i po ich zakończeniu.

e. Udział interesariuszy wewnętrznych i zewnętrznych w tworzeniu programów kształcenia

Po zmianach dokonanych w latach ubiegłych, w roku akad. 2014-2015 skoncentrowano się głównie na stabilizowaniu jakości przyjętych programów kształcenia, w ich treści nie wprowadzano zasadniczych zmian, we współpracy z partnerami zagranicznymi oraz z zaprzyjaźnionych wydziałów UŚ dążono do jak najlepszej realizacji przyjętych programów kształcenia.

f. Sposób uwzględnienia wzorców międzynarodowych

Wzorce międzynarodowe stosowane są do udoskonalania procesu kształcenia - wnioski z rozmów z odwiedzającymi Szkołę Zarządzania gośćmi w roli *visiting professors* oraz studentami przyjeżdżającymi w ramach programu Erasmus wpływają na stosowane metody dydaktyczne - zwiększa się udział form interaktywnych i podnoszących samodzielność studentów.

Kontynuowane były zajęcia prowadzone przez gości zagranicznych - zespół prof. Mare Teichmann z Tallin University of Technology w Estonii.

Zajęcia prowadzone przez gości zagranicznych i anglojęzycznych pracowników Szkoły zarządzania rozszerzają ofertę kształcenia w języku angielskim.

Niestety Studenci narzekają na zbyt duży udział obowiązkowych zajęć w tym języku w toku studiów prowadzonych po polsku.

Ta sytuacja, połączona z obwarowaniami finansowymi Uniwersytetu w zakresie liczebności grup i liczby godzin dodatkowo płatnych doprowadziła również do zawieszenia oferty zajęć w języku angielskim dla studentów zagranicznych, w ramach programu Erasmus w roku akad. 2014-2015.

Oferta przedmiotów prowadzonych po angielsku została zgłoszona na rok akad. 2015-2016 - Szkoła Zarządzania przyjęła 5 studentów programu Erasmus (4 osoby w ramach własnych umów oraz 1 osobę z innej jednostki).

g. Sposób uwzględnienia potrzeb rynku pracy

Wobec braku bezpośrednich sygnałów z rynku pracy (za pośrednictwem Biura Karier i Biura Współpracy z Gospodarką) oraz faktu rosnącego zaangażowania naszych studentów w życie zawodowe - spora część studentów pracuje nawet od 1-go roku studiów, w roku akad. 2014/2015 nie wprowadzono żadnych dedykowanych zmian w programie kształcenia na kierunku zarządzanie.

Zgodnie z opiniami otoczenia pozyskanymi wcześniej program kształcenia został nasycony kompetencjami miękkimi z zakresu komunikacji społecznej, pracy zespołowej oraz zarządzania rozwojem osobistym. Coraz szerzej wykorzystywane są zespołowe prace projektowe i publiczne prezentacje wyników pracy własnej jako narzędzia dydaktyczne i weryfikatory efektów kształcenia.

h. Raport z wyników ankiety oceny satysfakcji osób kończących studia

Ankiety oceny satysfakcji ze studiów wypełniły po dwie osoby na każdym kierunku, zapoznano się z tymi opiniami, jednak trudno uznać je za reprezentatywne.

2. System weryfikacji efektów kształcenia dla poszczególnych kierunków

a. Proces weryfikacji efektów kształcenia

W roku akademickim 2014/2015 na kierunkach zarządzanie i zarządzanie międzykulturowe obowiązywał program kształcenia przygotowany w oparciu o KRK, zawierający: modułowe efekty kształcenia, opisy modułów, plan studiów, Regulamin Praktyk i Regulamin Dyplomowania.

Wszystkie te informacje zostały udostępnione Studentom na stronie WWW Szkoły Zarządzania, program kształcenia dla kierunku zarządzanie został wprowadzony do Karty Kierunku przed końcem 2015r.

b. Zasady dyplomowania

Za podstawę organizacji dyplomowania i przeprowadzania egzaminu dyplomowego uważa się przepisy §29 - §34 Regulaminu Studiów w Uniwersytecie Śląskim w Katowicach z dnia 14 maja 2012 r. oraz ustawy z dnia 27 lipca 2005 r. Prawo o szkolnictwie wyższym (Dz. U. z 2005 r. Nr 164, poz. 1365).

Opracowane w zgodzie z tymi przepisami zasady dyplomowania w Szkole Zarządzania odnoszą się do kierunku zarządzanie I stopnia, zarządzanie międzykulturowe II stopnia oraz form studiów stacjonarnych i niestacjonarnych, na których przewidziano przygotowanie pracy dyplomowej.

Szczegółowe zasady organizacji procesu uzyskania dyplomu określa załącznik 4 programów kształcenia, zawiera on postanowienia dotyczące:

- wyboru seminarium dyplomowego, wyznaczenia i wyboru promotora pracy dyplomowej,
- przygotowania i zatwierdzania tematu pracy dyplomowej,
- realizacji, złożenia i oceny pracy dyplomowej,
- przeprowadzenia egzaminu dyplomowego.

Za zapewnienie właściwej jakości procesu dyplomowania, szczególnie w zakresie oceny kompetencji merytorycznych promotorów prac, odpowiada Dyrektor Szkoły Zarządzania.

Regulamin ten obowiązuje od 1 października 2012r., w 2014 roku wprowadzono zmiany związane z obowiązkiem archiwizowania prac w systemie APD i obsługą procesu dyplomowania z wykorzystaniem narzędzi informatycznych.

c. Monitorowanie weryfikacji efektów kształcenia

Przeprowadzono weryfikację efektów kształcenia z wykorzystaniem narzędzi opisanych w sylabusach i podanych do wiadomości studentów.

Po zakończeniu letniej sesji egzaminacyjnej WZZJK przeprowadził ocenę efektów kształcenia i sposobów ich weryfikacji na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych, zgodnie z procedurą ogólnouczelnianą i zapisami WSZJK i KSZJK na kierunkach zarządzanie i zarządzanie międzykulturowe. Pełny raport oceny efektów kształcenia zawarty jest w dokumencie Ocena efektów kształcenia na kierunkach: zarządzanie i zarządzanie międzykulturowe w roku akademickim 2014/15, z dnia 17.12.2015r.

Ocena osiągnięcia efektów kształcenia nie wykazała znaczących uchybień. Rozkład ocen zbliżony jest do rozkładu normalnego. W 23% modułów efekty kształcenia osiągnięte są w pełni dopiero w drugich terminach.

Niewystępującym wcześniej zjawiskiem w takim rozmiarze, jak w roku akademickim 2014/15 jest nieprzystępowanie części studentów do obrony w obowiązującym terminie, co obserwowane jest zarówno na studiach stacjonarnych I i II stopnia, jak i na studiach niestacjonarnych I stopnia. Coraz więcej studentów po osiągnięciu efektów kształcenia w zakresie wszystkich modułów – poza seminarium dyplomowym – składa podania o powtórzenie seminarium dyplomowego. Opisywana sytuacja w jakiejś mierze powodowana jest aktywnością zawodową studentów.

Weryfikacja efektów kształcenia przyjętych dla praktyk zawodowych przeprowadzona na podstawie analizy raportów z praktyk dostarczonych przez studentów oraz bezpośrednich rozmów koordynatorów praktyk ze studentami pokazuje, że nabyli oni – w zróżnicowanym stopniu - wiedzę i kompetencje niezbędne w funkcjonowaniu zawodowym. W roku akad. 2014-2015 studenci sporządzali rozszerzony raport z praktyk zawodowych (udoskonalono formułę stosowaną dotychczas). Rozszerzenie dotyczyło samoopisu wiedzy, umiejętności i kompetencji nabywanych w trakcie praktyki zawodowej. Wcześniejsze pytanie ogólne zastąpiły pytania bardziej szczegółowe, które umożliwiły studentom pogłębienie refleksji nad wykonywaną przez 4 tygodnie pracą.

Wnioski z tej oceny zawarte są w raporcie: Zbiorcza ocena realizacji efektów kształcenia w ramach studenckich praktyk zawodowych w Szkole Zarządzania UŚ w roku akademickim 2014/15, wraz z postulatami zmian doskonalących, z dnia 15.11.2015r.

Wśród postulatów doskonalących wskazano na potrzebę wypracowania rozwiązania ogólnouczelnianego - konieczność sfinalizowania uruchomionej procedury adaptacji dokumentów wymaganych przez Uniwersytet Śląski do realizacji obowiązkowych praktyk do potrzeb studentów zagranicznych odbywających praktyki w swoich rodzinnych krajach. W praktyce chodzi o przetłumaczenie dokumentu porozumienia: <http://bip.us.edu.pl/sites/bip.us.edu.pl/files/prawo/zal2009930401.pdf> oraz adaptację zapisu ww. dokumentu odnoszącego się do kwestii ubezpieczenia od następstw nieszczęśliwych wypadków (pkt. 4 porozumienia). W chwili obecnej, w oparciu o doświadczenia Szkoły Zarządzania postulat obejmuje tłumaczenie na języki: rosyjski i angielski.

3. Zapewnienie wysokiej jakości kadry dydaktycznej

a. Raport z wyników ankiety oceny zajęć dydaktycznych

W roku akademickim 2014/2015 wypełnionych poprawnie zostało ok. 500 kart ankietowych, oceniono wszystkich pracowników Szkoły Zarządzania. Troje pracowników oceniono w semestrze zimowym z użyciem poprzedniej wersji kwestionariusza - średnia ich ocen wyniosła 4.23. Wyniki zbiorcze uzyskane w badaniu przeprowadzonym z użyciem nowego kwestionariusza w semestrze letnim zawiera tabela poniżej.

PYTANIA	ŚREDNIA
1. Proszę ocenić, na ile precyzyjnie prowadzący określił wymagania wobec studentów oraz warunki zaliczenia zajęć.	4,37
2. Proszę ocenić, w jakim stopniu prowadzący realizował treści zawarte w sylabusie/programie.	4,39
3. Jak ocenia Pani/Pan punktualność prowadzącego i odbywanie zajęć zgodnie z harmonogramem?	4,54
4. Proszę ocenić, na ile zajęcia prowadzone były w sposób zrozumiały, a treści przekazywane jasno i przystępnie.	4,31
5. Proszę ocenić, na ile prowadzący pomagał studentom w przygotowaniu się do zajęć (np. czy wskazywał źródła i/lub udostępniał dodatkowe materiały?).	4,04
6. Jak ocenia Pani/Pan życzliwość i otwartość prowadzącego wobec studentów?	4,13
7. Proszę ocenić, na ile prowadzący starał się zainteresować studentów tematyką zajęć.	4,29
8. Proszę ocenić, na ile prowadzący zachęcał do aktywnego udziału w zajęciach i/lub pobudzał do refleksji i samodzielnej myślenia.	3,86
	3,85
ŚREDNIA DLA JEDNOSTKI**	4,20
* średnia ze średnich wyników poszczególnych pytań	
** średnia ze średnich ogólnych poszczególnych pracowników	

Wyniki ankiety oceny zajęć dydaktycznych posłużyły jako podstawa opracowania planu doskonalenia dydaktyki. Indywidualne oceny pracowników wykorzystano także w procesie oceny oraz w postępowaniu kwalifikującym do podwyżki za działalność dydaktyczną.

b. Raport z hospitacji zajęć dydaktycznych

W r. akad. 2014/2015 kontynuowano program hospitacji przeprowadzonych w poprzednim roku akademickim. Hospitacjami objęto nieocenioną wtedy grupę 11 pracowników. Przeprowadzono hospitacje w oparciu o pary hospitowany – hospitujący dobrane w ten sposób, aby udzielić jak najpełniejszej informacji zwrotnej na temat prowadzonych zajęć - zarówno strony merytorycznej jak i sposobu komunikowania, prezentacji treści, metod przedstawiania materiału jak i metod oceny studentów. Wszyscy hospitowani uzyskali oceny pozytywne, nie zauważono nieprawidłowości. Wyniki hospitacji posłużyły jako informacje dodatkowe w procesie oceny pracowniczej oraz przy postępowaniu kwalifikacyjnym do podwyżki ocennej.

c. Zbiorcze wyniki oceny okresowej pracowników

Wszyscy pracownicy naukowo-dydaktyczni i dydaktyczni Szkoły Zarządzania otrzymali ocenę pozytywną. Ocena pozytywna wynikała z przedstawionego dorobku naukowego, dydaktycznego i organizacyjnego.

Przeprowadzono postępowanie kwalifikacyjne w sprawie podwyżki wynagrodzenia zasadniczego wynikającej z aktywności zawodowej. Uwzględniono 6 kandydatur w zakresie działalności dydaktycznej, 2 w zakresie działalności organizacyjnej i 1 w zakresie pracy naukowej. W wyniku postępowania zgłoszono do podwyżki dwie osoby za działalność dydaktyczną oraz jedną osobę za działalność naukową.

Dwoje pracowników otrzymało za swoją pracę w roku akad. 2014-2015 nagrody Rektora UŚ.

d. Ocena spełnienia wymogów formalnych dotyczących kadry dydaktycznej

Minimum kadrowe dla kierunku zarządzanie st. 1 stopnia, stan na rok akad. 2014/2015. Wymóg formalny zw. z minimum kadrowym został spełniony.

Tytuł	Nazwisko Imię	Dziedzina	Dyscyplina
dr	Batko Barbara	nauki ekonomiczne	ekonomia,
dr hab.	Kadłubek Zbigniew	nauki humanistyczne	literaturoznawstwo
prof. dr hab.	Kożusznik Barbara	nauki ekonomiczne	nauki o zarządzaniu
dr	Mielimąka Stanisława	nauki społeczne	psychologia,
dr	Mura-Pancerzyńska Ewa	nauki ekonomiczne	ekonomia
dr	Ochwat Michał	nauki prawne	prawo
dr	Rybczyński Jarosław	nauki ekonomiczne	nauki o zarządzaniu
dr	Smorzewska Barbara	nauki społeczne	psychologia
dr hab.	Staszewska Jolanta	nauki ekonomiczne	ekonomia,
dr	Sulimowska-Formowicz Monika	nauki ekonomiczne	ekonomia,
dr	Szlicheński Karol	nauki społeczne	psychologia
dr	Teichmann Mare	nauki społeczne	psychologia
dr	Wilczyński Andrzej	nauki techniczne	informatyka

Minimum kadrowe dla kierunku zarządzanie międzykulturowe st. 2 stopnia, stan na r. akad. 2014/2015. Minimum to nie jest wystarczające, studia zostały zlikwidowane.

Tytuł	Nazwisko Imię	Dziedzina	Dyscyplina
dr	Batko Barbara	nauki ekonomiczne	ekonomia
dr	Mielimąka Stanisława	nauki społeczne	psychologia
prof. dr hab.	Sławek Tadeusz	nauki humanistyczne	językoznawstwo
dr	Smorzewska Barbara	nauki społeczne	psychologia
dr	Szlichciński Karol	nauki społeczne	psychologia
dr hab	Tkocz Maria	nauki o Ziemi	geografia
dr	Trynda Katarzyna	nauki ekonomiczne	ekonomia

4. Działania na rzecz zapewniania studentom dydaktycznego, naukowego i materialnego wsparcia w procesie uczenia się

a. Ocena wsparcia dla studentów

- *opieki naukowej, zwłaszcza w ramach prowadzonych seminariów dyplomowych oraz prac projektowych*

Opieka realizowana jest nie tylko w ramach prowadzonych seminariów i konsultacji, ale także indywidualnie dostosowana do potrzeb studentów, również w formie elektronicznej (w postaci prowadzonej korespondencji e-mailowej).

Z przeprowadzonego w 2014r. badania opinii studentów wynika, że są oni zadowoleni z relacji z prowadzącymi zajęcia i seminaria. Podkreślają zwłaszcza indywidualność relacji i bezpośredniość pracowników naukowo-dydaktycznych w kontaktach ze studentami oraz przygotowanie merytoryczne pracowników.

- *opieki nad poszczególnymi latami studiów i specjalnościami*

Opiekę nad pierwszym i drugim rokiem studiów stacjonarnych sprawują wyznaczeni opiekunowie, a opiekunami trzeciego roku są promotorzy prac dyplomowych, zarówno na studiach stacjonarnych, jak i niestacjonarnych.

- *dostępności nauczycieli akademickich na konsultacjach*

Pracownicy dydaktyczni są dostępni na konsultacjach w Szkole Zarządzania UŚ - przeprowadzone wrywkowe kontrole w trakcie r. akad. 2014/2015, wskazują na rzetelność pracowników w realizacji swoich obowiązków w tym zakresie. Powszechną praktyką są konsultacje w formie elektronicznej.

Studenci nie zgłaszali zastrzeżeń co do dostępności nauczycieli na konsultacjach, ani w formie oficjalnych skarg do Dyrekcji, ani podczas anonimowego badania opinii na temat warunków kształcenia w Szkole Zarządzania.

- *dostępności pracowników administracyjnych i dydaktyków pełniących funkcje opiekunów specjalnych*

Pracownicy dziekanatu i biblioteki są dostępni dla studentów studiów stacjonarnych 4 dni w tygodniu, dodatkowo w każdą sobotę zjazdową dla studentów studiów niestacjonarnych

i studiów podyplomowych. Opiekunowie praktyk i projektów dydaktycznych oraz Erasmus dostępni są na konsultacjach oraz indywidualnie w ramach potrzeb studentów. Opinia studentów na temat funkcjonowania administracji oraz pracy opiekunów specjalnych również była pozytywna; nie zgłaszali formalnych skarg.

Z badania opinii na temat pracy dziekanatów wynika, że studenci w większości pozytywnie oceniają obsługę administracyjną w Szkole Zarządzania. W każdej kategorii oceny negatywne (w niewystarczającym stopniu) wystawiło nie więcej niż 10% badanych. W kategorii uprzejmość ok. 70% badanych wystawiło oceny zdecydowanie pozytywne (w dużym i bardzo dużym stopniu); w kategoriach życzliwość i komunikatywność ponad 60%, podobnie oceniono poziom kompetencji pracowników dziekanatu i ich rzetelność. Zdecydowanie dobrze oceniono dostępność pracowników dziekanatu. 70% respondentów ocenia sprawność organizacyjną pracowników dziekanatów pozytywnie, w tych ocenach sporo jest opinii o tylko średniej, ale wystarczającej sprawności (25% wszystkich wypowiedzi). Grupę respondentów stanowiło ok. 20% studentów Szkoły Zarządzania, były to osoby regularnie korzystające z usług dziekanatu, preferujące kontakt osobisty.

- *stopnia wykorzystania oferowanego wsparcia*

Studenci korzystają z oferowanego wsparcia adekwatnie do potrzeb. Administracyjna obsługa toku studiów wykorzystywana jest w pełni, natomiast w wykorzystaniu wsparcia dydaktycznego nauczycieli akademickich i opiekunów prac dyplomowych widać wyraźne nasilenie kontaktów w okresie bezpośrednio przed sesją i w trakcie sesji; w ciągu semestrów skłonność studentów do korzystania z tego wsparcia jest znacznie niższa. Studenci w wielu dziedzinach wykazują się dużą samodzielnością. Studenci w nikłym stopniu korzystają z zasobów bibliotecznych Szkoły Zarządzania i możliwości pracy w czytelni.

b. Ocena zasobów materialnych wspierających kształcenie

- *infrastruktury dydaktycznej*

W budynku Szkoły Zarządzania o powierzchni użytkowej 2353 m² znajdują się 4 duże sale wykładowe 60 - 120 osobowe, 6 sal ćwiczeniowych 40 osobowych, laboratorium komputerowe, 2 laboratoria technik audio-video, 4 sale seminaryjne, pomieszczenia pracowników administracyjnych, czytelnia i biblioteka, sala do spotkań i prac zespołowych oraz bar dla studentów.

W drugim budynku w Kampusie w Chorzowie na powierzchni 692 m² dla Szkoły Zarządzania Uniwersytetu Śląskiego zostały przeznaczone 2 sale wykładowe 80 osobowe, 3 sale ćwiczeniowe 30-40 osobowe, 1 laboratorium komputerowe.

Warunki lokalowe są wystarczające dla realizacji procesu dydaktycznego wobec wszystkich przyjętych studentów - nie ma potrzeby wynajmowania dodatkowych sal. Szkoła użycza sal Wydziałowi Informatyki i Nauki o Materiałach - w budynku Szkoły odbywają się zajęcia dla studentów WINoM zlecone pracownikom Szkoły Zarządzania.

Posiadane sale dydaktyczne wyposażone są jedynie w podstawowe urządzenia dydaktyczne - stoły, krzesła twarde i wyściełane (10% zasobów) oraz tablice do pisania kredą, tablice suchościeralne (3szt.), flipczarty (6szt.). Pisaki do tablic suchościeralnych i flipczartów oraz

papier kupowane są w minimalnych ilościach, co powoduje rezygnację prowadzących z ich używania lub konieczność pracy z własnym wyposażeniem.

Problemem jest również wyposażenie w aparaturę wspierającą proces dydaktyczny - rzutniki, projektory oraz sprzęt audio - video i nagłaśniający. Większość posiadanego przez Szkołę Zarządzania sprzętu jest przestarzała, co sprawia, że nie jest używany, mimo, że jest w salach dydaktycznych (rzutniki pisma, telewizory kineskopowe, odtwarzacze wideo) znaczna jego część wymaga napraw, wiele z nich na granicy opłacalności.

Żadna z sal dydaktycznych nie jest wyposażona w zamontowany na stałe projektor multimedialny i podłączony do niego komputer. Tylko jedna sala laboratoryjna posiada umożliwiającą to instalację elektryczną i słaboprądową. Szkoła nie posiada sprzętu audio, co zmusza lektorów języków obcych do przychodzenia z własnym sprzętem.

Nauczyciele prowadzą zajęcia wykorzystując prywatne komputery przenośne. W roku akad. 2014-2015 zakupiono 4 projektory, i 2 komputery na potrzeby biblioteki. Obecnie do dyspozycji dydaktyków pozostaje 6 sprawnych przenośnych projektorów oraz dwa kilkuletnie komputery przenośne - jest to sprzęt średniej klasy, każdorazowo pobierany z dziekanatu.

Sprzęt nagłaśniający w salach wykładowych jest przestarzały i w założeniu producenta przeznaczony do innych celów niż jest wykorzystywany - wymagana byłaby zmiana całego nagłośnienia od okablowania po urządzenia nagłaśniające. Nauczyciele mają do dyspozycji jedynie dwa mikrofony przenośne, co w praktyce uniemożliwia wsparcie w trakcie zajęć innych niż wykłady, a prowadzonych dla licznych grup w salach ćwiczeniowych.

- *dostępności pomocy dydaktycznych*

Studenci otrzymują wsparcie dydaktyczne w postaci podręczników, skryptów, notatek drogą elektroniczną i na nośnikach danych bezpośrednio od prowadzących, mogą również korzystać ze zbiorów biblioteki. Oprócz tego słuchacze studiów podyplomowych otrzymują materiały dydaktyczne w formie tradycyjnej, papierowej w sekretariatach studiów podyplomowych lub na zajęciach.

- *wyposażenia bibliotek i czytelni, dostępu do komputerowych baz danych i katalogów w Uczelni i poza nią*

Biblioteka Szkoły Zarządzania zajmuje łącznie powierzchnię ok. 125m², na której znajdują się: wypożyczalnia, czytelnia, magazyn książek i czasopism, oraz pokój dla bibliotekarza (miejsce gromadzenia i opracowania zbiorów).

Szkoła Zarządzania posiada obecnie w swoich zbiorach 6162 wol. książek i 12 czasopism polskich. Cały księgozbiór opracowany jest elektronicznie i dostępny dla wszystkich studentów i pracowników Uniwersytetu Śląskiego. Użytkownicy zapisani do biblioteki, mogą zamawiać, rezerwować, prolongować książki *on-line*. Czasopisma są dostępne do korzystania na miejscu w czytelni. W czytelni znajdują się zbiory w wolnym dostępie, w ilości ok. 1100 wol. i 24 miejsca przeznaczone do pracy dla czytelników, z możliwością podłączenia własnego komputera. Na prośbę czytelnika udostępnia się również książki i czasopisma z magazynu.

W wypożyczalni znajdują się 4 stanowiska komputerowe dla czytelników w tym jedno z pełnym dostępem do Internetu i zasobów cyfrowych CINIbA, z możliwością zapisu treści na własnych nośnikach danych, oraz 1 stanowisko dla bibliotekarza do obsługi czytelników.

Ze zbiorów mogą korzystać studenci Szkoły Zarządzania UŚ, jak i studenci innych wydziałów oraz pracownicy Uniwersytetu Śląskiego. Natomiast z czytelni mogą korzystać również użytkownicy niezwiązani z Uniwersytetem Śląskim.

Biblioteka czynna jest cztery dni w tygodniu (poniedziałek przeznaczony jest na sprawy administracyjne związane z funkcjonowaniem biblioteki) oraz dwie soboty w miesiącu z uwzględnieniem harmonogramu zajęć studentów studiów zaocznych i podyplomowych.

Brak wolnych środków finansowych Szkoły powoduje, że od 2011r. nie zostały zakupione nowe książki i zawieszono prenumeratę czasopism naukowych.

Studenci w nieznanym stopniu korzystają z zasobów biblioteki UŚ w systemie *onelog*, niewielka grupa stale korzysta z zasobów CINIbA w jej lokalizacji ze względu na odległość i skomplikowane/rzadkie połączenia komunikacji publicznej z kampusu w Chorzowie do Katowic.

- *wyposażenia w sprzęt komputerowy,*

Dla ułatwienia opisu do oceny zastosowano tradycyjną skalę od 2 do 5, gdzie 2 oznacza, że sprzęt może być używany, ale jest na granicy użyteczności, 5 oznacza ocenę bardzo dobrą - sprzęt sprawny, nowoczesny, adekwatny do potrzeb.

Żaden z elementów infrastruktury informatycznej Szkoły Zarządzania nie może być oceniony jako bardzo dobry. Ze względu na brak środków finansowych na modernizację sprzętu, jego stan w stosunku do lat ubiegłych nie poprawił się.

sprzęt komputerowy wykorzystywany w procesie kształcenia

Szkoła Zarządzania dysponuje jedną pracownią komputerową wyposażoną w:

- 10 komputerów z procesorem Intel Celeron 3,2 GHz i RAM 1GB (ocena 3).
- 5 komputerów z procesorem Intel Celeron 2GHz i 256 MB RAM (ocena 2).
- 4 szt. niesprawnych komputerów Intel Celeron, które mogą być uruchomione we własnym zakresie (opiekun pracowni komputerowej usprawnia je samodzielnie, ale nawet po tych zabiegach ich ocena to 2).
- 3 komputery uszkodzone, których naprawa jest nieopłacalna.

Komputery w pracowni są wykorzystywane do prowadzenia zajęć, niestety ich przestarzałość (wyprodukowane co najmniej 10 lat temu) mocno to ogranicza, niemożliwe jest zrealizowanie sporej części zamierzonych przez wykładowców celów dydaktycznych.

Dla studentów są udostępnione 4 komputery w bibliotece – dwa nowe (ocena 5), w tym jeden w pełni funkcjonalny (przeglądanie zasobów i zapis danych na własnych nośnikach, chroniony), stan pozostałych (ocena 2) pozwala jedynie na przeglądanie katalogów i obsługę kontaktów z biblioteką.

sprzęt do użytku pracowników

Szkoła Zarządzania dysponuje 5 względnie nowoczesnymi komputerami HP Compaq 8000 Elite (procesor Intel Core 2 Duo 3GHz, RAM 2GB –ocena 4). 3 z nich pracują w Dziekanacie, pozostałe dwa są wykorzystywane do obsługi sieci (jako np. serwery licencji i serwery kopii zapasowych).

Pozostali pracownicy mają do dyspozycji niskiej klasy komputery z procesorem AMD Athlon 64 i RAM 1GB lub podobne (ocena 3). Wszystkie podłączone są do Internetu i sieci uniwersyteckiej. Część z nich pozostaje niesprawna.

Pracownicy do pracy naukowej oraz zajęć dydaktycznych i kontaktu z interesariuszami, wykorzystują własny sprzęt komputerowy i oprogramowanie. Nieodpłatnie użyczają go do przechowywania danych - materiałów dydaktycznych oraz weryfikatorów efektów kształcenia, o których zdecydowano, że będą miały formę elektroniczną (jak np. raporty, prezentacje, prace zaliczeniowe, kolejne wersje prac dyplomowych itp.).

Szkoła dysponuje 2 dość nowoczesnymi notebookami DELL z procesorem I5 i 3 GB RAM (ocena 4). Są one używane przez Dziekanat.

infrastruktura sieciowa

Największym zagrożeniem dla funkcjonowania Szkoły Zarządzania, zwłaszcza jej administracji jest zły stan infrastruktury sieciowej - ocena 1.

Urządzenia sieciowe są w bardzo złym stanie, kilka kluczowych to prywatne urządzenia osób opiekujących się siecią, użyczone grzecznościowo. Awaria dowolnego urządzenia sieciowego może mieć poważne konsekwencje.

Opracowany został projekt kompleksowej modernizacji sieci, której koszt został oszacowany na 15000zł. Nie ma innej możliwości niż kompleksowa zmiana infrastruktury. Niestety wciąż brakuje środków na dokonanie modernizacji.

Pracownicy i studenci mogą korzystać z sieci bezprzewodowej, jednak jej zasięg jest ograniczony. Pracownicy i studenci skarżą się, że korzystanie z wi-fi jest praktycznie niemożliwe.

- *racjonalności harmonogramów zajęć i organizacji zajęć*

Harmonogram zajęć jest konsultowany z pracownikami naukowo-dydaktycznymi oraz z Samorządem Studenckim i konstruowany tak, aby uniknąć zablokowanych przerw między poszczególnymi zajęciami. Jednostka jest bardzo elastyczna, jeśli chodzi o dopasowanie programu do wymagań studentów. Rozkład zajęć został przez nich pozytywnie oceniony.

5. Gromadzenie i udostępnianie informacji o programach i procesie kształcenia

a. Stan wdrożenia karty nauczyciela akademickiego

Karta nauczyciela akademickiego nie została wdrożona ze względu na brak rozwiązania ogólnouczelnianego.

b. Publikowanie informacji o programach kształcenia

Program kształcenia na kierunku zarządzanie został wprowadzony w całości do karty kierunku oraz systemu USOS, gdzie mają do niego dostęp studenci i pracownicy, jest także opublikowany na stronie WWW Szkoły Zarządzania.

Program kształcenia na kierunku zarządzanie międzykulturowe był publikowany na stronie WWW Szkoły Zarządzania do dnia likwidacji studiów.

c. Publikowanie informacji o organizacji procesu kształcenia

Informacje publikowane są na stronie WWW Szkoły Zarządzania, bieżący plan zajęć umieszczany jest również w gablotach, dziekanacie i na portierni Szkoły. Dobrą praktyką jest przekazywanie planów i informacji o zmianach pocztą elektroniczną na adresy grupowe poszczególnych roczników studiów. Odnośnik do planu zajęć SZ jest również umieszczony na stronie głównej Uniwersytetu Śląskiego.

d. Publikowanie informacji o działaniach w ramach SZJK

System Zapewnienia Jakości Kształcenia jest opublikowany na stronie WWW Szkoły Zarządzania, szczegółowe notatki z prac zespołu ds. jakości kształcenia przechowywane są w miejscu dostępnym dla wszystkich pracowników Szkoły. Odpowiedzi Dyrekcji na pytania studentów i raport RSS ws. oceny studiów i Szkoły kierowane są bezpośrednio na ręce przedstawicieli samorządu.

6. Informacje o najważniejszych przejawach aktywności studentów

Studenci Szkoły Zarządzania po raz kolejny zostali laureatami konkursu wiedzy ekonomicznej Chorzowski Przedsiębiorca Jutra organizowanego w ramach konkursu „Chorzowski Przedsiębiorca Roku”, który powstał z inicjatywy Stowarzyszenia Przedsiębiorców Miasta Chorzów oraz Centrum Przedsiębiorczości. W 2013 roku laureatem został Mateusz Hyla, w 2014 Aleksander Moś, zaś w 2015 Mateusz Maselli.

Spora grupa studentów równolegle pracuje zawodowo, w różnych formach zatrudnienia od prac dorywczych po zatrudnienie pełnoetatowe i własną działalność gospodarczą, co w znacznym stopniu tłumaczy niechęć do pracy w samorządzie studenckim i brak zaangażowania naukowego oraz niewielki zainteresowanie programem Erasmus (w tym wypadku ma znaczenie również coraz mniej korzystny kurs euro wpływający na wzrost kosztów utrzymania podczas wyjazdu za granicę).

Z programu Erasmus i możliwości wyjazdu na studia do uczelni partnerskiej w 2014-2015r. skorzystało troje studentów.

7. Dobre praktyki jednostki w zakresie jakości kształcenia.

Kontynuowana jest praktyka stałego zbierania opinii studentów na temat procesu kształcenia i funkcjonowania Szkoły Zarządzania.

Dbałość o interdyscyplinarne podejście do zarządzania jako dziedziny wiedzy - włączanie do planu studiów modułów zawierających wiedzę niezbędną do poruszania się w świecie biznesu, jednak pochodzącą z szeroko definiowanego obszaru nauk społecznych.

W roku akad. 2014-2015 realizowano program dydaktyczny „Akademia Zarządzania i Finansów”, który był formą poszerzenia oferty dydaktycznej w postaci cyklu dodatkowych wykładów prowadzonych przez ekspertów i specjalistów reprezentujących szeroko rozumiane instytucje finansowe. Podstawowym celem programu jest poszerzenie wiedzy na temat praktycznych aspektów funkcjonowania rynku finansowego oraz uzupełnienie procesu kształcenia o zajęcia prowadzone przez ekspertów i specjalistów. Instytucjami partnerskimi projektu są: Centrum Prawa Bankowego i Informacji w Warszawie, Związek Banków Polskich, PZU S.A., Citi Bank S.A., Zakład Ubezpieczeń Społecznych, Krajowa Izba Rozliczeniowa w Warszawie, Centrum Informacji Gospodarczej w Krakowie.

Program ten został przekształcony w moduł uczelniany wybieralny Nowoczesne Zarządzanie Biznesem składający się z wielotematycznego cyklu wykładów.

Pobudzanie aktywności i kreatywności studentów poprzez realizację modułu - praktyki modelowe, zakładającego samodzielne działania na rzecz społeczności lokalnej i akademickiej

Przyjęto, że rolą Szkoły powinno być zachęcanie studentów jeszcze w toku studiów do aktywnego uczestnictwa w przyszłych badaniach losów absolwentów poprzez ukazanie wagi i wartości tego typu działań - do treści modułu obowiązkowego doradztwo zawodowe wprowadzono analizy losów absolwentów m.in. wykorzystując raporty roczne Biura Karier oraz działania na rzecz samooceny i planowania własnej kariery przez studentów z wykorzystaniem oferowanego w Uniwersytecie wsparcia w postaci Biura Karier i Inkubatora Przedsiębiorczości.

Stopniowo zwiększa się udział zajęć prowadzonych w języku angielskim przez pracowników i partnerów szkoły - ograniczeniem tej działalności jest polityka Uczelni w zakresie kosztów pracy, zwłaszcza unikania nadgodzin, co jest niemożliwe ze względu na niewielką liczebność kadry Szkoły Zarządzania UŚ.

przygotowała:

dr Monika Sulimowska-Formowicz

Pełnomocnik Dyrektora Szkoły Zarządzania ds. jakości kształcenia

Raport z oceny własnej Studium Praktycznej Nauki Języków Obcych w zakresie jakości kształcenia w roku akademickim 2014/2015

I. Informacje wstępne

1. Informacje o WZJK i zespołach pomocniczych

A. Skład Wydziałowego Zespołu ds. Jakości Kształcenia

Tabela 1. Skład WZJK

Tytuł/stopień imię i nazwisko	Funkcja/status
1. mgr Agata Adamczyk-Gzara	z-ca Kierownika SPNJO
2. mgr Katarzyna Banaś - Sieradzka	przedstawiciel pracowników SPNJO
3. mgr Joanna Jakubiec-Bontko	z-ca Kierownika SPNJO, reprezentantka SPNJO w UZJK, przewodnicząca WZJK w SPNJO
4. mgr Lucyna Niedobecka	Kierownik Zespołu Języka Angielskiego
5. mgr Marzanna Tatara	przedstawiciel pracowników SPNJO

B. Składy kierunkowych zespołów zapewniania jakości kształcenia

Tabela 2. Składy zespołów pomocniczych

Zespół pomocniczy ds. Zapewniania Jakości Kształcenia	Tytuł/stopień imię i nazwisko	Funkcja/status
Zespół pomocniczy ds. narzędzi weryfikacji efektów kształcenia w SPNJO UŚ	1. mgr Lucyna Niedobecka 2. mgr Małgorzata Bronder 3. dr Aleksandra Golik-Prus 4. mgr Iwona Mrozińska 5. mgr Iwona Wojtala	Przewodnicząca Zespołu, Kierownik Zespołu Języka Angielskiego członek Zespołu, reprezentantka zespołu germanistów członek Zespołu, reprezentantka zespołu języków klasycznych członek Zespołu, reprezentantka zespołu anglistów członek Zespołu, reprezentantka zespołu anglistów
Zespół pomocniczy ds. analizy modułów kształcenia i sylabusów w SPNJO UŚ	1. mgr Agata Adamczyk-Gzara	przewodnicząca Zespołu, z-ca Kierownika SPNJO, reprezentantka zespołu języków romańskich

	2. mgr Joanna Jakubiec-Bontko 3. mgr Marzena Tofiliska 4. mgr Andrzej Wojtala	z-ca Kierownika SPNJO, reprezentantka zespołu anglistów członek Zespołu, reprezentantka zespołu języków klasycznych członek Zespołu, reprezentant zespołu germanistów
Zespół pomocniczy ds. e-learningu	1. mgr Ryszard Kalamarz 2. mgr Liliana Kałafatiuk	przewodniczący Zespołu, Kierownik SPNJO członek Zespołu
Zespół pomocniczy ds. monitorowania efektów kształcenia	1. mgr Liliana Kałafatiuk 2. mgr Katarzyna Radzięda	członek Zespołu członek Zespołu

2. Informacje o zmianach Wydziałowego Systemu Zapewniania Jakości Kształcenia

W roku akademickim 2014/2015, w stosunku do poprzedniego roku sprawozdawczego, nastąpiły dwie zmiany w składzie osobowym WZJK w SPNJO w wyniku decyzji z dnia 19.09.2014 r. podjętej przez Kierownika Studium Praktycznej Nauki Języków Obcych UŚ. Zmiana dotyczyła zakończenia działalności w strukturach Zespołu Wydziałowego przez dwóch przedstawicieli pracowników SPNJO i powołania w ich miejsce dwóch innych przedstawicieli pracowników Studium. Podstawą zmiany składu osobowego WZJK było przyjęcie założenia o braku możliwości łączenia funkcji przedstawiciela pracowników w Radzie Studium SPNJO (Regulamin SPNJO) z funkcją członka WZJK.

Z dniem 01.10.2014 roku swoją działalność zakończył zespół pomocniczy ds. opracowania narzędzi weryfikacji efektów kształcenia w związku z pełną realizacją wszystkich założonych zadań.

Skład Zespołu pomocniczego ds. e-learningu został zmniejszony o cztery osoby po zakończeniu wyznaczonych zadań.

Z uwagi na szeroki zakres wykonywanych działań, do Zespołu pomocniczego ds. narzędzi weryfikacji efektów kształcenia została powołana dodatkowa osoba z dniem 19.09.2014 roku.

II. Działania na rzecz jakości kształcenia

1. Ocena procesu kształcenia

A. Ankieta oceny zajęć dydaktycznych

Tabela 3. Dane dotyczące studenckiej ankiety oceny pracy nauczycieli akademickich

Semestr	Liczba ocenianych zajęć	Średnia ocen	Ogólne wnioski, zalecenia																		
letni	2-3 u każdego nauczyciela (łącznie minimalna liczba ankiet - 25)	4,39	<p>Wyniki ankiet zostały przekazane do SPNJO pod koniec października 2015 roku. Kierownik Studium poinformował pracowników o wynikach ankiet na początku listopada 2015 roku. Osoby, które osiągnęły wynik poniżej 4,0 uzyskały zapewnienie o wsparciu metodycznym, natomiast nauczyciele akademicy, którzy osiągnęli wynik poniżej 3,5 zostali poinformowani o konieczności przeprowadzenia hospitacji ich zajęć dydaktycznych, między innymi w celu wspólnego określenia planu naprawczego.</p> <p>W przypadku dwóch nauczycieli akademickich, których wyniki były zdecydowanie niższe niż w ubiegłych latach sprawozdawczych, podjęto decyzję o przeprowadzeniu rozmów wyjaśniających oraz rozpatrzeniu konieczności dokonania hospitacji zajęć.</p> <p>Corocznie wysokie wyniki uzyskane w ankietach są brane pod uwagę we wnioskach składanych przez Kierownika SPNJO o przyznanie nagrody Rektora za działalność dydaktyczną. Dodatkowymi formami uwzględnienia wyników ankiet oceny zajęć dydaktycznych jest powierzenie nowych, odpowiedzialnych zadań w ramach prac zespołów pomocniczych w SPNJO, rekomendacja do prowadzenia zajęć w ramach kursów kształcących SPNJO oraz delegowanie pracowników na konferencje i szkolenia.</p> <p>Wysokie wyniki oceny zajęć dydaktycznych są również elementem oceny pracownika składającego Kartę ewaluacji parametrycznej nauczycieli akademickich w kategorii: działalność dydaktyczna w trybie przyznawania podwyżki ocennej.</p> <p>Liczba studentów, którzy wypełnili ankietę wyniosła 1643.</p> <p>Ankietyzacji poddano 51 pracowników, z czego 31 osób, tj. około 2/3 ogółu pracowników (61%) uzyskało ocenę \geq średniej oceny całej jednostki. Tylko 3 pracowników (6%) uzyskało ocenę relatywnie niską (poniżej 3,5).</p> <p>Szczegółowe wartości w przedziałach ocen przedstawiają się następująco:</p> <table border="1"> <thead> <tr> <th>Zespół / jednostka</th> <th>Średnia $\geq 4,5$</th> <th>%</th> <th>Średnia $\geq 4,0$</th> <th>%</th> <th>Średnia $\geq 3,5$</th> <th>%</th> <th>Średnia $< 3,5$</th> <th>%</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Zespół języka ang.</td> <td>17</td> <td>48</td> <td>14</td> <td>40</td> <td>2</td> <td>6</td> <td>2</td> <td>6</td> </tr> </tbody> </table>	Zespół / jednostka	Średnia $\geq 4,5$	%	Średnia $\geq 4,0$	%	Średnia $\geq 3,5$	%	Średnia $< 3,5$	%	Zespół języka ang.	17	48	14	40	2	6	2	6
Zespół / jednostka	Średnia $\geq 4,5$	%	Średnia $\geq 4,0$	%	Średnia $\geq 3,5$	%	Średnia $< 3,5$	%													
Zespół języka ang.	17	48	14	40	2	6	2	6													

			Zespół języków fran., niem. i ros.	6	60	3	30	1	10		
			Zespół języków łac. i greki	4	67			1	16,5	1	16,5
			SPNJO	27	53	17	33	4	8	3	6

B. Hospitacje zajęć

Tabela 4. Dane dotyczące hospitacji zajęć

Liczba hospitacji		Ogólne wnioski, zalecenia
semestr zimowy	semestr letni	
0	5	<p>Hospitacje zajęć dydaktycznych zostały przeprowadzone w semestrze letnim wśród 5 pracowników wskazanych przez Kierownika Studium i kierowników zespołów językowych. Przy wyborze nauczycieli akademickich poddanych procesowi weryfikacji kierowano się kryteriami określonymi w punkcie 4.4. <i>Wzoru Systemu Zapewniania Jakości Kształcenia w SPNJO</i>, tj. u 3 osób przeprowadzono hospitacje ze względu na uzyskanie przez nie w ankietach studenckich ocen poniżej 3,5, a u 2 osób w celu przeprowadzenia rehospitacji zajęć zapowiedzianej w poprzednim roku akademickim.</p> <p>Hospitacje były przeprowadzone według protokołu hospitacji zajęć dydaktycznych opracowanego przez WZJK w SPNJO w roku 2013. Wyniki hospitacji były zadowalające w czterech przypadkach, a jednym zrezygnowano z programu naprawczego wobec decyzji pracownika o przejściu na emeryturę.</p>

C. Analizy poszczególnych etapów procesu kształcenia

Analiza modułów i sylabusów

Realizowany w Studium Praktycznej Nauki Języków Obcych Wzór Systemu Zapewniania Jakości Kształcenia w SPNJO przewiduje weryfikację efektów kształcenia, której istotnym elementem jest analiza sylabusów i modułów.

W związku z powstawaniem nowych kierunków na poszczególnych wydziałach, zespół pomocniczy inicjował powoływanie koordynatorów dla przedmiotowych kierunków oraz monitorował bieżące opracowywanie opisów modułów kształcenia „język obcy” z uwzględnieniem specyfiki zakładanych efektów kształcenia.

Umieszczona w na stronie SPNJO podzakładka SZJK „Moduły” zawierająca dostępne online opisy modułów dla wszystkich kierunków podlegała ciągłej aktualizacji.

Wzorem lat poprzednich analiza sylabusów przeprowadzona została przez WZJK zgodnie z 4.5 Wzoru, tj. przed rozpoczęciem zajęć semestru 1 i dotyczyła w szczególności:

- 1) zgodności sylabusów z opisami modułów, zwłaszcza w odniesieniu do zakładanych efektów kształcenia i metod ich weryfikacji;
- 2) kompletności i czytelności danych, zwłaszcza w części dotyczącej sposobów weryfikacji efektów kształcenia modułu pod kątem możliwości ich osiągnięcia w ramach opisanych w sylabusie treści i form kształcenia oraz sposobów weryfikacji efektów;
- 3) zgodności treści sylabusów z wprowadzonymi na rok akademicki 2015/2016 zmianami.

Analizę przeprowadzono oddzielnie dla każdego stopnia i formy studiów w ramach WZJK w SPNJO. W przypadku wykrycia nieprawidłowości, mogących negatywnie wpłynąć na proces osiągania i weryfikacji efektów kształcenia, ZP WZJK niezwłocznie przekazywał autorowi danego sylabusa odpowiednie uwagi w celu bezzwłocznego dokonania niezbędnej korekty.

Zespół Pomocniczy WZJK ds. analizy modułów kształcenia i sylabusów określił terminy progowe złożenia sylabusów do weryfikacji:

- sylabusy kontynuacyjne na cały rok akademicki - do 15.07.2015 r.
- sylabusy dla nowych grup na cały rok akademicki - do 18.09.2015 r.

Zespół przeprowadził analizę wszystkich sylabusów sporządzonych przez każdego pracownika (analiza całościowa). W wyniku monitoringu zdawalności testów śródsemestralnych, decyzją Rady Studium wprowadzono nową sekwencyjność w przeprowadzaniu testów śródsemestralnych tj.: minimum trzy testy / semestr (2 wiedzyowe, 1 umiejętnościowy), nowy sposób ustalania OKM w semestrze egzaminacyjnym, tj.: OKM jest oceną z egzaminu, korzystanie z kursów e-learningowych zostało ujęte w ramach literatury uzupełniającej i działanie to przewiduje się w roku 2015/2016 jako opcjonalne. W związku z wprowadzonymi zmianami kontynuowany został model opracowania ujednoliconego Wzoru Sylabusa z uwzględnieniem specyfiki nowych zapisów. Wzór taki został opracowany przez Zespół Pomocniczy WZJK ds. analizy modułów kształcenia i sylabusów i zamieszczony na platformie e-learningowej Moodle w kursie organizacyjno-szkoleniowym dla pracowników SPNJO. Jednocześnie przyjęto, iż każdy z pracowników ma możliwość swobodnego formułowania treści zajęć, pod warunkiem zachowania spójności treści sylabusów z opisem modułu.

W ramach prowadzonych działań dokonano weryfikacji 1567 sylabusów.

Przewodnicząca Zespołu Pomocniczego ds. analizy modułów kształcenia i sylabusów przedstawiła wnioski pokontrolne i proponowane działania na pierwszym zebraniu WZJK w nowym roku akademickim 2015/2016. Zwrócono uwagę na zharmonizowanie sposobu ustalania OKM w zapisach sylabusów w pasmach humanistyczno-społecznym i matematyczno-przyrodniczym oraz konieczność dostosowania sposobu ustalania OKM do praktyk przyjętych na Wydziale Filologicznym w Sosnowcu.

Do działań innowacyjnych należy zaliczyć założenie i aktualizowanie folderów umieszczonych na stronie: www.spnjo.us.edu.pl w zakładce WZJK, zawierających

zweryfikowane sylabusy skatalogowane imiennie i wydziałowo na rok akademicki 2015/2016. Oprócz zapewnienia stałego dostępu pracownikom Studium do sylabusów, pozwoliło to na samodzielne pobieranie materiałów bezpośrednio ze strony SPNJO przez wszystkie Wydziały, które zostały poinformowane o takiej możliwości.

W oparciu o końcowe wnioski sformułowane po przeprowadzeniu weryfikacji wszystkich sporządzonych sylabusów, należy podkreślić, że w dalszym ciągu przynosi ona pozytywne efekty, zwłaszcza w kontekście kluczowych zmian wprowadzanych w treściach obowiązujących wszystkich pracowników oraz umożliwia efektywne wprowadzanie treści sylabusów w systemie USOSWEB przez poszczególnych pracowników poprzez zmniejszenie do minimum liczby ewentualnych błędów wymagających dalszej korekty.

Analiza testów śródsemestralnych

Wzór Systemu Zapewniania Jakości Kształcenia przyjęty w Studium Praktycznej Nauki Języków Obcych przewiduje (w pkt. 4.6) analizę narzędzi weryfikacji efektów kształcenia, której celem jest zbadanie możliwości skutecznej weryfikacji efektów kształcenia przez narzędzia stosowane w procesie weryfikacji. W celu przeprowadzenia zakładanych działań utworzono Zespół Pomocniczy WZJK w SPNJO ds. analizy narzędzi weryfikacji efektów kształcenia, który kontynuował realizację przyjętych zadań w roku akademickim 2014/2015.

Zarządzenie nr 77 Rektora Uniwersytetu Śląskiego z dnia 13 czerwca 2013 r. wprowadziło od roku akademickiego 2013/2014 nauczanie języków obcych w ramach lektoratów w pasmach językowych. Jednocześnie wskazano podręcznik wiodący dla grup o danym poziomie językowym. W rezultacie tych zmian WZJK w SPNJO podjął decyzję o ujednoczeniu systemu weryfikacji efektów kształcenia dla języków nowożytnych i od października 2013 r. wprowadził wzór testu śródsemestralnego oraz katalog typów zadań testowych. Tym samym, Zespół Pomocniczy dokonując analizy narzędzi weryfikacji efektów kształcenia sprawdza zarówno zgodność testowanego zakresu materiału z sylabusem, jak i dostosowanie narzędzi weryfikacji do wskazówek formalnych dotyczących formatu testu. Ponadto bieżący rok akademicki był pierwszym, w którym studenci zdawali egzamin kończący lektorat języka obcego według nowych zasad, tj. w oparciu o format egzaminu końcowego w SPNJO UŚ, opracowany przez Zespół Pomocniczy ds. opracowania narzędzi weryfikacji efektów kształcenia.

Zespół przeprowadził selektywną kontrolę narzędzi weryfikacji stosowanych w ramach modułu: „język obcy” w pierwszym semestrze roku akademickiego 2014/2015 w dziewięciu grupach z językiem angielskim, trzech grupach z językiem niemieckim, dwóch grupach z językiem łacińskim oraz w jednej grupie z językiem francuskim. Przeprowadzona analiza wykazała w większości zgodność narzędzi weryfikacji efektów kształcenia z treściami zajęć przedstawionymi w sylabusie oraz efektami kształcenia przewidzianymi dla danego modułu. W kilku przypadkach wniesiono drobne uwagi dotyczące niepełnego odzwierciedlenia treści zajęć w stosowanych narzędziach weryfikacji.

Analiza zgodności kontrolowanych szablonów testów z wzorem testu śródsemestralnego wykazała nieco większą liczbę uchybień. Zalecono m.in. większe zróżnicowanie typów stosowanych zadań oraz zachowanie proporcji części gramatyczno-leksykalnej w stosunku do pozostałych typów zadań, tj. komunikacji językowej, rozumienia ze słuchu czy wypowiedzi pisemnej. W niektórych testach pominięto istotne składowe jak „rozumienie tekstu słuchanego” czy „słowotwórstwo”, które stanowi typ zadania uwzględniony w

formacie egzaminu końcowego dla grup o poziomie B2. Wszyscy nauczyciele akademicki, których system weryfikacji osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia poddano analizie, zapoznali się z uwagami Zespołu. Pracownicy, których testy wymagały korekty, zostali zobowiązani do ponownego ich zredagowania z uwzględnieniem uwag i sugestii zespołu weryfikującego.

Wyznaczając zadania Zespołu w semestrze letnim zdecydowano skoncentrować się na egzaminach końcowych, po raz pierwszy przeprowadzanych według stworzonego na wniosek WZJK w SPNJO formacie. Postanowiono poddać analizie testy egzaminacyjne przygotowane dla wszystkich grup kończących naukę języka obcego w roku akademickim 2014/2015. Termin 15.05.2015 przyjęto jako ostateczną datę dostarczenia Zespołowi egzaminów pisemnych przez wszystkich przeprowadzających egzamin pracowników SPNJO, 24.05.2015 jako datę sprawdzenia poprawności dostarczonych testów, a 01.06.2015 jako termin poprawienia wszelkich stwierdzonych niedociągnięć w zweryfikowanych testach egzaminacyjnych.

Zweryfikowano:

- w Zespole Języka Angielskiego testy egzaminacyjne dla 107 grup, przygotowane przez 30 anglistów,
- w Zespole Języka Niemieckiego testy egzaminacyjne dla 11 grup, przygotowane przez 5 germanistów,
- w Zespole Języka Francuskiego testy egzaminacyjne dla 7 grup, przygotowane przez 3 romanistów.

Dzięki precyzyjnemu opracowaniu formatu egzaminu końcowego oraz katalogu typów zadań testowych, nieprawidłowości w dostarczonych szablonach testów egzaminacyjnych były stosunkowo nieliczne. Każdy z wymagających korekty testów egzaminacyjnych został poprawiony w wyznaczonym terminie.

Podczas ostatniego w roku akademickim 2014/2015 zebrania Zespołu zadecydowano o konieczności przeprowadzenia dalszej analizy narzędzi weryfikacji efektów kształcenia. W Zespole Lektorów Języka Angielskiego weryfikacja przede wszystkim dotyczyć będzie pracowników, których testy śródsemestralne dotąd nie podlegały analizie. W Zespole Lektorów Języków Niemieckiego, Francuskiego, Rosyjskiego i Łacińskiego ponownej kontroli poddane zostaną narzędzia weryfikacji efektów kształcenia tych nauczycieli akademickich, których poprzednio sprawdzane szablony testów śródsemestralnych nie spełniały wymagań wskazanych przez WZJK w SPNJO. Zdecydowano również o objęciu weryfikacją testów śródsemestralnych wszystkich pracowników, którzy podjęli ponownie pracę po dwusemestralnej nieobecności (urlopy zdrowotne).

Wobec przedłużających się prac nad wprowadzeniem jednolitego wzoru testu śródsemestralnego oraz testu egzaminacyjnego w grupie lektorów języka łacińskiego, sfinalizowanie tego zadania przełożono na kolejny rok akademicki.

Analiza wyników testów śródsemestralnych

Zespół pomocniczy WZJK ds. monitorowania efektów kształcenia kontynuował działania mające na celu opracowanie statystyk dotyczących zdawalności z testów śródsemestralnych.

Wyniki testów, podawane przez nauczycieli SPNJO poprzez wypełnienie ankiety elektronicznej, stanowią cenną informację obrazującą zaangażowanie studentów w całym 4-modułowym procesie dydaktycznym i wymierne efekty wprowadzenia obowiązkowych dwóch testów w trakcie jednego semestru dla wszystkich poziomach językowych.

Tabela 5. Zbiorcze podsumowanie uśrednionych procentowych wartości zdawalności obu testów w kolejnych semestrach.

Poziom	Pasmo	Semestr zimowy 2013/14	Semestr letni 2013/14	Semestr zimowy 2014/15	Semestr letni 2014/15
B1	Wszystkie	72%	77%	82%	83%
B2	Wszystkie	82%	87%	90%	91%
C1	Wszystkie	95%	94%	94%	94%
B1	Hum.-społ.	73%	68%	77%	85%
B2	Hum.-społ.	85%	85%	91%	92%
C1	Hum.-społ.	95%	94%	94%	94%
B1	Mat.-przyr.	60%	68%	79%	73%
B2	Mat.-przyr.	76%	83%	84%	85%
C1	Mat.-przyr.	-	-	-	-
B1	Cieszyn	86%	92%	91%	92%
B2	Cieszyn	94%	94%	94%	90%
C1	Cieszyn	-	-	-	-
B1	Neofilolog.	67%	87%	b.d.	b.d.
B2	Neofilolog.	77%	84%	88%	93%
C1	Neofilolog.	-	-	-	-

Analiza wyników sesji egzaminacyjnej

W roku akademickim 2014/2015 dokonano po raz pierwszy szczegółowej analizy wyników sesji egzaminacyjnej po zakończeniu czterosemestralnego cyklu nauczania lektoratu języka obcego, organizowanego od października 2013 r. po raz pierwszy w formie pasm.

Z członków UZJK została wyłoniona Komisja ds. Oceny Wyników Egzaminu Końcowego z Języka Obcego pod przewodnictwem prof. dr hab. Danuty Gabryś-Barker, Pełnomocnika Rektora ds. Nauczania Języków Obcych w UŚ, która dokonała dokładnej analizy procesu przygotowawczego oraz wyników egzaminów kończących lektorat.

Zgodnie z ustalonym planem działań Komisja zapoznała się materiałami dotyczącymi egzaminów końcowych, przygotowanymi przez SPNJO w roku sprawozdawczym 2014/2015: Regulaminem, Formatem egzaminu, Kryteriami oceny wypowiedzi ustnej i pisemnej i Wzorem arkusza egzaminacyjnego dla poszczególnych języków i poziomów biegłości językowej (wszystkie materiały są dostępne dla pracowników SPNJO na platformie e-learningowej). Komisja zweryfikowała również format i treść egzaminów próbnych MOCK przeznaczonych dla wszystkich studentów przystępujących do egzaminów końcowych z lektoratów, przygotowanych przez nauczycieli akademickich ze Studium i umieszczonych na stronie: <http://el.us.edu.pl/spnjo>. Opracowano ankietę satysfakcji studentów II roku z zajęć lektoratowych, którą przeprowadzoną wśród 1/5 wszystkich studentów przystępujących do egzaminu końcowego z lektoratu na poszczególnych Wydziałach proporcjonalnie do liczny

osób egzaminowanych oraz ankietę dla lektorów oceniającą system funkcjonowania lektoratów i organizacji egzaminów końcowych.

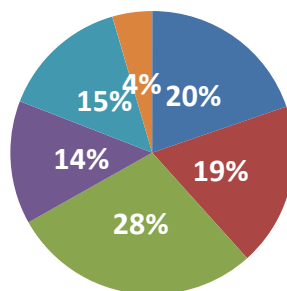
Wyniki ankiet studenckim wskazują na duży stopień zadowolenia z organizacji lektoratów (70-80%) oraz z procesu dydaktycznego (>90% - egzamin, prowadzenie zajęć, postawa, terminowość i dostępność wykładowców). Wśród propozycji zmian, studenci zaproponowali zwiększenie liczby godzin i częstotliwości lektoratów, możliwość uczęszczania na dwa lektoraty, bardziej sprzyjający studentowi system rejestracji na lektoraty oraz rozwijanie sprawności mówienia w języku obcym w jeszcze większym stopniu.

W ankietach dla lektorów wyrażono zadowolenie ze współpracy w SPNJO, dostępności informacji i organizacji egzaminu końcowego (82%). Podniesiono również konieczność dokonania następujących zmian: zwiększenia długości trwania lektoratu (niedostateczna ilość godzin, zbyt duży materiał językowy), zmniejszenia liczebności grup oraz większej dostępności sprzętu audiowizualnego.

Komisja opracowała szczegółowe zestawienie wyników egzaminów końcowych z lektoratów wg pasm w roku akademickim 2014/2015.

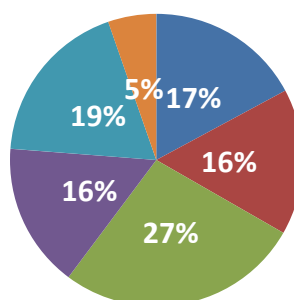

PASMO HUMANISTYCZNO-SPOŁECZNE OCENY KOŃCOWE Z EGZAMINU

■ 5 ■ 4+ ■ 4 ■ 3+ ■ 3 ■ 2

PASMO MATEMATYCZNO-PRZYRODNICZE OCENY KOŃCOWE Z EGZAMINU

■ 5 ■ 4+ ■ 4 ■ 3+ ■ 3 ■ 2

WZJK zaproponował, wdrożył i monitorował umieszczenie na stronie Studium Praktycznej Nauki Języków Obcych: www.spnjo.us.edu.pl harmonogramów z terminami egzaminów ustnych i pisemnych oraz miejscem ich przeprowadzania przez wszystkich lektorów przeprowadzających egzaminy końcowe, co skutkowało znaczną poprawą przepływu informacji do zainteresowanych studentów.

2. Zapewnienie wysokiej jakości kadry dydaktycznej

A. Szkolenie nauczycieli akademickich

W roku akademickim 2014/15 nauczyciele SPNJO wykazywali dużą aktywność w kierunku stałego podnoszenia kompetencji i rosnącą dbałość o rozwój zawodowy. Studium regularnie organizowało szkolenia i warsztaty własne i we współpracy z wydawnictwami. Pracownicy byli zachęceni do aktywnego uczestnictwa w szkoleniach i konferencjach organizowanych w kraju i za granicą. W miarę możliwości Studium delegowała wybranych pracowników w taki sposób, aby być obecnym na możliwie wielu ciekawych konferencjach i innych ważnych wydarzeniach, a pracownicy dzielili się spostrzeżeniami podczas zebrań,

publikowali relacje i dyskutowali na forum w serwisie *KOS Kurs organizacyjno-szkoleniowy* na platformie Studium.

Tabela 6. Konferencje i inne formy doskonalenia zawodowego, w których brali udział przedstawiciele SPNJO

Termin	Miejsce i organizator	Rodzaj i temat
12.10.2014 - 13.10.2014	Cieszyn, WEiNoE UŚ	konferencja DLCC2014 Theoretical and practical aspects of distance learning "E-learning and international competences development in different countries"
16.10.2014	Londyn	targi językowe „The Language Show”
24.01.2015	Katowice, PASE	szkolenie metodyczne „Kapelusze lektora”
19.03.2015	Katowice, WOM	konferencja "Nowoczesne nauczanie języków obcych"
20.03.2015	Katowice, SPNJO UŚ Macmillan	szkolenie metodyczne „Mindfulness and language teaching in the 21st century”
26.03.2015	Katowice, OUP	szkolenie metodyczne z cyklu “Professional Days”,
27.03.2015	Katowice, WSZMIJO	konferencja „Precyzja w opisie językowym”
08.05.2015 - 10.05.2015	Warszawa, PASE	Kongres Języków Obcych
4-7.06.2015	Katowice	Weekend Żywej Łaciny 2015 - Quadriduum Latinum MMXV”
10.06.2015	Katowice, SPNJO UŚ	warsztaty „Tłumaczenie wsparte komputerowo z wykorzystaniem programu memoQ”
24.06.2015 -26.06.2015	Ustroń Politechnika Śląska	konferencja „Języki obce – mniej obce?”,
19.06.2015 -20.06.2015	Katowice, Uniwersytet Ekonomiczny w Katowicach	konferencja „Języki specjalistyczne w badaniach i praktyce”
27.06.2015	Kraków, Uniwersytet Ekonomiczny w Krakowie	konferencja „Przyszłość nauczania języków obcych na uczelniach wyższych”
14.09.2015	Katowice, WOM Katowice	szkolenie dla kandydatów na egzaminatorów w egzaminach certyfikujących UŚ
17.09.2015	Katowice, SPNJO UŚ Macmillan	szkolenie metodyczne “Learning English, learning life - on the power of stories”
21.09.2015 -22.09.2015	Katowice, UŚ	III Kongres Oświaty, Śląski Kurator Oświaty
24.09.2015 -25.09.2015	Wrocław, Politechnika Wrocławska	konferencja “Kształcenie wielojęzyczne, interkulturowe i integrujące w szkole wyższej“

25.09.2015	Kraków IATEFL 2015	24. Międzynarodowa Konferencja Stowarzyszenia Nauczycieli Języka Angielskiego „Jakość w kształceniu językowym w różnych kontekstach edukacyjnych”
------------	--------------------------	---

B. Wyróżnienia i nagrody dydaktyczne

Za wybitne osiągnięcia dydaktyczne i realizację zadań doskonalących i zapewniających wysoką jakość kształcenia w SPNJO, nauczyciele akademicy Studium Praktycznej Nauki Języków Obcych zostali uhonorowani nagrodami rektorskimi za rok akademicki 2014/15. W przypadku nagród za działalność dydaktyczną kierowano się wysokimi wynikami ankiet studenckich oraz opiniami bezpośrednich przełożonych, tj. Kierowników zespołów językowych, natomiast wnioski Kierownika Studium skierowane do JM Rektora o nagrodzenie osób za działania podnoszące, jakość kształcenia w Jednostce były w dużym stopniu inicjowane przez WZJK, który pełnił rolę opiniodawczą i doradcą.

Tabela 7. Wyróżnienia i nagrody dydaktyczne otrzymane przez pracowników jednostki

Rodzaj nagrody	Liczba pracowników
Nagroda zespołowa I stopnia za realizację spójnych kompleksowych działań w zakresie zapewniania wysokiej jakości nauczania języków obcych	3
Nagroda zespołowa II stopnia za realizację działań poszerzających i popularyzujących działalność jednostki	7
Nagroda zespołowa III stopnia za realizację zadań wspomagających główne działania jednostki w zakresie jakości kształcenia	9

C. Ocena okresowa nauczycieli akademickich

Ostatnia ocena zbiorcza pracowników dydaktycznych została zakończona we wrześniu 2013 roku, natomiast kolejna została wyznaczona na listopad 2015 roku. W przypadku jednego pracownika, który przebywał na zwolnieniu lekarskim w trakcie przeprowadzania oceny za okres sprawozdawczy 2009-2013, ocena okresowa została wystawiona w czerwcu 2015 roku i była negatywna, co skutkowało rozwiązaniem umowy o pracę z tymże pracownikiem.

3. Aktywność studentów

Aktywność studentów w ramach kół naukowych

W roku sprawozdawczym działalność kontynuowało trzy koła naukowe języka obcego specjalistycznego, których opiekunami byli pracownicy Studium. Wszystkie koła zostały utworzone na prośbę studentów i były prowadzone na Wydziale Prawa i Administracji.

Oprócz cyklicznych spotkań z członkami kół, studenci mogli korzystać z dodatkowych materiałów przygotowywanych specjalnie dla nich przez opiekunów kół i zamieszczanych w formie kursów e-learningowych na platformie Studium.

4. Rozwój bazy dydaktycznej

Nowe pomieszczenia i wyposażenia sal dydaktycznych

W związku ze zmianą siedziby Studium Praktycznej Nauki Języków we wrześniu 2015 roku, nowe pomieszczenia dydaktyczne zostały wyposażone w projektory multimedialne CASIO XJ-A142 (4 szt.), urządzenie wielofunkcyjne HP Color LaserJet M176n (drukarka laserowa + skaner), monitor 23" DELL oraz notebook 15,6" HP + stację dokującą HP. Dokonano również zakupów sprzętu biurowego i dekoracyjnego do nowych sal dydaktycznych. Część z poniesionych nakładów została pokryta z zysków uzyskanych przez SPNJO z prowadzonych kursów doształcających za zgodą Prorektora ds. Finansów.

5. Gromadzenie i udostępnianie informacji o ofercie dydaktycznej i realizowanych programach kształcenia

A. Publikowanie materiałów dydaktycznych przez nauczycieli akademickich

W związku z rezygnacją z wprowadzania w ramach lektoratu na I. i II. stopniu studiów elementów języka specjalistycznego właściwego dla poszczególnych kierunków wynikającą z wdrażaniem postanowień Zarządzenia Rektora nr 77/2013, pracownicy SPNJO nadal udoskonalili istniejące oraz uruchomili kolejne kursy e-learningowe j. specjalistycznego na platformie e-elearninowej SPNJO: <http://el.us.edu.pl/spnjo>. Kursy te, będące odpowiedzią na zapotrzebowanie studentów na realizację komponentu języka obcego specjalistycznego oraz wychodzące naprzeciw oczekiwaniom Wydziałów w tym zakresie, stanowią doskonałe jakościowo uzupełnienie treści lektoratu, gwarantujące osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia w zakresie języka ogólnego.

Zespół pomocniczy WZJK ds. elearningu kontynuował rozbudowę e-learningowego kursu „Practice Makes Perfect”, którego celem jest wspieranie lektoratu języka angielskiego na poziomach niższych niż B2. Kurs jest wykorzystywany przez studentów w ramach pracy własnej, indywidualnej nauki, wyrównywania poziomu oraz do przygotowywania się do testów i egzaminów. Zespół przygotował również koncepcję metodyczną i opracował serię modułów e-learningowych „Egzamin kończący lektorat” z języków obcych (angielski, francuski, niemiecki, rosyjski) w zakresie poziomów A1 – C1. Moduły te są wykorzystywane w szerokim zakresie przez lektorów i studentów w celu lepszego przygotowania do egzaminu kończącego lektorat, a ponadto służą rozwijaniu autonomii uczącego się i popularyzują naukę języków obcych. Każdy moduł zawiera informacje, kompendia, linki, kryteria oceny, zagadnienia oraz modelowy test egzaminacyjny w formie interaktywnego quizu ze wskazówkami, podpowiedziami i informacjami zwrotnymi. Łącznie opracowano 9 modułów.

W ramach opieki sprawowanej nad doktorantami, na stronie platformy elearningowej WPiA został zamieszczony kurs przygotowujący do egzaminu doktorskiego z zakresu języka obcego.

Na stronie internetowej Studium: www.spnjo.us.edu.pl są podawane aktualne terminy dostępności pracowników administracyjnych, konsultacji nauczycieli akademickich dla studentów wraz z adresami poczty elektronicznej każdego pracownika. Na stronie znajdują się również na bieżąco aktualizowane informacje o zmianie terminu lub odwołaniu zajęć wraz z ewentualnym terminem odrabiania takich zajęć.

W celu ułatwienia studentom korzystania z konsultacji prowadzonych przez nauczycieli Studium, pracownicy SPNJO są zobowiązani do odbywania dyżurów w dni zjazdów studentów studiów niestacjonarnych oraz rozplanowania odbywania dyżurów z uwzględnieniem godzin popołudniowych.

Na stronie Studium, w zakładce *System Zapewniania Jakości Kształcenia w SPNJO* zamieszczane są aktualne informacje dotyczące działalności WZJK oraz zespołów pomocniczych w ramach SZJK, w tym raporty z działalności w roku akademickim 2014/2015 złożone przez przewodniczących poszczególnych zespołów pomocniczych.

B. Akcje promocyjne i informacyjne

W ramach działań na rzecz UŚ, Studium Praktycznej Nauki Języków Obcych brało udział w imprezie organizowanej przez koła naukowe UŚ „Festiwal Nauki” na Rynku w Katowicach.

Wzorem lat ubiegłych, pracownicy SPNJO uczestniczą w spotkaniach inauguracyjnych ze studentami I roku na poszczególnych Wydziałach. WZJK opracowuje kompendium informacji, które są przekazywane studentom, w tym na temat logowania się na zajęcia z języków obcych, obowiązku wykonania testów poziomujących na platformie Studium, możliwości przystąpienia do ogólnouczelnianych egzaminów certyfikujących i ofercie kursów dokształcających prowadzonych przez SPNJO.

6. Doskonalenie wewnętrznego systemu zapewniania jakości kształcenia

A. Dobre praktyki i inne działania w zakresie jakości kształcenia

Zgodnie z ustalonym programem działań WZJK w SPNJO, po raz pierwszy zorganizowano Otwarte Posiedzenie Wydziałowego Zespołu ds. Jakości Kształcenia z udziałem studentów (22.03.2015). Zaproszenie na spotkanie zostało wystosowane do samorządów studenckich na wszystkich Wydziałach UŚ z prośbą o oddelegowanie przedstawicieli. Sugestie i uwagi studentów zostały omówione, a podniesione kwestie dotyczące indywidualnych przypadków zostały rozwiązane po przeprowadzeniu rozmów wyjaśniających z lektorami, a których wyniki zostały przekazane w formie załącznika do protokołu zainteresowanym studentom.

Po raz trzeci zostało organizowane Otwarte Posiedzenie Wydziałowego Zespołu ds. Jakości Kształcenia w SPNJO, w którym uczestniczyła zdecydowana większość pracowników

Studium. Spotkanie stanowiło niepowtarzalną okazję do przedstawienia różnorodnych zadań realizowanych przez Zespół Wydziałowy i zespoły pomocnicze, do podnoszenia i wyjaśniania trudnych kwestii oraz do dyskusji pozwalającej na wyciągnięcie wniosków i wskazanie nowych lub doskonalenie istniejących obszarów działań z zakresu jakości kształcenia.

B. Propozycje zmian doskonalących wewnętrzny system zapewniania jakości kształcenia

Na zebraniu WZJK w dniu 16.10.2015 roku przedstawiono propozycje zmian doskonalących WSZJK na najbliższy rok akademicki:

- Zorganizowanie kolejnego spotkania otwartego WZJK z przedstawicielami studentów z wszystkich wydziałów Uniwersytetu oraz z przedstawicielami poszczególnych wydziałów w uzasadnionych przypadkach (np. z członkami Samorządu Studenckiego z Wydziału Biologii i Ochrony Środowiska).
- Dalsza weryfikacja testów śródsemestralnych i testów egzaminacyjnych (u osób nieprzeprowadzających egzaminu w poprzednim roku akademickim).
- Przygotowanie ujednoliconego formatu oraz kryterium dla testu semestralnego z języka łacińskiego oraz dokumentacji do egzaminu końcowego z lektoratu j. łacińskiego. Uruchomienie egzaminów próbnych z łaciny na platformie e-learningowej SPNJO z uwzględnieniem formuły kursu interaktywnego.
- Kontynuacja działań z zakresu weryfikacji sylabusów i ich prawidłowego i terminowego zamieszczania w systemie USOSWEB.
- Kontynuacja monitoringu zdawalności testów śródsemestralnych.
- Przygotowania do I. konferencji dydaktycznej organizowanej SPNJO.

Katowice, 23.01.2016

Sporządziła: mgr Joanna Jakubiec-Bontko
Przewodnicząca WZJK
w Studium Praktycznej Nauki Języków Obcych

Raport z oceny własnej jednostki w zakresie jakości kształcenia w roku akademickim 2014/2015

1 Informacje wstępne.

Uczestnictwo Studium Wychowania Fizycznego i Sportu UŚ w strukturach Zespołów ds. Jakości Kształcenia obejmuje reprezentanta w Uczelnianym Zespole ds. Jakości Kształcenia (UZJK).

2 Działania na rzecz jakości kształcenia.

2.1 Doskonalenie programów kształcenia i jego efektów.

2.1.1 Informacje o zmianach w programach kształcenia wynikających z wymogu dostosowania do KRK.

W ramach zmian wynikających z dostosowania do KRK zostały opracowane/zmodyfikowane sylabusy modułów z zajęć Wychowania Fizycznego.

2.2 System weryfikacji efektów kształcenia dla poszczególnych kierunków.

2.2.1 Proces weryfikacji efektów kształcenia.

Proces weryfikacji efektów kształcenia został określony w sylabusach poszczególnych modułów jak również zostały określone same efekty kształcenia, metody weryfikacji oraz kryteria ocen.

2.2.2 Monitorowanie weryfikacji efektów kształcenia.

Monitorowaniem weryfikacji efektów kształcenia zajmuje się Rada Studium Wychowania Fizycznego i Sportu Uniwersytetu Śląskiego, w skład której wchodzi członek UZJK.

2.3 Zapewnienie wysokiej jakości kadry dydaktycznej.

2.3.1 Raport z wyników ankiety oceny zajęć dydaktycznych.

Ankieta oceny zajęć dydaktycznych została przeprowadzona dla 25 pracowników Studium Wychowania i Sportu. Każdy pracownik został oceniony przynajmniej przez 3 grupy dydaktyczne prowadzone w różnych dniach tygodnia. Uzyskane średnie ocen poszczególnych pracowników wahają się w zakresie 4,34 do 5,00 a średnia ocena z wszystkich ankiet wynosi 4,81.

2.3.2 Raport z hospitacji zajęć dydaktycznych.

Kierownictwo Studium WFIS prowadziło kontrole z jakości prowadzenia zajęć na wybiórczo wybranych zajęciach w ciągu roku akademickiego i nie stwierdziło żadnych uchybień w prowadzeniu zajęć przez prowadzących.

2.3.3 Zbiorcze wyniki oceny okresowej pracowników.

Przeprowadzona okresowa ocena pracowników Studium WFIS zakończyła się oceną pozytywną dla każdego zatrudnionego pracownika.

2.3.4 Ocena spełnienia wymogów formalnych dotyczących kadry dydaktycznej.

Osoby zatrudnione w Studium Wychowania Fizycznego i Sportu spełniają wymogi

formalne dotyczące prowadzenia zajęć WF. Nauczyciele prowadzą zajęcia w oparciu o własne programy autorskie korelujące z ich wykształceniem/uprawnieniami.

Pracownicy regularnie podnoszą swoje kwalifikacje poprzez uczestnictwo w kursach i szkoleniach prowadzonych przez Polskie Związki Sportowe, Zarząd Główny AZS lub inne organizacje sportowe.

2.4 Działania na rzecz zapewniania studentom dydaktycznego, naukowego i materialnego wsparcia w procesie uczenia się.

2.4.1 Ocena wsparcia dla studentów i doktorantów.

Każdy pracownik Studium Wychowania Fizycznego i Sportu dostępny jest dla studentów w ramach prowadzonych zajęć fakultatywnych/konsultacji. Pracownicy dydaktyczni dostępni są dla studentów minimum 2-3 razy w tygodniu.

Dodatkowo dla studenta codziennie dostępny jest pracownik administracyjny w sekretariacie Studium WFIS oraz 2 razy tygodniowo odbywają się konsultacje kierownika Studium WFIS.

2.4.2 Ocena zasobów materialnych wspierających kształcenie.

Infrastruktura dydaktyczno-sportowa opiera się na 5 salach gimnastycznych w Katowicach, 2 w Sosnowcu oraz 1 w Cieszynie. Dostępne są również pomieszczenia siłowni oraz pływalnia w Katowicach i Cieszynie. Natomiast tylko obiekty w Cieszynie oraz jedna sala w Sosnowcu spełniają wymogi do przeprowadzania zawodów i tym samym prowadzenia sekcji wyczynowych oraz aktywnej promocji Uniwersytetu Śląskiego.

Wyposażenie obiektów sportowych w przybory sportowe (piłki itd.) jest na bieżąco kontrolowane i uzupełniane ze środków własnych. Przyrządy sportowe (wyposażenie stałe sal, siłowni, itd.) są w miarę możliwości kontrolowane i naprawiane natomiast ze względu na swój „wiek” część z nich jest już przestarzała.

2.5 Gromadzenie i udostępnianie informacji o programach i procesie kształcenia.

Wszelkie informacje dotyczące programów kształcenia, organizacji procesu kształcenia w Studium Wychowania Fizycznego i Sportu są udostępniane na stronie internetowej Uniwersytetu Śląskiego i/lub na bezpośredniej stronie Studium WFIS.

2.6 Dobre praktyki jednostki w zakresie jakości kształcenia.

Kierownictwo Studium Wychowania Fizycznego i Sportu oraz nauczyciele dydaktyczni wypracowali szereg praktyk, które uznać można za dobre w zakresie jakości kształcenia.

Studium Wychowania Fizycznego raz w roku organizuje szkolenie dla wszystkich pracowników z zakresu wybranej dyscypliny sportowej w celu poprawy jakości szkolenia w tym zakresie.

Przeprowadzane są ankiety dotyczące zainteresowania poszczególnymi przedmiotami jak również monitorowana jest frekwencja na zajęciach rekreacyjnych oraz na sekcjach sportowych. Wyciągnięte informacje i wnioski bezpośrednio przekładają się na układaną ofertę zajęć w siatce godzin WF.

2.7 Uwagi/sugestie.

Kierownictwo i Rada Studium Wychowania Fizycznego i Sportu zauważa problem wynikający ze zmiany systemu prowadzenia rejestracji na zajęcia WF. Zmiana dotyczyła przeniesienia zajęć WF z I roku dla studentów lat starszych wraz ze zróżnicowaniem zajęć WF dla studentów studiów I i II stopnia. Mimo upływu 2 lat od wprowadzenia zmian nadal ogromnym problemem jest zaplanowanie ilości studentów co wiąże się z przygotowaniem siatki zajęć WF. Dziekanaty nie są w stanie zweryfikować studentów i nadać im uprawnienia do logowania. Uważamy, że "teoretyczne" oszczędności są niewspółmierne do dodatkowej pracy, którą muszą wykonać pracownicy wszystkich dziekanatów oraz Studium WFiS. Tym samym sugerujemy aby zajęcia z Wychowania Fizycznego na studiach I stopnia wróciły na I rok studiów.